№ 713 p.

ANUL XI IAȘI, IANUARIE-FEBRUARIE 1935 No. 1-2

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE LUNAR

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

CUPRINSUL:

I. P. S. Mitropolit Nicodem

„Mitropolia Moldovei"

Alegerea I. P. S. Nicodem pe scaunul Mitropoliei Moldovei și Sucevei,

Investitura regală a I. P. S. Mitropolit Nicodem.

Solemnitatea instalării I. P. S. Nicodem.

Oficiale:

Decizii, comunicări, parohii vacante.

Redacția și Administrația: Secția C-rală, Sf. Mitropolie

ABONAMENTUL PE UN AN 150 LEI

ANUL XI IANUARIE, FEBRUARIE 1935 No. 1-2

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ
SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

I. P. S. Mitropolit Nicodem

„Poate că alegătorii, ca și „poporul, au fost călăuziți „după proverbul românesc: „Cine n'are un bătrân să-l „caute; cine are să-l păs- „treze„.

(Din discursul I. P. S. Mitropolit Nicodem de la instalare).

Vacantarea scaunului mitropolitan al Moldovei și Sucevei a fost un puternic prilej de frământare sufletească pentru cei ce-și au cugetul și fapta intemeiate pe eternele adevăruri ale credinții străbune. Mai mult încă, din laturea celor ce nu au comun cu Biserica, decât doar obstacolele pe care ea le pune în propagarea altor idei și doctrini, interesul nu a lipsit.

Lucrul acesta era și explicabil, având în vedere însemnătatea scaunul Arhiepiscopiei Iașilor.

Dealungul istoriei naționale și bisericești Suceava și Iașii s'au dovedit a fi mai mult decât niște simple capitale ale unei provincii.

Aceste orașe au fost puternice centre de românism, iar pentru spiritualitatea creștină s'au dovedit isvoare neatinse de secetă. Aceste afirmațiuni au pentru viața poporului român caracter de axiomă.

Cu prilejul ocupării scaunului vacant s'au răscolit multime de tradiții, s'au înflăcărat dorinți de mai bine, s'a deslănțuit orgoliul local al provinciei moldovene. S'au cernut calitățile spirituale, s'a dat prioritate intelectului valorificat prin roade cărturărești, s'a apelat la simțul gospodăresc și experiența omului înaintat în vârstă, degajat de alte intenții de cât cele ale binelui obștesc și, în fine, s'a ales pe scaunul Mitropoliei Moldovei pe cela ce reprezintă în aceste timpuri personalitatea de mare încredere:

I. P. S. Mitropolit Nicodem Munteanu.

Acest nume este o garanție de prosperare a Bisericii. Crescut în credința nealterată a părinților de origină munteană, respirând aerul brazilor munților Carpați, făcând ucenicie și modelându-se la picioarele blândului Mitropolit Iosif Naniescu, desăvârșindu-se în învățături la Academia din Kiew, dela primii pași de activitate publică s'a dovedit o înțelegere clară, o bunătate rară, un spirit de păstrător al disciplinei creștine, un om cu manieri delicate, un admirator al muncii fără reclamă, în fine, întruchipând în persoana sa ceiace se chiamă *caracter*.

Toate acestea au contribuit să fie chemat rând pe rând: Vicar al Mitropoliei de Iași, Episcop de Huși, Arhiepiscop al Basarabiei.

Iar la Neamțu, acea lavră a românismului, a reînviat puternicul curent paisian, el însuși fiind ultimul ucenic și admirator pe meleagurile moldovene ale starețului Paisie.

Când vine la cârma Bisericii moldovene un om așa de încercat, cu așa armătură spirituală și desăvârșit în învățăturile creștine, cine va fi care să nu se prosterne și să nu aducă un imn de slavă lui Dumnezeu?!

Căci atunci când comandantul știe ce vrea, armata întreagă este disciplinată și plină de încredere. Deci victoria câștigată.

* * *

Sunt multe de făcut și refăcut în casa Bisericei Moldovei. I. P. S. Mitropolit Nicodem știe totul. Le știe că de acolo dela Neamțu a avut ochiul ațintit spre largul ogor bisericesc.

Locurile cele mai îndepărtate îi sunt cunoscute din timpul când era ucenicul lui Iosif Naniescu și vicarul Mitropolitului Pimen.

Persoanele clericilor pe care le are în rândurile prime ale poziției de luptă pe câmpul social, multe au primit harul prin impunerea mânilor I. P. S. Sale. Arsenalul unde muniția se fabrică și se depozitează—mănăstirile cu ale lor monahi—îi este cunoscut până în ultimul raft.

O punere deci la punct a aparatului și întreg organismul Bisericii moldovene își va recăpăta viața normală de

care ea are nevoe. Epoca de glorie a Mitropoliei Moldovei și-a așteptat omul. El a venit. Cler și popor îi urează : „In-

I. P. S. Mitropolit Nicodem în sala de recepție a Patriarhiei.

tru mulți ani Inalt Prea Sfințite Stăpâne" și așteaptă fiecare la postul său de muncă : comanda,—și cu Dumnezeu înainte

„Mitropolia Moldovei"

Alegerea I. P. S. Mitropolit Nicodem pe scaunul Mitropoliei Moldovei şi Sucevei

In ziua de 23 Ianuarie a. c. a avut loc alegerea mitropolitului Moldovei şi Sucevei la scaunul ramas vacant prin moartea Mitropolitului Pimen.

Acest mare eveniment pentru Moldova s'a desfăşurat după cum urmează:

Serviciul religios dela Patriarhie

La ora 8 dimineaţa s'a oficiat o slujbă religioasă în paraclisul palatului Patriarhiei de către P. S. Arhiereu Grigorie Leu, Vicarul mitropoliei din Iaşi asistat de un sobor de preoţi. Răspunsurile au fost date de corul Patriarhiei.

Au asistat membrii marelui colegiu, în frunte cu d. dr. Lupu, I. P. S. Patriarh, II. PP. SS. mitropoliţii Bălan al Ardealului şi Gurie al Basarabiei, etc. etc.

După slujbă au trecut cu toţii în sala de şedinţe a Camerei. Aici au avut loc în diferite secţiuni mai multe consfătuiri.

Intre timp a avut loc şi o întrevedere între I. P. S. Patriarhul dr. Miron Cristea şi dr. Lupu.

Şedinţa Oficială

La ora 11 a început şedinţa oficială sub preşedenţia I. P. S. Patriarhului Miron Cristea. Pe banca ministerială au luat loc d-nii Tătărăscu, prim ministru, Lapedatu, ministrul cultelor, dr. Angelescu ministrul instrucţiunii publice, Manolescu-Strunga, ministrul industriei şi comerţului, Sassu, ministrul agriculturii, Nistor, ministrul comunicaţiilor şi Iamandi, ministru de stat.

Mesagiul Regal

D. ministru Al. Lapedatu dă apoi citire mesagiului regal:

Prea Sfinţiţi Părinţi,

Domnilor membri ai Colegiului electoral pentru alegerea episcopilor şi arhiepiscopilor-mitropoliţi.

Colegiul electoral pentru alegerea episcopilor şi arhiepiscopilor-mitropoliţi, fiind convocat pe temeiul art 12 din legea pentru organizarea bisericii ortodoxe române şi potrivit art. 9, alin. j. din statutul aceleiaşi legi, pentru a proceda în ziua de 23 Ianuarie 1935 la alegerea de arhiepiscop al Iaşilor şi mitropolit al Moldovei şi Sucevei.

Eu declar deschisă această sedinţă a colegiului electoral.

Dat în Bucureşti la 22 Ianuarie 1935.

Carol

Ministrul cultelor şi artelor,
Al. Lapedatu

*
* *

Adunarea se compune din membrii adunării eparhiale a scaunului vacant, în speţă mitropolia Iaşi. Numărul lor se ridică la 60; câte 6 membri, delegaţi de fiecare adunare eparhială din restul ţării; membrii Sinodului, primul ministru, ministrul cultelor, preşedinţii Corpurilor legiuitoare, preşedintele Academiei şi rectorii universităţilor. etc.

Elogierea Mitropolitului Pimen

D. Popescu-Prahova, secretarul de drept al biroului, face elogiul fostului mitropolit Pimen scoţând în evidenţă activitatea lui îndelungată, care s'a caracterizat printr'o hotărâre fermă de a menţine biserica la înălţimea ei de educatoare a sufletelor. Activitatea lui a rămas pildă atât în eparhia pe care a condus-o cât şi în mijlocul drept credincioşilor.

Cuvântarea I. P. S. Patriarhului Miron Cristea.

Apoi a luat cuvântul I. P. S. Patriarhul dr. Miron Cris-

tea care a arătat în câteva cuvinte importanţa acestui moment, care poate fi considerat istoric întru cât astăzi se va ocupa scaunul de mitropolit al Moldovei deţinut de înaintaşi, care şi-au făcut pe deplin datoria ilustrând acest înalt post. Face apel la întreaga adunare să se dezbrace de orice fel de interes şi să înconjoare pe acela pe care-l crede capabil să păstorească acest sfânt scaun.

In continuare, şeful Bisericei spune că aseară a avut loc o Priveghere în care s'a citit din învăţăturile sfinte celor ce şi-au pus candidatura pentru ca aceste învăţături să fie de pildă în viaţa lor de conducători ai bisericei. Cu aceste cuvinte declară colegiul electoral deschis.

Apelul nominal

S'a dat apoi cuvântul d-lui Mrejeriu, secretarul biroului care a făcut apelul nominal al celor prezenţi. Sunt prezenţi 171 din 204 membri.

Declară colegiul capabil de a faca alegerea.

Plebiscitul Eparhiei Moldovei

După această formalitate I. P. S. Patriarhul Miron Cristea citeşte un plebescit din partea eparhiei Moldovei care roagă congresul naţional bisericesc să voteze pe P. S. Episcop Nicodem. Deasemeni mai citeşte hotărârea eparhiei Iaşi trimisă prin P. S. Arhiereul Leu, prin care s'a hotărât în unanimitate să-l voteze pe P. S. Episcopul Nicodem.

D. secretar Mrejeriu citeşte formalităţile cu prilejul votării. Apoi I. P. S. Patriarh Miron Cristea dă cuvântul P. S. Episcop Visarion Puiu al Hotinului, care a spus următoarele :

Declaraţia P. S. Episcopului Visarion Puiu

Deşi potrivit prescripţiunilor candidaţii nu au datoria de a vorbi înainte de efectuarea alegerii, totuşi sesizându-mă din presă, că am fost considerat ca un candidat oficial, înţeleg ca aici în faţa congresului naţional bisericesc să declar că renunţ la candidatura mea în favoarea Prea Sfinţitului Nicodem.

Retragerea P. S. Episcop Nifon

Apoi preşedintele biroului dă cuvântul P. S. Episcopului Nifon Criveanu al Huşilor, care a spus următoarele:

Fiind informat că asociaţia clerului din Mitropolia Moldovei şi a Sucevei m'a propus şi pe mine printre ierarhii indicaţi atenţiei prea onoraţiior membri ai congresului naţional-bisericesc în alegerea de mitropolit al Moldovei şi Sucevei, iar pe de altă parte că mulţi dintre prea onoraţii membri ai acestui congres şi-au îndreptat gândul şi către mine, declar că înţeleg să rămân Episcop al Huşilor unde am de continuat şi de săvârşit lucrul început şi unde mă înconjoară iubirea şi preţuirea iubitului nostru cler şi popor eparhial.

Mulţumesc recunoscător tuturor că şi-au îndreptat privirea şi către mine. Socotesc aceasta un îndemn mai mult la lucru în slujba Bisericei.

*
* *

După aceasta membrii congresului naţional-bisericesc au început să voteze. Primul care a votat este I. P. S. Patriarh Miron Cristea, iar al doilea I. P. S. Nicolae Bălan, mitropolitul Ardealului.

Rezultatul scrutinului

Au fost cu totul 156 de buletine. Aşa dar majoritatea absolută este 87.

După aceia I. P. S. Patriarhul a invitat pe I. P. S. Mitropolitul Bălan al Ardealului să facă socoteala voturilor candidaţilor. Au întrunit:

Părintele Nicodem 103 voturi;
Episcopul Cozma al Dunării de Jos 18 voturi;
Visarion Puiu al Bălţilor 21 voturi;
Nifon al Huşilor 4 voturi;
Grigore Comşa al Aradului 1 vot;
Lucian Triteanu 1 vot.
Opt voturi au fost nule.

I. P. S. Mitropolit Bălan a declarat ales pe P. S. Episcopul Nicodem şi a pronunţat următoarele cuvinte:

Urarea I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan

Astăzi am îndeplinit un act care are aprobarea întregei suflări ortodoxe din țară. Am îndeplinit un act care are aprobarea Celui de sus, dela care cer binecuvântarea asupra noului ales cât și asupra membrilor congresului național-bisericesc care au hotărât alegerea. Rog pe bunul Dumnezeu să binecuvinteze și să păstreze ani mulți pe I. P. S. Mitropolitul Nicodem pentru a desăvârși opera predecesorilor lui. Să trăești ani mulți și fericiți.

Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicodem în fața congresului Național bisericesc.

„Dumnezeu câte voește în cer și pe pământ, toate le săvârșește".

Prea înălțat Congres Național,

„Vacantarea scaunului metropolitan al Moldovei și ocuparea acestui scaun printr'un nou titular a stârnit o vie mișcare, care a cuprins nu numai eparhia văduvită, ci și toată țara, și nu numai anumite pături, ci toate straturile societății noastre românești. Faptul acesta e de bun augur și îmbucurător, pentrucă el dovedește un lucru, dovedește că lumea noastră românească își întoarce privirile mai cu dinadinsul asupra Bisericei, această citadelă străbună, care ne-a păstrat nu numai legea și credința, ci și cultura, datinele și ființa etnică a neamului nostru.

Dar mișcarea aceasta a avut și o latură jenantă pentru mine. In ea a fost amestecat numele meu și rostit cu dragoste pe văile și plaiurile munților, prin târguri și prin sate, ca și în capitala eparhiei, în Iași. Aceasta a fost jenant pentru mine, fiindcă nu știu să fi făcut așa lucruri mari, prin care să fi meritat asta. Căci pentru tot ce am făcut eu nu pot să mă rostesc decât cu cuvintele scripturii: „Slugă netrebnică sunt, pentrucă

n'am făcut decât ceeace eram dator, şi poate şi mai puţin".

Mişcarea a fost jenantă pentru mine şi din alt punct de vedere. Cei de departe, cari nu mă cunosc, vor fi socotit, că mişcarea a pornit dela mine; eu voi fi alergat în toate părţile, voi fi cerşit. Ei bine, rog să se ridice careva din această incintă şi să arăte, că eu măcar prin jumătate de cuvânt am cerşitorit această vrednicie.

După aceea voturile d-voastră în număr aşa de covârşitor nu sunt mai puţin jenante pentru mine. Şi când m'am suit la această tribună ca să vă răspund de primesc sau nu chemarea voastră, nu ştiu ce să zic.

De mă examinez pe mine şi iau în sanıă pregătirea mea, puterile mele, vârstà mea, atunci la chemarea ce-mi faceţi nu pot răspunde decât *nu*!

Dacă-mi arunc apoi ochii asupra Eparhiei, la care mă trimiteţi, văd aşa de minunat ilustrată în trecutul ei prin figuri măreţe de ierarhi străluciţi: Văd pe Iosif I. vlăstar de Voevod, dârz apărător al neatârnării Bisericii moldoveneşti:

Văd pe Teoctist, dascălul şi apoi sfetnicul luminat al lui Ştefan Vodă, cel mai mare dintre domnitorii Moldovii, care, poate, şi pentru aceea a fost mare, fiindcă a avut sfetnici de talia lui Teoctist;

Văd pe Dosotei Mitropolitul, bărbat adânc cunoscător al Scripturilor sfinte, care cel dintâi a îmbrăcat Psaltirea în haina versului românesc;

Văd pe Varlaam Moţoc, care adună la scaunul său în Iaşi sinoade aproape ecumenice ortodoxe, în apărarea credinţei, grav ameninţate atuncea, şi al căruia glas răsună până în bisericele Moldovei prin minunatele lui Cazanii:

Văd pe Veniamin, om de neam ales şi monah smerit, mare alcătuitor, tălmăcitor şi tipăritor de carţi şi întemeietorul celei dintâi şcoli sistematice pentru pregătirea preoţimei;

Văd apoi pe Iosif II, desăvârşitorul operilor lui Veniamin, care pentru viaţa lui curată şi pentru practicarea măreaţă a cărţii creştine, a fost numit „cel sfînt".

Văd printre aceştia atâtea alte figuri luminoase de ierarhi aleşi.

Să mă compar eu cu toţi aceştia?!

Dar ce asemănare pot face eu între mine şi ei, decât doar aceea, pe care au făcut-o iscoadele lui Moisă proorocul, când s'au întors din ţara sfântă. „Am văzut acolo oameni uriaşi, pe lângă care noi păream nişte biete lăcuste".

Când mă gândesc la toate acestea şi când mai caut să găsesc, că nu mă trimiteţi acolo la Moldova, decât ca să fiu anume ca unul din ierarhii amintiţi, atunci care poate să fie răspunsul la chemarea voastră, decât un categoric *nu?*

Dar dacă privesc lucrurile din altă latură, dacă iau aminte că votul d-voastră de astăzi este o mare cinstire ce mi se face prin încrederea ce-mi arătaţi, atunci trebue să iau bine sama cum răspund, ca răspunsul meu să fie cuviincios.

Dacă mă gândesc apoi, că eu sunt călugăr şi că una din făgăduinţele ce cu jurământ prin Evanghelie în faţa altarului am dat, este ascultarea necondiţionată, apoi aceasta iarăşi mă face să fiu băgător de samă la răspunsul ce dau, ca nu cumva prin el să-mi calc jurământul.

Dacă mă strămut după aceea cu gândul la Iaşi şi dacă mi-aduc aminte de cei 22 de ani de ucenicie şi primă slujire acolo Bisericei, în casa şi sub povaţa bunului meu părinte sufletesc Iosif II cel sfânt, care m'a pregătit tocmai ca să servesc biserica, atunci e firesc să-mi zic: „Nu cumva mă chiamă el acolo?" Şi atunci nu trebue oare să judec bine ce fel de răspuns trebue să dau?

Dacă-mi amintesc, că tot timpul, cât am stat la Iaşi, m'am bucurat de toată dragostea ieşenilor; dacă iau în samă că totdeauna şi după aceea m'am bucurat de dragostea tuturor celor din părţile Moldovei şi în fine dacă privesc mai ales la manifestarea spontană şi zgomotoasă a dragostei întregei populaţiuni a Iaşilor şi a eparhiei Moldovei pentru smerenia mea,—atunci trebue

să mă gândesc adânc, ca și răspunsul meu să corespundă unei dragoste ca aceasta.

Toate acestea mă fac să mă plec cu smerenie, să trec peste părerile mele despre mine însumi și să răspund, cum cere buna cuviință: Iată mă supun chiemării voastre și mă duc unde mă trimiteți.

Dar am și eu o smerită rugare către d-voastră și anume: ca dragostea ce mi-o arătați aicea, să mă urmeze și acolo.

Iată, m'ați ales astăzi căpetenie duhovnicească a unei întregi provincii de însemnătatea Moldovei, va să zică un fel de comandanat. Care-i oștirea mea? Negreșit tot poporul binecredincios. Va să zică pe el mă pot bizui, cu el trebue să merg la luptă pentru apărarea Bisericii. Preoții sunt comandanții în subordine. Prin urmare de cum voi ști eu să comand, de cum vor pricepe preoții mei să execute și să transmită comanda mea; și de cum va răspunde iubitul meu popor la glasul meu, așa va fi biruința.

Cu aceste mărturisiri sincere, viu acum să vă mulțumesc tuturor, pentru încrederea cu care m'ați cinstit.

Mulțămesc Prea Inălțatului Congres Național Bisericesc pentru votul dat pentru mine cu o așa covârșitoare majoritate;

Mulțămesc I. P. S. Patriarh Președintele Sf. Sinod și întreg Sf. Sinod care prin alegerea de astăzi m'a cooptat printre membrii săi;

Mulțămesc înaltului Guvern pentru că a binevoit să accepte candidatura mea.

Și din toată inima strig, să trăiască I. P. S. Patriarh și înaltele foruri bisericești de sub înalta Sa Prezidență.

Să trăiască Majestatea Sa Regele mulți ani glorioși pentru binele Patriei.

Să trăiască România. scumpa noastră patrie, și să înflorească pururea într'însa Sf. Biserică Ortodoxă, cea de Dumnezeu întemeiată".

Binecuvântarea Patriarhului

I. P. S. Patriarh Miron Cristea a binecuvântat pe noul ales, urându-i să păstorească ani mulți și fericiți pentru fericirea drept credincioșilor.

A anunțat apoi că după ce alegerea va fi aprobată de Sfântul Sinod și de înaltul Guvern, va primi și înalta aprobare a Suveranului.

Cu aceasta congresul a fost declarat închis.

Investitura regală

a I. P. S. Mitropolit Nicodem

Investitura I. P. S. Mitropolit Nicodem a avut loc în Sala Tronului în ziua de 30 Ianuarie a. c. De față erau Membrii Guvernului și ai Sf. Sinod și reprezentanții altor instituții. Fastul acestei solemnități a fost impresionant. M. S. Regele a înmânat cârja arhiepiscopală urând I. P. S. Mitropolit Nicodem mult spor în conducerea Arhiopiscopiei Iașilor. I. P. S. Mitropolit Nicodem a mulțumit M. S. Regelui pentru atenția și încrederea deosebită, prin următoarea cuvântare :

Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicodem în Sala Tronului

Sire,

Din mânile neuitatului Vostru Unchiu, Carol I cel Înțelept, întemeietorul Regatului Român, am primit toiagul pastoral al eparhiei Hușilor.

Regele Ferdinand I cel „loial", întregitorul de țară și de neam și nemuritorul Vostru Părinte, mi-a încredințat sarcina de arhiepiscop al Basarabiei. Trebuia să legăm Biserica iubitei fiice a bătrânei Moldove de Biserica Regatului. Se întorcea cu dor la patria mumă : noi aveam să o primim cu dragoste.

Primesc astăzi, Sire, cu prea respectuoasă și adâncă recunoștință, din augustele mâni ale Regelui înnoitor de Țară, Voevod al culturii naționale, toiagul pastoral al Mitropoliei Moldovei.

Sarcina de cârmuitor duhovnicesc și de arhipăstor a fost totdeauna grea. Cu deosebire grea mi se înfățișează ea astăzi, în mijlocul frământărilor și prefacerilor, care se petrec pretutindenea. Prăbușiri de state și noi alcătuiri sociale au stârnit un grozav colb anarhic, care a întunecat atmosfera sufletească. Prin ruine aleargă îndurerați și însetați de bine toți cei ce stăruiesc întru viață. Fericită-i, mai pre-

sus de toate, sarcina aceluia care știe lămuri, la răspântie, drumul însemnat strălucitor de Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos.

Cea dintâi pricină a sbuciumului vremii este, de bună seamă, despărțirea de tradiție. In goana după idealuri și întocmiri noi, s'a mers fără zăbavă, prea iute și în neorânduială. Trecul, temelia clădirii sociale și izvorul orientărilor alese, a rămas departe în negura uitării.

Vin, Sire, la Scaunul Moldovei din cetatea tradiției bisericești și naționale. Ani lungi dearândul mi-a hotărît Dumnezeu să ascult învățătura amintirilor, care trăesc în încăperile, unde au izbândit cei ce și-au dăruit munca pentru înălțarea Moldovei, la vremea când Țara a putut vorbi în numele Românilor de pretutindenea și al întregii creștinătăți. Am trecut dimineața, seara, mergând la Sf. slujbă, în biserica Marelui Ștefan, cu ochii țintiți, la piatra de mormânt a lui Teoctist Mitropolitul, glas puternic în pragul ținutului de rugăciune și de mireasmă duhovnicească a șase sute de ani de nobilă înălțare sufletească.

In biblioteca mânăstirii dela Neamțu trăesc încă mărturiile de muncă și înțelepciune a unei lumi de cărturari. Din loc în loc, pe rafturile sărăcite de urgia întâmplărilor, un loc gol îmi aduce înaintea ochilor Evanghelia dela Oxford a lui Ureache și Cândea, monument ge artă, care mărturisește o civilizație, ori manuscrise pe pergament înflorat de vechi Evanghelii ale veacului XVI, ori opera lui Teofilact. Câtă fericire aș întâmpina, Sire, dacă Dumnezeu mi-ar îngădui să fiu călăuză și îndemn credincioșilor mei preaiubiți în lumea aceasta de vieață aleasă.

Porunca cea mare a vremii este, de sigur, cultura, Sire. Maiestatea Voastră ați ales, în clipa binecuvântată a urcării pe Tron, dintre atâtea lozinci, între care se îndoește dorul de bine al fiecăruia, pe cea mai nobilă : promovarea culturii și răspândirea ei. Regelui culturii i se aduce cea mai respectuoasă și entuziastă închinare. Rog pe Maiestatea Voastră să o primească și pe aceea a unui suflet smerit, crescut în mireasma cărții bisericești și a dorului de lumină. Și mai ales, Vă rog, prea respectuos Sire, să primiți cu bunătate la năzuința noastră hotărâtă de a ajuta din răsputeri

învățătura clerului și luminarea poporului din eparhia noastră și de a zori mereu către hotarele unei lumi ajunse mai aproape de Domnul, cu ajutorul cărții mântuitoare.

Sire,

Monastirea Neamțului a fost marea noastră monastire domnească. La noi au învățat fii de Domn și au primit îndreptări oameni, care au strălucit în istoria neamului românesc.

Neamțul este și astăzi monastire domnească, fiindcă păstrează cu smerenie în conștiința ei închinători, dragoste și devotament preacurat către îndreptătorul întregii Românii.

Pe calea isbânzilor naționale și pentru istorie, lumina o poartă Majestatea Voastră. Nădăjduesc și rog fierbinte pe Dumnezeu să-mi ajute, Sire, să limpezesc pentru fiecare din păstoriții mei lecția cea mare și porunca pe care mi-au sădit-o în inimă glasurile cu autoritate din vechea monastire domnească, de unde m'a chemat nemărginita bunătate a lui Dumnezeu.

Mitropolit al Moldovei, în puterea voei Celui Prea Inalt, cu consensul nespus de împovorător pentru mine al Românilor ortodocși din Eparhia Moldovei și al onoratului Congres Național, care a socotit prea sus nevoința mea, cer voe Maiestății Voastre să-I exprim recunoștința mea adâncă pentru a binevoit să-mi întărească alegerea și să-mi încredințeze toiagul păstoresc al Moldovei.

Dăruiți-mi, Vă rog, Sire, și încrederea care să-mi ajute întru purtarea sarcinii mele.

Cu sufletul închinat lui Dumnezeu, voiu îndrăzni atunci și eu să muncesc din răsputeri și să nădăjduesc cununa, pe care a făgăduit-o Mântuitorul acelora ce-I vor fi credincioși până la moarte.

Fericirea și viața Maiestății Voastre sunt chezășia neamului întreg.

Să trăiți, Sire, ani mulți cu glorie, în deplină sănătatei

Să trăiască glorioasa noastră Dinastie, de-apurur. a Țării.

In veci, cale cu spor creștinesc sfintei noastre Biserici ortodoxe.

Trăiască România!

Cuvântarea Majestății Sale Regelui Carol II

Inalt Prea Sfinția Ta,

Incredințându-ți astăzi cârja arhiepiscopală a Moldovei, te așezi pe Scaunul Mitropoliei care a fost cinstit de atâtea fețe de seamă ale Bisericii noastre, care au făcut fala neamului.

Mitropolia, întemeiată în 1392, ca o afirmare a ființei politice a Statului moldovenesc, fără șovăială în decursul veacurilor a slujit cu sfințenie Credința și Patria.

Nici o altă eparhie din pământul fostelor principate unite în 1859, n'a ilustrat mai puternic că biserica și țara fac una.

Dar nu numai pe acest teren al apărării politice această eparhie și-a îndeplinit pe deplin rolul, ci și pe acela al păstrării și desvoltării culturii naționale.

Toți vlădicii, fie ei de neam domnesc, ca Teoctist și Gheorghe Movilă, fie boieri ca Teodosie Barnovschi, fie ei țărani ca Varlaam, au slujit și muncit pentru aceeași cauză.

Dar încă câte figuri uriașe ale trecutului nostru cultural au cinstit Scaunul ce-l ocupi azi; Dosofteiu, primul nostru poet; Paisie, care a facut așa de mult pentru biserica noastră și acela al cărui nume va rămâne veșnic legat de luptele pentru ridicarea neamului, Veniamin Costache, luminos reprezentant al acelei generații de patrioți dela începutul veacului trecut.

Și în această înșirare nu putem uita pe acela, pe care ești chemat a-l înlocui, pe Pimen, mitropolitul războiului, mitropolitul întregirii neamului.

Iată-ți înaintașii pe care ești chemat, prin votul congresului național bisericesc, a le duce opera mai daparte.

Cu deosebită plăcere te salut astăzi ca mitropolit al Moldovei și Sucevei. Felul cum ai păstorit în trecut este

cea mai sigură făgăduință a felului cum vei ști să-ți faci datoria mâne.

Ieșit din tagma monahicească ai făcut studii și ai întocmit scrieri care te înfățișează tuturor ca un cărturar al bisericii noastre; trecând pe la direcția seminarului din Galați, ai fost și pregătitor de preoți.

Pe urmă, trecerea I. P. S. Tale la Vicariatul Mi. Mitropoliei Moldovei, la Episcopia Hușilor și la arhiepiscopia Basarabiei, Ni te-au arătat ca un adevărat păstor al eparhiilor ce le-ai condus.

In anii din urmă, ca părinții bisericii de altă dată, te-ai retras la mânăstirea Neamțului, această podoabă a locașurilor călugărești ale țării. Ca egumenii din vremurile marilor voievozi ai condus cu înțelepciune Neamțul, ai muncit din răsputeri ca strălucirea de altă dată să renvie, ca acele chilii care au cunoscut spiritele alese ca Paisie, ca acolo unde a fost vestita tiparniță, să lucească din nou soarele întăririi bisericii noastre ortodoxe.

Toate acestea Ne dau încredere în I. P. S. Ta, încredere în munca înțeleaptă ce o vei depune în aceste zile. când se cere dela biserică așa de mult, și în care adevărata credință este atât de uitată.

Frumoasele pilde ale trecutului trebue să-ți fie veșnic îndemnul cel mai viu pentru opera grea la care ai fost chemat.

Biserica astăzi trebue să reînceapa să-și trăiască adevăratul ei rol și acest rol nu poate să și-l îndeplinească decât prin energia și înțeleapta îndrumare a conducătorilor ei.

Viața astăzi nu mai e contemplativă ca în vremea marilor erarhi premergători ai I. P. S. Tale; astăzi se trăește intens, se trăește repede, agitat; biserica trebue și ea să urmeze cu vremea, ea nu mai poate fi numai contemplativă, ea trebue să devie vie, să se afirme cu putere în fața nevoilor vieții moderne.

Ca Vlădica așa de bine pregătit î
vei putea cu mare ușurință să îndeplin
datorie episcopală.

Se aud multe plângeri că alte credi

Aceste plângeri trebue să devie serios îndemn pentru păstorii bisericii noastre.

Toți acei care îi aparținem trebue să Ne dăm mâna, să muncim cu putere la reîntărirea și la ridicarea credinței Noastre ortodoxe.

In trecut așa de răstrânse au fost legate aceste noțiuni, patrie și credință, încât ele fac parte integrantă în efortul de progres al României.

Datoria aceasta incumbă mai ales conducătorilor și credincioșilor bisericii, colaborarea strânsă și desăvârșita încredere între aceste două elemente componente ale ei este mijlocul prin care se va atinge acest înalt scop.

Biserica nu este un element material al Statului, ci numai unul moral, deci ea trebue să se întoarcă la rostul ei și I. P. S. Ta va trebui să vegheze în orice clipă asupra intereselor eparhiei, și numai de acest gând trebue să fii mânat.

Politica și alte interese materiale n'au ce face în biserică.

Grija cea mare trebue s'o pui în alegerea parohilor, căci ei sunt acei care fac ca biserica noastră să fie respectată Cu cât ei vor fi reprezentanți mai demni și convinși ai instituției, cu atât ea va prospera mai falnic și își va îndeplini rostul de întăritoare a sufletelor și de sprijinitoare a culturii.

Ai grijă de preoți și în alegerea lor nu te lăsa să fii condus decât de conștiința-ți episcopală.

Venit acolo la Iași din chiliile mânăstirii Neamțului, vei ști desigur să ridici și nivelul monastirilor noastre. Ele nu trebue să fie aziluri de pensionari, ci adevărate focare de muncă și de lumină culturală, așa cum au fost ctitoriile domnești din trecut. Din zidurile lor sfărămoșești trebuie să iradieze puternic peste toată țara strălucirea unor gânditori și unor propovăduitori ai seminței cele bune.

Mai mult ca ori când parabola Mântuitorului despre semănătorul este actuală, dar nu trebuie să ne speriem de pământul neroditor, ca și în agricultură, trebuie

să învățăm să ne pregătim ogorul ca să încolțească cât mai roditor lanul.

I. P. S. Ta și ceilalți ierarhi sunteți semănătorii, tot restul clerului sunt plugarii și muncitorii pământului, cari vă pregătese ogoarele, deci încă odată recomand cu căldură grija pentru aceștia.

Cuvintele calde ce Mi-ai adresat și pentru care mulțumesc I. P. S. Tale din tot sufletul, Imi dau toată încrederea de felul cum vei pricepe să-ți îndeplinești misiunea.

Și, plecând la Mitropolia Moldovei, să fii sigur că Te voiu urmări cu deosebit interes și să știi că în această operă de ridicarea și întărirea Sfintei Noastre Biserici ortodoxe românești, atât I. P. S. Ta, cât și toți ceilalți ierarhi veți putea să vă sprijiniți întotdeauna pe Mine.

Cel Atot Puternic să te binecuvânteze cu har în calea pe care păsești, cât și pe întregul popor al Moldovei care îl vei păstori.

In veci, cale cu spor creștinesc sfintei noastre Biserici ortodoxe.

Trăiască România!

Cuvântarea Majestății Sale Regelui Carol II

Inalt Prea Sfinția Ta,

Incredințându-ți astăzi cârja arhiepiscopală a Moldovei, te așezi pe Scaunul Mitropoliei care a fost cinstit de atâtea fețe de seamă ale Bisericii noastre, care au făcut fala neamului.

Mitropolia, întemeiată în 1392, ca o afirmare a ființei politice a Statului moldovenesc, fără șovăială în decursul veacurilor a slujit cu sfințenie Credința și Patria.

Nici o altă eparhie din pământul fostelor principate unite în 1859, n'a ilustrat mai puternic că biserica și țara fac una.

Dar nu numai pe acest teren al apărării politice această eparhie și-a îndeplinit pe deplin rolul, ci și pe acela al păstrării și desvoltării culturii naționale.

Toți vlădicii, fie ei de neam domnesc, ca Teoctist și Gheorghe Movilă, fie boieri ca Teodosie Barnovschi, fie ei țărani ca Varlaam, au slujit și muncit pentru aceeași cauză.

Dar încă câte figuri uriașe ale trecutului nostru cultural au cinstit Scaunul ce-l ocupi azi; Dosofteiu, primul nostru poet; Paisie, care a facut așa de mult pentru biserica noastră și acela al cărui nume va rămâne veșnic legat de luptele pentru ridicarea neamului, Veniamin Costache, luminos reprezentant al acelei generații de patrioți dela începutul veacului trecut.

Și în această înșirare nu putem uita pe acela, pe care ești chemat a-l înlocui, pe Pimen, mitropolitul războiului, mitropolitul întregirii neamului.

Iată-ți înaintașii pe care ești chemat, prin votul congresului național bisericesc, a le duce opera mai daparte.

Cu deosebită plăcere te salut astăzi ca mitropolit al Moldovei și Sucevei. Felul cum ai păstorit în trecut este

cea mai sigură făgăduinţă a felului cum vei şti să-ţi faci datoria mâne.

Ieşit din tagma monahicească ai făcut studii şi ai întocmit scrieri care te înfăţişează tuturor ca un cărturar al bisericii noastre; trecând pe la direcţia seminarului din Galaţi, ai fost şi pregătitor de preoţi.

Pe urmă, trecerea I. P. S. Tale la Vicariatul Mi. Mitropoliei Moldovei, la Episcopia Huşilor şi la arhiepiscopia Basarabiei, Ni te-au arătat ca un adevărat păstor al eparhiilor ce le-ai condus.

In anii din urmă, ca părinţii bisericii de altă dată, te-ai retras la mânăstirea Neamţului, această podoabă a locaşurilor călugăreşti ale ţării. Ca egumenii din vremurile marilor voievozi ai condus cu înţelepciune Neamţul, ai muncit din răsputeri ca strălucirea de altă dată să reînvie, ca acele chilii care au cunoscut spiritele alese ca Paisie, ca acolo unde a fost vestita tiparniţă, să lucească din nou soarele întăririi bisericii noastre ortodoxe.

Toate acestea Ne dau încredere în I. P. S. Ta, încredere în munca înţeleaptă ce o vei depune în aceste zile. când se cere dela biserică aşa de mult, şi în care adevărata credinţă este atât de uitată.

Frumoasele pilde ale trecutului trebue să-ţi fie veşnic îndemnul cel mai viu pentru opera grea la care ai fost chemat.

Biserica astăzi trebue să reînceapa să-şi trăiască adevăratul ei rol şi acest rol nu poate să şi-l îndeplinească decât prin energia şi înţeleapta îndrumare a conducătorilor ei.

Vieaţa astăzi nu mai e contemplativă ca în vremea marilor erarhi premergători ai I. P. S. Tale; astăzi se trăeşte intens, se trăeşte repede, agitat; biserica trebue şi ea să urmeze cu vremea, ea nu mai poate fi numai contemplativă, ea trebue să devie vie, să se afirme cu putere în faţa nevoilor vieţii moderne.

Ca Vlădica aşa de bine pregătit în cele ale bisericii, vei putea cu mare uşurinţă să îndeplineşti această sfântă datorie episcopală.

Se aud multe plângeri că alte credinţi ne copleşesc.

Solemnitatea instalării

I. P. S. Mitropolit Nicodem în scaunul de Arhiepiscop al Iaşilor şi Mitropollt al Moldovei şi Sucevei.

Aspecte

In cadrul unei impozante societăţi, s'a făcut în ziua de 3 Februarie a. c. instalarea noului Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, I. P. S. Nicodem Munteanu.

Solemnitatea a fost urmărită de populaţia întregului oraş, cum şi de mii de credincioşi, veniţi din toate colţurile Moldovei.

Pentru a se da o cât mai mare amploare acestei solemnităţi autorităţile locale au făcut arcuri de triumf atât la eşirea din gară, cât şi la intrarea în curtea catedralei.

Oraşul a fost pavozat şi decorat cu brad şi steaguri naţionale.

Pe tot parcursul, cortegiul a fost obiectul unei puternice manifestaţii de simpatie, cum rar s'a văzut la Iaşi.

Primirea în gară

La ora 9 şi jum. I. P. S. S. Nicodem, însoţit de înalţi oaspeţi : I. P. S. Patriarh dr. Miron Cristea ; I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului Nicolae Bălan ; P. S. Visarion Puiu al Bălţilor şi d-l Al. Lapedatu ministrul cultelor, au sosit în gara locală.

Pe peron sunt întâmpinaţi de toţi şefii autorităţilor locale civile, militare şi bisericeşti.

D. Osvald Racovitză, primarul oraşului, întâmpină pe oaspeţi şi noul Mitropolit cu tradiţionala pâine şi sare îi urmează bun sosit şi îl salută în numele populaţiei.

A răspuns I. P. S. Patriarh *Miron*, care a mulţumit pentru frumoasele cuvinte de bun sosit.

I. P. S. S. spune că se simte fericit aducând eparhiei Moldovei un păstor ales, cum este I. P. S. Mitropolit Nicodem.

Din partea clerului a urat bun sosit preotul prof. universitar *Valeriu Iordăchescu* preşed. Asoc. clerului din Moldova.

A răspuns în puţine cuvinte I. P. S. Mitropolitul Nicodem, mulţumind eşenilor şi moldovenilor pentru dragostea şi căldura cu care i-a ieşit întru întâmpinare.

Promite că va depune toate eforturile pentru a fi un bun păstor.

Cortegiul spre oraş

Dela gară s'a format cortegiul în ordinea următoare: trăsura cu chestorul poliţiei şi comandantul poliţiei; două escadroane din reg 7 roşiori; două trăsuri în care erau cei cinci protopopi din eparhie; călească lui Cuza Vodă trasă de şase cai, călăriţi de jochei şi excortată de ofiţeri de cavalerie.

In trăsură era I. P. S. Mitropolitul Nicodem, d-l ministru Al. Lapedatu şi O. Racovitză, primarul oraşului.

Urmau apoi câteva automobile cu I. P. S. Pariarh Miron, general Toma Dumitrescu, Visarion Puiu episcop al Bălţilor, dr. Nicolae Lupu, precum şi alţi şefi ai autorităţilor locale.

La Mitropolie

Cortegiul s'a oprit în faţa intrării principale a mitropoliei.

I. P. S. Mitropolit Nicodem, după ce a scoborât din călească, s'a îndreptat către mormântul mitropolitului Iosif Naniescu, din grădina mitropoliei, unde a îngenunchiat şi s'a rugat timp de câteva minute.

La intrare în catedrală oaspeţii au fost întâmpinaţi de un sobor de preoţi, în frunte P. S. Gherontie, episcopul Constanţei; P. S. Grigore Leu, vicarul arhiepiscopiei Iaşilor şi P. S. Veniamin Pocitan, Vicarul Huşilor.

In strana regală au luat loc I. P. S. Pariarh Miron Cristea şi I. P. S. Mitropolitul Nicodem. Alături de ei d-l

ministru Lapedatu, iar în strana stângă, I. P. S. S. Nicolae Bălan al Ardealului.

Slujba religioasă a fost oficiată de un sobor de preoţi, răspunsurile au fost date de corul bisericii Sf. Spiridon sub conducerea d-lui prof. A. Ciolan.

Momentul instalării

După terminarea slujbei religioase, d. ministru Lapedatu citeşte decretul regal de numire, iar P. S. Veniamin Pocitan a dat citire gramatei, prin care P. S. Nicodem, stareţ al mănăstirii Neamţu, este învestit cu demnitatea de Mitropolit al Moldovei şi Sucevei.

Cuvântarea I. P. S. Patriarh dr. Miron Cristea

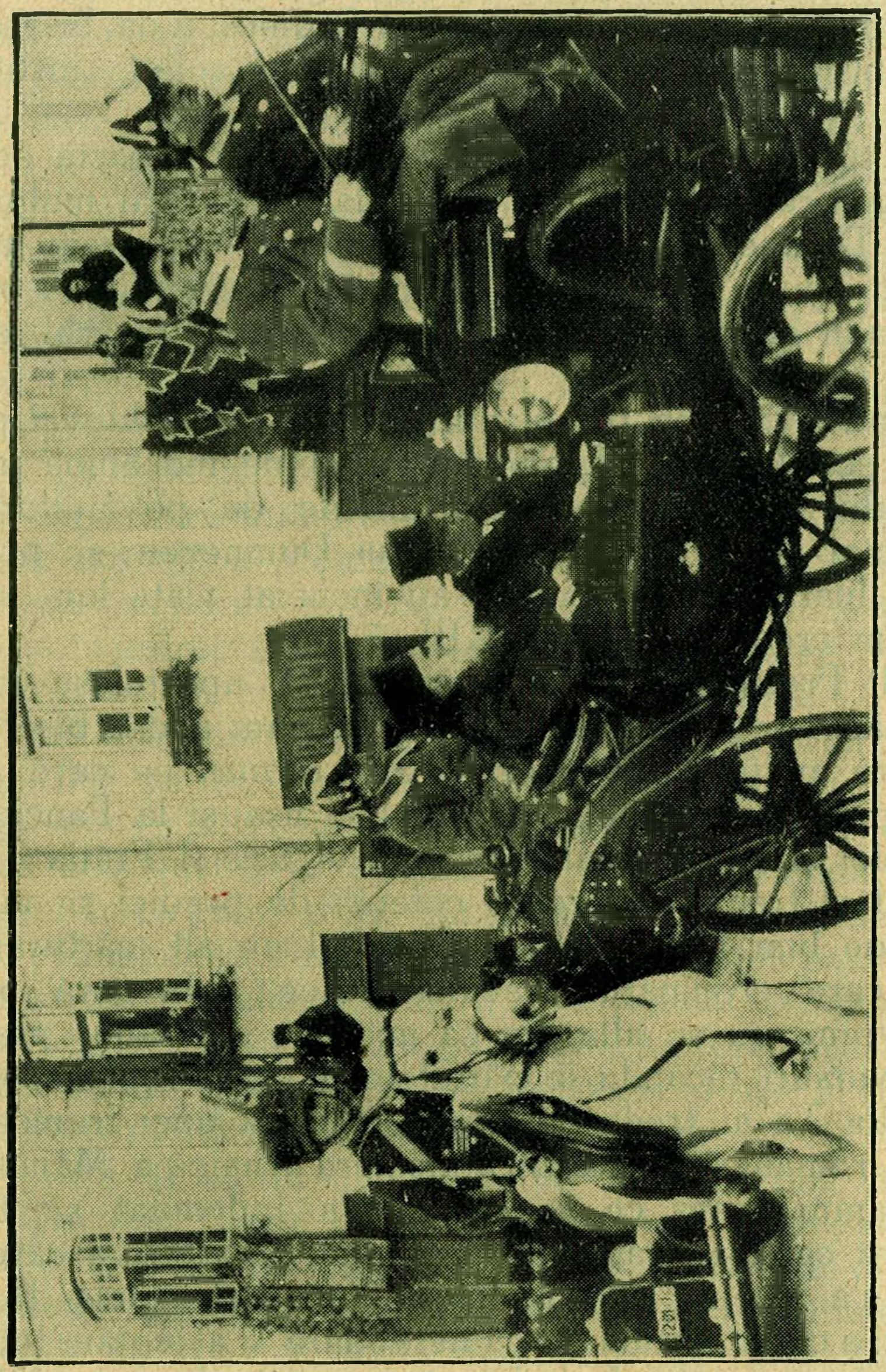
Prea Sfinţiţi Ierarhi,
Domnilor Miniştrii,
Iubit cler şi popor,
I. P. Sf. Părinte Nicodeme,

Nu numai cercurile bisericeşti, ci şi foarte mulţi fruntaşi mireni au cunoscut deaproape rodnica activitate a I. P. Sf. Tale pe terenul literaturii bisericeşti, ridicându-te în cursul anilor prin lucrările atât originale cât şi traduceri din alte limbi, în fruntea cărturarilor bisericei noastre. Această muncă cărturărească culminează în încredinţarea ce ţi-am dat-o, de a traduce — împreună cu alţi 2 celerici bine pregătiţi — întreaga Sf. Scriptură din limbile originale, şi în comparaţie cu alte traduceri bune, ca astfel şi noi românii să avem în curând o traducere şi o ediţie — trecută prin un aparat ştiinţific şi critic — a acestei cărţi, ce pururea va rămânea Cartea Cărţilor, ori câte înţelepciuni omeneşti ar căuta să-i întunece valoarea.

De altă parte pe unde ai trecut şi ai muncit în cursul deceniilor, pretutindeni au rămas şi urme remarcabile de un practic simţ gospodăresc, mai ales la Huşi şi mănăstirea Neamţu.

Iar la Chişinău ai făcut după Unire primii şi isto-

ricii pași de îndreptarea bisericei rusificate pe căile firești ale unei vieți moldovenești, respective românești, alipind-o de biserica mamă a vechiului regat.

I. P. S. MitroPolit Nicodem, D-l Alex. Lapedatu ministrul cultelor și D-l O. Racovită primarul Iașilor, în trăsura lui Cuza Vodă spre Mitropolie.

Astfel era foarte firesc, ca îndată ce Dumnezeul dreptății a indicat factorilor hotărîtori, momentul oportun—să te ridici pe temeiul faptelor îndeplinite cu pri-

cepere ca pe niște fuștei puternici ai scării sociale — la înalta demnitate de mitropolit al Moldovei, unde te-ai născut și unde din tinerețe ai păşit pe calea spinoasă a călugăriei, a abnegaţiunii şi a suferirii cu smerenie a loviturilor sorţii, căutând în muncă rodnică a da bisericei în liniștea mânăstirii toată truda unui suflet cinstit, superior și activ.

De sigur e foarte evidentă și lăudabilă această activitate a Frăţiei Tale; dar și Frăţia Ta să dai mulţumită lui Dumnezeu, căci și noi oamenii — cu voia lui ţi-am dat acum o complectă răsplată, așezându-te pe acest scaun al atâtor distinși și nemuritori ierarhi ai bisericii române.

Stând astăzi pe tronul mitropolitan al Moldovei și în jurul scărilor lui, Sf. apostol Pavel ne îndeamnă pe noi ierarhii: „Să ne aducem aminte de povăţuitorii noștri, cari ne-au grăit cuvântul lui Dumnezeu și privind cu luare aminte, cum și-au încheiat viaţa lor, să le urmăm credinţa". (Evrei XIII. 7).

Inalt Preasfinţia Ta ai urmat acest apostolesc îndemn, căci—precum Mitropolitul Varlaam a dat bisericei—între multe altele—vestita Sa *Cazanie*, pe care o găsești precum la Tighina Basarabiei așa și la Pancova Serbiei și la Sighetul Marmaţiei—, așa și Frăţia Ta ai tipărit și tradus valoroase colecţii de predici și cuvântări de bun folos clerului. Dosoftei un alt cărturar, despre care cronicarul Neculcea zice: „In ţară pe aceste vremi nu se afla om ca acesta",—a tradus psalmii în versuri făcându-se părintele poesiei române,— așa Frăţia Ta ai tradus psaltirea în proza unei frumoase limbi românești ieșite din atmosfera arhaică a Mănăstirei Neamţu; ceea ce pe mine m'a îndemnat să te aleg între cei trei traducători a sfintiei Scripturi, a carei tipărire s'a început deja în tipografia noastră dela București și a cărei terminare cu nerăbdare o aşteptăm toţi.

Și, dacă nu ţi-a fost dat să te naşti din o nobilă familie domnească sau boierească, ca Mitropolitul Veniamin Costache și alţi înaintași, caută să ilustrezi obârșia din o cinstită familie de ţărani Moldoveni prin

noblețea sentimentelor și faptelor, călăuzită de-o evangelică iertare, blândețe și părintească iubire în toate acțiunile vieții oficiale și particulare.

Iară bunătatea plină de milostenie a Mitropolitului Iosif Naniescu, care ți-a fost îndrumătorul tinerețelor, s'o desvolți după putință la cât mai multe biserici mai cu dare de mână în mici așezăminte și mese de hrănire a celor flămânzi, urmând pilda din arhiepiscopia mea, unde atâtea biserici, ajută, îmbracă, ocrotesc și satură zeci și sute de săraci, un lucru creștinesc, care în aceste zile de sărăcie ar trebui să se generalizeze în toată patriarhia. Primăria Iașilor condusă de d. O. Racoviță a făcut chiar azi, în ziua instalării, un bun început.

In deosebi îți doresc, ca din simpatia și iubirea cu care te-au întâmpinat astăzi fii sufletești din glorioasa capitală a Moldovei și din întreaga eparhie, să iei îndemn și puteri noi, ca ajutat de tot clerul și poporul să poți îndrepta tot mai bine turma pe calea normală a progresului în cele bisericești și naționale.

O amnistie generală de creștinească iertare a călugărilor greșiți, poate i-ar readuce la metania unei frățești conviețuiri; iar poporul din cele câteva comune încă nelămurite în chestia îndreptării calendarului în duhul hotărârilor dela Nicea să fie clarificat de clerici cu evanghelica bunăvoință și cu tot tactul pastoral, ca să revină la calea ascultării și a ordinei canonice; iar unii din fruntașii mireni cari agită să înțeleagă și ei că biserica și rânduelile ei nu trebuiesc atrase în atmosfera frământărilor de lăturalnice interese.

Noi îți dorim succes și pe acest teren pastoral.

In fine rugăm pe Dumnezeu, să-ți întărească puterile trupești și sufletești ca să poți încă mulți ani continua acum și cu bogate experiențe, probata-ți activitate în noua și înalta demnitate de arhiepiscop al eparhiei Iașilor și de mitropolit al Moldovei și Sucevei, ilustrând—ca o vie pildă—pe seama celor tineri educativul adevăr, că prin muncă cinstită, rodnică și prin smerenie se pot câștiga cele înalte, Dumnezeu aibă-Te

sub scutul său dimpreună cu credincioasa turmă a iubiților Moldoveni, cărora din scaunul glorios al vrednicilor lor mitropoliți îi dau și trimit patriahicește Noastre binecuvântări, însoțite de rugarea, să-și urmeze cu încredere pe arhipăstorul cel nou la păsunea mântuitoare, ce o dă biserica strămoșească fiilor ei acum și pururea — Amin.

Cuvântarea d-lui ministru Alexandru Lapedatu

Acum că s'au îndeplinit toate formele legale și rânduelile tradiționale pentru urcarea I. P. Sf. Tale în scaunul de Dumnezeu păzitei Mitropolii a Moldovei și Sucevei, îmi revine mie ca ministru al cultelor, cel dintâiu cuvânt de salutare și bună urare în demnitatea la care Te-au înălțat, prin mila Celui Atotputernic, reprezentanții legali și autorizați ai Bisericii noastre stăbune, membri marelui Congres național bisericesc și dorința, așa de viu și de impresionant manifestată a credincioșilor ce va să-i păstorești de azi înainte.

Arare ori, în adevăr, un consens mai spontan și mai general al factorilor chemați să concure la complectarea unui scaun vlădicesc, ca la alegerea I. P. Sf. Tale în scaunul văduvit al străvechei și glorioasei Mitropolii moldovene. Căci, lăsând de-o parte orice preocupări lăturalnice, în dorința lor sinceră și voința lor hotărâtă de a promova numai interesele bisericii, și-au dat mâna cu toții în a alege pe acela care l-au socotit mai potrivit a fi, în împrejurările actuale, arhiepiscop al Iașilor și mitropolit al Moldovei și Sucevei.

De aci dragostea și respectul cu care I. P. Sf. Ta vii înconjurat, azi, la noua demnitate ierarhică și de aci încrederea și nădejdea ce se pun în activitatea I. P. Sf. Tale, determinate și justificate — unele ca și altele — prin tot trecutul I. P. Sf. Tale și prin toată munca pozitivă și constructivă pe care a-i pus-o în slujba bisericii ca vicar al acestei mitropolii, ca episcop al Hușilor, ca arhiepiscop al Basarabiei și ca igumen al sfintei mănăstiri a Neamțului. Și precum cele dintâi sentimente

—dragostea şi respectul—au fost totdeauna nedespărţite de persoana I. P. Sf. Tale la fel cele din urmă—încrederea şi nădejdea—vor fi, suntem singuri, nedesmințite de activitatea şi opera viitoare a I. P. Sf. Tale.

Căci, în îndeplinirea misiunii pe care Providenţa divină Ţi-a încredinţat-o, vei avea nu numai sprijinul şi ajutorul, devotat şi preţios, al clerului, ci şi pe acel, tot aşa de devotat şi preţios, al poporului, prin reprezentanţii distinşi şi aleşi pe cari noua organizaţie a bisericii noastre i-a chemat să ia loc şi rol, activ şi important, în corporaţiile reprezintative şi organele executive ale acestei organizaţii şi cari se dovedesc a fi stăpâniţi şi conduşi în acţiunea lor de o înaltă conştiinţă a intereselor bisericeşti şi de-o vie dorinţă de a le promova prin munca şi zelul lor.

Pe aceştia dar, I. P. Sf., să-i apropii cu iubirea şi tactul de care totdeauna ai dat dovadă şi pe colaborarea lor să sprijini activitatea I. P. Sf. Tale în cadrele nouii noastre organizări bisericeşti, care este în spiritul însăşi al evoluţiei bisericii ortodoxe în genere. Căci de bună seamă, îţi aminteşti cu cât interes examinam şi discutam la Moscova, în Septembrie 1917, proectul unei noi organizări a bisericii ruseşti, întocmit pe baza aceloraşi principii,—proectul pe care un mare congres al acelei biserici, alcătuit din clerici şi mireni şi întrunit, atunci acolo, îl desbătea, de faţă fiind şi I. P. Sf. Ta ca delegat al Sfântului Sinod al bisericii auto-cefale ortodoxe române.

Ca unul ce, deci eşti, de atâta vreme, încredinţat că noua noastră organizaţie bisericească este şi trebuie să fie spre binele şi folosul bisericii străbune, nu mă îndoiesc, I. P. Sf. că, lucrând, în cadrul şi în spiritul ei, cu înţelepciunea şi experienţa ce posezi, vei face şi aci, în Moldova, aceia ce alţi ierarhi au făcut în alte părţi ale ţării—dovada necesităţii şi utilităţii colaborări, serioase şi devotate, a elementului mirean, în sânul corporaţiunilor reprezintative şi organelor executive ale bisericii noastre—prin care pot fi satisfăcute trebuinţele reale şi năzuinţele ei ideale.

Căci sunt mari și multe aceste trebuințe și năzuințe. Toată grija și preocuparea noastră trebuie să fie îndreptată spre ele. I. P. Sf. Ta le cunoști și ești în măsură să le realizezi. Căci la vârsta frumoasă la care ai ajuns, ai privilegiul de a fi petrecut tinerețele de muncă aspră și grea, monahală și clericală, în spiritul marilor și frumoaselor tradițiuni ale bisericii noastre și de a desăvârși lucrarea vieții în spiritul nou, modern, al vremurilor noastre, așa dar putința de a fi linia de legătură între cele două epoci.

Uncenic al lui Iosif Naniescu, reprezentantul cel mai autentic al vechilor tradițiuni în biserică, va trebui să legi de spiritul și disciplina acestui mare ierarh, părinte duhovnicesc al I. P. Sf. Tale, tot rostul vieții bisericești actuale, readucând în mijlocul nostru acel duh creștinesc și râvnă pentru cultura ce stăpânea odinioară lumea clericală din această țară a Moldovei, redând mănăstirilor străvechiul lor rol, firește în cadrul misiunii lor de azi și a ritmului de viață de care vorbea atât de magistral M. S. Regele în cuvântarea rostită cu prilejul învestiturei I. P. Sf. Tale și punând capăt sbuciumului sufletesc în care se sbat în atâtea părți ale acestei mitropolii credincioșii speculați în chip așa de ticălos în naivitatea și ignoranța lor.

Evident aceste sunt îndatoriri pe care I. P. Sf. Ta le cunoști mai bine decât noi toți, ca unul ce ai trăit și trăești în aceste meleaguri ale țării și ca unul a cărui inimă și minte au fost și sunt mereu frământate de ele. Dacă le-am reamintit, în parte nu este ca să le înfățișez drept sfaturi unui bărbat de înțelepciunea și experiența I. P. Sf. Tale, ci ca să le prezint ca datorii ale noastre ale tuturora.

Fie ca din realizarea lor să iasă, la capăt, o operă tot atât de frumoasă și de temeinică, cum au fost și sunt și cele ce ai săvârșit și până acum I. P. Sf. Ta. Și fie ca tot atunci să se poată spune despre Mitropolitul Nicodem tot binele pe care îl putem spune, cu mândrie despre atâția din înaintașii săi pe scaunul acestei slăvite Mitropolii a Moldovei și Sucevei.

Cu aceste credinţe şi speranţe, îţi fac, I. P Sf., cele mai calde urări şi-Ţi zic, în acest moment solemn al vieţii I. P. Sf. Tale, pe obiceiul bătrânesc şi bisiricesc:

Intru mulţi fericiţi ani, Stăpâne!

Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului

In predoslovia acestei sfinte şi dragi scripturi, a noului testament, tipărit în anul 1648, în cetatea Bălăgrad, în Ardeal, astăzi Alba-Iulia, eruditul erhiepiscop şi mitropolit Simeon Ştefan a aşezat aceste memorabile cuvinte;

„Noi drept, aci ne-am silit să izbodim ca să înţeleagă toţi, iar de nu vor înţelege de vină sunt acei ce ne-au schimonosit cuvintele de nu grăesc toţi într'un chip".

Astfel dând cuvintelor tâlcul lor, principiul unităţii de limbă a neamului românesc a preocupat pe toţi înaintaşii noştri, par'că ar fi vrut să spună cât de bine ar fi dacă toţi românii am sta într'o singură ţară. La Mitropolitul Ştefan, dragostea de frate a găsit tot putinţa de a trece peste graniţele despărţitoare, acolo unde nevoia era mai mare.

In Moldova mitropolitul Varlaam a combătut calvineştile învăţături, care luase un mare avânt în Ardeal.

Dela el ne-a venit lumina, învăţătura şi suflet românesc.

Suceviţii călugări au găsit totdeauna, destul loc prin trecătorile Carpaţilor ca să ducă lumină creştinească şi românească la fraţii lor de peste munţi.

Aduc aminte I. P. S. de toate aceste faceri de bine ale Moldovei, care ne-au dat putinţă, nouă ardelenilor să ne recunoaştem ca fii ai aceeaşi naţii.

Azi ne înfăţişem pentru a se aduce mulţumirile credincioşilor ardeleni şi să sărbătorim înscăunarea erarhului eparhiei Moldovei.

Bucuria o subliniem prin cel mai semnificativ dar, prezentând un nou testament, tipărit la 1648: un document strălucit al dragostei noastre de credinţă pentru

poporul românesc. Rog pe bunul D-zeu să vă dea viaţă îndelungată să puteţi răspândi din harul cu care sunteţi copios înzestrat.

* *
*

I. P. S. Mitropolit N. Bălan, înmânează mitropolitului Nicodem preţiosul dar, îmbrăţişându-l şi sărutându-l.

Cartea poartă următoarea închinare:

„Dăruit-am această dumnezeească scriptură a noului testament, tipărită la Bălăgrad în Ardeal, la anul 1648, Inalt Prea Sfinţiei Sale D. D. Nicodem, învăţatului tălmăcitor al cuvântului Domnului, cu prilejul înscăunării I. P. S. Sale ca arhiepiscop al laşilor şi mitropolit al Moldovei şi Sucevei, în ziua de 3 Febr. 1935.

Nicolae, arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu şi Mitropolit al românilor ortodocşi din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş".

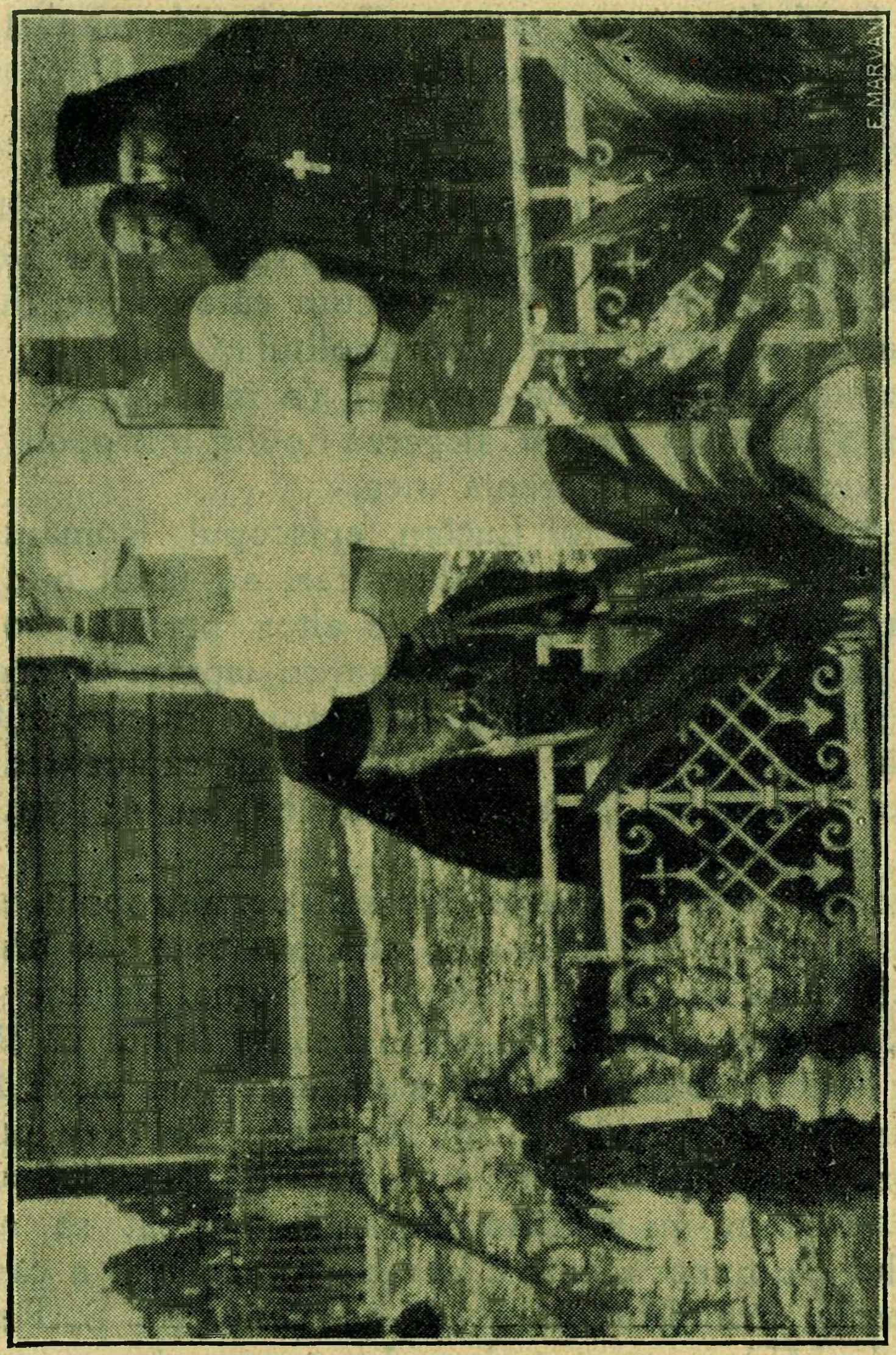
Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicodem al Moldovei

„In clipa aceasta, cele dintâi cuvinte care îmi împing sufletul să le rostesc sunt acelea de prea mărire către Dumnezeu. Mare este Dumnezeu. După o îndelet-nicire de 30 de ani în trebile bisericeşti m'am retras la odihnă. Aşa se zice de mitropoliţii şi episcopii eşiţi la pensie. Prin noile mele preocupări n'am înţeles însă decât schimbarea felului de muncă. Am intrat în chilia mea dela Neamţ între cărţile dragi, călăuzit de un dor de cercetare mai profundă a scrierilor bisericeşti. Am ieşit din biserica zbuciumată şi am intrat în cea a liniştei. In compania cărţilor am străbătut veacul în lung şi în lat. Am ascultat cu atenţie şi evlavie predica apostolilor noştri şi m'am adăpat la şcoala alexandrină. Am ascultat pe cei trei capodocieni: Grigorie Teologul, Ion Gură de Aur şi Vasile Inţeleptul.

Am urmărit şi scrierile Fericitului Augustin şi pretutindeni am găsit învăţăminte şi pilde demne de imitat. Dela Iosif Naniescu am învăţat cum trebuie cineva să-şi apere biserica, dela Teoctist şi Dosoftei cufundarea în cunoaşterea Scripturilor, dela Varlaam cum trebuie să

facem predicile, iar de la Veniamin cum trebuie să practicăm caritatea creștinească.

Trecând munții în Transilvania am luat de exemplu pe mitropolitul Șaguna. Acolo s'a păstrat, în cele

I. P. S. Mitropolit Nicodem îngenunchind la mormântul blândului Mitropolit Nanîescu, ctitorul catedralei Mitropolitane.

mai bune condițiuni, cu toată opresiunea, legea, neamul și credința strămoșească, astfel ca într'o grădină plină cu tot felul de pomi roditori. Așa am cutreerat prin paginile cărților. Din roadele ce le-am culeș am împache-

tat în acele cărţulii ce le-am dat la iveală, împreună cu călugării mei la tipografia mănăstirii Neamţului. Cum mănăstirea nu avea o situaţie ca înainte vreme, am deschis gura şi am găsit sprijinitori. Munceam ziua, împreună cu fraţii călugări, la chivernisirea bisericii, iar serile, nopţile le dedicam învăţăturii. In curând mănăstirea îşi va relua poziţia ei strălucită de odinioară. După declararea vacanţei la scaunul metropolitan al Iaşilor, un freamăt a pornit de pretutindeni dela munţi, înspre văi, ca un susur de ape, atât în eparhia Moldovei, cât şi dincolo de peste munţi, din Ardeal. Trecuse întru Domnul mitropolitul Pimen, pe care, acum câteva zile, Suveranul l-a numit foarte just „mitropolitul războiului". De data aceasta, ca nici odată poporul s'a interesat de credinţa lui. S'au rostit pentru alegerea noului mitropolit nume mai vrednice ca smerenia mea.

S'a rostit numele lui Lucian, episcopul Romanului, al lui Visarion, episcopul Bălţilor, cari au făcut mult în viaţa lor duhovnicească şi numele altor prelaţi. Sorţul a căzut însă pe mine. Nu mă ştiam cu isprăvi ca acelea care să mă cheme pe mine la scaunul metropolitan. Poate că alegătorii, ca şi poporul, au fost călăuziţi după proverbul românesc: „Cine n'are un bătrân, să-l caute; cine are să-l păstreze.

Oricum ar fi, cu prilejul alegerii de mitropolit, s'au desminţit unele păreri şi iau loc alte concepţii: că biserica trebuie dusă de toţi împreună, nu numai de feţe bisericeşti. Se mai desmite de asemenea şi faptul ca tineretul să ia locul bătrânilor. Mi s'a spus ca un merit faptul că am fost ucenicul lui Iosif Naniescu. Se prea poate că poporul, insuflat de acest mare ierarh, să mă fi vrut pe mine. Mie nu-mi rămâne deocamdată decât să mulţumesc lui Dumnezeu, care e aşa de milostiv şi a căutat pe smerenia mea. Mulţumesc de asemenea M. S. Regelui Carol al II-lea, pentru încrederea ce mi-a acordat, I. P. S. Patriarh Miron Cristea care m'a susţinut cu toată căldura, Guvernului şi autorităţilor ieşene cari au pregătit această frumoasă primire precum şi întregului cler şi popor al Iaşilor şi Moldovei.

Recepţia dela palatul mitropolitan

S'a alcătuit apoi un cortegiu, care a traversat curtea mitropoliei spre palatul metropolitan, unde s'a ţinut o recepţie.

La eşirea din mitropolie, armata a dat onorul, iar noul Chiriarh a binecuvântat pe ostaşi.

Primul care a luat cuvântul în palatul metropolitan a fost P. S. Grigore Leu, Vicarul mitropoliei Moldovei.

Cuvântarea P. S. Vicar Grigore Leu Botosăneanu

P. S. S. Vicarul Grigore Leu. Botoşăneanu spune;

Plaiurile Moldovei răsună de svon. Iaşii mândri au îmbrăcat haina de sărbătoare şi au eşit întru întâmpinarea oaspetului mult dorit.

Iaşii aclamă pe arhiepiscopul său. Moldova se închină noului său mitropolit.

Patriarhul Sfintei noastre Biserici, mitropolitul prea iubitei Transilvanii, leagănul neamului, miniştrii, episcopi, arhierei şi luminaţi îndreptători însoţesc pe arhipăstorul trimis de voia Celui Prea Inalt.

In numele cierului şi drept credincioşilor din Eparhia Moldovei, fiţi bine venit.

Inalt Prea Sfinţite Stăpâne, hotărască-Vă Domnul ani mulţi în deplină sănătate pentru plinirea evangheliei Fiului Său prea iubit.

Inimile noastre pline de recunoştinţă către Dumnezeu salută cu bucurie negrăită în I. P. S. Voastre pe fiul Moldovei.

De 600 ani munţii noştri adăpostesc fără întrerupere pe cei mai supuşi şi mai credincioşi închinători ai Domnului nostru Iisus Hristos.

Nu este picior de munte şi nu este colţişor tăinuit de pădure unde să nu se fi înălţat chemător glasul năduşit al toacei.

Păşiţi Inalt Prea Sfinţite Stăpâne, din glorioasa monastire Neamţu Vă ştiu bătrânii de când eraţi mic, ucenic, călugăr, V'au urmărit cu dragoste la studii. Şi

mulți din noi v'am văzut arhimandrit, episcop și arhiepiscop. V'am fost ucenic și v'am folosit sfatul și binecuvântarea. Fiți bine venit.

Eparhia Moldovei salută în al doilea rând în I. P. S. Voastră pe bunul sfătuitor duhovnicesc pe care l'a așteptat cu înfrigurare. Trăim vremuri de mari frământări sufletești. Războiul neamurilor ne-a adus fericirea nemăsurată a întregirei frățești. Ne-a lăsat însă și răni grele. Cercetătorii îngrijorați vorbesc de o criză a gândirii și îndoielii și de o criză a autorității. Credincioșii noștri își pun toată nădejdea în Dumnezeu.

Nicăeri, poate, ca în eparhia noastră nu află cineva mai multă nedumerire și mai multă sfială, alături de cea mai hotărâtă nevoință de a birui întru adevăr.

Adânca cunoștiință de oameni a I. P. S. Voastre, cultura bisericească pe care o aveți și înțelegerea de toate cele duhovnicești sunt pentru noi toți temei de luptă împotriva întunericului și îndreptar luminos la drum. Aveți cunoștința conducerii și de mulți ani exercițiul autorității; le-ați mărturisit cu prisosință în Episcopia Hușilor, la Arhiepiscopia Basarabiei și în stăreția Neamțului.

Liniștea, înțelegerea și înălțarea sufletească convinsă sunt în mâinile Inalt Prea Sfinției Voastre.

De 10 ani, arhiereu vicar al Sf. Mitropolii am trăit și am luptat, Inalt Prea Sfințite, alături de cea mai bine dăruită preoțime. Cărturari de frunte, inimi calde, avânturi tinerești, i-am prețuit pe toți, pe toți i-am iubit.

Vin acum cu toți să se închine și să primească sfaturi și binecuvântarea de muncă. Știu că le veți da-o tuturor, I. P. S., din adâncul inimei. Imi îngădui să răspund pentru toți, făgăduindu-vă împlinirea datoriei și ascultarea cea mare călugărească, convinsă, curată și până întru sfârșit.

V'ați plecat genunchii P. S. în pragul bisericei catedrale, la mormântul marelui înaintaș, pe care într'un gând l'am numit cu toții Iosif cel Sfânt.

Binecuvântarea de dincolo de viața aceasta a aceluia care v'a fost părinte sufletesc și pilda lui de povățuitor

întru cele dumnezeeşti, vă dăruiesc pentru ochii noştri o consacrare care Vă înalţă la locul de unde se aude mai poruncitor ca oriunde, glasul datoriei şi cuvântul Mântuitorului.

Aţi păşit şi v'aţi rugat I. P. S. în biserica marelui Veniamin şi amintirile vieţii lui de jertfă mântuitoare vă înconjoară de pretutindeni.

In numele Mitropoliei Moldovei, vă urez din adâncul inimii: „Bine aţi venit Inalt Prea Sfinţiie Stăpâne".

Cuvântarea d-lui gen. Toma Dumitrescu

Inalt Prea Sfinţite,

In numele ostaşilor corp. IV armată şi în al meu personal vă adresez omagiile noastre respectuoase şî vii felicitări pentru înălţarea Inalt Prea Sfinţiei Voastre ca Mitropolit al Moldovei şi Sucevei şi vă urez multă sănătate şi păstorire îndelungată şi fericită şi să vă bucuraţi de strălucirea marilor Voştri înaintaşi.

Oştirea este credincioasă, venerează biserica noastră strămoşească şi respectă şi stimează pe şefii bisericei.

Tinerii recruţi ce vin în fiecare an să-şi facă serviciul militar primesc pe lângă instrucţia şi educaţia technică profesională şi o educaţie religioasă prin îngrijirea clerului militar şi supravegherea ofiţerilor.

Puteţi Inalt Prea Sfinţite să consideraţi ostaşii printre fiii sufleteşti buni şi devotaţi ai bisericei

Scopul principal al armatei a fost, este şi va fi acel de a apăra neamul şi legea, patria şi biserica în contra oricăror încălcări şi după cum în trecut oştirea s'a bucurat de binecuvântarea bisericei, tot astfel vin acum să rog pe Inalt Prea Sfinţia Voastră, ca în rugăciunile ce înalţă către Cel Atotputernic să amintească de armata noastră credincioasă patriei, M. S. Regelui şi bisericei.

Cuvântarea d-lui prefect Teodor Zipa

Inalt Prea Sfinţite,

Cu adâncă smerenie şi nespusă mulţumire vă întâmpină întreaga suflare creştină a judeţului nostru.

Astăzi, la chemarea clopotelor locașurilor de închinare din întreaga eparhie a Moldovei și Sucevei, întreg poporul ridică imnuri de slavă pentru I. P. S. S. vrednic slujitor al credinței noastre strămoșești, mare cărturar și suflet din sufletul nostru moldovennsc,

Prin unanimă însuflețire a tuturor conducătorilor sfintei noastre biserici ortodoxe și prin regală învestire sunteți ales, cârmuitorul nostru duhovnicesc și arhiepăstor al sfintei noastre mitropolii.

I. P. S. urându-vă ani mulți de vrednică și rodnică păstorire, vă asigurăm de întreg devotamentul și respectuasa noastră dragoste; vom fi pe cât de buni pe atât de vrednici creștini, căutând să aducem la îndeplinire îndrumările ce veți binevoi a le da, spre păstrarea și înălțarea sfintei noastre credinți strămoșești,

Cuvântarea d-lui Osvald Racoviță, primarul Iașilor

Inalt Prea Sfințite,

Inscăunarea Voastră de astăzi ca Mitropolit al Moldovei și Sucevei înseamnă pentru Moldova și pentru biserica noastră o zi de mare sărbătoare creștinească dătătoare de nădejdi, iar pentru Inalt Prea Sfinția Voastră începutul unui nou capitol de înfăptuiri, care se vor adăoga negreșit la celelalte ce le-ați înscris deja în pagini luminoase în istoria bisericei noastre.

La locurile de mari răspunderi, ce le-ați ilustrat în fruntea a două episcopii, în care ați lăsat urme incontestabile și neșterse ca păstor vrednic luminat și înțelept, activitatea ce a-ți desfășurat în slujba bisericei și a țării, V'ar fi putut dispensa de examenul de conștiință, ce în modestia sublimă ce vă caracterizează, ați găsit cu cale să vi-l faceți în clipa în care disciplina de adevărat călugăr, impunea să vă plecați înaltului Colegiu bisericesc, voinței întregei suflări moldovenești, închegate laolaltă în cel mai desăvârșit acord cu voința Măriei Sale Regele Carol al II-lea și a Sf. Sinod.

Suntem încredințați că patrimoniul sfânt ce ni l,au

lăsat Varlaam, Dosoftei, Veniamin Costache, Iosif Naniescu şi alţi mitropoliţi va fi sporit prin vrednicia Voastră.

Te-am văzut mişcat de cinstea ce o socoteai că ţi se face de acei ce te-au crezut vrednic de a purta pe umeri răspunderea ce ţi s'a încredinţat, dar fie-ne permis şi nouă să ne socotim şi cinstiţi cu fapta noastră de a te fi ales să ne păstoreşti. Ceea ce ai făcut în fruntea celor două episcopii pe care le-ai condus, este chezăşie vie pentru ceeace vei continua să faci în fruntea marei noastre Mitropolii, iar ceeace ai făcut dela un timp încoace, în liniştea tainică a sfintei mânăstiri a Neamţului a cărei faţă ai schimbat-o precum se cuvenea: într'un aşezământ de adevărată cultură bisericească şi de pregătire duhovnicească, acolo unde „în rafturile bibliotecei în care trăiesc încă mărturiile de muncă şi înţelepciune a atâtor cărturari", după cum spuneai atât de frumos în strălucita cuvântare ce-ai rostit acum câteva zile în sala Tronului, ai găsit isvor de inspiraţie şi adâncă înţelegere ale marilor nevoi ale neamului nostru, dovedind că ai înţeles porunca cea mare a vremurilor de astăzi: promovarea culturii în slujba căreia te ai pus cu toate puterile şi toată străduinţa.

Sarcina ce o luaţi este grea, dar tocmai fiindcă este grea e nevoie de vrednicia, experienţa, spiritul de jertfă şi voinţa neînfrântă cu care te-a împodobit Dumezeu, îmbinate atât de fericit cu blândeţe, bunătate, modestie şi resemnare de adevărat apostol.

Cu perfectă dreptate aţi afirmat, că pricina tulburărilor care ne frământă astăzi purcede din despărţirea de tradiţie şi arătaţi că, trecerea la tradiţie este calea isbăvitoare.

Suntem convinşi că păstorirea Voastră ne va lumina calea spre a ne întoarce iar la tradiţia de odinioară şi a ne apropia de biserică şi de învăţăturile ei.

Suntem încredinţaţi că asemenea lui Teoctist, care la vremuri rele a putut ajuta mult cu sfatul său un mare domnitor al Moldovei pe Ştefan cel Mare, întărindu-l în credinţa în Dumnezeu, care ne-a păzit şi scăpat întotdeauna neamul de nevoile prin care a trecut, în vremu-

rile grele ce mai avem astăzi de străbătut vor fi de folos şi celor mari ca şi celor mici sfaturile înţelepte ce sunteţi în măsură a le da.

Suntem convinşi că asemenea înaintaşilor mari ce îi aveţi în trecutul acestei eparhii veţi şti, ca în locul vrajbei sau rătăcirilor ce pot să fie, să sădiţi pacea şi buna înţelegere în popor, spulberând tot ceiace a turburat undele limpezi ale credinţei noastre.

Suntem convinşi că, cu toate frământările şi curentele care astăzi turbură viaţa socială, din cauza mersului ei mai accelerat ca altă dată, veţi şti, să daţi acea viaţă bisericei, la care se referea Măria Sa Regele Carol al II-lea în frumoasa şi înţeleapta Sa cuvântare, ce v'a rostit cu prilejul învestirei.

Iar astăzi când am văzut cu câtă evlavie înainte de a urca treptele Scaunului acestuia, primul gând va fost de a vă închina înaintea unui mormânt care evocă însuşirile sfintei ale unui Sfânt la care v'aţi făcut ucenicia atunci când el cinstea acest scaun duhovnicesc, te înălţăm şi mai mult în slavă şi ţi credem mărturisirea că glasul lui Iosif cel Sfânt te-a chemat la acest loc spre a urma aceleaşi poruncí.

Iată de ce eu smeritul, ca primar al acestei capitale a Moldovei şi în numele ieşenilor te primim cu toată dragostea şi dacă în ea vezi „ocrotire", după cum spuneai dăunăzi, pentru îndeplinirea întreagă a misiunei ce aveţi, te asigur din partea celor ce-i reprezint că te va întovărăşi până la capăt.

In aceste sentimente îţi zicem bine ai venit în fruntea mitropoliei Moldovei şi rugăm pe Dumnezeu să-ţi dăruiască sănătate, putere de muncă întru mulţi ani, pentru a ne păstorí cu vrednicie.

P. S. Episcopul Lucian Triteanu al Romanului a spus:

Dela această sărbătoare duhovniceas ă şi sufletească nu putem să lipsesc. Ne-am prezentat în faţa I. P. S. Voastre să vă recomandăm ca stăpân şi frate, dragostea noastră.

I. P. S. Voastră era cel dintâi chemat să ocupe acest scaun mitropolitan, cinstit de marii erarhi Teoctist Varlaam, Iacob Stamate şi Naniescu.

Dând dovadă de muncă, energie şi putere de luptă suntem siguri că vei reînoi biserica ortodoxă şi în scurtă vreme vei putea aduce liniște şi pace în eparhie.

Daţi-mi voe I. P. S. ca la această înălţătoare solemnitate să vă fac o propunere, anume: acea de a ne aduna mai des noi chiriarhii, spre a discuta asupra modalităţilor de combatere a sectanţilor şi stiliştilor, precum şi a tuturor duşmanilor bisericei noastre.

Răspunsul I. P. S. Mitropolit Nicodem

I. P. S. S. Mitropolitul Nicodem a rostit următoarele:

La caldele cuvinte ce mi-aţi adresat în numele iubiţilor preoţi şi credincioşilor moldoveni, vă mulţumesc.

Nu vin aici ca satrap, ca zapciu, ci pentru cei bătrâni, ca un frate, pentru cei tineri, ca părinte. Să lucrăm împreună cot la cot pentru binele Bisericii.

Ţin să aduc deasemeni omagiul meu pentru armata română, ce ne este scumpă tuturor, şi doresc să fie veşnic glorioasă.

Mulţumesc d-lui primar Racovitză şi d-lui prefect Zipa pentru frumoasa primire făcută şi rog pe bunul D-zeu să dea progres scumpei capitale a Moldovei.

Răspunzând P. S. Episcop Triteanu, I. P. S. Mitropolit Nicodem se arată de perfect acord cu propunerile făcute şi spune că este salutară ideea de a se întruni toţi episcopii şi mitropoliţii spre a pune la cale acţiunile ce trebuesc întreprinse împotriva acelora cari turbură şi subminează credinţa strămoşească.

*

I. P. S. Mitropolit Nicodem terminând, se serveşte asistenţei câte o cupă de şampanie.

I. P. S. Patriarh Miron luând cuvântul, închină pentru M. S. Regele.

Cei prezenţi fac o călduroasă manifestaţie pentru monarhie şi Regė.

Rabinul Warhman, reprezentantul cultului mozaic, a spus:

Primiţi prin mine, salutul şi exprimarea sincerilor felicitări, din partea reprezentanţilor cultului mozaic.

Primește I. P. Sfinte prin mine tradiționala binecuvântare a sinagogei evreești.

Acea binecuvântare spusă de primul și marele preot Aaron: „Dumnezeu să te binecuvânteze și să te ție în paza lui. Dumnezeu să lumineze fața lui peste tine și să te binecuvânteze cu harul Său. Dumnezeu să ridice fața Sa peste tine și să te binecuvânteze cu pace".

D. dr. Tzaicu a donat noului Mitropolit, în semn de omagiu, una din lucrările sale științifice.

*

La ora 2 d. a., solemnitatea dela palatul mitropolitan a luat sfârșit.

Banchetul

La ora 2 jum. d a., s'a servit în marea sală de festivități a palatului administrativ un banchet de 350 de tacâmuri pentru invitați.

Asistența a semnat un act comemorativ frumos lucrat de d. arhitect Vladimir Mironescu.

Au toastat: I. P. S. Patriarh Miron, pentru Suveran; d. Osvald Racovitză pentru I. P. S. Patriarh Miron Cristea; d. ministru Lapedatu pentru I. P. S. Mitropolit Nicodem.

I. P. S. Mitropolitul Nicodem luând cuvântul a spus:

„Imi este scump Iașul pentrucă aici mi-am făcut primele mele studii și aici am primit îndrumările, în calea credinței și a bisericii ortodoxe, călăuzit de marele ierarh Iosif Naniescu dela care am învățat și primit îndrumări, ce constituesc baza vieții mele monahice. Față de dragostea cu care am fost primit aici, răspund cu inima mea, voi închina tot sufletul meu în slujba bisericii moldovene.

In alegerea mea, ca mitropolit s'a oprit vrajba dintre partidele politice.

Mulțumește apoi M. S. Regelui Carol II-lea care i-a acordat această încredere, ministrului cultelor d. Al. Lapedatu, precum și tuturor prietenilor care l-au susținut și printre care — a spus I. P. S. S. — nu uit pe d. dr. Niculae Lupu.

Cuvântarea păr. prof. Valeriu Iordăchescu

președ. Asoc. clerului din Moldova

In momentul sărbătoresc și istoric când luați comanda spirituală a eparhiei Moldovei, îngăduiți-mi să Vă prezint un succint raport din partea preoțimei eparhiei în calitate de președinte al ei.

Cel dintâi fapt pe care respectuos îl supun cunoștinței I. P. S. Voastre este supunerea ei devotată și disciplinată la toate poruncile și dispozițiunile, pe cari în calitate de șef spiritual veți înțelege să le luați în folosul Bisericii noastre. Sentimentul de disciplină adânc impregnat în conștiința preoțimei noastre ca element structural al misiunei ei, o îndeamnă să vă împărtășească respectuos ceeace ea simte și gândește despre stările actuale ale frontului de luptă creștină pe care ea este chemată s'o susțină ceas de ceas, împotriva dușmăniilor fățișe sau mascate ale credinței noastre creștinești.

Două sunt pozițiile principale ale frontului creștin, pe care inamicul le atacă cu susținută vehemență și măestrie și anume: credința poporului și cea a intelectualilor. In ce privește credința poporului ea este vehement bombordată cu deosebire dela război încoace, după un plan strategic care trădează intențiuni savant calculate de către organizațiuni oculte, de sigur, nu prietene, nici creștinismului, nici nației noastre.

Sectele de tot felul și indisciplina calendaristică reprezintă deocamdată pierderile noastre pe frontul de luptă popular.

Ele nu sunt creațiuni spontane ale poporului nostru, ele nu isvorăsc nici din psihologia lui echilibrată nici din tradiția lui de respectuasă supunere și încredere în Biserica părinților săi; nici din noui necesități sufletești, pe care credința creștină nu le-ar mai putea satisface. Ele sunt pur și simplu efectul unei abile mașinațiuni oculte cari încearcă să utilizeze greutățile și confuziunile post belice, pentru destrămarea formidabilei disciplini sufletești, pe care o garantează neamului nostru credința creștină.

Din fericire, în timpul din urmă, tot ce este om cu

răspundere și conștiință în această țară, a început a recunoaște gravitatea situației; spre a evita o catastrofală rupere de front pe această poziție, armata preoțească are nevoe de întăriturî urgente în personal și munițiuni.

Ați luat la vreme comanda supremă. Armata preoțească și mirenească așteaptă ordinile I. P. S. Voastre, ca să le execute cu devotament.

Avem multe motive să credem că și de astă dată biruința va fi a bisericei!

Dar din nefericire, frontul de luptă al Bisericii noastre nu se limitează numai la apărarea credinței poporului.

Pătura conducătoare a acestei țări, lumea cărturărească intelectuală, în bună parte păstrează credinței creștinești o apreciere cu totul aproximativă, considerând-o în cel mai fericit caz bună pentru poporul neștiutor și neînvățat.

Această stare de spirit plutește ca o quasi-axiomă în atmosfera intelectuală a zilelor noastre și ea constitue pentru Biserică cel mai puternic și cel mai primejdios impediment al misiunei ei.

Privită din punct de vedere strict creștinesc, această stare de spirit este o blasfemie; iar din punctul de vedere filosofic, o adevărată prejudecată.

Dece prejudecată?

Pentru că în ultima analiză credința religioasă, în general și cea creștină în special, nu sunt creațiuni trecătoare ale spiritului omenesc, isvorâte sub imperiul unor necesități limitate la un timp și la un spațiu determinat, ci expresia necesară a unor nevoi etern încrustate în sufletul omenesc.

Deviațiuni sunt posibile, dar ele sunt excepțiuni, nu regulă.

Se vorbește foarte des de rolul religiei în trecut și de capacitatea ei specială de a ne păstra tradiția.

Așa este. Tradiția este un bun, este un capital necesar prezentului și viitorului.

Tradiția are poezia ei, are puterea și prestigiul ei în călăuzirea sufletească a unui popor.

Ei bine, credința religioasă este factorul, prin excelență, care vehiculează tradiția unui neam.

Tradiția, în materie de credință, însemnează continuitatea acelei credinți prin forța adevărului ei.

Prin credința religioasă, vehicul al apetitului omenesc pentru veșnicie, sufletul omenesc protestează instinctiv împotriva amenințărilor lugubre ale neantului.

Și cum acest protest isvorăște din o necesitate etern omenească, el se perpetuă prin tradiție, prin tradiția religioasă. Sunt tradiții care apar și dispar odată cu factorul care le-a dat naștere. Tradiția religioasă în elementele ei esențiale și cea creștină în special, este strâns legată de credința religioasă în adevărul etern. Ceeace face deci poezia, valoarea, forța și prestigiul tradiției religioase, nu este tradiția ca tradiție, ci tradiția ca vehicul al adevărului veșnic.

Din acest punct de vedere apreciem toate imnele de slavă, înălțate religiei ca putere tradițională, dar nu putem accepta ofensa, că credința creștină este bună pentru poporul necultivat, care neavând elemente proprii de călăuză trebue să fie condus de tradiția religioasă.

Nu! Religia este una și aceiași în esența ei și pentru popor și pentru conducători, și pentru învățați și pentru neînvățați.

Ea garantează moralitatea individului, ea aduce ordinea socială, ea sprijină drepturile nației, ea pune indirect ordine chiar în viața economică și sanitară, ea singură poate asigura nu numai verbal ci real, demnitatea omului ca om.

Deaceea, I. P. S. Stăpâne, atâta vreme cât aceste adevăruri simple ale religiei nu vor fi acceptate ca adevăruri de întreaga noastră intelectualitate, preoțimea se consideră pe un front de luptă, incomparabil mai greu și mai primejdios de cât cel dintâi, decât frontul poporului.

Orice biruință pe frontul popular este iluzorie câtă vreme victoria nu va fi obținută pe cel al intelectualității.

Deci, Inalt Prea Sfințite Stăpâne, binevoiți a nu nesocoti acest front, aș putea zice, deciziv.

Intăriți-l cu oameni selecționați moralicește și înzestrați cu muniținile celei mai desăvârșite pregătiri culturale.

Cu toată seriozitatea situației manifestată prin anarhia și diversitatea credinților și stărilor actuale din o parte a

lumei noastre intelectuale, avem iarăși motive să credem, că acțiunea începută deja și pe acest front, se va intensifica sub comanda I. P. S. Voastre și biruința Bisericii nu va întârzia.

Inchei asigurându-Vă încă odată de ascultarea disciplinată și devotată a clerului din eparhia Moldovei și dorindu-Vă ani mulți pentru binele Biserici noastre.

Cuvântarea D-lui Leon Mrejeru

Prefectul Jud. Neamț. Deputat eparhial

Spre deosebire de viața altor neamuri, viața neamului nostru a stat în toată scurgerea vremei, pe două temelii nesdruncinate :

Sufletul nostru tradițional cu specificul lui etnic, manifestat în graiu, port și obiceiuri și credința noastră—religioasă unitară, care a făcut forța morală și a înfiripat și dezvoltat puterea culturală a neamului nos tru.

Nu e nici locul și nici timpul să arătăm ce legătură putenică sufletească, vitează și învingătoare. a creiat această unitate de limbă, port datini, credință și cultură, în care biserica a avut un rol covârșitor.

In valurile vieții și în nestatornica lucrurilor așezate de omeni. s'a ridicat, totdeauna biruitoare, puterea credinței, care aducea balsam în sufletele îndurerate, nădejdea în cele frământate de îndoială, curaj și eroism în sufletele temătoare de biruința omului și a meșteșugarilor lumești.

Cu ajutorul crucii și al credinței, vechii noștri Domnitori au reputat cele mai mari izbânzi, care au asigurat, prin atâtea cumplite vitregii ale vremurilor, existența și dezvoltarea neamului nostru, aureolate de Unirea tuturor Românilor în strămoșeștile hotare, care înfăptuiește dreptatea lui D-zeu și dreptatea istoriei.

„In hoc singo vinces" e dictonul care sporește forțele de luptă și apărare a unei credințe, a unui ideal, până la vitejia cea mai neînfricată.

Ierarhii bisericii au fost sfetnicii cei mai apropiați

a domnilor. In vremurile de restriște sfaturile lor înviorau, sporeau curajul și hotărau izbânda.

Un Ioasaf, mușatin el însuși și un Alexandru Cel Bun, un Teoctist și un Ștefan Cel Mare; un Varlaam și un Vasile Lupu; un Dosoftei, strălucind în cursul mai multor domni din a doua jumătate a veacului al 17-lea; un Veniamin Costache și o epocă de cultură—și de piositate sufletească și alte numeroase exemple, dovedesc importanța bisericei și a representanților ei în desvoltarea vieței naționale sub toate formele.

Inscăunarea Inalt Prea Sfințitului Nicodem, ca Mitropolit al Moldovei, leagă trei fire: al marilor ierarhi în viața mitropoliei Moldovei, al călugărismului activ, cărturăresc și cuvios, și al reîntronărei în viața bisericească a Moldovei, a drepturilor celor mai buni dintre cei mai buni clerici moldoveni.

Despre vrednicia Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicodem vorbesc faptele.

a) Cărturar neîntrecut—Totdeauna a socotit ca o iscusită zabavă cetitul cărților și alcătuirea lor, socotindu-le ca semințe evanghelice pentru ogorul Dvmnului. Zecile de lucrări, traduceri și originale, stau mărturie vie a priceperii, cunoștințelor și luminoaselor gânduri pentru propășirea bisericei și a patriei.

b) Organizator și gospodar. Tot trecutul să și în special M rea Neamțului dovedesc, de asemenea, ce fericit se armonizează strălucite însușiri ale cărturăriei cu cele ale gospodăriei și organizării.

c) Modestia și omenia, însușiri specifice ale neamului nostru, se oglindesc atât de viu în sufletul Inalt Prea Sfinției Sale și sătrălucesc ca pietrele prețioase întuntericul reclamei și al îndrăznelii necugetate a vremurilor.

d) Călugărismul închinat credinței, muncii, idealului, sincerității, caracter de viață smerită și tăcut activă și utilă, se confundă la Inalt Prea Sfinția Sa cu viața obicinuită, firească și fără silințe.

Acest fel de viață e exemplul pe care atât de e-

locvent ni-l recomandă Carlyle în „Muncă, sinceritate, tăcere",—care este caracteristica religiei însăși.

Toate aceste însușiri, fericit împletite, ne arată, cum spunea I. P. S. S., că D-zeu tot ce vrea înfăptuiește în cer și pe pământ.

Dar pe deasupra, ca o notă locală, și bucuroasă și duioasă, frumoasele și variatele plaiuri ale Neamțului, pline de poezie și de inspirație, care adâncesc în ele religia contemplării și a admirației înfiorătoarei puteri a lui D-zeu își au satisfacția lor.

Din ele s'au ridicat pe scara bisericei, a culturii, a științei, oamenii ca Melhisedec dela Gârcina, Silvestru Bălănescu de la Pângărăți, Conta de la Humulești, prin origine de la Pipirig.

Astăzi, Inalt Prea Sfințitul Nicodem, fiu de gospodar din Pipirig și rudă cu Ion Creangă, se înscăunează Mitropolit al Moldovei, pe scaunul lui Ioasaf, Teoctist, Varlaam, Dosoftei, Veniamin Costache, Iosif Naniescu, și din locurile din care s'au ridicat Melhisedec, Silvestru Bălănescu, Conta, Ion Creangă.

Să dea D-zeu Inalt Prea Sfinției Sale putere de muncă rodnică, pentru înălțarea bisericei și a țării, ca și străluciților săi înaintași de pe scaunul Mitropoliei Moldovei și ca și ierarhilor și cărturarilor din județul Neamțu.

Și acum : Toți cei buni, vrednici și înțelegători ai vremii, să treacă la posturile lor de veghe, de luptă și de jertfă, cu sufletele zid neclintit în jurul ierarhului, pentru a înscrie, luminos, în cartea istoriei, pagina de biruință a bisericei și prin ea a neamului.

Și nu țineți de vorbă cârmaciul, ci lasați-l să se uite la busolă și la depărtatele zări, pentru a îndruma activa și a duce, biruitor corabia pe drumul învăluit al mării furtunoase, căci furtunoase și grele sunt azi vremurile în eparhia Mitropoliei Moldovei.

Intru mulți ani fericiți, Inalt Prea Sfințite Stăpâne !

*

* *

Au mai toastat : P. S. Vicar **Grigore Leu,** pentru

I. P. S. Mitropolit Bălan al Ardealului ; d. **dr. N. Lupu,** în numele congresului național bisericesc ; d. **Traian Bratu,** rectorul univesității ieșene.

D. **Osvald Racovitză,** a citit o scrisoare din partea d-lui prof. universitar Ioan Găvănescul, președintele de onoare al „Ligii antirevizioniste române", filiala Iași ; I. P. S. Mitropolitul **Balan,** al Ardealului; prof. nniv. **Ioan Borcea ;** preot prof. univ. **Cicerone Iordăchescu,** din partea facultății de teologie din Chișinău și a soc. de apărare a instituțiilor ieșene ; d. prof. univ. **Ioan Petrovici,** fost ministru ; monseniorul **Gabor,** a toastat în numele bisericeii romano-catolice ; d-na **Alexandrina Cantacuzino,** președinta asoc. femeilor române ; d. prof. univ. **Gh. Cuza,** în numele „L. A. N. C."-ulu și d. avocat **Camil Gârcineanu.**

I. P. S. Patriah **Miron** a mulțumit reprezentanților autorităților locale pentru frumoasa primire făcută și a arătat necesitatea că, în timpurile acestea de criză și și nesiguranță, imperativul vremei este ca toată suflarea românească să se unească în jurul birericii.

Cu ziua de azi, a încheiat I. P. S. S. Patriah, începe o' nouă eră în biserica Moldovej.

Festivalul dela Teatrul Național

La ora 5 d. a., a fost la teatrul Național un festival artistic-religios organizat de instituțiiile culturale și muzicale în onoarea noului Ierarh al Moldovei.

D. prof. I. D. Ștefănescu, a ținut o interesantă conferință, vorbind despre : „Din trecutul cultural și religios al Moldovei".

La acest festival a asistat I. P. S. Mitropolitul Nicodem împreună cu toți oaspeții.

Publicul i-a făcut o nouă manifestație de simpație.

La ora 8 seara s'a făcut o retragere cu torțe.

Delimitarea parohiei St. Treime Iași

D E C I Z I U N E

Având în vedere petiția înregistrată de Protoieria județului Iași, la No. 147 din 8 Martie 1934, prin care locuitorii satului Păcureț situat la marginea orașului Iași, în prelungirea șoselei Păcurari, cer a fi alipiți bisericește la parohia Sf. Treime din Iași, de care sunt mai aproape.

Având în vedere că acest sat este nou înființat prin stabilirea locuitorilor pe loturile ce li s'au dat după război, de către comuna Iași;

Având în vedere raportul No. 113 din 8 Martie 1934 prin care Proteieria jud. Iași, găsește îndreptățită cererea locuitorilor;

Văzând avizul Consiliului Nostru Eparhial din ședința dela 28 Martie 1934; și pe baza hotărârii Adunării Eparhiale din ședința dela 29 Mai 1934;

D e c i d e m:

Satul Păcureț se alipește din punct de vedere bisericesc, de parohia Sf. Treime, din orașul Iași.

P. C. Protoiereu al jud. Iași, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Dată în reședința mitropolitană din Iași, astăzi 15 Februarie 1935.

Miropolit (ss) † NICODEM

Consilier Referent (ss) *Pr. C. Gr. Vuiescu*

No. 1173
15 Februar. 1935

Delimitarea parohiei Siminicea Balş, Jud. Botoşani

D E C I Z I U N E

Având în vedere petiţia înregistrată de Protoieria jud. Botoşani la No. 1715 din 14 Decembrie 1932 prin care locuitorii satului Sălăgeni, aparţinând parohiei Siminicea Balş cer a fi deslipiţi dela această parohie şi alipiţi la Parohia Văratec Dumbrăveni din jud. Botoşani, de care sunt mai aproape;

Având în vedere raportul No. 35 din 12 Ianuarie 1934, prin care Protoieria jud. Botoşani, găseşte întemeiată cererea locuitorilor;

Văzând avizul Consiliului Nostru Eparhial din şedinţa dela 28 Martie 1934; şi pe baza hotărârei Adunărei Eparhiale din şedinţa dela 29 Mai 1934;

D e c i d e m:

Se deslipeşte satul Sălăgeni dela Parohia Siminicea Balş din jud. Botoşani şi se alipeşte din punct de vedere bisericesc, la parohia Varatec Dumbrăveni, din acelaş judeţ.

P. C. Protoiereu al jud. Botoşani, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Dată în reşedinţa mitropolitană din Iaşi, astăzi 15 Februarie 1935.

Mitropolit (ss) † NICODEM

Consilier Referent (ss) *Pr. C. Gr. Vuiescu*

No. 1174
15 Februar 1935

Delimitarea parohiei Osoi Jud. Iași

D E C I Z I U N E

Având în vedere petiția înregistrată de Protoieria jud. Iași, la No. 50 din 1 Februarie 1934, prin care locuitorii din satul Chipereşti, parohia Oprișeni, jud. Iași, cer a fi alipiți la parohia Osoiu, de care se află mai aproape;

Având în vedere raportul No. 37 din 1 Februarie 1934, prin care Protoieria jud. Iași, găsește întemeiată cererea locuitorilor.

Văzând avizul Consiliul Nostru Eparhial — secțiile unite — din ședința dela 28 Martie 1934; și pe baza hotărârii Adunării Eparhiale, din ședința dela 29 Mai 1934;

D e c i d e m:

Satul Chipereşti care aparține parohiei Oprișeni jud. Iași, se deslipește de această parohie și trece la Parohia Osoi din Jud. Iași.

P. C. Protoiereu al jud. Iași, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Dată în reședința mitropolitană din Iași astăzi 15 Februarie 1935.

Mitropolit (ss) † NICODEM

Consilier Referent *(ss) Pr. C. Gr. Vuiescu*

No. 1175
15 Februar 1935

Delimitarea parohiei Ștefănești Târg-Botoșani

D E C I Z I U N E

Având în vedere raportul No. 1004 din 4 Octombrie 1933 cuprinzând rezultatul cercetării făcute la fața locului, de către Protoieria jud. Botoșani, cu privire la precizarea delimitării dintre Parohiile Ștefănești, Târg și Ștefănești Sat din jud. Botoșani.

Văzând avizul Consiliului nostru eparhial — secțiile unite, din ședința dela 28 Martie 1934.

Și pe baza hotărârei Adunării Noastre Eparhiale, din ședința dela 29 Mai 1934.

D e c i d e m :

1. Se alipește la Parohia Ștefănești Târg, prin deslipire dela Parohia Stefănești Sat, din jud. Botoșani, teritoriul cuprins între șoseaua Botoșani, locul D-lui Th. Cumpătă, strada M. Eminescu și marginea orașului, cu toți enoriașii de pe acest teren cumprinzând și casa parohială a Parohiei Stefănești Târg.

2. Se alipeste la Parohia Stefănești Sat, prin deslipire dela Parohia Stefănești Târg, latura dinspre Miază Noapte a stradei 10 Mai situată spre Biserica parohiei Stefănești Sat, rămând pe viitor strada 10 Mai, hotarul dintre parohiile Stefănești Sat și Târgul Stefănești.

P. C. Protoiereu al jud. Botoșani este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Dată la reședința mitropolitană din Iași, astăzi 15 Februarie 1935.

Mitropolit (ss) † **NICODEM**

Consilier Referent, (ss) *Pr. C. Gr. Vuiescu*

No. 1176
15 Februarie 1935

Delimitarea parohiei Dersca-Dorohoi

D E C I Z I U N E

Având în vedere petiția înregistrată la cancelaria Sf. Mitropolii la No. 2312 din 24 Martie 1932, prin care locuitorii satului Coteni, aparținând parohiei Dersca din jud. Dorohoi. cer deslipirea dela această parohie și alipirea la parohia Lozna, din acelaș județ pentru motivul că sunt mai aproape de această din urmă parohie.

Având în vedere raportul No. 629 din 25 Octombrie, prin care Protoeria jud. Dorohoi, găsește îndreptățită cererea locuitorilor.

Văzând avizul Consiliului Nostru Eparhial—secțiile unite—din ședința dela 1 Mai 1933.

Şi pe baza hotărârii Adunării Eparhiale din ședința dela 14 Mai 1933.

D e c i d e m :

Se deslipește satul Coteni dela parohia Dersca din jud. Dorohoi și se alipește din punct de vedere bisericesc, la parohia Lozna din acelaș județ.

P. C. Protoiereu al jud. Botoșani, este însărcinat cu conducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Dată în reședința mitropolitană din Iași, astăzi 15 Februarie 1935.

Mitropolit (ss) † **NICODEM**

Consilier Referent (ss) *Pr. C. Gr. Vuiescu*

No. 1177
15 Februarie 1935

Clerul și pregătirea premilitară a tinerilor

Ministerul Cultelor No. 226638/22222

Inalt Prea Sfințite,

Pregătirea premilitară a tinerilor din întreaga țară urmând a începe în curând și cum majoritatea profesorilor și învățătorilor au dat tot concursul organelor militare, acelaș concurs, pentru aceiași mare înfăptuire, se cere Inaltului Cler, prin organizare de conferințe de educație religioasă și cetățenească, șezători culturale, servicii religioase și îndemnare membrilor în subordine de a se înscrie în comitetele de colaborare.

Cum aceste comitete sunt după importanța lor de șase categorii, dau posibilitatea intrării în sânul lor, a tuturor treptelor ierarhice ale clerului, începând cu Inalt Prea Sfinția Voastră.

Pentru lămurirea deplină a lucrurilor, înaintăm în copie, adresa Ministerului Apărării Naționale.

Primiți, Vă rugăm, Inalt Prea Sfințite, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

p. Ministru, **S. Brădișteanu**

p. Director, *Elefterescu*

*
* *

Copie după adresa Ministerului Apărării Naționale, înregistrată la No. 226638/934.

Domnule Ministru,

Pregătirea premilitară a tineretului urmând a începe în curând este necesar ca, departamentele cari conform art. 5 și 6 din legea respectivă colaborează la înfăptuire, să ia din vreme măsuri ca toate organele în subordine să fie avertizate asupra acestei colaborări.

Ministerul Instrucțiunei Publice a acordat o largă colaborare permițând membriior corpului didactic a da tot concursul organelor militare ale pregătirii premilitare ; astfel majoritatea profesorilor și învățătorilor vor încadra în mod efectiv centrele și subcentrele de pregătire premilitară organizate pe plăși și comune.

Pentru executarea însărcinărilor ce le incubă din aplicarea programelor de pregătire, toate organele de execuție ale pregătirii premilitare, vor avea nevoe de concursul Inaltului Cler, pentru conferințele de educație religioasă și cetățenească, pentru șezători culturale, servicii religioase, etc., cum și, ca membrii în comitetele de colaborare.

Aceste comitete sunt instituite astfel :

Un comitet central, pe lângă Ministerul Apărărei Naționale (Inspectoratul General al Comandamentelor Teritoriale).

Un comitet regional pe lângă fiecare Comandament Teritorial ;

Un comitet municipal la municipiile : București, Cernăuți, Chișinău, Cluj, Iași, Oradea, Timișoarea, Craiova și Brașov ;

Un comitet județean pe lângă fiecare cerc de recrutare ;

Un comitet de pretură pe lângă fiecare centru (plasă) ; și Un comitet de comună pe lângă fiecare subcentru (3-5 de fiecare plasă).

In acest scop, cu onoare vă rog să binevoiți a da dispozițiunile Domniei Voastre, pentru ca tot clerul, de toate treptele, să satisfacă toate cererile organelor de pregătire premilitară, asupra punctelor arătate mai sus și să ni se comunice membrii de colaborare hotărâți de D-voastră a face parte din comitete.

In special, Inspectoratul găsește absolut necesar ca ședințele de pregătire premilitară să înceapă sau să

sfârşească cu o slujbă religioasă şi o predică de educaţie religioasă.

Inspectorul Pregătirei Premilitare
(ss) General de Divizie **A. Alimănescu**

Şef de Stat Major
(ss) Colonel *Corciu Ştefan*

p. conformitate M. Marinescu

* * *

Carnete de reducere pe C. F. R.

Adresa Onor Ministr. Cult. *20671/1786*

Inalt Prea Sfinte,

Avem onoarea a vă aduce la cunoştinţă, că noile carnete de identitate cu reducere de 50% pe C. F. R. se vor elibera de Minister, la cererea eparhiei, însoţite de următoarele acte:

1) Se vor întocmi borderouri în dublu exemplar pe clasă şi literă, după modelul alăturat.

2) Fotografiile vor fi de mărimea 6/9 negre, pe fond alb şi iscălite,

3) Chitanţele se vor obţine dela orice staţie C. F. R. Costul este cl. I. 30 lei a II 25 şi a III 20 lei. Se pot plăti şi colectiv.

4) Răspunderea pentru identitate titularului şi a membrilor familiei lui, precum şi data naşterii, cad în seama funcţionarilor acelei cancelarii.

Primiţi, Vă rugăm, Inalt Prea Sfinte, asigurarea deosebitei noastre consideraţiuni.

p. Ministru, **S. Brădişteanu**

p. Director, **G. Ilioniu**

Parohii vacante

1. Parohia Sf. Ioan Botezătorul din oraşul Botoşani, vacantă prin transferarea preotului. Are biserică parohială zidită din cărămidă în stare bună. De asemenea este casă parohială. Familii 210 cu 870 suflete.

2. Parohia Mastacăn, jud. Neamţ, compusă din satele: Portăreşti, Balan, Marginea şi Nichid. Are biserică parohială în stare bună. Sesia bisericii 20 hectare. Nu este casă parohială. Familii 150.

3. Parohia Tătăruşi-Iorcani, jud. Baia, vacantă prin decesul preotului titular. Are biserică parohială construită din piatră, în stare bună. Sesia bisericii 12 hectare. Casă parohială nu este. Familii 370.

4. Parohia Bărăşti, jud. Baia, vacantă dela 1 Noembrie 1934, prin transferarea preotului titular. Are biserică parohială şi o biserică filială. Sesia bisericii 12 hectare. Casă parohială nu este. Familii 350.

5. Parohia Horodiştea, jud. Dorohoi, vacantă dela 1 Decembrie 1934, prin demisia preotului titular. Se compune din comuna Horodiştea cu satele Crăiniceni, Cuzlău şi Slobozia. Are o biserică parohială şi două biserici filiale. Sesia bisericei 12 ha. Nu este casă parohială. Familii 250.

6. Parohia Ivăncăuţi, jud. Dorohoi, nou înfinţată prin deslipire dela parohia Păltiniş. Are biserică parohială în stare bună. Sesie bisericii 12 ha. Este casă parohială. Familii 275.

7. Parohia Borşa, judeţul Iaşi, vacantă dela 1 Ianuarie 1935. prin demisia preotului titular. Se compune din satele Borsa, Vlădeni şi Găureni. Are biserică parohială şi două biserici filiale, în stare bună. Sesia biserici 12 hectare. Casă parohială nu este. Familii 360.

8. Parohia Simincea-Miclescu, jud. Botoşani, cu satele Grigoreşti şi Feteşti, vacantă dela 1. Ianuarie 1935, prin demisia preotului tituar. Are biserică parohială şi două biserici filiale. Sesia bisericii 25 ha. Nu este casă parohială. Familii 415.

9. Parohia Broştei. jud. Neamţ, vacantă dela 15 Decem-

brie. 1934, drin transferarea preotului titular. Se compune din Comuna Broşteni cu satele Neagra, Hărăoaia, Anţaleni, Capul Dealului, Cotul Halesei şi Lungeni. Are birerică parohială construită din cărămidă, în stare bună. Sesia bisericii 12 ha. Nu este casă parohială. Familiii 280.

10. Parohia Drăgăneşti, jud. Baia, vacantă dela 15 Decembrie 1934, prin transferarea preotului titular. Se compune din comuna Drăgăneşti cu satul Tonţi. Are biserică parohială şi una filială, în stare bună. Sesia bisericii 8 ha. Nu este casă parohială. Familii 320.

11. Parohia Rădăşeni II jud. Baia, nou înfinţată prin deslipire dela parohia Drăgăneşti I. Are biserică parohială. Sesia bisericei 12 9. ha. casă parohială este în construcţie. Familii 300.

12. Parohia Drăguşeni II jud. Baia, nou înfiinţată prin deslipire dela parohia Rădăşeni I. Are biserică parohială. Sesia bisericei 12 ha. casa parohială în construcţie. Familii 300.

13. Parohia Traian-Zăneşti, jud. Neamţ, nou înfiinţată deslipire dela parohia Zăneşti. Are biserică parohială. Sesia bisericei 22 ha. Este casă parohială. Familii 350.

14. Parohia Vânătorii II jud. Neamţ, nou înfiinţată prin desliplre dela parohia Vânători I. Are biserică parohială· Sesia biseriiicii 12 ha. Este casă parohială. Familii 300.

15. Parohia Bâdiliţa, jud. Baia, nou înfiinţată prin deslipire dela parohia Stolniceni-Ghiţescu. Are biserica parohială, casa este în construcţie. Familii 250.

16. Parohia Balş, jud. Iaşi, nou infiinţată prin deslipire dela parohia Hodura. Are biserica parohială, construită de zid, aproape gata. Seria bisericei 12. ha. Familii 200.

17. Parohia Andrieşeni, jud. Iaşi, vacantă prin decesul preotului T. Nichituş. Se compune din satele Andrieşeni şi Drăgăneşti. Are biserică parohială. Casă parohială nu este. Sesia bisericei 25 fălci. Familii 350.

TIPOGRAFIA
CONCESIONARĂ
ALEX. TEREK

IAȘI
Marzescu 9

Execută orice lucrări atingătoare acestei branșe ca : Ziare, Cărți, broșuri, reviste, afișe, borderouri, scrisori, facturi, bilete de nuntă, etc. tipărite în cele mai bune condițiuni tehnice și cu prețuri reduse

P. C. Preot al parohiei Buhoalnita

Comuna .....

Județul Neamț

ANUL XI IAȘI, MARTIE 1935 No. 3

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE LUNAR

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

CUPRINSUL:

Pastorala *I.P.S. Mitropolit Nicodem* la intrarea în Mitropolia Moldovei și Sucevei.
Memoriul *I. P. S. Patriarh Miron*, privitor la educația tineretului.
Organizarea serviciului de oolportaj (circulara No. 3200).
Serbarea pomilor (*Instrucțiuni*).
Frecventarea obligatorie la Biserică a elevilor și ostașilor.
Referatele profesorilor dela Școala de ucenici.
Excluderea din monahism.
Cărți bune și care se recomandă.
Licitațle.
Universitare
† Preotul Teodor Nichituș de *C. N. și Const. Matcaboji*
Cronica externă de *Pr. prof. Cor. Grumăzescu*
Bibliografie, Mulțumiri publice, Parohii vacante.

Redacția și Administrația: Secția C-rală, Sf. Mitropolie

ABONAMENTUL PE UN AN 150 LEI

ANUL XI MARTIE 1935 No. 3

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ
SUB CONDUCEREA SECŢIUNII CULTUALE A CONSILIULUI EPARHIAL

NICODEM

din mila lui Dumnezeu

Arhiepiscop şi Mitropolit al Moldovei şi Sucevei dorim Preacucernicului Cler şi tuturor binecredincioşilor creştini, har şi pace dela Domnul şi Mântuitorul Nostru Iisus Hristos, iar din partea smereniei Noastre trimitem arhiereşti binecuvântări.

Iubiţii mei fii în Domnul, venirea mea la scaunul Mitropoliei Moldovei se datoreşte dragostei voastre către mine, aşa de sgomotos manifestată atât înainte de alegere, cât şi în timpul alegerii, dar mai ales la primirea cu adevărat voevodală, ce mi s'a făcut la intrarea mea în Iaşi, reşedinţa metropolitană.

Am căutat în trecutul meu să văd; ce fapte alese am săvârşit sau ce merite deosebite mi-am câştigat ca să-mi atrag o asemenea dragoste, care să fie în stare să rupă toate zăgazurile şi să dea la o parte toate piedecele ce se pun în cale la o alegere aşa de însemnată, cum e cea de Mitropolit, şi n'am găsit nici o faptă şi nici un merit vrednic să-mi lămurească aceasta.

Am observat însă, că atât înainte de alegere cât şi în vremea alegerii, s'au tot rostit nişte vorbe şi anume: „să aducem la scaunul Mitropoliei Moldovei, pe ucenicul fericitului Mitropolit Iosif". Abea aceste cuvinte îmi lămuresc taina. Va să zică iubirea, ce nutriţi pentru Mitropolitul Iosif, bunul meu părinte duhovnicesc, aţi întins-o şi asupra mea.

Adevărat e, că Mitropolitul Iosif, prin viaţa sa de o înaltă cuvioşie şi sfinţenie şi prin faptele sale de milos-

tenie, a dovedit, că în el ardea dragostea creștinească cu o flacără vie înaintea lui Dumnezeu, cum arde o lumânare de ceară curată în sfeșnic, înaintea unei icoane. Prin aceasta el și-a câștigat dragoste nepieretoare din partea lui Dumnezeu, și din partea oamenilor.

Iar împrejurarea, că eu am fost crescut, pregătit și îndrumat de el pentru ca să slujesc Bisericii, mi s'a socotit mie ca un merit deosebit și așa de însemnat, încât să fiu adus pe scaunul lui.

Vă închipuiți dar, cât de încurcat mă simt eu acum, când vreau să vă mulțumesc și pe această cale pentru dragostea ce mi s'a arătat! Dacă eu mi-aș fi atras această dragoste prin niscaiva merite personale ale mele, m'aș fi simțit plătit cel puțin pe jumătate. Acum însă am totul de plătit și încă la atâția: și lui Dumnezeu, care prin Mitropolitul Iosif m'a învrednicit de dragostea Sa și a voastră; și Mitropolitului Iosif, care prin viața și faptele sale m'a învrednicit de dragostea lui Dumnezeu și a voastră; și vouă care, pentru dragostea cea către Iosif m'ați învrednicit și pe mine de dragostea voastră.

Aurul însă cu aur se plătește. Tot așa și dragostea cu dragoste trebue să se plătească. Cum m'ați iubit voi pe mine, așa vă voi iubi și eu pe voi. Și nu numai cu vorba o zic aceasta, ci voi căuta să o fac și cu fapta, ca măcar în parte să răspund dragostei voastre, ca măcar în parte să justific făgăduința mea.

Vă rog însă iubiții mei fii duhovnicești, să nu mă lipsiți nici în viitor de dragostea voastră, ci să mi-o păstrați întreagă, căci aceasta mă va întări în purtarea sarcinei celei grele de păstor și va susține mereu și în mine, dragostea cea către voi, și așa legătura dragostei și a păcii va fi deplină între noi.

Și semnul cel mai vădit, că-mi păstrați această dragoste, se va dovedi prin aceea, de veți avea și între voi dragoste, unul către altul. Mântuitorul zice: **„Prin aceasta vor cunoaște oamenii, că sunteți ucenici ai mei, de veți avea dragoste între voi“** (Ioan XIII, 35).

Ce rău îmi pare însă, că această legătură a dragostei și a păcii, astăzi este ruptă pe alocurea între voi. A venit

o împrejurare, care a stârnit o nedumerire şi nedumerirea a rupt legătura dragostei şi a păcii.

Înţeleg chestiunea calendarului.

Biserica a îndreptat calendarul. Aceasta a ridicat în o parte de credincioşi nedumerirea: „Nu cumva prin aceasta s'au atins temeiuri de ale credinţei ?". Şi dela nedumerire unii ca aceia au trecut la ruperea legăturilor dragostei şi a păcii. Din fericire cei ce au căzut în această nedumerire sunt câteva mii, iar cei ce au urmat Biserica sunt peste zece milioane.

In interesul restatornicirii legăturei dragostei şi păcii între toţi fiii mei duhovniceşti, pe cari deopotrivă îi iubesc şi cari deopotrivă îmi sunt scumpi, răspund următoarele:

Prin îndreptarea calendarului nu s'a atins, nici nu se putea atinge, nici unul din temeiurile credinţei. Temeiurile credinţei se cuprind toate în Sf. Scriptură şi pe scurt, în Simbolul Credinţei sau în **Crezul.** Calendarul este programul care arată ce sărbători şi ce sfinţi sunt în zilele de peste an. In Simbolul Credinţei se arată lămurit în ce anume credem şi nicăirea în cele 12 articole ale lui nu se spune: cred şi într'un calendar. Nici în Sf. Scriptură nu se vorbeşte nicăirea despre calendar. Se va zice, poate, că nu s'au călcat dogme, ci s'au călcat canoane bisericeşti. Insă cel ce calcă canoane nu devine eretic, ci numai se face vinovat de pedeapsă disciplinară, şi n'ai nici un motiv să te desparţi de el.

Chiar şi în cazul când se calcă vre-un canon, cine are dreptul de a judeca şi osândi? Numai un judecător firesc. Căci şi la călcarea legilor bisericeşti, se urmează ca şi la călcarea legilor civile. De calcă cineva legea, n'are dreptul oricine să-l judece şi să statornicească de e sau nu vinovat, ci numai judecătorul.

Cine a judecat pe Sf. Sinod de e vinovat de călcare de canoane ? Nimenea.

Mai mult încă, toate Bisericile ortodoxe ştiu, că Biserica noastră a îndreptat calendarul, şi nici una nu a zis nimica, pentrucă îndreptarea s'a făcut cu ştirea lor. Deaceea, când Patriarhul nostru, sau mitropoliţii şi episcopii noştri şi chiar şi preoţii merg la Ierusalim, sau aiurea,

slujesc şi se împărtăşesc împreună cu patriarhii, cu mitropoliţii, cu episcopii si cu preoţii de acolo; şi aceia când vin la noi, se face la fel.

Va să zică niciuna din Bisericile ortodoxe n'a rupt legătura dragostei cu Biserica noastră. Cum dară un preot de-ai noştri, sau un monah, sau un credincios, va cuteza să judece, nu numai pe preoţi, ci încă şi pe arhierei şi pe întregul Sf. Sinod? Doar Scriptura spune, că cel mai mic de cel mai mare se binecuvintează. Deci şi puterea de judecată tot cel mai mare o are asupra celui mai mic. Cine dar l'a îndreptăţit pe unul ca acela să rupă legătura dragostei cu dânşii? Nimenea. In cazul acesta, unul ca acela a ieşit singur din Biserică şi s'a înstreinat de mântuirea sa.

Dacă prin îndreptarea calendarului nu s'au atins întru nimica dogmele, şi dacă nici una dintre Biserici nu a osândit pe Sf. nostru Sinod de călcare de canoane şi n'a rupt legătura dragostei cu el, atunci să vedem cum stau cei ce au rupt această legătură.

Iaca ce se spune în Sf. Scriptură despre dragoste şi despre datoria noastră de a păstra legătura dragostei:

„Acum rămân aceste trei: credinţa, nădejdea şi dragostea; dar mai mare decât toate este dragostea". Aşa dară, când e vorba de ales între credinţă şi dragoste, trebue numai decât să păstrăm dragostea. Pentrucă unde e dragostea nu poate să lipsească credinţa. Credinţă fără dragoste însă poate să fie. Se spune că de crezut şi dracii cred, dar ei n'au dragoste.

După aceea mai departe se zice:

„De aş avea darul prorociei şi de aş şti toate tainele şi toată ştiinţa şi de aş avea credinţă cât să mut şi munţii, iar dragoste nu am, — nimica sunt. De aş împărţi averea mea la săraci şi aş da trupul meu să fie ars pentru Hristos, iar dragoste nu am, — nimica sunt. De aş vorbi în limbi îngereşti şi omeneşti, iar dragoste nu am, sunt aramă sunătoare şi chimval răsunător" (1 Corint. XIII, 13). Va să zică nici darul prorociei, nici toată credinţa, nici

mílostenía şí mucenícía, nící toată ştíínţă nu preţuesc nímíca, dacă nu sunt însoţíte de dragoste.

Dar ascultaţí maí departe ce spune Scríptura Sfântă: **„Dumnezeu este dragoste şi cel ce petrece în dragoste, petrece în Dumnezeu şi Dumnezeu petrece în el. De va zice cineva că iubeşte pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăşte, acela e mincinos şi adevăr nu este în el.“** (I Ioan IV, 16, 20). Va să zícă, cíne rupe legătura dragostei cu semenií săí, cu fraţíí săí, acela rupe legătura cu Dumnezeu.

Şí tot Sf. Scríptură în alt loc zíce: **„De nu va asculta cineva de Biserică, să-ţi fie ţie ca un păgân şi vameş“**. Va să zícă dumnezeíasca Scríptură prín gura însăşí a Mântuítorului, pune pe ceíce nu ascultă de Bíserícă în rândul vameşílor şí a păgânílor, íí scoate prín urmare dín numărul creştínílor.

Ba maí mult încă, după învăţătura creştínă, Bíserícа este trupul luí Hrístos. Cei ce desbínă Bíserícа, aceía sfâşíe trupul luí Hrístos, sau, cu alte cuvínte, răstígnesc íarăşí pe Hrístos.

Toate cele de maí sus le-am spus, ca să arăt, că porunca dragostei este maí mare de cât toate poruncíle, cum arată şí Domnul nostru Iísus Hrístos, când zíce; **„Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din tot sufletul tău şi din tot cugetul tău şi din toată vârtutea ta: aceasta e cea dintâi şi cea mai mare poruncă din lege: iar a doua, asemenea cu aceasta, este: să iubeşti pe aproapele tău, ca pe tine însuţi“**. (Mat. XXII, 37-39).

Vă să zícă nímănuí şí pentru nímíc în lume nu-í este îngăduít să calce porunca íubírií şí să rupă legătura dragosteí. Iar de face cíneva aceasta, acela nu se poate desvínovăţí prín nímíc şí síngur se dă pe síne afară, nu numaí dín Bíserícă, dar şí dín creştínísm.

Pentru dragostea creştínească, în numele cărií vorbesc şí care mă însufleţeşte, şí pe care o nutresc deopotrívă pentru toţí, am spus acestea, ca să scot nedumerírea dín míntea tuturor şí pentru ca toţí să vadă límpede, că maí presus de oríce calendare, maí presus de

orice canoane, mai presus de orice Pidalioane, stă Evanghelia și dragostea propoveduită de ea. Că, prin urmare, cea dintâi și cea mai mare datorie a noastră este să păstrăm între noi legătura dragostei, căci numai așa avem dreptul de a ne numi creștini și ucenici ai lui Hristos.

Așa dară, în fața spuselor Sf. Scripturi, să lepădăm orice nedumerire, să restatornicim între noi legătura dragostei și așa cu toți împreună să străbatem în unire calea sfântului și marelui Post, având în inimă smerenia vameșului, căința fiului risipitor, bunătatea părintelui celui iertător, și așa să ne apropiem și să ne închinăm Sf. Invieri a Domnului, celui ce din dragoste pentru noi a pătimit, s'a răstignit, a murit și a înviat, ca să ne aducă pe toți la unire cu Sine prin dragoste, și prin aceasta la viața veșnică.

Incheind acum dară aceste mărturisiri și aceste deslușiri pentru îndepărtarea orișicărei nedumeriri din sufletele voastre, iubiți fii duhovnicești, vă rostesc din toată inima această salutare apostolică :

Darul Domnului Nostru Iisus Hristos, și dragostea lui Dumnezeu și Tatăl și împărtășirea Sf. Duh, să fie cu voi cu toți. Amin.

Dată în reședința Noastră metropolitană din Iași pentru întrarea în Eparhia Noastră, anul mântuirei 1935, Martie 12.

† NICODEM

Mitropolitul Moldovei și Sucevei

MEMORIUL

I. P. S. Patriarh Miron, privitor la educaţia tineretului

Problema educaţiei tineretului a căpătat în timpul din urmă o înfăţişare nouă, care îndatorează toate instituţiunile culturale şi mai ales Biserica şi Şcoala a căuta şi a aplica grabnice măsuri de îndreptare a defectelor observate.

In special crima celor trei elevi dela Liceul Lazăr, precum şi organizaţia clandestină a altor cinci dela liceele din Capitală, a dovedit tuturor cu o tristă evidenţă, că în creşterea copiilor noştri este ceva morbid şi anormal, care pune în primejdie ordinea socială.

Copiii noştri cresc rău, acesta este strigătul, care se aude din ce în ce mai mult dela un capăt la altul a ţării. Atât părinţii, cât şi în general toţi oamenii cu dragoste de ţară şi de neam, privesc cu îngrijorare aceste împrejurări de triste simptome ale unor primejdii cu mult mai mari, cari tind să incendieze conştiinţa poporului românesc.

Biserica are de mult sentimentul acestei primejdii şi a atras mereu atenţia organelor competente ale ţării prin repetite adrese, precum şi a lumii prin predicele şi sfaturile ei asupra grijii, pe care trebue să o avem toţi în ce priveşte creşterea copiilor. Dar astăzi instituţiunile spirituale, — între ele şi Biserica — sufer mult în străduinţile lor din cauza avântului, pe care l'au luat ştiinţele pozitive, exacte, technice, spre care lumea este atrasă ca spre un miraj, şi a separatismului care se încearcă mereu între elementul spiritual şi cel material, care alcătuesc de fapt şi împreună fiinţa omenească.

Astfel am ajuns a neglija cu totul postulatele spirituale, care temperează în om credinţele animalice; iar copiii cresc căpătând cunoştinţi cari îi îndrumează spre orizonturi josnice, în loc să-i ridice spre sferi superioare de idealism şi fapte altruiste.

Greşala fundamentală a şcoalei moderne, mai ales în ţara noastră este că şcoala dă *instructie* fără, sau cu prea puţină, educaţie, adică dă cunoştinţe fără a le face să fie pătrunse de scopul înalt pe care îl au pentru viaţă.

De aci anarhizarea şi brutalizarea lor.

Dacă ar fi să prindem într'o expresie scurtă această situaţie, am spune că educaţiei actuale îi lipseşte tocmai baza, îi lipseşte „frica de Dumnezeu" care după cuvintele înţeleptului Solomon *„este începutul înţelepciunei"*

Aceste cuvinte ar trebui scrise pe frontispiciul tuturor şcoa-

elor noastre, începând cu şcoala primară şi terminând cu Univer-iităţile. Este zadarnică orice străduin ă omenească, dacă nu are in ea înţelepciunea trebuitoare, iar începutul acestei înţelepciuni, adică temelia ei este conştiinţa existenţei unei puteri divine, de la care purced cele mai sublime poveţe pentru acţiunile vieţii omeneşti, fără putinţă de înlocuit.

Aceasta insemnează însă că religia trebue să ocupe loc de frunte în instrucţia şi educaţia şcolară.

Făcând aceste constatări, Biserica recunoaşte, că în actuala organizare a învăţământului primar şi secundar, chestiunile religioase ocupă un loc de frunte. In şcoala primară religia se predă de preot, iar în cea secundară ea are două ore pe săptămână mai în toate clasele, ceeace înseamnă aproape tot ceea ce trebuie din punct de vedere programatic. Dar acest învăţământ religios este —recunoaştem— mai mult cantitativ decât calitativ, în suprafaţă nu în adâncimea sufletelor. De aceea o schimbare se ímpune chiar în felul de a lucra al Bisericii, care trebue să dea învăţământului religios un caracter mai mult educativ. Cunoştinţele religioase, pe care copilul ie capătă, trebue se tindă cu hotărâre la transformare conştiinţei sale în sensul pornirilor ideale şi altruiste, pe care trebue să le aibă omul ca cetăţean.

1) In scopul acesta se ímpune o revizie a manualelor didactice pentru religie, ceeace Biserica va începe îmediat ce *programele analitice* —primar şi secundar— vor fi *aprobate*. Deaceea o problemă actuală în legătură cu educarea tineretului este urgentarea întocmirei programelor învăţământului religios în şcoalele primare şi secundare.

In şcoala primară preotul predă religia dar — neexistând un program—nu există manaule speciale. Acest program a fost întocmit de Biserică. El stă însă necercetat, neaprobat şi neaplicat.

Deasemenea pentru şcoalele secundare s'a întocmit o programă nouă modificându-se şi îmbunătăţindu-se cea veche. Trebue însă manuale adequate, care nu se vor ntocmi, de cât atunci când se va şti singur ce programă a rămas definitiv acceptată de autorităţile în drept.

2) Pe lângă manuale însă preoţii cateheţi au lipsă de cursuri menite a-i *perfecţiona în metoda de ptedare a religiei* care este astăzi un studiu abstract în şcoală. Această perfecţionare va da bune rezultate.

La cursul pedagogic, în care profesorii se pregătesc pentru examenul de capacitate, ar trebui să se pună cea mai mare grijă, ca nimeni să nu devie profesor până când preotul n'a dat dovezi, că *are o perfectă metodă şi pricepere de predare* a studiului său, deci şi a religiei.

3) Unul din cele mai mari rele, care zădărniceşte educaţia în şcoalele secundare, îl vedem în faptul că nu se face cu conştiinţiozitate şi cu strictete *triarea elevilor*, cari trec în clase superi-

oare. Trec prea mulţi, fie netalentaţi, fie cu rele apucături, înmulţine numărul celor din liceu şi zădărnicind buna educaţie. Alţii, alungaţi dintr'o şcoală ca răi, se primesc în altă şcoală. Aceste elemente care trebuiau îndrumate spre alte ocupaţii, nu au plăcere de carte, se ocupă mereu de alte lucruri şi cad în braţele apucăturilor iosnice. Se impune deci o *triare strictă a celor admişi spre un învăţământ superior,* ori care ar fi intervenţiile şi stăruinţele care se fac pentru copii, cu rele aplicări. Deci elevi mai puţini, de cari profesorii să se poată ocupa mai de aproape şi *individual*.

4) Invăţământul religios să se propună nu numai în licee, ca până acum, ci în toate şcoliie, secundare precum sunt şcolile *profesionale, comerciale, de meserii, menaj*, cursuri serale, etc.

Aceasta ar face, ca un duh de pietate şi cucernicie să răzbată peste tot şi să înrâurească în bine elementele tinere de pretutindeni.

Transformarea seminariilor desfiinţate în licee confesionale ortodoxe, ar înlesni elementele româneşti viguroase să-şi capete cultura necesară şi să ajungă mai târziu elemente bune în conducere şi în rosturile ei educative sau cetăţeneşti.

5) O chestiune care se neglijează mereu este *ducerea şcolarilor în grup la biserică*, însoţiţi de catehetii şi profesorii lor, care trebue să dea pilda bunei rânduieli şi a smereniei în faţa lucrurilor de ordin divin.

Biserica pe de altă parte se va nevoi să organizeze servici religioase speciale pentru copii, la ore potrivite şi cu predici adequate. Ar fi pedagogic şi am reuşi să legăm pe elevi mai strâns de Biserică şi de bunele tradiţii religioase româneşti, dacă i-ami face activi în Biserică organizând cu ei coruri religioase.

6) Pe lângă *fiecare liceu* sau şcoală secundară să se înfiinteze câte un paraclis sau *capelă specială*, unde preotul profesor de religie să oficieze şi să pregătească sufleteşte pe elevi. Ar fi un fel de laborator spiritual, care ar transforma sufleteşte elevii, precum profesorul de fizică şi chimie înbogăţeşte cunoştiinţele elevilor făcând experienţe şi transformând elementele naturii spre a fi mai târziu aplicate vieţii materiale şi folosite de ea. Aci spovedania cu primirea Sf. Impărtăşiri atât a elevilor cât şi a profesodlor cu lămurirea adevărurilor profunde care stau la temelia acestor taine ar fi de natură să îndrepte şi să renască naturile slabe.

7) O problemă foarte importantă este *rolul familiei* în educaţia tineretului în deosebi a mamei. In această privinţă Biserica îşi propune să se adreseze familiilor şi să le atragă atenţia asupra îndatoririlor, pe care le are famila în creşterea copiilor şi *mai ales mama,* care în toată lumea trebue să fie cel mai bun educator.

In deosebi *fetele* trebue să fie crescute *spre o viaţă familiară model,* ca să poată deveni bune educatoare ale copiilor, şi deci elemente de consolidare a familiei. Prea multe studiază, ca

să aibă cariere independente, ceeace le abate dela grijile lor firești pentru creșterea tineretului.

8) Cea mai mare primejdie, care s'a dovedit cu evidență în vremea din urmă și care a avut o influență covârșitoare în crima celor trei elevi de liceu, este *cinematograful*. Această admirabilă achiziție a civilizației moderne, care poate aduce evidente foloase omenirei, s'a deturnat în timpul din urmă, luând un drum primejdios și *devenind o cauză dintre cele mai hotărâtoare pentru stricarea moravurilor*. De aceea cenzurarea filmelor cu mai multă strictețe și plecând dela motivul împrejurărilor de azi, este absolut necesară.

Este în această privință necesar ca și un reprezentant al Bisericii, să facă parte din comisia cenzurei, fiindcă în multe filme apar elemente, asupra cărora numai un preot are competința a se pronunța. Uneori chiar filme în aparență cu subiect religios, ascund momente de neînguduit.

Cinematografele trebuesc etatizate sau comunalizate. Numai așa vor fi de folos educativ.

9) In orice caz — și chiar cu filme cenzurate — copii trebue opriți de a frequenta cinematografu'. *Ei trebue să meargă numai în grup conduși de profesori sau pedagogi* și numai la filme în legatură cu cunoștiințele lor școlare cari exemplifică aceste cunoștințe.

Chiar filmele bune fac pe copii să înțeleagă prea curând desvoltarea vieții sociale, ceeace le mărește curiozitatea exagerând-o. Incetul cu încetul ei pierd virtutea răbdării și numai studiază atent obiectele școlare și nu se mai pregătesc temeinic pentru o anumită carieră Cunoștiințele premature îi ispitesc m reu să iasă din casă și să se avânte în lume.

10) Trebue să se stabilească un consens între autoritatea de Stat și ziare, spre *a nu se mai face atâtea reclame vedetelor și stelelor de cinematograf* ca și tuturor artiștilor de cinema, întrucât acest lucru este dezastruos pentru imaginația copiilor. Se poate într'o anumită măsură împiedica cititul cărțiior imorale, dar cititul ziarelor nu se poate împiedeca. Astfei pe calea reclamelor din ziare, răul stăvilit într'o parte reapare în altă parte. Nici *sporturile exagerate cu boxeuri nu trebuesc atât de mult trâmbițate* prin ziare făcând din ele ca niște ocupațiuni celebre și vrednice de practicat. Ele duc la glorificarea forțelor brute, sau dreptul pumnului.

11) Impotriva *scrierilor pornografice,* imorale, trebue dusă o luptă fără rezervă, trebue o *cruciadă* și un control care să se exercite permanent.

Deaceea e necesar, ca după cum pentru înlăturarea răufăcătorilor și mai ales a pungașilor de buzunare poliția face razii pentru a-i descoperi, culege și tria, tot așa trebue procedat și cu

scrierile netrebnice, care trebuesc descoperite şi înlăturate fără nici o rezervă din toate librăriile şi din toate chioşcurile de ziare.

Editorii trebuesc deasemenea avizaţi şi sancţionaţi.

12) In altă ordine de idei, o problemă care trebue rezolvată definitiv şi cât mai curând este problemna *repausului duminecal* şi oprirea ori căror întruniri şi conferinţe în timpul serviciului divin. Legile trebuesc aplicate cu strictețe. Administraţia să procedă strict.

Trebue negreşit să ajungem la ceea ce există în Anglia, unde în unile sărbători mari —Paşti şi Crăciun— nici trenurile nu umblă iar Duminecа oraşele sunt pustii din cauza încetării complecte a ori cărei activităţi.

Nu trebue să pierdem din vedere că repausul duminecal este o nevoie de ordin sociai dintre cele mai de seamă. Nu numai că repară forţele pierdute, dar disciplinează sufletul şi-l sustrage mecanizării.

13) O chestiune foarte importantă pentru educaţia nu numa a tineretului, ci peste tot pentru educaţia ce ăţenească şi pentru însăşi pacea noastră socială este chestiunea amestecului factorilor educativi, preoţi, învăţători şi profesori în *frământările luptelor politice*, în care se pune multă patimă abătându-i dela rostul lor educativ.

Peste toate luptele sociale, politice şi parlamentare trebuesc domolite, introducându-se o destindere mai amicală între partide, căci *vecinicile învinuiri reciproce de incorectitudini, furturi şi jafuri în averea publică* de cele mai multe ori exagerate *an înrâurire educativă rea asupra cetăţenilor şi tineretului*, îndemnându-i să râvnească toţi numai dnpă *bani* şi înbogăţir .

Şcoala însă suferă enorm de mult din cauza luptelor politice de partid, infiltrate în corpul didactic.

Se impune deci o schimbare. Preotul şi învăţătorul, trebue să rămână elemente de împăciuire socială, de ordine şi de echilibru între elementele luptă oare.

Iar pentru respectarea intereselor lor profesionale în corporaţiile ţării se pot afla modalităţi libere de frământări păgubitoare pentru misiunea lor.

14) Intre probleme pe care Biserica însăşi şi le pune este cea cu privire la pregătirea clerului ei. Avem în general un cler bun, cu studii academice superioare şi superiori ei înşişi d n punct de vedere teologic. Ni se pare însă că, această pregătire suferă din punctul de vedere al *culturii generale,* ceea ce îl face să nu îndrăznească a influenţa această cultură şi a-i impregna un spirit religios. Se impune din acest punct de vedere o mai intensă activitate pentru perfecţionarea preoţilor şi adequarea lor marilor probleme sociale, care frământă lumea.

15) In general *literatura* are mare influenţă asupra educaţiei cetăţeneşti. Această literatură, la noi s'a abătut prea mult dela

ceia ce au fost scriitorii noştri clasici. *Trebue să se revie şi să nu se piardă nici o clipă din vedere scopul educativ pe care literatura îl are pentru popor şi pentru societate în genere.*

16) Un fenomen nou şi care trebue bine studiat este *organizaţia tineretului în societăţi cu caracter creştin.* In timpul din urmă se observă un curent care mână parcă inconştient ca un instict de conservare spre Biserică pe acest tineret neformat încă dar pe care Biserica îl poate îndruma pe căile cele bune. Cu acest tineret credem că trebue să ne punem în legătură spre a-l îndruma pe căi sănătoase şi eventual a lupta pentru a scoate din circulaţie scrierile netrebnice. Pentru educarea acestui tineret Biserica întâmpină mari greutăţi de personal, întrucât la centrul eparhiilor nu mai există preoţi disponibili pentru asemenea misiuni.

17) O măsură necesară şi care ar preface epocal spiritele, este *înfiinţarea unei mari biblioteci pentru tineret,* intitulată: „Biblioteca Tineretului". Ea ar cuprinde cărţi bune şi efiine, pe care tinerimea să şi le poată procura şi atât de multe în cât, cartea cea mai bună să inunde zilnic vitrinile librăriilor.

Acest lucru nu-l poate realiza decât Ministerul Instrucţiuni Publice în colaborare cu unele instituţiuni de editură şi la început cu sume puse la dispoziţie de stat.

Afacerea dealtfel n'ar fi deloc păgubitoare pentru stat de oarece astfel de cărţi s'ar desface uşor. Părinţii, profesorii trebue să exercite apoi un control strict asupra tinerilor, ca să nu citească decât lucruri bune.

In legătură cu această problemă Ministerul Cultelor trebue să ajute, subvenţionând revistele de educaţie a tineretului, cum sunt cele editate la Arhiepiscopia Bucureşti „*Duminecа copiilor*" şi „*Tinerimea creştină*", ambele ilustrate în culori.

18) Trebue apoi să se *trieze cu strictețe bursele acordate* de Statul Român studenţilor români, cari studiază în străinătate şi cari azi în cea mai mare parte sunt străini sau cu sufletul infectat de comunism, ateism, etc.

Se impune să se aleagă pentru aceste burse numai elemente sănătoase şi cu un viguros suflet românesc, cari să studieze în străinătate tot ce se face acolo pentru progresul social şi reîntorşi acasă să ştie a lucra pentru a imita şi noi ce e bun şi educativ. Altcum nu avem nici un folos de ei.

19) Dar — ceeace cu toţii am combinat în timpul din urmă pentru o mai bună educaţie a tineretului— desigur e incomplect. Deaceia credem, că —în vederea unei singure promovări a spiritului creştin în tineret—este *absolut necesar trimiterea în Anglia a unui bărbat român expert şi cu un puternic spirit de observare,* care să studieze temeinic instituţiunile Angliei pentru educarea tineretului, de jos şi până sus, şi tot ce ar afla de folos în această privinţă. Aceasta pentru a se putea păşi odată pentru totdeauna la o organizare temeinică, viabilă, a tuturor măsurilor du-

cătoare la scop pentru educaţia cetăţenească a tinerilor generaţii, spre a se preface succesiv întreaga mentalitate a publicului, făcându-l mai modest, mai puţin loxos, mai râvnitor de bunuri spirituale, d cât a celor materiale cari duc omenirea spre abiz, iar nu spre innălţimea idealurilo·.

20› Desigur evenimentele de după războiu,—cu atâtea tendinţi de grabnică îmbogăţire fără a alege mijloacele—de altă parte egoismul individual prea puţin sensibil faţă de nevoile patriotice de a se considera părticelele vii ale unui organism social şi naţional au stârnit multă îngrijorare în sufletele bunilor români, care au trăit zile de strălucită pildă, pline de altruism şi de sacrificiu pentru binele comun.

Toate aceste nu trebue a ne descuraja.

Totdeauna — după războaie mari — a urmat o epocă de perturbaţiuni sociale, şi să nu uităm că ultimul război a fost cel mai grozav din câte a cunoscut istoria omenirii. Zeci de milioane cuuprinzând tot ceea ce neamurile aveau mai bun şi mai în vigoare — floarea acestor neamuri — au stat dela 1914-1919 pe fronturile de luptă, în faţa celor mai ucigătoare arme. Milioane din ei au căzut victime nevinovate. Patrimonii de mare valoare ale unei civiiizaţii de veacuri s'au prăbuşit. Sate, palate, oraşe, muzee au dispărut. Intr'o asemenea atmosferă sufletul multor oameni s'a însălbătăcit. Luptătorii — stând ziinic în faţa morţii— nu şi-au mai putut păstra tăria nervilor până la sfârşit şi chiar cei ramaşi acasă au suferit grave zguduiri sufleteşti. Fii, părinţi, rude, prieteni i-au pierdut fără urmă. Averile lor agonisite cu muncă îndelungată s'au nimicit. Aşa fiind puţini au supravieţuit crâncenului război cu nervii tefer i şi nealteraţi.

Acest desechilibru individual s'a resimţit puternic şi în organismul social, producând pretutindenea stări şi porniri anormale.

Dar această epocă — fiind urmarea războiului — este trecătoare. Oamenii se vor reface din sguduirile trecutului. Organismul lor se va însănătoşi şi fortifica, iar fiinţele refăcute în muncă paşnică vor înrâuri în bine sufletele enervate şi desechilibrate din trecut. Bunul instinct al poporului se va ridica iarăşi în relief şi umea va deveni din nou liniştită, calmă, cinstită într'un cnvânt mai bună şi mai înclinată spre o viaţă spirituală superioară.

Trebue numai ca factorii conducători ai neamului să fixeze tineretului—în locul idealului unităţii naţionale, acum împlinită— un nou ideal, cum ar fi de pildă cel al ridicării neamului în toate privinţele în fruntea popoarelor ce-l înconjoară, urmând apoi ca toate instituţiunile ţării să stărue mereu şi cu toată răbdarea pentru îndrumarea continuă a nouilor generaţii spre ţinta acestui ideal, oferindu-i şi mijloacele de a se apropia mereu de ea.

Toate aceste deziderate au fost trimise domnului Ministru al Instrucţiunii Publice şi al Culteior ca cerinţi din partea Bisericii cu rugămintea de a stărui pentru aplicarea lor, mai ales că în

unile privinţi acel onorat Minister a dispus deja măsuri de îndreptare întru cât priveau resortul său.

Deasemenea s'au luat măsuri pentru Consiliul Central Bisericesc ca să se înainteze câte un exemplar din acest memoriu d-lui Prim Ministru. d-lui Ministru de Interne precum şi la toţi şefii partidelor politice.

Primiţi etc...

Preşedinte,

‹ss› **MIRON** Patriarh

Referent (ss) *Pr. C. Dron*

Organizarea serviciului de colportaj

Circulară

Către toate parohiile din cuprinsul Arhiepiscopiei Iaşilor No. 3200, 3 Aprilie 1935.

Cucernice Părinte,

Pentru lămurirea atâtor nedumeriri asupra temeiurilor de credinţă ale Bisericii noastre Ortodoxe, nedumeriri iscate în urma propagandei dusă de sectanţi sau alţi rău voitori ai Bisericii, se impune de urgenţă a se începe un curent de propagandă culturală.

Un mijloc puternic de lămurirea poporului credincios asupra falşelor învăţături pe cari le propoveduesc oameni interesaţi, este răspândirea cât mai largă a cărţilor şi broşurilor cu caracter religios-moral.

Incercările cari s'au făcut până acum prin înfiinţarea de biblioteci parohiale, nu au dus la rezultatele dorite. Mai întăi, pentrucă nu a existat un control sever asupra mersului acestor biblioteci şi apoi din motivul, că unii preoţi nu au înţeles susţinerea şi promovarea colportajului în parohii.

Cărţilor şi broşurilor cu caracter religios moral, precum şi celor cu caracter de răspândirea cunoştinţe-

lor agricole (pomicultură, apicultură, viticulură etc.) nu li s'au dat întrebuinţare cuvenită.

Pe lângă că poporul nu s'a folosit de învăţăturile cuprinse în cărţile de propagandă, dar s'au făcut şi încurcături băneşti cu unele case de editură, cum este cea a Sf. Mănăstiri Neamţu. Sume mari de bani, nici după cinci ani, nu au fost achitate de către parohii editurei Sf. Mănăstiri Neamţu, din care cauză această editură nu mai poate angaja lucrări de propagandă din lipsă de fonduri.

Acest fapt dăunează foarte mult intereselor de propagandă culturală a Sf. Mitropolii.

La toate adunările eparhiale cum şi în cercurile culturale preoţeşti din cuprinsul Arhiepiscopiei Noastre, s'a cerut mereu editarea şi răspândirea de cărţi şi broşuri pentru propagandă.

Asta dovedeşte că arma cărţii se cere întrebuinţată.

Dacă se cere o intensă propagandă culturală prin răspândire de cărţi în popor, atunci se impune a se găsi şi modalităţile de a cumpăra şi plăti aceste cărţi. Căci, cartea costă bani şi oricât ar dori Sf. Mitropolie să o împartă gratuit credincioşilor, nu poate să realizeze această dorinţă, din puternicul motiv, că nu sunt fonduri culturale. Aceste fonduri culurale trebue creiate şi susţinute prin vinderea şi răspândirea cărţilor de propagandă.

In limita sumelor disponibile ale acestor fonduri, se pot tipări şi cărţi cari să se împartă gratuit, nu însă şi peste această limită.

Din cauză că serviciul de colportaj nu a fost bine organizat, cărţile trimise la parohii au rămas în depozite nevândute, iar când s'a cerut preoţilor parohi plata lor, au fost nevoiţi să le plătească cu bani proprii. De aici o mulţime de nemulţumiri, cari au rezultat din neînţelegerea însemnătăţii răspândirii cărţilor în popor.

Colportajul, adică sistemul de răspândirea cărţii, se poate face cu uşurinţă în parohii, unde Biserica are în permanenţă 3 agenţi de propagandă. In primul rând este preotul, care prin puterea harului şi misiunei sale,

are întreaga răspundere în faţa lui Dumnezeu, pentru bună educaţie şi mântuirea sufletelor crediciosilor. In al 2-lea rând vin cei doi cântăreţi, cari sunt organele de ajutor ale preotului paroh. Pe lângă aceşti factori, cari stau în permanenţă în slujba Bisericii, mai sunt epitropii şi consilierii parohiali cari au datoria de a promova răspândirea cărţilor în popor.

Dacă numai epitropii şi consilierii parohiali, cari sunt cei mai înstăriţi şi mai în măsură de a înţelege rostul cărţii, ar cumpăra câte o singură broşură, cu preţul de cost, cât de mult s'ar uşura pe de o parte stimularea gustului de citit, iar pe de alta, crearea de fonduri culturale !

Pentru reorganizarea serviciului de răspândirea cărţii în popor, cu începere dela 1 Aprilie a. c., s'au luat următoarele dispoziţiuni, pe cari P. C. Voastră le veţi pune în aplicare, răspunzând personal de neexecutarea lor :

1) Fiecare parohie va avea o bibliotecă parohială cari va fi alimentată cu cărţi de propagandă, de către Secţia Culturală a Sf. Mitropolii.

2) Aceste biblioteci vor fi socotite în acelaş timp şi ca depozite a cărţilor de propagandă, cari vor fi sub supravegherea preotului paroh.

3) Un cântăreţ desemnat de preotul paroh, va exercita funcţia de colportor al cărţilor de propagandă, având întreagă răspundere asupra sumelor încasate. Acestui cătăreţ i se acordă, pentru serviciul prestat, rabatul rezultat din vinderea cărţilor.

4) Preotul paroh va comunica Sf. Mitropolii numele cântăreţului însărcinat cu răspândirea cărţilor şi va avea în permanentă supraveghere bunul mers al colportajului, raportând la vreme orice neglijenţe sau abateri.

5) Sumele încasate din vinderea cărţilor vor fi trimise lunar la Sf. Mitropolie, raportând detailat ce anume cărţi s'au vândut şi cât s'a încasat pentru fiecare. Copiile de pe rapoartele trimise, indicând şi su-

mele, se vor păstra în arhiva fiecărei parohii, spre verificare şi control.

6) Cărţile de propagaadă vor fi trimise, fie direct parohiilor, fie prin protopopii, după împrejurări, aşa după cum va crede mai nimerit — Secţia Culturală. Aceste cărţi de propagandă vor fi, nu numai cu caracter religios-moral, ci şi cu alte cunoştinţi, în legătură cu viaţa şi îndeletnicirea credincioşilor.

7) Fiecare parohie va fi obligată deocamdată, ca să răspândească lunar cel puţin zece exemplare, contra cost, din revista „Calea Vieţii".

8) P. C. Protopopi în inspecţiile administrative, vor controla şi bunul mers al serviciului de colportaj, raportând în scris cele constatate.

9) Orice alte lămuriri sau modificări în legătura cu serviciu de colportaj, vi se vor aduce la cunoştinţă la timp.

Mitropolit, † **NICODEM**

Consilier Referent, *Pr. Const. Nonea*

Serbarea pomilor

In atenţia P. C. Protopopi şi preoţi spre executare

Copie după adresa Ministerului Agriculturii şi Domeniilor, Direcţia Regimului Silvic. No. 32868/935.

Domnule Minstru,

Referindu-ne la adresele noastre No. 61235 din 28/II/932 şi No. 49863 din 9/III/933, relativ la serbarea sădirii arborilor şi pomilor fructiferi, ca un puternic mijloc de propagandă pentru crearea unei cunoştinţe silvice in mijlocul poporului şi al dragostei pentru cultura pomilor roditori vă rugăm ca şi în anul acesta să ne daţi preţiosul D-voastră concurs.

Foloasele materiale şi imateriale indisolubil legate de existenţa pădurii sau plantaţiile de arbori fructiferi, importanţa lor

ca isvor nesecat de venituri ale economiei ţării şi un permanent scut de apărare naţională, trebuesc mereu amintite spre a redeştepta în toate inimile o dragoste conştientă şi înţelegătoare pentru ele, care ne-au fost, ne sunt şi ne vor fi un bun nepreţuit.

Şcoala, Armata şi Biserica sunt solicitate a ne da concursul lor statornic şi efectiv pentru realizarea acestui ideal.

Rugăm deci pe d-nii Prefecţi, Comandanţi de garnzoane, Preşedinţii Camerilor de Agricultură, Revizorii Şcolari, Directorii Şcoalelor de toate gradele şi categoriile, Protoerei, Şefii Serviciilor Agricole şi Comandanţii Cohortelor Cercetăşeşti a lua înţelegere cu Ingînerii silvici şi şefi ai Inspectoratelor de regim, al Direcţiilor regionale Silvice sau ai ocoalelor Silvice din localităţile d-lor de reşedinţă, să stabilească locul, data şi modalitatea desfăşurărei acestei serbări, pentru cât mai bună reuşită şi mai largă contribuţie din partea tuturor, prin cuvânt, cu scrisul sau cu fapta, în această ofensivă silvică, pe care Ministerul nostru o începe pentru cauza pădurilor ţării şi plantaţiunilor de arbori fructiferi.

Faţă cu situaţia geografică şi climatericâ, serbarea nu se poate efectua peste tot în aceeaşi zi, dar se va desfăşura treptat pe zile şi pe localităţi în primele zile după desgheţul pământului.

Direcţia Regimului Silvic şi Cassa Autonomă a Pădurilor statului, distribuesc gratuit, prin ocoalele silvice respective, puieţii necesari şi li s'au dat dispoziţiuni în acest scop.

Cu preţiosul concurs al D-voastră s'au organizat şi în trecut aceste serbări, şi rezultatele mulţumitoare sunt următoarele:

Anul	No. serbărilor	No. participanţilor	No. puieţilor plantaţi
1925	662	115.00	1.750.000
1926	674	129.700	1.700.000
1927	573	100.000	2.154.000
1928	637	97.500	2.398.000
1929	951	129.800	2.348.000
1930	154)	264.300	2.374.000
1931	1048	244.000	1.85 .000
1932	2893	416.000	3.385.000
1933	3 .64	561.000	4.907.000
1935	3189	458.000	5.855.000

Nădăjduim că deci şi acum în concursul D-voastră preţios

având credința că numai astfel vom ajuta efectiv sporirea unui unui bun al nostru al tuturora.

Ministru, (ss) V. Sassu

Director, Ing. Cons. Silvic, *(ss) Horia Lazăr*

Dela Sf. Sinod

spre executare

Inalt Prea Sfințite,

In legătură cu adresa Noastră no. 1705 din 19 Decembrie 1934, cu frățească dragoste avem onoare a vă înainta în copie adresa Ministerului Apărării Naționale no. 49.699 din 18 Februarie 1935, prin care arată că a dat ordin Regimentelor, Școalelor și Liceelor militare, ca toți ostașii și elevii, când merg în permisii sau concedii de vară să frequenteze în mod regulat biserica, aducând la întoarcere o dovadă oficială în acest sens dela preotul parohiei din care face parte.

Ca atare, vă rugăm să binevoiți a da ordin în consecință preoților din cuprinsul acelei de Dumnezeu păzită eparhie.

Primiți Vă rugăm, Inalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Președinte, Patriarh, † MIRON

No. 254, 1935

Director, *Tit*

Copia după adresa Ministerului Apărării Naționale No. 49699/935, înreg. la Sfântul Sinod sub No. 202/935.

Am onoare, a Vă face cunoscut că, s'a dat ordin Regimentelor, Școalelor și Liceelor militare, ca toți ostașii și elevii, când merg în permisii sau concedii de vară, să frequenteze în mod regulat biserica aducând la întoarcere, — o dovadă oficială în acest sens, dela preotul parohiei, din care face parte.

Pentru aceasta, Vă rugăm, să binevoiți a aduce la cunoș

ţinţă tuturor Prea Sfinţiţilor Episcopi, pentru a da ordine în consecinţă preoţilor din eparhiile respective.

Directorul Pers. General, **(ss) I. Negoescu**

Şeful Serv. Pers. Lt.-Colonel, *(ss) G. Nicolescu*

Pentru conformitate, *Nic. Verzea*

Pentru preoţii profesori la şcoalele de ucenici

Spre îndeplinire

Inalt Prea Sfinţite,

Referindu-ne la adresa Noastră anterioară cu privire la învăţământul religios în şcoalele de ucenici şi a numirii profesorilor propunători a studiului religiunei în aceste şcoale, cu dragoste frăţească ne luăm voie a vă aduce la cunoştinţă următoarele:

D-l Ministru al Muncii şi Ocrotirilor Sociale, care a binevoit să dea dispoziţiunile pentru învăţământul religios în şcoalele de ucenici, se interesează foarte mult de acest învăţământ şi de rezultatul dispoziţiunii luate şi vrea ca la finea anului şcolar 1934/35, să aibă un rezultat corespunzător.

Motivat de aceasta cu dragoste frăţească vă rugăm să binevoiţi a lua dispoziţiunile necesare ca pe 10 Iunie a. c., P. C. Preoţi profesori de religie la şcoalele de ucenici să înainteze raport detailat despre activitatea lor chiriarhilor eparhioţi, făcând totodată şi propunerile pe cari le cred de interes şi folositoare pentru o bună reuşită a învăţământului religios în aceste şcoli.

In special vă rugăm să dispuneţi ca P. C. Preoţi să faeă propuneri reale, întemeiate pe praxa lor, cu privire la programa analitică a învăţământului religios şi a educaţiei religios-morale în şcolile de ucenici pe cari singuraticele consilii eparhiale studiindu-le, vor face propunerile corespunzătoare Consiliului Central Bisericesc în baza rapoartelor şi propunerilor venite dela eparhii, va alcătui o propaganmă analitică şi o va prezenta Sf. Sînod spre aprobare.

Primiţi, vă rugăm Inalt Prea Sfinţite, ale Noastre întru Hristos frăţeşti îmbrăţişări.

Preşedinte, **Tit**

Consilier Referent, *A. Crăciunescu*

Excludere din monahism

Inalt Prea Sfințite,

Prin sentința Consistoriului Monahal a Sfintei Mănăstiri Dobrovăț-Vaslui, dată în ziua de 6 Februarie 1935, ieromonahul Antonie Răileanu a fost pedepsit cu „Caterisirea".

Respectuos, Vă aducem la cunoștință aceasta, rugându-Vă să binevoiți a lua măsurile ce le Veți crede de cuviință pentruca acest ex-ieromonah să nu fie primit în nici una din Mânăstirile din cuprinsul acelei de Dumnezeu păzite Eparhii, în cazul când s'ar prezenta.

Primiți, vă rugăm, Inalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos smerite îmbrățișări,

Episcop † **Veniamin**

Cons. Referent, *Pr. Nicu Ivan*

Cărți bune

Pe care Sf. Mitropolie le recomandă călduros preoțimei

Inalt Prea Sfințite,

Din lucrarea mea didactică de **Morală Creștină,** aprobată de Sf. Sinod și de Ministerul Invățământului pentru cl. VI secundară, mai având un stoc de exemplare, pe cari sunt hotărât a le desface cât mai eftin pentru a-mi putea recupera cheltuelile tiparului, și cum această carte poate servi nu numai școlarilor, ci oricărui cleric și creștin pios,—cu tot respectul și stăruința Vă rog să binevoiți a dispune să se cumpere un număr de exemplare pentru bibliotecele parohiale sau școlare.

Din prețul primitiv de **60** lei, am redus peste **50**

la sută, mulțumindu-mă numai cu **25 lei exemplarul,** dacă se face o comandă mai importantă.

In acelaș timp Vă comunic că zilele acestea a apărut și ediția a doua a lucrărei **Regule de Drept și de Morală,** scoase din Sf. Scriptură, de M. Dupin, fost procuror general al Curții de Casație din Franța și decan al Baroului din Paris, traducere de subsemnatul.

Și această carte conține foarte prețioase învățăminte pentru iubitorii de lectură sfântă, juriști și religioși.

Când am făcut apelul meu pentru abonare, mulți mi-au întâmpinat că așteaptă reapariția lucrărei spre a o cumpăra. Iată-că și dorința lor și a mea este realizată.

Prețul unui exemplar **45** lei.

Binevoiți a avea în vedere și aceasta, onorându-mă cu comanda. Cu mulțumiri anticipate și înaltă stimă

M. N. Pacu
Profesor onorar și Advocat
Str. Română No. 28

Licitație

Epitropia Bisericei
„Sf. Ioan Gură de Aur"
I A Ș I
1935, Martie 4

Publicație de Vânzare No. 17

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 24 Martie 1935 orele 2 p. m. se va ține licitație publică orală în localul casei parohiale a bisericei Sft. Ioan Gură de Aur din orașul Iași, str. Bucșinescu No. 12 pentru vânzarea a 2000 m. p. teren proprietatea Bisericei situat între străzile Bucșinescu și Zmeu.

Terenul se vinde în total sau parcelat în 5 (cinci) parcele conform planului întocmit.

Condițiunile de vânzarea terenului se pot vedea la

cancelaria parohiei în fiecare zi între orele 3—5 p. m. unde se găsește și planul de parcelare.

Concurenții pentru a putea lua parte la licitație vor trebui să depună o garanție provizorie de 10% din prețul stabilit în caetul de sarcini.

Epitropia

Universitare

Universitatea din Cernăuți
Decanatul Facultății de Teologie
No. 1282

P u b l i c a ț i u n e

Constatându-se în ultimul timp, că d-nii studenți în Teologie la această facultate își neglijează datoriințele lor spirituale în detrimentul educației lor religioase și al pregătirii lor integrale pentru chemarea preoțească, dispunem următoarele:

1) Toți studenții în Teologie, cari locuesc în Căminurile studențești sau la gazde particulare, sunt obligați, ca și alumnii seminariali, să cerceteze regulat serviciile religioase în Duminici și sărbători și la ocazii de pîozitate creștinească și să se mărturisească și împărtășească cu sf. Taină a comunicaturii cel puțin în posturile canonice.

2) Studenții în Teologie dela această Facultate, cari nu au examene din *tipic*, *ritual și cântare bisericească* (absolvenții de licee), sau se simt prea slab pregătiți la aceste dexterități practice, sunt obligați să frecventeze orele de învățământ al acestor materii la Internatul teologic de aici și să dea examene din ele.

Se atrage foarte serios atenția d-lor studenți asupra îndeplinirii îndatoririlor spirituale și a exercitării lor în practicele bisericești, căci, după informațiile noa-

stre, studenţii neglijenţi în această privinţă şi ceiace nu vor avea certificatele de frecvenţă şi de examen la obiectele de practică bisericească vor fi excluşi de la hirotonie.

Decan, **Dr. S. Reli**

✝ Preotul Teodor Nichituş

A fost răpit de moarte pe câmpul datoriei misionare unul din cei mai buni preoţi ai judeţului Iaşi: preotul **Teodor Nichituş,** *parohul enoriei Andrieşeni.*

In floarea vârstei, avea tocmai treizeci ani, se impusese printr'un devotament desăvârşit în slujba Bisericii în rândurile cele dintâi ale meritului. Era propus pentru rangul de **econom** *de către autorităţile superioare. Nu s'a bucurat însă de această recunoştinţă. Căci, alergând în căutarea bolnavilor din parohie a contract microbul tifosului exantematic care, cu toată îngrijirea dată, la răpus fără de milă.*

Preotul **T. Nichituş** *se distingea de pe băncile şcolii prin bunătatea şi curăţiea sufletului său. In parohia Spineni-Iaşi, unde a păstorit şapte ani, a lăsat urme adânci de lucrarea preoţească. La Andrieşeni se transferase deabea de un an. Aici îl lega datoriile ajutorării unor părinţi bătrâni. Nu le-a putut fi de folos, căci moartea lui le-a lăsat cea mai profundă rană în suflet.*

Rămâne în urma lui o soţie devotată, mama a trei copii. Dacă Dumnezeu iubeşte pe aleşii săi, sigur că nu-şi va întoarce faţa dela casa preotului Nichituş şi va da gând de îndrumare celor rămaşi fără stâlpul părintesc.

Dumnezeu să-l aibă la picioarele tronului său iar pe soţie şi copii în nemărginita sa grije şi îndurare.

C. N.

* * *

Dăm mai jos drumul cuvântării d-lui învăţător *Const. Matcaboji*, directorul şcolii din Andrieşeni spre a se vedea ce legătură a dragostei era între factorii de lumină ai enoriei răposalului preot T. Nichituş.

Prea încercată familie şi întrisiată adunare!

Moartea nemiloasă care seceră fără cruţare vieţile, din cele mai umile locuinţi până'n palatele regilor şi împăraţilor, fără a ţinea socoteală de funcţia ce o îndeplineşte cineva în

societate, de eşti sarac ori bogat, de eşti tânăr sau bătrân, ne-a pus astăzi dinainte trupul neînsufleţit al celui mai scump dintre noi : Pr. Th. Nichituş, păstorul enoriaşilor parohiei Andrieşeni şi sprijinul bătrâneţilor familiilor mult încercate : Gh. Al. Ciobanu şi văduvei Paraschiva I. Nichituş.

Fecior din ţarani neştiutori de carte, însă prin vrednicia cu care a fost înzestrat, prin munca ce a depus-o pe teren cultural, a terminat cu succes până şi studiile universitare, obţinând licenţa în teologie în anul 1930.

Cum a terminat seminarul, a cerut în căsătorie fiica vrednicului învăţător şi director pe atunci a şcoalei Andrieşeni, Gh. Al. Ciobanu. Se părea tuturor acest gest cam îndrăsneţ, însă cel ce-i pusese abecedarul în mână, a cunoscut că are cui încredinţa scumpa-i odraslă.

După o păstorie de aproape 7 ani la parohia Spineni, se transferă la Andrieşeni, pentru a fi sprijin bătrâneţilor familiei lui dragi şi vrednic păstor celor din mijlocul cărora se ridicase.

Câtă nădejde nu şi-au pus aceşti bătrâni în sprijinul Sfinţiei Tale, părinte Todiriţă ! Câtă încredere n'ai însuflat în sufletele enoriaşilor acestei parohii, cari sporeau din sărbătoare în sărbătoare tot mai mulţi la dumnezeiasca slujbă şi pentru care începuse a deveni biserica acum neîncăpătoare, căci cine apuca a veni odată la biserică, nu mai da greş deloc ! Cine ne va mai întâmpina la sfârşitul fiecărei slujbe cu vorbele salutare de „dragii mei ?" şi cine ne va mai explica de acum înainte cu atâta înţelepciune, cu atâta claritate cuprinsul sfintelor evanghelii ? Cine ne va mai înfrumuseţa slujba cu cântări aşa de duioase, că înmuiau şi inimile cele mai împetrite ?

Părinte Todiriţă ! când întonai mai cu seamă „*Pre tine te lăudăm*", în adevăr parcă vedeam şi noi păcătoşii cu aceşii ochi lumeşti cum se pogora Duhul Sfânt de prefăcea pânea şi vinul în însuşi trupul şi sângele Domnului.

Noi turma Sfinţiei Tale nu te-am văzut niciodată supărat ; totdeauna ne-ai vorbit blând, chiar atunci când meritam aspre observaţiuni, prin faptul că ne abăteam de la cele plăcute lui Dumnezeu. Noi toate le credem dar că ai murit, nu putem crede. Un asemenea preot, cu asemenea înzestrări sufleteşti i-a trebuit credem şi lui Dumnezeu sus în ceruri, sus în Slava Sa. Fie că Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Pimen a avut trebuinţă de un slujitor vrednic, fie că cetele îngereşti simţeau nevoia de un cântăreţ ca Sfinţia Ta. Acesta este pentru noi adevărul.

Ori care ţi-ar fi chemarea pe cealaltă lume, însă din lumea aceasta prea de timpuriu ai plecat şi prea mare durere laşi. părinte Todiriţă !

Dragă Domnule Ciobanu : ai fost lovit în tinereţe destul de greu prin perderea celei dintăi soţii, rămânând văduv cu 4 copii, toţi micuţi ; ai suferit destulă lovitură prin moartea co-

pilei ce a trăit numai 5 săptămâni după căsătorie; aţi trecut prin grele suferinţi în timpul cât aţi zăcut de tifos exantematic.

La fel şi mătuşa Paraschiva: nimeni n'a dat mai multă jertfă pentru întregirea neamului de cât tu bătrân-o. Lazăr, Onisim şi Vasile, bravi luptători, nu i-ai mai văzut. Acasă Tasia, fată de 20 ani, vrednică de întreceau pe mulţi barbaţi la treabă; apoi tovarăşul de viaţă l'ai perdut, pe moşu Ion, iar mai anii trecuţi pe Profira, fosta soţie a d-lui Grigore Ropceanu. Pentru fiecare ai vărsat lacrimi, pentru fiecare ai suferit cumplit.

Şi dv. Domnule Ciobanu şi mata mătuşă Paraschivă, uitasăţi cu desăvârşire aceste suferinţi, privind la vrednicul părinte Todiriţă. In el tu mamă revedeai pe toţi cei perduţi şi întinereai privindu-l în desfăşurarea activităţii sale pastorale, Asemenea şi dl. Ciobanu se simţea cu totul uşurat, i se părea că nimic n'a suferit, văzându-şi asigurate bătrâneţele în persoana acestui vrednic ginere.

Această moarte fulgerătoare ce vi l-a luat, v'a provocat o durere atât de mare, încât ne întrebăm cu toţii: mai puteţi suferi? mai puteţi suporta? Tot trecutul dureros, cu această ocazie vă răscoleşte sufletele şi ca o încoronare a tuturor suferinţelor vă cuprinde acum, perderea celui mai drag, între cei dragi pe care iaţi avut şi-i aveţi.

Durere însă şi mai mare este pentru tânăra cucoană preuteasă, care a rămas văduvă cu trei copii. Fetiţa cea mai mare abea silabizeşte la abecedar, iar cea mai mică de abea a văzut lumina zilei. Ce moment dureros pentru toţi, dar mai ales pentru tine mamă, când, în timp ce copila Margareta ţi se întorcea dela botez, soţul cel iubit şi tatăl copilei parcurgea cu maşina drumul Iaşi-Andrieşeni, în sicriu pecetluit!

Ţi se aseamănă întâmplarea cucoană preoteasă aproape cu a Mărioarei Regina Jugo-Slaviei, prin perderea fulgerătoare a scumpului său soţ, Regele Alexandru. Că poate copiii Reginei văduve vor sta mai bine din punct de vedere material, asta nu contează. Dumnezeu are grijă de fiecare. Faptul este că Regina Mărioara a perdut pe soţul ei drag prea de tânără şi credem că mai fericită ar fi fost să locuiască într'o casă ţărănească cu soţul împreună, decât în palat regesc, fără tovarăşul de viaţă. In contra voinţei lui Dumnezeu însă nu ne putem pune. Toată înţelepciunea doftoricească, toată sforţarea omenească, nu pot ajuta la nimic, atunci când voia lui Dumnezeu este alta.

Se împlinesc mâine patru săptămâni de când la ultima şezătoare religioasă ce a avut loc la şcoală, ne-am învrednicit să-ţi auzim cele din urmă cuvinte de predică, părinte Todiriţă; iar la despărţire ne-ai cântat aşa de frumos „Cu noi este Dumnezeu"!

In timpul boalei n'ai mai putut zice decât „bine",

— „Cum îţi mai este părinte?“
— „Bine“.
— „Ce te mai doare?“
— „Nimic“.

Cu vorba „bine“ au crezut doctorii că au să te pună pe picioare şi noi speram că ai să te însănătoşezi.

Voi bătrânilor fiţi mângâiaţi că Dumnezeu atâta v'a iubit, încât v'a cercat aşa de greu. Inghiţiţi şi acest pahar de amărăciune şi nădăjduiţi că veţi fi mângâiaţi după cum vi se cuvine.

Iar dv. cucoană preoteasă nu desnădăjduiţi. Veţi vedea că Dumnezeu are grijă de fiecare. Că aţi perdut pe cel mai drag de pe această lume? Da! Insă ce să facem dacă şi lui Dumnezeu i-a fost poate şi mai drag, să-l aibă în slava cerului.

Pentru bunătatea Sfinţiei Tale, părinte Todiriţă, rugăm pe Creatorul lumii să-ţi sălăşluiască sufletul în latura dreptilor, iar pentru noi roagă-te şi in cealaltă lume să ne facă Dumnezeu parte să fim şi dincolo alăturea cu Sf. Ta şi să ne întâmpeni pe fiecare când ne va veni rândul, cu vorbele blânde de „dragii mei“. Dumnezeu să te ierte, iar pe cei dragi ai Sf. Tale şi pe noi toţi, să ne aibă în paza cea sfântă a Sa. Amin.

Cronica externă

I. **Conflictul religios din Germania nu se potoleşte.** Tribunalul disciplinar din Colonia a pronunţat revocarea d-lui Karl Barth, de origină elveţiană, profesor de teologie la Universitatea din Bonn. Prin această sentinţă i s'a acordat, pe timp de un an, un concediu, ceeace echivalează cu aproape înlocuirea sa.

Amintim că prof. Karl Barth refuzase să depună jurământul de credinţă faţă de cancelarul Hitler, lucru impus tuturor funcţionarilor. Această sancţiune disciplinară duce fără îndoială la ruptura vestitului teolog cu regimul naţional-socialist. De altfel, Karl Barth n'a încetat să ia apărarea bisericii confesionale în lupta sa pentru libertatea conştiinţei protestante.

La sfârşitul acestui an 1934, pe care ziarul „Le Temps“ îl califică ca tragic, în Germania sunt încă masacrari fioroase, crime şi scandaluri noui. Insă Crăciunul a ispirat pe papă şi pe regele Angliei.

De data aceasta, papa a protestat şi, în această învălmăşeală, a dat o pastorală nobilă şi energică de potolire, pe care înnaintaşi săi n'au avut curajul s'o facă. Adresându-se Inaltu-Colegiu, în ziua de Crăciun, Piu XI-lea a spus:

„Lumea este încă aţâţată de această criză generală care continuă, şi devine din ce'n ce mai primejdioasă. Şi cu toate aceste încercări, cu toate aceste pedepse şi nenorociri, cari derivă din această criză, în toate laturile vieţii particulare şi publice, se adaugă astăzi această zăpăceală care împrăştie zvonul războiului sau cel puţin al înnărmărilor războinice. Acest fapt desorientează şi'nfaţa căruia spiritul rămâne uimit.

Ori, noi suntem în ajunul zilei în care cerul şi pământul întunecat, străluceşte şi răsună, ca şi'n clipa Naşterei Domnului, cântarea augurală: „Slavă întru cei de Sus lui Dumnezeu, şi pe pământ pace, între oameni bună învoire!"

Niciodată ca astăzi, această slăvire n'a avut mai multă îndreptăţire de-a deveni rugăciunea noastră, rugămintea noastră neîncetată, cum ea va fi mâine pe buzele Bisericii întregi din lumea întreagă. Aceasta va fi, drept vorbind, rugăciunea Bisericii şi a şefului ei văzut, va fi gândirea dominantă şi dorinţa cea mai adâncă.

S'a spus: **Dacă vrei pace, pregăteştete de război,** ca şi cum în toate aceste înarmări n'ar trebui să vedem altceva decât o prevedere, o garanţie de pace. Noi voim să credem lucrul acesta. Am dori să putem crede şi să putem spera, căci o realitate contrarie acestei dorinţi ar fi prea grozavă. Dacă, într'adevăr se voieşte pacea, Noi invocăm pacea, Noi binecuvântăm pacea, Noi voim pacea, Noi ne rugăm pentru pace. Insă dacă, din întâmplare şi din imposibilitate, în virtutea unui oarecare fenomen nou de nebunie, de sinuncidere sau de omucidere, s'au găsi de preferinţă, nu pacea ci războiul, atunci, Noi am avea pe buze o altă rugăciune care, vai! ar deveni o obligaţie şi ar trebui să spunem bunului Dumnezeu:

Risipeşte naţiunile cari vor războiul!

Dimpotrivă, noi am voi s'avem totdeauna în inimă şi'n gură rugăciunea cea dintăi, prin care Noi să rostim din nou:

„Slavă întru cei de Sus, lui Dumnezeu, şi pe pământ pace între oameni bună voire".! Pace, pace, pace..."

Regele Angliei, într'o vorbire plină de seninătate, a radiofuzat următorul mesagiu din care noi dăm câteva pasagii.

După ce a stăruit asupra caracterului familiar al marei sărbători a Crăciunului şi a predicat unirea tuturor elementelor din Imperiu, suveranul a declarat, mai ales, acestea:

„Lumea este încă'n prada neliniştei (nesiguranţei). Norii încep a se risipi, însă noi avem de-a face cu propriile noastre greutăţi. Eu sunt convins că, dacă le tratăm cu spiritul de familie, noi vom trece pe deasupra lor, căci, în felul acesta, interesele particulare şi interesele partidului vor fi subordonate celor generale ce privesc obştea întreagă.

Ca niște membri a unei singure și aceleași famii să ne gândim astăzi și totdeaunea, la aceia dintre noi pe cari boala îi amărește sau cari nu au de lucru și pe cari speranța îi părăsește; să facem tot ceace ne va fi în putință pentru a le veni'n ajutor

Adresez, în deosebi, urările mele popoarelor mele din Dominouri. Grație lor, familia a devenit o confrateritate de națiuni libere".

După o aluzie la popoarele Indiei, care sunt obiectul grijei sale continue, suveranul încheie:

Din locuința mea, gândesc la toți acei cari, de sub acoperișele britanice sau în regiunile îndepărtate, ascultă glasul meu. Vouă tuturor și, în deosebi, vouă copiilor, vă urez un un Crăciun fericit. Dmnezeu să vă binecuvânteze pe toți!"

Mesajul regal a fost transcris și vândut în întreg imperiul în folosul operilor cartabile.

Spiritul păcii—apoi acel al familiei, însfârșit binecuvântarea lui Dumnezeu—iată atâtea maxime și inspirațiuni cari urmate, ar putea să facă din 1935, un an de grație și de izbăvire.

* * *

II. **Origina unei fraze celebre.** In Rusia, în foarte multe localuri publice se pot vedea placarde pe cari sunt scrise aceste cuvinte: „*Religiunea este otrava poporului*" și acestă frază a devenit unul dintre refrenurile mișcării acelor „Fără—Dumnezeu". Se credea că această ingenioasă definiției era opera lui Lenin sau a lui Karl Mark și de curând, d-l Motta, prezidentul republicii elvețiene, într'un discurs, a făcut aluzie la acest lucru. Insă un redactor al marelui ziar aglican *The Church Times* a istorisit ceeacea un corespondent al gazetei *Observer* dovedea că fraza a fost împrumutată... dela un preot al bisericii anglicane, „*Charles Kingsley*. Intru'un proect al bisericii sale, „Alton Loke", se găsesc, într'adevăr, rândurile urtmătoare:

„Noi am întrebuințat Biblia *că o doză de opium* (otravă) pentru a îmblânzi fiarele. Am făcut o carte cu destinația de-a de a ține pe cei săraci în supunere".

Charles Kingsley a fost, către mijlocul sec. XIX-lea, unul dintre bărbații cei mai influenți ai biserici anglicane. El a fost interpretul și chiar animatorul creștinilor pe cari confortul și cinstea britanică nu-i mulțumeau. Soarta claselor celor săraci era jalnică și Ch. Kingsley socotea că biserica nu se poate desiteresa de aceasta. Influența sa a fost covârșitoare și conducătorii bisericii n'au rămas nepăsătorii față de luptele sale; apoi a fost numit profesor la Cambridge și pe urmă canonic de Westminster Abbey.

Deci, într'o protestare creștină dușmanii Creștinismului au găsit cuvântul lor de ordine. Insă ei și-au făurit o armă de răz-

boiu ceeau de fapt nu era decât o mărturisire curajoasă şi cinstită. Noi nu aveam nevoie de Lenin pentru a şti că religia lui Isus Hristos a fost, în toate timpurile, speculată'n scopuri de opresiune materială. Este multă vreme decând adevăraţii creştin i—citarea care precedează o dovedeşte—se îndignau şi o deplângeau.

Insă ce impocrizie destabilă, la oameni care ştiu—şi întemeietorii bolşevismului sunt dintre aceştia—de-a murdări Evanghelia cu ajutorul nenumăratelor schimonosituri pe cari fiecare secol le produce!

* * *

III. **Lupta contra imoralităţii cinematografice.** După o telegramă din New-York, lupta întreprinsă de ierarhia catolică contra imoralităţii cinematografice, a intrat într'o activitate nouă. La liturghile din Duminca de Decembrie, clerul a cerut credincioşilor să-şi ia angajamentul de-a boicota filmele indecente şi imorale.

Cardinalul Hayes, arhiepiscopul New-Workului a adresat o pastorală păstoriţilor săi, în număr de 1.273.000, în care el cere să-şi ia acest angajament. Ceilalţi episcopi americani au adresat credincioşilor săi scrisori pastorale asemănătoare.

„In numele Tatălui, al Fiului şi al Sf. Duh. Aşa să fie.

„Eu condamn filmele indecente şi imorale şi acele cari glorifică crima sau criminalii.

Făgăduiesc să fac tot ceeace este posibil pentru a întări opinia publică contra producţiei filmelor indecente şi imorale şi de-a mă uni cu toţi acei cari protestează contra acestor filme.

„Recunosc obligaţia mea în conştiinţă de-a protesta contra filmelor cari constituie o primejdie pentru vieaţa mea morală. Ca membru al Legiunei de decenţă, m'angajez să nu le mai văd. Mai mult încă, făgăduiesc de-a nu mai frecventa teatrele cari le reprezintă".

Acest angajament va fi reînoit în toţi anii.

Se socoate că milioane de catolici vor răspunde la apelul episcopal pentru angajarea luptei contra filmelor imorale.

IV. **Conflictul din sânul protestantismului german.** In biserica protestantă oficială a Reichului s'au produs noui defecţiuni. Episcopul Theiss, al bisericii din Hessa şi Waldeck, şi-au prezentat demisia episcopului Reichului, Ludovic Müller. Nu se ştie încă dacă acesta a primit-o. Intr'o scrisoare către pastorii săi, episcopul Theiss declară că a încercat în zădar de-a face să domnească pacea'n biserica sa.

Episcopul Jahnsen, şeful bis. evanghelice din Brunswick, care până acum a fost membru al mişcării naţional-socialiste a „creştinilor germani", a trecut în „frontul bis. confesionale". Intr'o cuvântare el a declarat:

„Primejdia cea mare de astăzi este mişcarea păgână germanică. Pe din afară ea se numeşte mişcarea germană a credinţei. De fapt, s'ar voi înlocuirea creştinismului nostru. S'ar voi să se facă din noi un popor păgân. Contra acestor tendinţe trebuie să luptăm". Dintr'o sursă foarte bine informată aflăm că tratativele, care trebuie să aibă loc între mişcarea naţional-socialistă a „creştinilor germani" deoparte şi „frontul bis. confesionale" de alta în vederea de-a ajunge la un compromis în conflictul protestant, nu vor începe înainte de 7 Ianuarie.

Aşteptând, se pare cu o nouă tensiune se va produce. Prezentarea demisiei episcopului Theiss şi alipirea episcopului Johnsen la frontul bis. confesionale, sunt caracteristice în privinţa aceasta. Afară de acestea, anumite incidente au provocat turburare în bis. confesională: la Finkenburg, aproape de Potsdam, pastorul Fengt care după ce fusese suspendat pentru că făcea parte din această biserică şi apoi reîntegrat în funcţiunea sa, a fost împiedicat de a săvârşi slujba din noaptea Crăciunului şi din dimineaţa zilei de 25 Decembrie. Adversarii bis. confesionale, mi se spune, s'au dedat la asemenea lovitturi.

O altă dificultate provine de acolo că ministrul cultelor din Oldenburg a făcut cunoscut consistoriului regional, printr'o scrisoare, că va activa cu energie contra pastorilor cari „refuză pe faţă de-a asculta de superiorii lor şi aţâţă populaţia contra autorităţii bisericeşti de astăzi".

(„Le Christianisme an XXle siele" din 3 şi 10 Ianuarie 1935).

Econ. Corneliu Grumăzescu
Profesor secundar

Bibliografie

A apărut studiul:

Cum se poate orândui cronologia vieţii Sf. Apostol Pavel, pe baza inscripţiei dela Delphi, de preotul **Const. Nonea,** consilier referent al secţiei culturale a Mitropoliei Moldovei,

Studiul cuprinde orînduirea cronologiei vieţii Apostolului Neamurilor după metoda sincronică, având ca punct de reper data intrării în funcţiune a proconsulului Ahaiei Galion, în faţa căruia a fost tradus la judecată Sf. Apostol Pavel..

Pentru cei ce se ocupă cu problemele N. T. acest studiu prezintă un deosebit interes.

Autorul a scos un număr redus de exemplare pe care l-a pus în vânzare la librăriile mai mari. Pentru a fi şi la indemâna preoţilor-studenţi dela parohiile rurale se vor trimite un număr restrâns de bucăţi şi protopopiilor.

Cartea nu e pentru nici un preot obligatorie. O cumpără cine crede că-l interesează. Este o concepţie greşită de a se obliga preoţimea să cumpere cărţi pe care ea nu le socoate bune sau nu prezintă interes.

Costul studiului apărut este de 25 lei exemplarul. Cuprinde 45 pagini, pe hârtie velină.

„Redacţia“

Mulţumiri publice

Se aduc mulţumiri publice donatorilor enoriaşi din parohia **Plopeni,** Dorohoi.

D-lui **Gheorghe Poloboc,** care a donat bisericei o cadelniţă în valoare de 2000 lei şi o cristelniţă în valoare de 850 lei.

D-lui **Teodor Handrea,** pentru suma de 1000 lei dată pentru cumpărarea unui clopot nou.

* * *

Deasemenea se aduc mulţumiri publice enoriaşilor satelor **Ciurea** şi **Lunca** Jud. Iaşi, pentru contribuţia sumei de 10.415 lei la repararea bisericei parohiale de sub conducerea Pr. Econom **N. A. Popovici.**

Atelier special de odoare bisericeşti

CALINIC MALINCHI

ARGINTAR

I A Ş I, – Strada Costachi Negri No. 73

Primesc spre executare icoane, candele, cadelniţe, potire, evanghelii, cruci de pe sfânta masă, policandre şi orice model de clopote returnate şi din nou. Auresc prin foc garantând dela 5 ani în sus. Incercaţi spre convingere. PREŢURI JUMĂTATE

430

Parohii vacante

1) Parohia Andrieşeni, Jud. Iaşi, vacantă prin decesul preotului T. Nichituş. Se compune din satele Antrinşeni şi Drăgăneşti. Are Bis, parohială. Casă parohială nu este. Sesia Bisericii 25 fălci. Familii 350.

2) Parohia Balş, Jud. Iaşi nouă înfiinţată prin deslipire dela parohia Hodura. Are Bis. Parohială, constuită de zid, aproape gata. Sesia Bisericii 12 ha. Familii 200.

3) Parohia Bosia, Jud. Iaşi, vacantă dela 1 Aprilie 1935, prin demisia preotului titular. Se comune din satele : Bosia, Bereşti, Marhonda şi Ungheni. Are biserică parohială şi una filială ambele în bună stare. Este casă parohială. Sesia bisericei 12 ha .Familii 300,

4) Parohia Dolina, Jud. Botoşani, vacantă dela 1 Aprilie 1935 prin transferarea preotului titular. Se compune din satele Dalina şi Găureana. Are biserică parohială şi una filială, ambele în stare bună. Casă parohială nu este. Sesia bisericei 24 Ha. Familii 270.

5) Parohia Drislea, Jud. Botoşani, vacantă dela 1 Aprilie 1935 prin transferarea preotului titular. Are biserică parohială în stare bună. Sesia bisericei 12 Ha. Este casă parohială. Familii 310.

6) Parohia Drăceni. Jud Baia, vacantă dela 1 Aprilie 1935 prin transferarea preotului titular, Are biserică parohială în stare bună. Este casă parohială. Sesia bisericei 24 Ha. Fam. 450

7) Parohia Cozmeşti Jud. Baia, vacantă dela 1 Aprile 1935 prin demisia preotului titular. Are biserică parohială în stare bună. Nu este casă parohială. Sesia bisericei 11 Ha, Familii 360.

8) Parohia Bârcu-Goşmani Jud. Neamţ, vacantă dela 1 Aprilie 1935 prin transferarea preotului titular. Are biserică parohială construită din lemn. Este casă parohială. Sesia bisericei 24 Ha. Familii 380.

→ TIPOGRAFIA
CONCESIONARĂ
ALEX. TEREK

IAȘI
Mărzescu 9

Execută orice lucrări atingătoare acestei branșe ca : Ziare, Cărți, broșuri, reviste, afișe, borderouri, scrisori, facturi, bilete de nuntă, etc. tipărite în cele mai bune condițiuni tehnice și cu prețuri reduse

P. C. Trecut Parohia

Comuna Buhalnița

Județul Neamț

ANUL XI IAȘI, APRILIE 1935 No. 4

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE LUNAR

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

CUPRINSUL:

Urările *I. P. S. Mitropolit Nicodem* adresate preoțimei și credincioșilor cu prilejul Sfintelor Paști.
Legea privitoare la reîntegrarea Mânăstirii Neamțului - Secu în folosința vetrei înconjurătoare. Expunerea de motive și textul legii promulgate,
Parohiile din protopopiatul I și II Iași
" " " I și II Dorohoi
" " " I și II Neamț
" " " I și II Botoșani
" " " I și II Bala
Radiofonia clandestină
Relații despre existența zimbrilor
Preoțimea și comitetele agricole
Disciplinare
Cronica externă de prof. *Pr. Cor. Grumăzescu*
Bibliografie
Parohii vacante

Redacția și Administrația: Secția C-rală, Sf. Mitropolie

ABONAMENTUL PE UN AN 150 LEI

ANUL XI APRILIE 1935 No. 4

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ
SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTUALE A CONSILIULUI EPARHIAL

mi. 71
BIBLIOTECA MITROPOLIEI I.S.
P. I - 2

Preacucernicilor preoți, cuvioșilor monahi și tuturor evlavioșilor creștini, iubiții noștri fii duhovnicești din cuprinsul eparhiei sfintei Mitropolii a Moldovii și Sucevii, cu prilejul sfintelor sărbători ale învierii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, le împărtășim binecuvântări și călduroase felicitări, le urăm din toată inima să le sărbătorească cu sănătate și voe bună întru mulți ani fericiți și cu dragoste îi salutăm cu creștinească salutare:

Hristos a înviat!

† **NICODEM**

Arhiepiscop și Mitropolit

28, IV, 1935

Lege privitoare la reintegrarea Mânăstirii Neamțu - Secu, în folosinta vetrei înconjurătoare

Revista „Mitropolia Moldovei" are fericitul prilej de a înscrie și sublinia—cu adâncă bucurie și nespusă mândrie, de altfel justificate—succesul pe care l'a repurtat I. P. S. Mitropolit Nicodem, în lupta grea de redobândirea vetrii Sf. Monastiri Neamțu.

E un succes personal al I. P. S. Sale Mitropolitului Nicodem. Plecat la drum în căutarea și revendicarea drepturilor de stăpânirea a celui mai mare Așezământ de cultură monastică din țară, I. P. S. Sa s'a găsit singur pe cale.

Adică nu.

Căci, doar neîncrederea și reaua credință a celor în drept de a apăra patrimoniul mânăstiresc i-au fost tovarăși de călătorie. Nu s'a lasat, însă, ispitit de ei; nici nu s'a impresionat de piedicile puse în drum, cari piedici în limbajul obișnuit se numesc șicane. Ci a mers cu fruntea senină având în suflet credință în Dumnezeu și fermă nădejde în dreptatea cauzei.

Aceste temeiuri i-au alungat amărăciunile sufletești produse de evidența raptului, cum și pe celelalte suferinți rezultate din invidia și nepriceperea altor oameni.

Și nu puține au fost aceste amărăciuni.....

Cine știe în ce atmosferă și împrejurări a început I. P. S. Mitropolit Nicodem procesul de revendicarea vetrii monastirești, numai acela poate să-și dea seama de inegalitatea forțelor în luptă!

Și tocmai de aici se conturează atât de grandios măreția succesului final obținut de I. P. S. Sa.

Prudență, calm, tenacitate și perseverență și mai presus acea nestinsă lumină a credinței au doborît răutatea și nedreptatea.

Și iată, limpezirea lucrurilor s'a făcut.

Sf. Monastire Neamțu s'a văzut în stăpânirea averii sale—a minimului ei de existență,—avere ce de decenii era hărtănită în disprețul decretelor domnești și voința dona-

torilor. Vechiul Așezământ de cultură și duhovnicie își va lua sborul. Până acum a fost legat de mâni.

O nouă epocă de glorie își deschide porțile pentru viața monahală și un puternic isvor de regenerare și înflorire a tot ce e bisericesc se leagă de desrobirea făcută de I. P. S. Mitropolit Nicodem.

Dacă I. P. S. Mitropolit Nicodem numai atât ar fi realizat în întreaga-i viață trăită pentru Biserică, aceasta ar fi fost de ajuns pentru istorie să-l pună în galeria marilor ierarhi ai țării. Dar când se alătură o mulțime de alte roade cărturărești și gospodărești ?

Nu e locul să dăm drumul aprecierilor. La timp vor fi spuse așa cum se cuvine.

Un lucru trebuie spus clar: când un ierarh are iubire de Biserică și Dumnezeu îi ajută. Pe lângă aceasta râvna chiriarhului încălzește sufletele preoțimei conduse și o face un mănunchi. La care se atașează și poporul drept credincios. Și treburile merg bine iar viața spirituală nu suferă.

Pentru succesul dobândit în chestiunea vetrii Sf. Monastiri Neamț tot clerul eparhiei,—regular și secular—urează I. P. S. Mitropolit Nicodem și alte succese în vindecarea altor răni rămase pe trupul eparhiei. Bunul Dumnezeu, căruia cu atât devotament îi slujește I. P. S. Mitropolit Nicodem, îi va adăuga multe verigi la șirul anilor spre cinstea Bisericii și Neamului românesc, și mai ales spre bucuria preoțimei.

* * *

Dăm mai jos expunerea de motive și textul Legii promulgate:

Expunere de motive

Intre fundațiile religioase ale țării, Mânăstirea Neamțu a ocupat și ocupă locul de frunte, fiind cel mai de seamă așezământ de acest fel al Bisericii Ortodoxe Române.

Prin focul sfânt al credinței ce a ars neconteuit pe altarul ei, cum și prin intensa și bogata activitate culturală și religioasă ce a desvoltat în curs de secole, această mânăstire a fost o adevărată vatră luminoasă de credință și cultură a neamului românesc. Căci mânăstirea Neamțului a fost veacuri dearândul lăcașul

dumnezeesc, în care s'au scris şi copiat, pe vremea când nu exista încă tiparul şi chiar după aceea, cărţile de ritual trebuitoare bisericilor noastre ca şi scrierile teologice, dogmatice şi apologetice ale Sf. Părinţi şi ale tuturor acelora ce s'au osârduit în slujba credinţei ortodoxe, — cărţi şi manuscrise, cari s'au răspândit apoi nu numai pe faţa pământului românesc, ci şi în alte părţi ale lumii ortodoxe şi cari fac astăzi fala atâtor biblioteci publice şi particulare.

Iar la începutul veacului trecut, Mânăstirea Neamţu cu vestita sa tipografie a dat bisericilor româneşti de pretutindenea cărţile trebuitoare pentru slujbele dumnezeeşti şi pentru lecturile sufleteşti. Sute şi mii de astfel de cărţi se găsesc şi astăzi prin bisericile umililor noastre sate din fostele provincii subjugate. Rodurile acestei tiparniţe aruncate în ogorul sufletesc al neamului împreună cu ale celorlalte tipografii bisericeşti şi mânăstireşti din ţară au contribuit la menţinerea unităţii sufleteşti a neamului prin limbă şi credinţă, pregătind astfel în mare măsură unitatea politică şi naţională realizată în 1918. Tipografia aceasta a Mânăstirii Neamţului a fost sortită să fie prima Imprimerie a Statului — a Principatelor Unite, la Focşani, unde a fost transportată şi instalată chiar în anul Unirii 1859.

In prima jumătate a secolului trecut, când s'a organizat mai sistematic învăţământul public în Principate, Mânăstirea Neamţu şi-a adus contribuţia ei la această organizare, înfiinţând o şcoală primară, un seminar teologic cu patru clase pentru pregătirea de călugări, ieromonahi şi preoţi de mir cum şi un gimnasiu în Tg. Neamţului. Secularizarea a adus desfiinţarea acestor şcoli. Totuşi Mânăstirea Neamţu, acomodându-se nouei situaţii, a ştiut să-şi menţină tradiţia şi prestigiul ei de instituţie culturală. Cu deosebire în cei zece ani din urmă, prin râvna şi osârdia fostului stareţ, actualul Mitropolit al Moldovei I. P. S. Nicodem, mânăstirea şi-a reluat activitatea ei de odinioară pe teren cultural, religios, social şi gospodăresc, înfiinţând şi susţinând o tipografie, o şcoală monahală, servicii de asistenţă socială şi tot felul de ateliere pentru trebuinţele administrative ale ei.

* * *

Pentru continuarea şi desvoltarea acestei noui şi frumoase activităţi a Mânăstirii Neamţu şi în dorinţa de a o readuce la vechiul şi gloriosul rol de odinioară, s'a simţit necesitatea regu-

lării în chip statornic a situaţiei legale a fostei ei vetre, spre a-i asigura şi sub raport material mijloacele necesare pentru ajungerea scopului urmărit. Dealtfel necesitatea acestei regulări, care formează obiectul proiectului legii de faţă, se întemeiază şi pe alte motive:

Pe urma legilor de secularizarea averilor mânăstireşti, — închinate şi neînchinate—şi a decretului domnesc pentru determinarea vetrelor-înconjurătoare lăsate mânăstirilor deposedare, *nu a mai rămas încă pendinte* — în decursul timpului — *decât acest ultim şi unic caz* de contestaţie asupra vetrei Mânăstirei Neamţu-Secu. Se impune dar şi regularea acestui ultim şi unic caz pentru definitivă închidere a unei probleme intrată deja în patrimoniul istoriei naţionale.

Dealtminteri la 1859, când Statul, prin decretul domnesc din 10 Iunie, a preluat de drept administraţia averilor mânăstirilor pământene neînchinate, iar în fapt însuşi dreptul de a dispune de ele, prin chiar art. 4 al acestui decret s'a prevăzut expres, că Statul la alcătuirea bugetului Mânăstirii Neamţu „va fi pururea „cu toată privegherea a se urma cea mai bună rânduială şi cu „toată îndestularea pentruca, astfel, să se îndeplinească în totul „scopul dorit al fondatorilor".

Când deci Statul a preluat administraţia şi proprietarea acestor averi ale Mânăstirii Neamţu-Secu, a luat în acelaş timp şi obligaţia de a veghia să se îndeplinească, sub ocrotirea sa, intenţiunea din actele de înzestrare şi de ultimă voinţă ale marilor ctitori şi donatori, cari atribuiau mânăstirilor ctitorite sau înzestrate de ei un rol social, cultural şi naţional. Prin urmare, în exercitarea drepturilor şi obligaţiilor, ce-i revin pe urma legilor de secularizare, Statul poate oricând să destine o parte din aceste averi unor anumite opere de interes general, cultural sau naţional, mai ales când aceasta se face prin mijlocirea unui subiect de drept cu o veche existenţă şi tradiţie, cum este Mânăstirea Neamţu.

Hotărârea aceasta, ca Statul să afecteze special, în cazul de faţă, Mânăstirii Neamţu-Secu „Vatra mânăstirii din 1859", se justifică cu atât mai mult, cu cât, pe de o parte aşa a înţeles Statul să procedeze la 1859, când i-a destinat această vatră-înconjurătoare, iar pe de altă parte Statul voieşte acum să pună capăt pentru totd'auna nesfârşitelor litigii şi certuri, cari durează de peste 40 de ani, între prepuşii mânăstirii şi organele locale ale

Statului, litigii, cari indiferent dacă sunt sau nu fondate, totuş sunt dăunătoare ideii de ordine şi fac să se irosiască energie, timp şi bani în şicane procesuale şi procedurale, pe când din contră mânăstirea, reintrând în stăpânirea vetrei sale înconjurătoare, s'ar restabili pacea în spirite şi ar reînvia o întreagă tradiţie de spiritualitate creştină, culturală şi naţională, care a făcut pe vremuri faima Mânăstirii Neamţului.

Iată pentruce Ministerele de Culte şi de Domenii au căzut de acord să vină în ajutorul acestei mânăstiri, dându-i în deplină folosinţă vatra, care i s'a delimitat la 1859, pentruca să aibă astfel putinţa materială de a ajunge o mânăstire model pentru regenerarea monahismului şi deci pentru consolidarea Bisericei Ortodoxe Naţionale Române.

In acest scop, am întocmit alăturatul proect de lege, prin care Statul atribuie Mânăstirii Neamţu—Secu, în deplină folosinţă vatra înconjurătoare, aşa cum a fost deja delimitată şi atribuită la 1859 şi cum se găseşte redusă azi, în urma expropierilor şi a înstreinărilor succesive făcute de Stat, individualizate în lucrările comisiunii technice mixte, instituită de Ministerul Domeniilor de acord cu Ministerul Cultelor, executate în vara anului 1934.

Am prevăzut în proiect, că destinaţia venitului acestui teren este exclusiv pentru refacerea materială, duhovnicească, culturală şi de asistenţă socială a mânăstirii. Se vor institui în primul rând şcoli de educaţie călugărească şi de formarea misionarilor—călugări,—şcoli, cari numai în această mânăstire ar putea să dea rezultate reale, ţinând seama de trecutul ei şi tradiţia ce încă dăinuieşte. Se va desvolta tipografia existentă, aducându-se la importanţa de altă dată, precum şi atelierele de pictură, sculptură, legătorie, ţesătorie. In fine se va reorganiza spitalul din mânăstire şi se va ţine în bună rânduială casa de oaspeţi, împlinindu-se prin aceasta voinţa marilor ctitori şi donatori.

*
* *

Intrucât scopurile menţionate servesc întreaga Biserică Ortodoxă Română, iar nu numai o anumită parte constitutivă a ei, Mânăstirea Neamţu-Secu şi cu schiturile Vovidenia, Pocrov, Icoana, Sihăstria şi Sihla, cari vor forma o singură instituţie—persoană juridică, aşa cum au fost până la 1 Aprilie 1910, prin derogare dela dispoziţiunile Legii pentru organizarea Bisericii Ortodoxe

Române şi a Statutului ei, se supune, din punct de vedere spiritual direct supravegherii Sfântului Sinod, iar din punct de vedere administrativ şi economic, o EFORIE compusă din I. P. S. Patriarh preşedintele Sf. Sinod, Ministrul Cultelor şi Ministrul Agriculturi şi Domeniilor, va supraveghea şi controla aducerea la îndeplinire a obligaţiilor puse de Stat, cu atribuţii de a aproba bugetele şi conturile de gestiune şi de a veghea ca fondul să se administreze bine şi să se întrebuinţeze exclusiv în scopurile precizate în această lege.

Iar pentrucă lucrările de refacere materială şi morală a Mănăstirii Neamţu-Secu au început încă de acum zece ani, din iniţiativa şi sub stăreţia actualului Mitropolit al Moldovei, I. P. S. NICODEM, care în această vreme s'a identificat cu interesele ei, realizând progrese importante,—pentru continuitatea acestor lucrări am prevăzut în lege ca I. P. S. Sa, în calitate de chiriarh al locului, să supravegheze gospodăria mănăsirii ca preşedinte de drept al comitetului da administraţie.

Ministru
Cultelor şi Artelor,
A. Lapedatu

Ministrul
Agriculturii şi Domeniilor,
V. P. Sassu

Textul Legii promulgate în M. Of. No. 8 din 4 Aprilie 1935
Ministerul de justiţie

CAROL AL II-lea

Prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa Naţională,
Rege al României,
La toţi de faţă şi viitori sănătate:

Adunările legiuitoare au votat şi adoptat, iar Noi sancţionăm ce urmează:

Art. 1. — Statul este autorizat să atribue Sfintei Mânăstiri Neamţu-Secu în perpetuă şi deplină folosinţă terenul denumit vatra-înconjurătoare, astfel cum s'a delimitat pe baza decretului domnesc Nr. 4.381 din 10 Iunie 1859 şi cum a fost individualizat prin lucrările comisiunii tehnice mixte din vara anului 1934.

Cu ocazia lucrărilor de hotărnicie pe teren, Minis-

terele de Domenii și Culte, de acord cu Mânăstirea Neamțu-Secu, vor putea face schimburi de terenuri sau retușeri în interesul unei mai bune exploatări și vecinități pe viitor, însă numai în cuantumul întinderii vetrei înconjurătoare dela 1859.

Art. 2. — Destinația venitului va fi exclusiv pentru refacerea materială, duhovnicească, culturală și de caritate creștinească a mânăstirii, adică pentru restaurarea celor 18 biserici ale mânăstirii și schiturile ei, a incintelor, acaretelor și a tuturor chiliilor călugărești; pentru instituirea școlilor de educație călugărească și de misionari necesare atât Mânăstirii Neamțu-Secu, cât și tuturor celorlalte mânăstiri ortodoxe române; pentru desvoltarea tipografiei existente și a diverselor ateliere de pictură bisericească, sculptură, legătorie de cărți, țesătorie de ștofe pentru îmbrăcămintea călugărilor, etc.; pentru reorganizarea spitalului de bătrâni, a farmaciei existente, întreținerea în bună rânduială a casei de oaspeți și pentru crearea oricăror alte instituții de asemenea natură.

Art. 3 — Mânăstirea Neamțu-Secu se scutește pe viitor de orice contribuții sau taxe către biserică și instituțiile ei.

Art. 4. — Prin derogare dela dispozițiile legii pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române și a statutului ei, administrația averii Mânăstirii Neamțu-Secu se va face de un comitet compus din 4 persoane și anume: I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei și Sucevei, ca președinte și starețul Mânăstirii Neamțu, egumentul Mânăstirii Secu și un delegat, ales de soborul întrunit al ambelor mânăstiri, ca membri.

Comitetul va fi ajutat de personalul tehnic necesar.

Controlul administrației și conducerii mânăstirii îl va avea o Eforie compusă din: I. P. S. S. Patriarhul, președinte al Sf. Sinod, ministrul cultelor și ministrul domeniilor, ale căror atribuții vor fi: aprobarea bugetelor și a conturilor de gestiune și de a veghea ca fondul să se administreze bine și să fie destinat exclusiv scopurilor indicate în această lege.

Sediul Eforiei va fi la Ministerul Cultelor.

Art. 5. — Prin derogare dela legea pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române şi a statutului ei, Mânăstirea Neamţu-Secu, împreună cu toate schiturile sale, constitue o singură persoană juridică, cu o administraţie unitară; iar din punct de vedere duhovnicesc stă direct sub supravegherea Sfântului Sinod.

Art. 6 — Un regulament va determina modul de aplicare al legii de faţă.

Această lege s'a votat de Senat în şedinţa dela 14 Martie anul 1935 şi s'a adoptat cu majoritate de una sută trei voturi, contra trei.

Vice preşedinte, **Tony Iliescu**

(L. S. S.)

Secretar, *Matei Vasiliu*

Această lege s'a votat de Adunarea Deputaţilor în şedinţa dela 23 Martie anul 1935 şi s'a adoptat cu unanimitate de *una sută şapte* voturi.

Vice preşedinte, **George Fotino**

(L. S. A. D.)

Secretar, *Iuliu Nasta*

4 Aprilie 1935

Promulgăm această lege şi ordonăm ca ea să fie învestită cu sigiliul Statului şi publicată în Monitorul Oficial.

Dat în Bucureşti la 2 Aprilie 1935,

CAROL

(L. S. St.)

Ministrul cultelor şi artelor, **Al. Lapedatu**.

Ministrul agriculturii şi domeniilor, **V. P. Sassu.**

Ministrul justiţiei, **Valeriu Pop.**

Nr. 890.

TABLOU

de parohiile care fac parte din Circumscripţia
Protopopiei I-a Iaşi
Protopop, **Ec. D. Ciolan**

Parohii urbane orașul Iași :

1. Parofia Sf. Andrei
2. „ Sf. Atan. şi Chiril
3. „ Banu
4. „ Barnovschi
5. „ Bărboi
6. „ Buna Vestire
7. „ Sf.Dumitru Misai
8. „ Frumoasa
9. „ Sf,Gheorghe Loz.
10. „ Golia
11. „ Sf. Haralambie
12. „ Sf. I. Gură de Aur
13. „ Sf.Neculai C-rchi
14. „ Sf.Neculai Socola
15. „ Nicoriţă
16. „ Sf. Paraschiva
17. „ Sf. 40 Mucenici
18. „ Sf. Sava
19. „ Sf. Ştefan
20. Parohia Sf. Teodor
21. „ Toma Cozma
22. „ Sf. Treime
23. „ Sf. Vasile Nicolina
24. „ Sf. Vasile Tataraşi
25. „ Sf. Voevozi Roşca
26. „ Talpalari
27. „ Ziua Crucei

Parohii rurale :

28. Parohia Aroneanu
29. „ Bârnova
30. „ Bucium
31. „ Ciurea
32. „ Copou
33. „ Galata
34. „ Holboca
35. „ Rediu Tatar
36. „ Socola
37. „ Zahorna

TABLOU

de parohiile care fac parte din circumscripţia Protopopiei
II-a a Jud. Iaşi.
Protopop, **Ec. V. Chirica**

1. Parohia Andrieşeni
2. „ Arama
3. „ Bădeni
4. „ Belceşti
5. „ Bivolari
6. „ Bogdăneşti
7. „ Borşa
8. „ Bosia
9. „ Brăeşti
10. „ Buhalniţa
11. „ Buznea
12. „ Cârjoaia
13. „ Cepleniţa
40. Parohia Luceni
41. „ Măcăreşti
42. „ Mădârjac
43. „ Mădârjeşti
44. „ Mânjeşti
45. „ Mânzăteşti
46. „ Mogoşeşti
47. „ Munteni
48. „ Mironeasa
49. „ Oneşti
50. „ Oprişeni
51. „ Osoi
52. „ Păuşeşti

14.	„	Ciurbeşti	53.	„	Piciorul Lupului
15,	„	Comarna	54.	„	Podul Iloaiei
16.	„	Costuleni	55.	„	Poeni
17.	„	Cotnari	56.	„	Popeşti
18.	„	Crucea	57.	„	Popricani
19,	„	Cucuteni-Băiceni	58.	„	Prigoreni
20.	„	„ Dumeşti	59.	„	Prisacani
21.	„	Covasna	60.	„	Probota
22.	„	Doroşcani	61.	„	Pocreaca
23.	„	Dumeşti	62.	„	Rădeni
24.	„	Epureni	63.	„	Romaneşti
25.	„	Erbiceni	64.	„	Scobinţi
26.	„	Fântânele	65.	„	Sineşti
27.	„	Focuri	66.	„	Şipote
28.	„	Frăsuleni	67.	„	Şpineni
29.	„	Goeşti	68.	„	Schitu Duca
30.	„	Golăeşti	69.	„	Tomeşti
31.	„	Gropniţa	70.	„	Tabăra
32.	„	Hălceni	71.	„	Totoeşti
33.	„	Hermeziu	72.	„	Ţiganaşi
34.	„	Hiliţa	73.	„	Ulmi
35.	„	Hodora	74.	„	Voineşti
36.	„	Horodiştea	75.	„	Zbereni
37.	„	Iacobeni	76.	„	Zabuloteni
38.	„	Larga	77.	„	Sf. Nec. Tg. Frum.
39.	„	Leţcani	78.	„	Cuv. Par. Tg. Fr.

TABLOU

De circumscripţiile Protopoiatelor din Judeţul Dorohoi

Circumscripţia I Dorohoi

Protopop, **Ec. Dr. D. Grigorescu**

1.	Gr. Ghika V. V.	Urbană	23.	Hreaţca	Rurală
2.	Ştefan cel Mare	„	24.	Ioneseni	„
3.	Vargolici	„	25.	Lozna	„
4.	Trestiana	„	26.	Molniţa	„
5.	Mihaileni	„	27.	Mamorniţa	„
6.	Herţa	„	28.	Mogoşeşti	„
7.	Adâncata	Rurala	29.	Prelipca	„
8.	Busuiceni	„	30.	Pilipauţi	„
9.	Broscauti	„	31.	Probotesi	„
10.	Bălineşti	„	32.	Pomârla	„
11.	Buda	„	33.	Sinihau	„
12.	Corlăteni	„	34.	Sendriceni Cananău	„
13.	Cordăreni	„	35.	Sendriceni Gherghel	„
14.	Cândesti	„			

15. Dimacheni	„	36. Şerbaneşti	„
16. Dumeni	„	37. Tureatca	„
17. Dersca	„	38. Vaculesti	„
18. Dobranauţi	„	39. Vf. Câmpului	„
19. Dealu	„	40. Zvorastea	„
20. Gramesti	„	41. Zamostea	„
21. Hanţeşti	„	42. Brăeşti	„
22. Hilişeu	„	43. Tarnăuca	„

Protopopiatul II Săveni-Dorohoi
Protopop, **Ec. Const. Ştefănescu**

1. Bajura	Urbană	20. Hudeşti Mari	„
2. Concesti	„	21. Hudeşti Mici	„
3. Darabani	„	22. Haneşti	„
4. Fundu Herţa	„	23. Ibăneşti	„
5. Saveni...	„	24. Ivancăuţi	„
6. Petricani	Rurală	25. Mileanca	„
7. Alba	„	26. Manoleasa	„
8. Arborea	„	27. Mitoc	„
9. Avrameni	„	28. Oroftiana	„
10. Adaşeni	„	29. Păltiniş	„
11. Bivol	„	30. Rădăuţi	„
12. Popeni	„	31. Sârbi	„
13. Coţuşca...	„	32. Serpeniţa	„
14. Crasnaleuca	„	33. Stiubieni	„
15. Cristineşti	„	34. Suharau	„
16. Drăguşeni	„	35. Tătărăşeni	„
17. Fandolica...	„	36. Vlasineşti	„
18. Havarna...	„	27. Vorniceni	„
19. Horodiştea	„	38. Lişna	„

TABLOU

De parohiile cari fac parte din Circumscripţia I-a
a Protopopiatului Jud. Neamţ

Protopop, **Econ. G. Popovici**

Nr.curent	Numirea parohiilor	Comuna	Nr.curent	Numirea parohiilor	Comuna
	a) urbane		28	Farcaşa	Farcaşa
1	Sf. Ioan Domn.	Piatra N.	29	Galu	Galu
2	Mărăţei	„	30	Gărcina	Gărcina
3	Precista	„	31	Grinţies	B-cioara
4	S-ţii Trei Er.	„	32	Hangu	Hangu
5	Valea Viei	„	33	Holda	Broşteni
6	Buhuş	„	34	Iapa	Calu-Iapa
		Buhuş	35	Mastacăn	Mastacăn
	b) rurale		36	Mădei	Mădei
7	Audia		37	Oanţu	Vaduri
8	Balcani	Hangu	38	Orbicul de jos	Buhuş
9	Bărcăneşti	Frumoasa	39	Pângăraţi	Pângăraţi
11	Bârjoveni	Cândeşti	40	Pângăracior	„
11	Bărcu	Români	41	Podoleni	Podoleni
12	Bicaz	„	42	Răpciune	Ceahlău
13	Bistricioara	Bicaz	43	Rediu	Rediu
14	Borca	B-cioara	44	Roznov	Roznov
15	Borleşti de sus	Borca	45	Sabasa	Borca
16	„ „ jos	Borleşti	46	Săvineşti	Săvineşti
17	Broşteni	„	47	Schitu-Hangu	Ceahlău
18	Buhalniţa	Broşteni	48	Secu	Buhalniţa
19	Calu	Buhalniţa	49	Siliştea	Români
20	Cândeşti	Catu-Iapa	50	Socea	Rediu
21	Cotărgaşi	Cândeşti	51	Tarcău	I. C. Duca
22	Crucea	Broşteni	52	Taşca	Bicaz
23	Cut	Crucea	53	Tazlău	Tazlău
24	Dărmăneşti	V-tori D-va Roşie	54	Vaduri	Vaduri
25	Dobreni	Piatra N.	55	Zăneşti I	Zăneşti
26	Dreptu	Dobreni	56	Coroi	C-găreni
		Galu	57	Gura-Largului	„

TABLOU

De parohiile ce fac parte din Circumscripţia a II-a a Protopopiatului Neamţ

Protopop, **Econ. I. Manoilescu**

Nr. curent	Numirea parohiilor	Comuna	Nr. curent	Numirea parohiilor	Comuna
	a) urbane		27	**Ghindăoani de jos**	V. Conta
1	Sf. Gheorghe	Piatra	28	Girov	Girov
2	Adormirea	Tg. Neamţ	29	Grumăzeşti	Grum.
3	Sf. Nicolae	„	30	Hoiseşti	Mărgin.
4	Sf. Ilie	„	31	Humuleşti	Tg. Neamţ
5	Pometea	„	32	Lunca	V-tori N.
	b) rurale		23	Mărgineni	Mărgin.
			34	Negreşti	Negreşti
6	Agapia	Filioara	35	Ocea	Grumăz.
7	Blebea	Tg. Neamţ	36	Oglinzi	Răncești
8	Bălţăteşti	Bălţăteşti	37	Păstrăveni	Păstrăv.
9	Bârgăoani	Bârgăoani	38	Petricani	Petricani
10	Baboeşii	Pipirig	39	Pipirig	Pipirig
11	Bodeşti de sus	Bod. Prec.	40	Rădeni	Păstrăv.
12	Bodeşti de jos	„ „	41	Răuceşti de sus	Răuceşti
13	Boiştea	Petricani	42	Răuceşti de jos	„
14	Căciuleşti I	Căciuleşti	43	Şerbeşti	Şerbeşti
15	„ II	„	44	Slobozia	Slobozia
16	Cârligi	Şt. c. mare	45	Talpa	I. C. Brăt.
17	Crăcoani	Crăcăoani	46	Tărpeşti	Petricani
18	Cracău Negru	„	47	Totoeşti	Războeni
19	Costişa	Costişa	48	Ţibucani	Ţibucani
20	Davideni	Păstrăveni	49	Uricheni	Gl. Aver.
21	Dăneşti	Girov	50	Uscaţi	Războeni
22	Dochia	Dochia	51	Valea Sacă	Bălţăteşti
23	Dragomireşti	Dragom.	52	**Vânători Neamţ I**	Vânăt. N.
24	Filioara	Filioara	53	„ „ II	„
25	Ghigoeşti	Ghigoeşti	54	Vlădiceni	Bălăneşti
26	Ghelăeşti	Bălăneşti	55	Zăneşti a II-a	Zăneşti
27	**Ghindăoani de sus**	V. Conta			

TABLOU

De parohiile cuprinse în cele două Circumscripţii ale Protoieriilor Judeţul Botoşani

Protopop, **Ec. Alex. Simionescu**

PROTOIERIA I-a BOTOŞANI

1. Sf. Nicolae P-uţi Botoşani
2. Uspenia „
3. Sf. Ilie „
4. Sf. Spiridon „
5. Sf. Nicolaie „
6. Sf. Voievozi „
7. Sf. Ioan Botezăt. „
8. Sf. Gheorghe „
9. Ruset „
10. Sf. Trei Erarhi „
11. Vovidenia „
12. Duminica Mare „
13. Bucecea, Bucecea
14. Brehueşti, Vlădeni
15. Buhăceni, Truşeşti
16. Buzeni, Bălușeni
17. Burleşti, Gorbăneşti
18. Brăteni, Mihălăşeni
19. Băbiceni, Truşeşti
20. Cerchejeni, Blândeşti
21. Cervicești, Cucerăni
22. Corocăești, I. Gh. Duca
23. Costeşti, Răchiţi
24. Cotargaci, Roma
25. Călineşti Bucecea
26. Călugăreni, Călugăreni
27. Curteşti, Curteşti
28. Corni, Corni,
29. Cucorăni, Cucorăni
30. Dumbrăveni, Dumbrăveni
31. Dohnia, Leorda
32. Dobârceni, Dobârceni
33. Durneşti, Durneşti
34. Drislea, Truşeşti
35. Dângeni, Dângeni
36. Epureni, Ungureni
37. Gorbăneşti, Gorbăneşti
38. Hulub, Dângeni
39. Iacobeni, Dângeni
40. Lehueşti, Morila Ruptă
41. Leorda, Leorda
42. Mihălăşeni, Mihălăşeni
43. Nicşeni, Nicşeni
44. Orăşăni, Curteşti
45. Poeana, Poeana
46. Răchiţi, Răchiţi
47. Ripiceni, Movila Ruptă
48. Siminicea-Balş, Siminicea
49. „ Miclescu „
50. Staro Silţa, Socrujeni
51. Stăncești, Stâncești
52. Stânceni, Răchiţi
53. Truşeşti, Truşeşti
54. Unţeni, Mânăstireni
55. Vlădeni, Vlădeni

PROTOIERIA GIR. II-a HÂRLĂU

Protopop, **Ec. Constantinescu**

1. Albeşti, Albeşti
2. Bălușeni, Bălușeni
3. Bălușeni-Stam., Fântânele
4. Bâznoasa, Lunca
5. Babuleşti, Ştefăneşti
6. Cerneşti, Todireni
26. Pleşani, Calaraşi
27. Plopeni, Plopeni
28. Prăjeni, Frumuşica
29. Rădeni, Rădeni
30. Răuşeni, Răuşeni
31. Rânghileşti, Rânghileşti

7. Ciornohal, Călăraşi
8. Chişcorata, Onona
9. Chiţoveni, Uriceni
10. Copălău, Copălău
11, Coşula, Coşula
12. Cristeşti, Cristeşti
13. Deleni, Deleni
14. Dracşini, Bălueni
15. Dracşani, Dracşani
16. Fântânele, Fântânele
17. Feredeni, Feredeni
18. Flămânzi, Flămânzi
19. Hlipiceni, Hlipiceni
20. Icuşeni, Vorana
21. Imăşeni, Albeşti
22. Joldeşti, Tudora
23. Macsut, Deleni
24. Oneaga, Oneaga
25. Ostopceni, Româneşti
32. Roşcani, Fântânele
33. Salcea, Salcea
34. Sfânta Maria, S-ta Maria
35 Storeşti, Frumuşica
36. Stroeşti, Dracşani
37. Sulița, Sulița
38. Todireni, Todireni
39. Tudora, Tudora
40. Uriceni, Uriceni
41. Varatic, Dumbrăveni
42. Vereşti, I. Gh. Duca
43. Zlătunoaia, Lunca

Urbane

44. Sf. G-ghe Hârlău, Hârlău
45. Sf. Nicolae „ „
46. Ştefăneşti Tgr., Ştefăneşti
47. „ sat „
48. Stânca „

TABLOU

de parohiile din oraşul Fălticeni şi plăşile Boroaia şi Mălin din jud. Baia repartizată Protoieriei jud. Baia cirumscripţia I-a în ordinea asezărei lor geografice, conform ord. Sf. Mitropolii a Moldovei şi Sucevei No. 3606 din 11 Aprilie 1955

Protopop, **Ec. Mihai Zăhărescu.**

Nr. curent	Parohia	Comuna	Nr. curent	Parohia	Comuna
1	Sf. Ilie	Folticeni	20	Slătioara	Râşca
2	Şoldăneşti	Şoldăneşti	21	Boroaia	Boroaia
3	Găineşti	Gănieşti	22	Bărăşti	Boroaia
4	Drăceni	Drăceni	23	Moişa	„
5	Mălini	Mălni	24	Drăgăneşti	Drăgăneşti
6	Văleni-st-şoara	Văleni	25	Săveşti	„
7	Sasca	Sasca	26	Orţeşti	„
8	Şt. cel Mare	Baia	27	Brusturi	Brusturi
9	Petru Rareş	„	28	Ciumuleşti	Ciumuleşti
10	Fântâna Mare	Fântâna mare	29	Ioneasa	„
11	Boteşti	Horodniceni	30	Toleşti	Videşti
11	Horodniceni	„	31	Oniceni	Forăşti
13	Rotopăneşti	Rotopăneşti	32	Drăguşeni I	Drăguşeni
14	Lămăşeni	Răvăşeni	33	„ II	„
15	Rădăşeni I	„	34	Cristeşti	Cristeşti
16	„ II	„	35	Motca	Moţca
17	Dumbrăviţa	Fântâna mare	36	Timişeşti	Timişeşti
18	Bogdăneşti	Bogdăneşti	37	Plăeşu	„
19	Râşca	Râşca			

TABLOU

de parohiile din oraşul Fălticeni şi plăşile Siret şi Paşcani din jud. Baia, repartizate Protoeriei jud. Baia, circumscripţia II-a „Fălţceni", în ordinea aşezărilor geografice, conform ord. Sf. Mitropolii a Moldovei şi Sucevei No. 3606, din 11 Aprilie 1935.

Protopop, **Ec. Iacob Chiticaru**

No. curent	Parohia	Comuna	No. curent	Parohia	Comuna
1	Adormirea	Folticeni	22	Sireţel	Lespezi
2	Oprişeni	„	23	**Stolnlceni Ghistescu**	**St. Ghitescu**
3	Unceşti	Pleşeşti	24	Bâdilită	„ „
4	Hârtop	Hârtop	25	Hârtoape	Lespezi
5	Pleşeşti	Pleşeşti	26	Valea-Seacă	V. Seacă
6	Giurgeşti	**G. Glodului**	27	Gâşteşti	Topile
7	Valea Glodului	„ „	28	Paşcani	Paşcani
8	Liteni	Liteni	29	Lunca	„
9	Corni	„	30	Blăgeşti	„
10	**Preuteşti-centru**	Prenteşti	31	Vascani	**Hărmăneşti**
11	„ Huşi	„	32	Ruginoasa	Ruginoasa
12	Dolheşti Mari	Dolheşti	33	Stroeşti	Stroeşti
13	„ Mici	„	34	Petrişuri	Costeşti
14	Dolhasca	Dolhasca	35	Sodomeni	Paşcani
15	Gulia	„	36	Brăteşti-Soci	**St. Prăjescu**
16	Probota	Tătăruşi	37	St-ceni Prăjescu	„ „
17	Tătăruşi	„	38	Cozmeşti	„ „
18	**Tătăruşi-Iorcani**	„	39	Ciohorăni	Cihorăni
19	Heciu	Lespezi	40	Verzeni	„
20	Budeni	„	41	Mirosloveşti	**Mirosloveşti**
21	Lespezi	„	42	Homiţa	Cristeşti

Radiofonia clandestină

Ministerul Culteor înaintează cu No. 59784/7138 a. c. copia după adresa No. 986 a Societăţi de difuziune Radiotelefonică

Domnule Ministru,

S'a dovedit din cercetările noastre că printre posesorii de aparate fără autorizaţiuni, se găsesc, mai ales în comunele rurale mulţi preoţi.

Societatea noastră va întreprinde la 1 Martie a. c. o mare campanie de descoperire a clandestinilor radiofonici, iar cel descoperiţi vor fi anunţaţi la microfon.

Am dori ca nici o comisie de control să nu găsească preoţi, fără autorizaţii, pentru prestigiul misiunei lor e dorit să se ferească desemenea neplăceri.

Deaceia, Domnule Ministru, vă rugăm să binevoiţi a dispune ca toţi preoţii să fie înştinţaţi de campania noastră care începe şi să-şi limpezească situaţia faţă de Societatea noastră. In felul acesta vom fi scutiţi de neplăceri toţi.

Mulţumindu-vă peutru sprijinul pe care veţi binevoi a ni-l acorda, vă rugăm, Domnule Ministru a primi asigurarea deosebitei noastre consideraţiuni.

Societatea de Difuziune Radiotelefonică din România
(ss) Indescifrabil

p. Conformitate,
C. Glodea

Relaţii despre existenţa zimbrilor

cu No. 39028/4162 a. c. Ministerul Cultelor trimite copia după petiţiunea înregistrată la No. 39028 a. c. a d-lui Inginer inspector, Mihail Ittu.

Domnule Ministru,

Ni e cunoscută tuturor legenda despre Dragoş cu animalul sălbatic: bourul (numit din slavoneşte şi. zimbru).

Cercetând literatura acestui animal devenit legendar am aflat privitor la literatura străină, că e foarte bogată, iar noi,—înafară de un articol despre nume—n'avem nimic. deşi această specie de sălbătăciune are mormântul pe pământul Vechiului Regat. Am constatat că scriitorii maghiari conştient falşifică zoografia bourului afirmând că această falnică sălbătăciune, după secolul 15 nici n'a mai existat în Moldova ; iar scriitorii străini, induşi în eroare de aceste informaţiuni false, amintesc foarte eronat bourul moldovean, atribuind fostei Ungarii meritul de a fi avut ultimii bouri europeni în deplină libertate.

In interesul literaturii noastre, Vă rog, Domnule Ministru să binevoiţi a-mi da mână de ajutor pentru a putea aduna materialul necesar la clarificarea chestiunei. Vă rog a invita toţi preoţii din judeţele Maramureş, Năsăud, Rădăuţi, Câmpulung şi Neamţu, unde au vieţuit ultimii bouri, ce în baza unor cercetări conştiincioase la bătrânii (mai ales vânătorii) satului, să răspundă la următoarele întrebări :

1) Ce tradiţie este despre vieţuirea bourului pe hotarul comunei şi cum îl numeau: bour sau zimbru ?

2) Este vre'o numire toponomică după bour sau zimbru pe hotarul comunei ca: Părăul Zimbrului sau Poiana bourului etc.

3) Nu a mai rămas la ţărani, vr'un obiect din corn de bour ? ca: teoc (toc, ţiu) pentru praful de puşcă

sau pentru piatra de ascuțit a cosacilor, bucium vânătoresc etc.

4) Sunt legende, fabule, basme, poezii populare despre bour sau zimbru?

Binevoiți a dispune ca răspunsurile să le primesc cel mult până la finea lunei Aprilie a. c.

p. Conformitate,
M. Marian

Cu distinsă stimă
Mihail Ittu
Inginer-inspector

Preoțimea și comitetele agricole

Copie după adresa No. 68510/1935, către Ministerul Cultelor și Artelor (revenire).

Prin Jurnalul Consiliului de miniștri No. 188 din 1 Februarie 1735. s'au hotărât măsurile necesare pentru intensificarea unei acțiuni agricole, hotărându-se constituirea unui comitet agricol județean de acțiune, compus din reprezentanți ai organelor superioare locale pendinte de fiferite ministere. Din acest comitet face parte și protoereul, a cărei prezență este necesară pentruca apoi toate organele bisericești să participe la acenstă acțiune.

Din datele ce avem, rezultă că în cele mai multe județe, organele D-tră își fac datoria foarte frumos. Sunt însă și unele județe, unde se observă oaresare lipsa de interes; ceva mai mult în anumite județe *organele D-tră participă cu greu la lucrările comitetului județean și ale comitetelor comunale pe motiv că nu li se plătește nimic și că deci nu-și pot pierde timpul.*

Având în vedere că ofensina agricolă este opera Guvernului și că deci toate organele publice sunt da-

toare să dea concursul, vă rugăm să binevoiţi a repeta dispoziţiunile pe cari desigur aţi binevoit să le daţi în urma adresei noastre No. 23464 din 5 Februarie 1935 şi să atrageţi atenţia organelor exterioare că participarea lor la ofensiva agricolă este un serviciu datorit naţiunii.

Ministrul Agriculturii şi Domeniilor
(ss) **Sassu**

p. Conformitate
Indescifrabil

Disciplinare

Sfânta Mitropolie a Moldovei şi Sucevei prin Decizia No. 3 din 20 Aprilie 1935 a aplicat pedeapsa *avertismentului* preotului Vasile Jigău dela parohia Buhuşi, Judeţul Neamţ, pentru provocare de neînţelegeri şi neascultarea ordinelor superioare. Sf. Sale i s'a aplicat, mai înainte, şi pedeapsa *sfatul şi dojana duhovnicească.*

Cronica externă

I. **Bisericile din Germania.** In urma decretului din 6 Noembrie 1934 care interzice hotărât orice publicare prin ziare referitor la starea bisericii evanghelice din Germania, este destul de greu de-a şti exact ceace se petrece acolo.

După plecarea consilierului Iäger, s'a crezut că luptele se vor potoli repede. Episcopii Marahrens (Hanovra), Wurm (Wurtemberg), Meiser (Bavaria) au fost primiţi de Führerul Hitler şi au stat de vorbă cu ministrul de stat Frick, care se ştia că este favorabil pentru mişcarea confesională. Episcopii Wurm şi Meiser au fost reîntregraţi'n eparhiile lor pe data de 1 Noembrie 1934.

Poliţia statului şi a partidului naţional-socialist au primit ordin ca să nu se mai amestece în afacerile bisericeşti şi s'au făcut demersuri pentru reîntegrarea sau liberarea miilor de pastori pe cari conducerea bisericească îi urmărise şi-i întemniţase.

Episcopul Müler a fost obligat să redea bisericii din Prusia independenţa şi vechea ei constituţie şi tribunalele s'au înţeles ca să declare ca ilegale cea mai mare parte dintre nenumăratele lor hotărâri (senţinte) de condamnare. Se spera chiar ca, în timpul cel mai scurt, să se producă demisia episcopului imperiului.

Insă şi-au dat seama curând că dacă maniera de mână foarte era părăsită pentru un timp, scopul urmărit era mereu acelaş şi că episcopul Müller continua să fie susţinut de guvern.

Totuşi, din toate părţile se arată că datoria sa este ca să se retragă. Consiliul frăţesc al bis. evanghelice germană, asociaţiile şi operile misionare, societatea Gustave Adolf, consiliul luteran al bis. germane au activat pentru a-l demisiona.

Una sută optsprezece profesori de teologie s'au unit pena-i trimite următoarea telegramă : „Preasfinţite episcop al imperiului, noi, profesorii de teologie, vă cerm să faceţi un serviciu bisericii turburate şi care suspină după pace, retrăgându-vă imediat".

Asociaţia pastorilor evangheliei, cari numără 14.000 membri, i-a adresat aceiaşi cerere. Mii de manifestanţi, la Dusseldorf şi aiurea, au făcut cunoscut guvernului că nicio pace nu era posibilă atâta vreme cât episcopul Müller rămânea la locul său.

Cu toate acestea, Müller nu s'a mişcat dela postul său. Răspunsul său, pe care l'a publicat, se rezumă la acestea :

„Mi s'a cerut ca să mă retrag. Nu este vorba de persoana mea ci numai de cauza pe care eu o apăr. Dacă mă hotărăsc

ca să rămân la postul meu este tocmai pentru acest motiv de mai sus. Pentru mine este hotărât, ca şi mai înainte, că mă simt la faţa lui Dumnezeu răspunzător de conducerea bisericii. Cu siguranţă când într'o biserică, faţă de şeful ei, se ciocnesc încrederea şi neîncrederea, o schimbare de persoană nu poate să servească la nimic. Episcopii mi-au comunicat convingerea lor că dacă n'aş retrage acest fapt ar aduce haosul în biserică". Deci, situaţia rămâne tot aşa de încordată ca şi mai înainte între bis. confesională şi conducerea bisericească actuală, pe care statul n'o recunoaşte însă pe care continuă s'o sprijinească.

Se anunţă noui arestări de pastori. Episcopul Wurm, restabilit în eparhia sa, a avut de întâmpinat mute greutăţi pentru recăpătarea locuinţei şi birourilor sale, de oarece o sentinelă îi interzicea intrarea. La Hanovra, câţiva inşi au încercat să pună mâna pe localurile conducerei bisericeşti, pentru care a fost vărsarea de sânge. In conflictele dela Hanovra şi Saxa statul intervine mereu, cu toate declaraţiunile sale de neutralitate. Fostul episcop Honenfelder face încă să se vorbească despre el în Prusia Orientală. După gazeta *Reformierte Schweizer Zeitrung* (14 Dec.) un pastor a fost arestat în timpul când oficia o cununie. La Postdam, a fost împedicat să vorbească super-intendentul general Dibelius şi, puţin după aceia, în timpul unei conferinţe la Neuruppin, el a fost închis.

Totuşi, frontul confesional se ţine bine şi progresează. Biserica confesională a instituit o *Direcţie eclesiastică provizorie*. In fruntea ei a fost aşezat episcopul Marahrens (Hanovra), ajutat de preşedintele Kock pentru bis. unită, Dr. Homberg pentru bis. reformată, şi Breit, în colaborare strânsă cu episcopul Meiser (Bavaria), pentru bis. luterană.

Mai înnainte, consiliul bisericii confesionale formulase declaraţiunea următoare, fixând, odată mai mult revendicările sale.

„...Noi voim o biserică care să se întemeieze numai pe Cuvântul lui Dumnezeu şi să nu aparţină unei alte persoane decât Mântuitorului Hristos.

„Voim o biserică care să fie o Federaţie în care vom puteà adunà bisericele luterane, reformate şi unite.

„In această biserică, predica, cultul, organizaţia vor fi determinate de Cuvântul lui Dumnezeu şi de Confesiunea dela Angsburg. Bisericile particulare nu pot fi conduse decât prin oameni din confesiunea lor; însă, acestea admise, noi voim să stabilim, între diferitele biserici germane, cum au arătat sinoadele confesionale din Barmen şi Dahlem, o unitate loială.

„Nu recunoaştem conducerea bisericească actuală, care a pierdut orice drept de-a vorbi în numele bisericii evanghelice germană. Cuvintele de pace ale episcopului imperiului nu fac

altceva decât să turbure situaţia. Intreg sistemul de erezie şi de oprimare trebuieşte îndepărtat".

Desigur, episcopul Müller s'a grăbit să declare ca ilegală direcţiunea bisericească provizorie a episcopului Marahrens şi din nou a făgăduit să pună pe picioare un ministeriu eclesiastic conform cu constituţia. Insă conferinţa episcopilor, convocată în acest scop, n'a putut să izbutească. De altfel, episcopii Bavariei, Hanovrei, Würtenbergului şi Badenului n'au participat.

„Frontul confesional" s'a întins considerabil. El cuprinde acum eparhiile Bavaria, Wurtenberg, Bade, Hesa, Vestfalia, Ţările renane, Hanovra, Silezia cu numeroase puncte de sprijin în Germania — de Nord. — El primeşte foarte multe adesiuni din partea asociaţiilor religioase cele mai însemnate. Adunări imense au avut loc, afară de serbările Reformei, formate din credincioşi care se alipeau pe faţă la biserica confesională.

Una dintre aceste adunări, ţinută'n sala Expoziţiilor din Berlin, a numărat 14.500 de participanţi. Biserica confesională, în sinodul său din Berlin, a obţinut anularea a 250 condamnări de pastori şi deschiderea unu seminar de predicatori în Bielefeld, sub conducerea profesorului Schmitz.

Totuşi, viitorul rămâne'n primejdie. Dacă acum statul pare să se ţină'n rezervă faţă de „Creştinii Germani", aceştia nu-şi ascund speranţa unei schimbări de atitudine şi svonuri circulă după cari, Statul, odată aranjată chestiunea Sarre, îşi va spune ultimul cuvânt în lupta bisericească.

Deja, după informaţiile presei, adunările confesionale în afara bisericilor sunt aspru interzise şi chiar slujbele din biserici sunt supraveghiate de poliţie. O proclamaţie, dată de Direcţia provizorie pentru a învită bisericile la o unire, a fost confiscată.

De altă parte, destituirea profesorului Karl Barth din Bonn, este considerată ca o lovitură gravă dată bisericii confesionale în general. Se ştie că K. Barth, deşi de naţionalitate elveţiană, a fost învitat să semneze jurământul de credintă pretins tuturor funcţionarilor germani, clericilor cât şi civililor. Iată formula acestui jurământ:

„Jur să fiu credincios şi ascultător faţă de Führerul imperiului şi al poporului german, Adolf Hitler, de-a observà legile şi de a'mi împlini conştiincios datoria profesionala. Dumnezeu să-mi ajute !

Barth primià să semneze acest jurământ cu condiţia să se adauge după cuvântul: *ascultător*, fraza următoare: „în măsura în care voiu puteà luà răspunderea ca creştin evanghelic". Autoritatea n'a admis această rezervă. K. Barth a fost suspendat şi supus la urmăriri disciplinare.

Profesorul „extraordinar" J. W. Schmidt a fost desemnat

pentru a-l înlocui. Auditorii ceasurilor sale au protestat contra acestei desemnări, arătând că nimeni nu poate să înlocuiască pe titularul catedrei, că înlocuitorul n'a fost aprobat de facultatea teologică şi că desemnarea sa anticipă intervenţia justiţiei.

Secretarul european al Federaţiei bisericilor americane a făcut un demers, făcând atent guvernul Reichului, asupra urmărilor supărătoare care le-ar putea aveà, în protestantismul mondial, menţinerea măsurilor disciplinare contra prof. Barth; demers inutil.

Asociatia confesională a bis. evanghelice germană a publicat -- pentru a'şi fixa atitudinea faţă de jurământ — o declaraţie după care acest jurământ fiind întemeiat pe invocarea lui Dumnezeu, excludeà prin aceasta orice act care ar fi protivnic voinţei divine exprimată'n Sf. Scriptură.

Biserica confesională se ţineà deci de cuvintele Mântuitorului; „Daţi Cezarului ce sunt ale Cezarului şi lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu".

Din partea sa, Dr. Hesse a adresat — ministrului învăţământului public, scrisoarea următoare din care noi redăm pasagiile esenţiale:

„Declaraţia oficială a *Direcţiei provizorie confesională* referitor la chestiunea jurământului, declaraţie care v'a fost comunicată, se potriveşte'n tocmai cu explicaţiile date de profesorul K. Barth.

Legat de porunca lui Dumnezeu, exprimată'n Sf. Scriptură, el a procedat după responsabilităţile sale de profesor evanghelic a unei universităţi germane. Hotărârea oricărui creştin evanghelic nu va fi deosebită de acea pe care o ia Dr. Karl Barth"-

In urma acestor două declaraţii, K. Barth a scris rectorului universităţii din Bonn că, explicaţia înţelesului jurământului, dată de conducătorii bisericeşti, nu ridicase nici o obiecţiune din partea statului, rezerva sa devenià supremă şi că el erà gata să semneze formula fără nici un adaos.

Tribunalul din Colonia, în ziua de 20 Dec. 1934, n'a destituit pe K. Barth cel puţin fără pensie. Pentru dânsul este chestiunea de un apel la universitatea din Bâle.

Şedinţa Tribunalului pune pe fiecare pastor şi profesor confesional în faţa unei chestiuni de conştiinţă care poate să aibă cele mai grele urmări.

Tactica „Creştinilor evanghelici" a episcopului Müller este de-a insinua că, sub aripa bis. confesionale se ascund uneltiri politice contra conducerii lui Hitler. Şi aceasta pare să fie crezut. Ministrul Frick, într'un discurs care a făcut zgomot, a declarat că:

„Guvernul n'are intenţiunea de-a suportà la nesfârşit o

asemenea stare de lucruri şi el este hotărât de-a luà măsuri aspre, când va trebui, contra tuturor duşmanilor statului şi trădătorilor patriei. Poporul german s'a săturat de aceste lupte ale bisericilor: el nu se mai interesează de certurile pastorilor şi statul nu vede folosul de-a continuà întreţinerea bisericilor, cari nu fac decât să aţâţe certurile şi luptele din ţară".

Episcopul Marahrens s'a adresat imediat ministrului pentru a face dovada unor asemenea acuzaţiuni. N'a primit nici un răspuns.

Insă o scrisoare a bis. confesionale către parohii a făcut cunoscut protestarea sa: „Noi avem conştiinţa şi suntem gata să dăm socoteală. Nu suntem nici nu voim să fim un refugiu al opoziţiei politice pentru cei nemulţămiţi".

Niciodată totuş unirea creştinilor n'a fost mai necesară ca în clipa de faţă, în Germania. Propaganda ateistă ia proporţii, tineretul se'ndepărtează de biserică, „Mişcarea credinţei germane", curat păgână, progresează, înlocuind pe Dumnezeul Evangheliei prin idolul rasei, sângelui, poporului şi vedem pe ministrul de stat Rust, într'n discurs, făcându-se ecoul agitatorului Rosenberg, învitând pe auditorii săi să lupte „nu pentru dogme sau confesiuni ci pentru înnaltele valori germane", — datorite fără îndoială formei craniului german.

Adăugăm, în acelaş timp, pentru a isprăvi, câtevà semne încurajatoare. Chiar din partea „creştinilor-germani" se anunţă reacţiuni viguroase contra unui astfel de păgânism. De altă parte, gazeta *Reformierte Kirchenzeitung* suspendată pentru atitudinea sa în afacerea Karl Barth, probabil va fi autorizată ca să reapară, ca şi revista confesională *Die junge Kirche.*

Se spune că partidul naţional socialist începe să-şi dea seama că episcopul Müller a devenit imposibil, se merge chiar până acolo să se prezîcă că demisia sa este gata şi probabilitatea desemnării episcopului Marahrens ca succesorul său.

Insă toate acestea nu sunt încă decât: „se vorbeşte!" (dicitur)

II. **Din Rusia: istorisirile unor martori oculari.** Mitropolitul Antonie din Carlovăţ, din nou a atras atenţiunea de curând, într'un apel mişcător către „Lumea întreagă" asupra cumplitei disperări de nedescris a creştinilor din ţara ateismului organizat. Suferinţele flămânzilor, trupeşti şi sufleteşti, din ţara Sovietelor au fost prea repede uitate. Şi totuşi, din zilele'n cari o protestare vagă a străbătât de-a lungul lumii, persecuţiile nu numai că n'au încetat ci ele continuă ca mai înainte...

Un păstor luteran american, care a vizitat ţinuturile în cari rar au pătruns călătorii în Rusia, scrie rândurile următoare în revista săptămânală americană *Luteranul!*:

„Intrăm, printr'o uşă joasă, într'un bordeiu sărac făcut în

pământ. Suntem salutaţi cordial şi ne aşezăm pe singurul scaun din această mică încăpere. Gazda noastră aparţine foştilor „culaci" cari posedau puţin pământ înainte de războiu, aveau o casă confortabilă şi trăiau ca lumea. Din ţinuturile nordice s'au refugiat pe malul mării Albe. Cum ei sunt deposedaţi de orice privelegiu, do orice drept de vot, de locuinţă sau de hrană, nu trăiesc decât din milă (cerşit). Au o sobă dar fără lemne abia un pumn de cărbuni pentru gătitul mâncării—când ea se găseşte. Insă pentru culaci nu există alimente dacă caritatea străină nu le dă puţini bani.

„Părăsim ţinutul acesta de şes şi ne continuăm drumul. Aici oamenii trăiesc departe de orice legătură cu vizitatorii străini. O asemenea vizită este un eveniment. Altădată, ei trăiau în abundenţă. Acum au rămas numai doar cu speranţa Acei cări, odinioară posedau aceste case şi aceste ferme au fost surghiuniţi şi prigoniţi; ei s'au refugiat sau au murit. Acum, aici au venit alţii străini. Peste tot mizerie şi părăginire. Pentruce să le mai repare? Ele nu le aparţin, însă mâine,—cine ştie?

„La ceasurile patru dimineaţa oamenii sunt în picioare. Se duc la lucru. Nimeni nu posedă nimic. Toţi lucrează pentru colhoz sau soveoz (organizaţii sovietiee). Sunt adunaţi la un loc şi li se spune ce-au de facut.

Salarii? Da... 12 ruble pe lună şi 1 kg. grâu pe zi, Dar mai întâi guvernul trebuie să ridice cantităţile rechiziţionate şi, de multe ori, nu mai rămâne nimic. Sunt foarte multe semănături dar foametea îi dă gata pe oameni Deja in Iulie, nu mai aveau pâine; în schimb poate un cartof în plus. Nici carne, nici pâine, nici fructe, afară dacă mica grădiniţă a putut să producă ceva.

In iarna trecută foarte mulţi au murit de foame: mai mult de un milion. Se tem ca iarna aceasta să nu fie mai rău, dacă nu se găseşte alt mijloc de alimentare.

* *

„In timpul plimbării mele, printr'un mare oraş, am văzut foarte multe biserici. M'am apropiat de ele şi am constatat că sunt închise.

Aici s'a făcut un muzeu, colo un club, dincolo un depozit de pulbere. *La sfârşitul anului 1935 toate bisericice trebuie să fie închise,* toţi clerici să fie surghiuniţi. Nu va mai exista slujbă religioasă. Iată o biserică luterană. Altădată era o parohie de 10.000 suflete. Au ramas abia 200. Mâine, nu va fi nici atât. Pastorul trăieşte şi lucrează cum poate. In curând nici acesta nu va mai fi.

„Slujbe prin case particulare? Da, numai ca nimeni din afără să nu fie de faţă. Nicio slujbă în afara casei, nici o instrucţiune religioasă nu-i admisă. O tânară mamă îşi învăţă copilul rugăciunea. Insă a doua zi începe şcoala şi acest lucru va fi interzis.

Şi totuşi nu se poate smulge religiunea din inimi. Membrii bisericelor ruse, ortodoxe sau ai altor confesiuni au dovedit'o. Ei au devenit martiri, rămânând credincioşi Dumnezeului celui viu. Ascultaţi-le plângerea: „Că suntem sclavi, puţin importă!

Foamea este o moarte mai grabnică; însă ceace ne chinue mai mult este faptul că n'avem parte de nici o slujbă, de nicio sfinţire. Aducem salutul nostru bisericilor din străinătate; spuneţi-le ca să se roage pentru noi, fără încetare, ca să fim vrednici de-a rămânea credincioşi până la capăt".

*
* *

Novoje Slovo, o gazetă rusă, care apare la Berlin cuprinde istorisirea unui inginer care întrebuinţat la construcţiile din sud, în Urali, şi'n ţinuturile centrale, s'a refugiat din Rusia sovietică. Dăm din aceasta, rândurile următoare:

„Situatia cea mai înspăimântătoare este aceia *a tineretului nostru*. Din tot ceace pot să relatez, aceasta-i partea cea mai tristă. Căci tineretul de astăzi a crescut în timpul foametei, în vremea prăbuşirii trecutului. Intreaga generaţie este bolnavă. Ce de-a tuberculoşi! Un tânăr de 16 ani are aparenţa unui bătrân. La început ei au activat teoretic, angajându-se cu însufleţire în în luptă pentru o societate fără clase. Cand se isbesc în viaţă, vine desluzia. Ce de-a sinucideri! Pe foarte mulţi îi seceră moartea. Cei mai robuşti, cei mai bine dotaţi, se reculeg şi reflectează şi fără ca nimic să-i tradeze, devin cei mai serioşi adversari ai stăpânirii actuale. In ei se formează nouii creştini.

„Căci se naşte un *Creştinism nou*, o Biserică nouă, şi această creştere a credinţei se face pe nesimţite dela planul cincinal, în această tânără generaţie. Ideia materialismului este deja prea vidă pentru ea. Şi aceşti oameni, cred cu tărie, adânc, după chipul martirilor. Chiar clericii nu mai sunt cum erau înainte. Clericul este după lege, un cerşitor. El nu trăieşte decât din pomană. Astfel el devine un sfânt. Când unul din ei voieşte să facă o vizită unui bolnav, să săvârşească un botez, se duce pe ascuns, pentru a nu expune pe credincioşi la nici o primejdie, însă le păstrează, astfel, legătura cu biserica.

Există încă o viaţă a bisericii la suprafaţă, însă puţină; adevărata viaţă este dedesubt, ca şi altă dată'n catacombe. Nici posibilitate nu există de-a avea păstori noui. Cei vechi îşi sfârşesc drumul crucii. Cei tineri cari îi înlocuiesc, din ce parte, nu se ştie unde, sunt instruiţi în secret. Desigur, fără o pregăttre specială, învată să slujească liturghia, să oficieze serviciile religioase şi, când sunt gata, se dedică operei lor.

Tot aşa era şi pe vremea catacombelor".

*
* *

Pentru a termina, spunem un cuvânt despre arhiepiscopul Antonie al Arhanghelscului, chinuit şi omorât de bolşevlci ➤

„Poliţia politică secretă, istoriseşte păstorul D. Schabert din Riga, i-a pus trei întrebări: a) Ce părere avea despre starea bisericii din statul sovietic? b) Ce credea despre viitorul bisericii din Rusia? c) Dorea căderea noului regim?

Arhiepiscopul a răspuns: a) Situaţia bisericii este pe din afară foarte tare. Insă *în sine* se manifestă graţia lui Dumnezeu. b) Viitorul bisericii *va deveni glorios* prin suferinţa martirilor, ca şi'n timpul creştinismului primitiv. c) El se roagă în fiecare zi ca Dumnezeu să erte păcatele conducătorilor de astăzi ai Sovietelor şi să nu se mai verse sânge".

Acest mărturisitor al bisericii ortodoxe ruse face parte din numărul acelor cari contribuie, prin ucenicia lor, la întărirea viitorului biterlcii. Extras din (*L'Allemagne Evangélique*, din 2 Decembrie 1934.

III. **Din biserica ortodoxă.** Nicio înţelegere n'a intervenit în conflictul dintre ierarhia mitropolitului Evloghie si aceia a mitropolitului Antonie din Carlovăţ. Călătoria mitropolitului Evloghie le Carlovăţ, unde cei doi prelaţi s'au iertat reciproc şi s'au îmbrăţişat frăţeşte, n'a adus împăciuirea dorită. Sinodul din Carlovă a declarat că nicio înţelegere nu era posibilă atâta vreme cât mitropolitul Evloghie nu renunţă la titlul de exarh al bisericii ruse din Europa occidentală, care i-a fost dat de către patriarhul din Constantinopol şi nu se supunea, ca şi toţi ceilalţi episcopi, autorităţii sinodului.

De oarece mitrop. Evloghie n'a voit să renunţe la situaţia sa canonică anterioară şi ţine să rămână mai departe pe această poziţie, avem în prezent trei grupări în bis. ortodoxă: aceia a mitrop. Evloghie şi a patriarhului Constantinopolei, aceia a mitrop. Antonie şi aceia a mitrop. Serghie al Moscovei.

IV. **Urmările turburărilor din Spania.** Rezultul mişcărilor revoluţionare în Spania este cunoscut: Universitatea din Oviedo, cu bilioteca ei, a fost distrusă. Liceul este'n ruine, catedralei i s'a pricinuit mari stricăciuni; 20 biserici au fost arse, 8 0 familii sunt fără adăpost, 184 gardieni civili au fost ucişi şi 50 preoţi la fel. Cadavrul unui preot asasinat a fost spânzurat la o căsăpie (măcelărie) cu următoarea inscripţie: „Carne de porc de vânzare!"

Ziarul mişcării celor Fără-Dumnnzeu din Franţa, „*Lupta*" a lăudat „ţinuta" acestor revoluţionari.

(„Le Christianisme au XX-e siècle")
din 17 Iannarie 1935

Econ. Corneliu M. Grumăzescu
profesor-secundar

Bibliografie

A apărut :

Istoria vechii literaturii creștine *(epoca de aur* 325—461) partea II, 298 pag. de Preot *Cicerone Iordăchescu* Iași.

Cu deosebită plăcere anunțăm această nouă lucrare a Păr. profesor Cicerone Iordăchescu, ieșită de sub tipar chiar acum în preajma sf. Sărbători ale Paștelor.

Asupra cuprinsului și valoarei ei urmând a da în numărul viitor o recenzie amănunțită, ne mărginim a o recomanda cu toată căldura atenției preoților noștri, studenților teologi ca și bunilor creștini spre a și-o procura, asigurându-i dinainte de interesul ei deosebit și de prețioasele lumini ce vor dobândi prin cetirea ei.

Părintelui autor—toate felicitările noastre pentru dovada nouă a muncii sale rodnice în folosul Biserici.

Parohii vacante

1) Parohia Andrieşeni, Jud. Iaşi, vacantă prin decesul preotului T. Nichituş. Se compune din satele Andrieşeni şi Drăgăneşti. Are Bis. parohială. Casă parohială nu este. Sesia Bisericii 25 fălci. Familii 350.

2) Parohia Balş, Jud. Iaşi nouă înfiinţată prin deslipire dela parohia Hodura. Are Bis. Parohială, construită de zid, aproape gata. Sesia Bisericii 12 ha. Familii 200.

3) Parohia Bosia, Jud. Iaşi, vacantă dela 1 Aprilie 1935, prin demisia preotului titular. Se compune din satele: Bosia. Bereşti, Marhonda şi Ungheni. Are biserică parohială şi una filială ambele în bună stare. Este casă parohială Sesia bisericii 12 ha. Familii 300.

4) Parohia Drislea, Jud, Botoşani, vacantă dela 1 Aprilie 1935 prin transferarea preotului titular. Are biserică parohială în stare bună. Sesia bisericei 12 Ha. Este casă parohială. Familii 310.

5) Parohia Drăceni. Jud Baia, vacantă dela 1 Arrilie 1935 prin transferarea preotului titular. Are biserica parohială în stare bună. Este casă parohială. Sesia bisericii 24 Ha. Fam. 450.

6) Parohia Cozmeşti Jud. Baia, vacantă dela 1 Aprilie 1935 prin demisia preotului titular. Are biserica în stare bună Nu este casă parohială. Sesia bisericei 11 Ha, Familii 360.

7) Parohia Bârcu-Goşmani Jud. Neamţ, vacantă dela 1 Aprilie 1935 prin transferarea preotului titular. Are biserică parohială construită din lemn. Este casă porohială. Sesia bisericei 24 Ha. Familii 380.

8) Parohia Uriceni, Jud. Botoşani, vacantă dela 1 Maiu 1935 prin demisia preotului titular.

Se compune din comuna Uriceni cu satul Bosinceni.
Are biserica parohiala şi una filială.
Sesia bisericei 22 ha. Este casa parohială.
Familii 450.

TIPOGRAFIA
CONCESIONARĂ
ALEX. TEREK

IAȘI
Mărzescu 9

Execută orice lucrări atingătoare acestei branșe ca : Ziare, Cărți, broșuri, reviste, afișe, borderouri, scrisori, facturi, bilete de nuntă, etc. tipărite în cele mai bune condițiuni technice și cu prețuri reduse

P. C. Preot .....

Comuna .....

Județul .....

№ 717 p. 1-2

No. 7-8

ANUL XI *** IULIE-AUGUST 1935

MITROPOLIA MOLDOVEI

Foaie oficială a Arhiepiscopiei Iaşilor

APARE LUNAR

Sub conduc. Secţiei Culturale a Consiliului Eparhial

SUMARUL:

Cuvântarea **I. P. S. Mitropolit Nicodem,** cu prilejul aducerii osemintelor Domnitorului Dimitrie Cantemir la Iaşi.

Reintegrarea Mănăstirii Neamţu-Secu în folosinţa vetrei înconjurătoare. *Diac. V. Gh. Vasilache*

Cum s'a desfăşurat solemnitatea semnării actului de restauraţie. *Diac. V. Gh. Vasilache*

Actul de restituirea vetrei M.Neamţu ***

Legea privitoare la reintegrare ***

Planul vetrei înconjurătoare ***

Şedinţa Adunării Eparh. din 1935 ***

O vizită mitropolitană *Diac. V. Gh. Vasilache*

I. P. S. Nicodem în vizită canonică *Diac. V. Gh. Vasilache*

Nepotrivite înlocuiri de cuvinte în slujbele religioase *Savel Grosu*

Iară femeia să se teamă de bărbat *Savel Grosu*

Baden-Baden *Diac. V. Gh. Vasilache*

Parastas pentru Mitropolitul Bucovinei *Diac. V. Gh. Vasilache*

† Preotul Vasile Teodorescu *Pr. N. V. Hodoroabă.*

Dela Sf. Sinod şi Minist. Cultelor ***

Conferinţele generale preoţeşti ***

Parohii Vacante ***

Redacţiea şi Administraţiea: Secţia Culturală Sf-ta Mitropolie

Abonamentul anual 150 lei

ANUL XI IULIE—AUGUST No. 7—8

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Sub conducerea secţiunii culturale a Consiliului Eparhial

Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicodem

ţinută în catedrala mitropolitană, cu prilejul aducerii osemintelor Domnitorului Dimitrie Cantemir, la Iaşi *).

BINECUVÂNTATĂ ADUNARE,

Era într'o zi tot de vară, ca asta de azi, când Domnul pământean al Moldovei, Dimitrie Cantemir, cel prea învăţat, îşi părăsea draga lui Patrie, ca să păşească în Rusia vecină, şi acolo să-şi stingă viaţa în pribegie.

De atunci s'au încrestat pe răbojul vremii 224 de ani, greí, mereu turburaţi şi învăluiţi în dureri; lung şir de ani, în care trupul Moldovei noastre a suferit sfâşieri sângeroase, sus în munţi, ca şi spre Răsăritul soarelui.

Dar acum noi, încă tremurând de bucuria reîntregirii Moldovei, iată-ne, Măria Ta, că îţi ieşim întru întâmpinare, toţi: Voivodul tuturor Românilor, Vlădici, sfetnici ai tronului, căpeteníi de oşti, şi mulţime de norod, să Te primim, cu ochii în lacrimi, în cetatea Dom-

---

1. Cu ocazia reluării raporturilor diplomatice cu Rusia, ni s'a redat şi osemintele Voevodului Dumitraşcu Cantemir. Cu acest prilej s'au făcut sărbătoreşti primiri, atât la Constanţa, cât şi la Iaşi, unde s'au depus osemintele. La Iaşi, solemnitatea primirii osemintelor a avut loc în ziua de 16 Iunie 1935. In catedrală s'a oficiat un parastas de către I. P. S. Mitropolit Nicodem, I. P. S. Mitropolit al Basarabiei, P. S. episcopi Cozma şi Visarion, arhiereii Grigorie şi Ilarion, înconjuraţi de un măreţ sobor de preoţi. La solemnitate au luat parte reprezentantul M. S. Regelui, înaltul guvern şi reprezenianţii tuturor instituţiilor şi autorităţilor. Panegiricul a fost ţinut de I. P S. Mitropolit Nicodem. Osemintele au fost depuse apoi în biserica Sf. Trei Ierarhi.

niei Tale și aici să Te așezăm întru odihnă fără turburare, pe veci de veci.

*
* *

Os domnesc, Dimitrie Cantemir din pruncie și-a ascuțit mintea întru științi filosofești cu ajutorul mamei sale Ana, „femeie între femeile veacului aceluia"; și mai apoi și-a dobândit în țară dela iscusitul călugăr Ieremia întreaga cultură greco-latină, pe care o putea da pe atunci doar Academia grecească din Constantinopol. Și dacă s'a dus și acolo, a fost tare cu înțeles, ca să soarbă și din isvorul cel limpede al descoperirilor școlii din Padova, vestita cetate a luminii. Copil cuminte, sfătos și cu ochi isteți, știa să-l farmece pe tatăl său, sub melancolia de opaiți până în ore târzii, cu citiri și minunată tălmăcire din Scripturi și din cuvintele Sf. Ioan Gură de Aur.

Dar într'o zi, boala sfârșind viața tatălui său, Dimitrie e ales Domnitor al Moldovei, în amarnice împrejurări, și a rămas pe scaun, abia cât întârzie o frunză pe creanga ei.

Clevetiri, socoteli și felurite frământări îl smulg la Constantinopol. Un agă musulman îi poartă de grijă și doar cât se mai desface de sub ochii lui, Dimitrie leagă temeinice prietenii printre ambasadorii creștini, care puteau fi de folos odată. Reîntors acasă, tânăra beizadea se căsătorește cu Casandra Cantacuzinească, mireasă adusă din grele suferințe de pribegie în Ardeal, fiica evlaviosului ctitor al celei dintâi Biblii din Țara Românească. A fost și aici un semn al nobleței sale sufletești: în loc să se alăture casei Brâncovenilor, unde era dorit, și deacolo să-și fi înlesnit revenirea mai curândă la scaunul Voievodal al Moldovei, el împarte cu pribeaga lui mireasă atâtea lipsuri și nostalgii neobișnuite. Tânărul prinț întâmpină la sosirea în Iași, ca și la plecare, pe pretențiosul magnat polonez Rafael Leszezynschi, trimis sol către Poartă, cu care Cantemir s'a întreținut îndelung, desvăluindu-i în latinește adâncimea de științi și nobila sa educație, ca și cum ar fi fost crescut în Polonia.

Dar împrejurările îl constrâng din nou pe Cantemir

să pribegească la Constantinopol. Aici se dedică la stăruitoare cercetări istorice, adună numeroase manuscrise, cărți rari și de reală valoare și diferite copii de pe portretele originale ale sultanilor. Studiază viața și datinele Turcilor, cu atâta pătrundere, încât curând el ajunge cel mai renumit orientalist și la informațiile și bogatele lui aprecieri vor apela de acum mai toți ambasadorii și intelectualii străini și chiar mahomedanii. El cunoaște perfect și muzica orientală, alcătuind un tratat muzical valoros; multe din cântecele lui s'au tot auzit în vreme de decenii la Constantinopol. Știa să zică el însuși din tambură, mai bine decât orice țarigrădean, și Nicolaie Costin adaugă, că „fiind el om isteț și știind și carte turcească bine, se vestise acum în tot Țarigradul numele lui, de-l chemau agalele la oaspețele lor cele turcești, pentru prieteșugul ce-l avea cu dânșii: Aiții zic că știind bine să zică din tambură, îl chema agalele la ospețe pentru zicături". Dar tot odată acolo el se zbate fără odihnă să-și apere pe fratele Antioh, cât și pe sine însuși, de vrăjmășia clevetirilor ce-l tot urmăreau, în numele Voievodului Brâncoveanu.

Remarcabil este faptul, că prințul Dimitrie, deși sorbea din cultura mult colorată a vremii, deși se desfăceau sub agera lui privire orizonturi largi cosmopolite și toată cetatea îl slăvea, totuși el nu și-a schimbat firea sa, a fost neclintit în adâncita lui înțelegere că nu aparține nici Turcilor, nici culturii grecești, că el nu înseamnă o rezonanță a Padovii și totodată nu s'a pierdut în curcubeul religios de acolo.

Dimitrie Cantemir a fost și a rămas un Moldovan tipic și un ortodox ca cei de pe meleagurile lui. El plecase din Moldova istoriografilor naționali: Miron Costin și Tudose Dubău; el nu s'a depărtat cu nimic de tradiția indigenă a lui Niculcea.

Anul 1710 îi așează pentru a doua oară hlamidă voevodană pe umeri. Dar totuși nu pentru a conlucra cu Poarta Otomană, ci ca să se alăture la politica măreață a cronicarilor și a Mitropolitului Dosoftei, să intre și el în tabăra creștinătății, lângă Petru cel Mare, care'l

aştepta cu râvnă. Era o orientare nouă şi de bună seamă cea nobilă pentru Moldova. Orientarea politică, însă de sacrificii. S'a dat lupta de la Valea Strâmbă unde creştinii sunt răpuşi. Şi un preţ al victoriei musulmanilor, era capul Voevodului Cantemir. Ţarul rusesc însă i-a priceput sufletul, şi astfel a declarat curtenilor săi: „Aşi putea să dau Turcilor toată ţara până la Kursk, fiindcă-mi rămâne speranţa de a o reocupa; dar în nici un chip nu pot să frâng credinţa şi să tradez pe un principe care pentru mine şi-a lăsat principatul; căci este cu neputinţă a repara onoarea ce odată s'a pierdut". Iar alt cronicar ne mai adaugă şi acestea: „Moscalii au răspuns că nu ar şti ce s'a mai întâmplat cu Cantemir: ori a pierit, ori a fugit. Şi Ţarul l-a ghemuit în butca sa, de nu ştia nici un moldovean şi a stat acolo până a trecut primejdia.

Aşa numai după puţine luni s'a dus şi această a doua domnie a sa.

* * *

Când împrejurări politice l'au constrâns astfel să se refugieze în Rusia, nu a plecat cu gândul de a mai reveni ca domn. Il vedem însă în toate împrejurările îngrijorat pentru soarta ţăreí sale şi nu odată a încercat să urnească marea împărăţie de la Nord pentru izbăvirea ţăreí sale de sub păgâni. Vremurile au fost contrare acestor năzuinţe. Cantemir şi-a dat seama cel dintâi cu chestia Moldoveí, chestia ţărilor române, era o chestie de interes general european, că deci lumea europeană trebuie informată despre drepturile noastre istorice, drepturile unuí popor de bun neam pe care o soartă vitregă îl nedreptăţise, s'a apucat deci să scrie cărţi pentru a deştepta interesul marelor puteri. Era cunoscut şi în Rusia ca om foarte învăţat, şi nu numai în Rusia, ci şi în alte ţări mai mari. Dimitrie Cantemir a organizat academia Rusă din Petersburg şi a fost ales membru al Academieí din Berlin. Ba împăratul german l'a numit principe al imperiului roman. Academia din Berlin l'a invitat să scrie o carte despre Moldova. Dimitrie Cantemir a scris

după invitație, lucrarea intitulată „*Descrierea Moldovei*" în latinește. Lucrarea aceasta cu un deosebit răsunet a fost tradusă în nemțește și într'o vreme când lumea citea mai puțin decât azi, prima ediție s'a epuizat foarte repede și a trebuit să se scoată altă ediție.

Nici o altă carte n'a stârnit atâta interes general european pentru Moldova, ca această, lucrare a lui Dimitrie Cantemir. Ea a fost un catechism pentru noua politică europeană, care începea în jumătatea a doua a veacului al XVIII și s'a terminat cu războiul independenței din anul 1877—1878.

In aceiași direcție a făcut propagandă Cantemir și cu scrierile sale orientaliste, cu acea istorie a imperiului otoman, care e prima carte a unui român, carte ajunsă prin traducere engleză, franceză și germană în vitrina tuturor marelor librării europene. Istoria imperiului otoman a lui Dimitrie Cantemir e importantă și prin faptul, că a pus în circulație general europeană părți din istoria românilor, firești părți ce stăteau în legătură cu istoria turcească.

Prin descrierea Moldovei și prin istoria imperiului otoman, Dimitrie Cantemir a ajuns să fie cunoscut ca om învațat, cu renume european, primul român cu asemenea renume. Chipul lui a fost așezat în biblioteca Sainte Genevieve alăturea de cei mai mari învățați ai lumei. In Franța i se zicea: „Prinț ilustru prin virtuțile sale, prin întinderea cunoștințelor sale, prin nobleța sângelui său și prin vechimea originei sale".

Dimitrie Cantemir a fost invitat să scrie în latinește istoria românilor. Boala care l'a răpus la 21 August nu i-a dat răgazul trebuitor pentru aceasta. A putut lăsa posterității numai o parte a acestei opere întinse, cartea zisă *Hronicul*. In această carte Cantemir cel dintâi încearcă să scrie, cu multa sa învățătură, prima istorie a originilor noastre, povestind întâmplările istorice până la veacul al XIII-lea. Granițele ridicate vremelnic între fiii aceluiași neam sunt înlăturate în această carte, care avea să fie o Evanghelie pentru urmași, Evanghelie ale cărei slove să ție trează conștiința românească pentru ceasul

cel mare al dezrobirei pentru toți românii, ceas care trebuia să sune. Hronicul deslușește adică rosturile politice ale neamului românesc. Cantemir arată că neamul nostru este un neam mare, de origină nobilă; că a înfruntat atâtea veacuri de urgie; că deci are energia necesară pentru așĭ croĭ soarta bună ce merită.

Această carte ajunge în Ardeal tocmaĭ într'o vreme, când lumea românească de acolo trecea prin împrejurărĭ din cele maĭ grele. Crezul lui Cantemir ĭ-a înviat. Dela Hronicul lui Cantemir a pornit redeșteptarea ardelenească dela sfârșitul veacului XVIII-lea, redeșteptare, care se reprezintă ca zorĭ de nădejdie ale vremurilor șĭ luptelor ce s'au terminat abea în zilele noastre. In felul acesta gândul lui Cantemir a călăuzit spiritele românești pe drumul spre idealul ce avem fiecare să-l vedem astăzĭ.

In vreme de grea cumpănă politica a fost decĭ domnia lui Cantemir șĭ el a avut curajul să arăte drumul ce trebuia urmat pentru izbăvire. In vreme de grea cumpănă a nimerit Hronicul lui Cantemir în Ardeal șĭ a arătat că izbăvirea trebuie să vie, că norodul românesc e de așa de bun neam, de neam împărătesc, că a putut înfrunta furtunĭ marĭ, ce n'au fost în stare să-l desrădăcineze din locurile și rosturile sale, că prin urmare trebuie să vie odată victoria. Această încredere în noĭ a sădit-o opera lui Cantemir în lungul atâtor veacurĭ. De aceea mare este bucuria fiecărui român, că astăzĭ pe lângă spiritul lui, sunt la noĭ și rămășițele lui pământești.

Mărite Voievod,

In ziua de Duminica Mare, adică erĭ aĭ eșit Tu dela Curtea Ta Domnească din Iași, la Cetățuia și de acolo aĭ pornit la luptă pentru neam și lege, și iată azĭ, a doua zĭ de Duminica Mare, Te întorcĭ în Iașul Tău iubit. Dar dela acea Duminică Mare până la aceasta a doua zĭ de Duminica Mare de acum s'au scurs tocmaĭ 224 anĭ, în care ți-a fost dat să înduri mucenicia pribegiei.

Azĭ, conduși de nobilul Tău spirit, am realizat, am înfăptuit ceiace aveaĭ dreptul să crezĭ că trebuie să se facă, când aĭ scris Hronicul. Toți bine cuvântăm aceste

clipe, când te-aí putut întoarce în Moldova Ta, care azí e liberă, frumoasă, așa cum a-í dorít-o Tu, și când sunt liberí toți frații Români, cărora Tu, ca să creadă într'un viítor maí buní í-aí arătat căile glorioase ale trecutului.

Tu, príncipe, al culturíi moldovenești, te-aí întors tocmaí când pe Tronul Țăreí stă un Rege al Culturei Naționale, care Te-a întâmpínat la íntrarea Ta în țară și Te-a salutat cu dragoste.

Fíi bine venít, Voievod íubít, și cum spíritul Tău este strejar al gândului nostru și călăuza conștiínței românești, așa și trupul Tău odíhnească veșnic între noí.

Vecínică să-ți fie pomenírea.

Reîntegrarea Mânăstirii Neamțu-Secu

în folosința vetrei înconjurătoare

Diac. V. Gh. Vasilache

1) Reflecții. 2) Programul solemnității. 3) Actul de restituire. 4) Legea. 5) Planul.

In ziua de Sf. Petru și Pavel a. c. s'a consfințit în chip solemn actul de restituire a vetrei Mânăstirei Neamțu. Acest triumf al dreptății a fost sărbătorit cu însuflețire și voioșie sufletească, cum rare ori ne este dat să o vedem în viața noastră. Bucuria izbândei a fost cu atât mai mare, cu cât ne gândim că aproape nimeni nu mai credea în ea, decât doar I. P. S. Nicodem promotorul și susținătorul curajos a acestui crez victorios.

Acum zece ani de zile în urmă, când I. P. S. Nicodem s'a retras la M-rea Neamțu, a găsit această ctitorie mușatină și apoi și a altor voevozi, în o stare sufletească, culturală și materială de nedescris. Pe zidurile acestor strălucite ctitorii voevodale vedeai cum se prelingeau șiroaiele de ploaie, cari pare că erau lacrimile voevozilor, ce deplângeau

soarta pe care le-am zărăzit-o noi urmaşii prea darnicilor Domni.

Tiparniţa n'avea ce lucra, căci fiicele ei, tipografiile de astăzi de prin oraşe îi atrăsese pe toţi tipăritorii de cărţi, iar cei din Mânăstire erau lipsiţi de talentul cel scriitoricesc, pentru a imprima în slove gând luminos de îndrumare sufletească. Părinţii vieţuitori în această sf. Mânăstire, evlavioşi închinători către Dumnezeu, îşi vedeau viaţa din ce în ce mai ştirbită în drepturile ei, atât din punct de vedere material, cât şi în ce priveşte pregătirea lor intelectuală, încât pare că se micşorase orice având de adâncire a vieţii de cucernicie şi apoi de manifestare a făcliei celei vii a credinţei, care pâlpâia în sufletele lor.

Drepturile Mânăstirei erau nesocotite şi încălcate zi de zi. De unde la 1859 îi luase Statul 300.000 hectare cu toate acareturile şi animalele depe ele, din care nu-i mai lăsase decât o vatră de 14.000 hectare, acum îi cotropise şi pe acestea şi... nedreptatea hrăpăreaţă până acolo mersese, că au căutat să le ia pământul până'n poarta Mânăstirii, iar părinţii să-şi cumpere lemne din târg, pentru încălzit.

Cu cât nedreptăţile creşteau, cu atât rugile fierbinţi a cucernicilor părinţi se înălţau mai stăruitor către Dumnezeu cel Atotdrept.

Şi a văzut Dumnezeu nedreptatea făcută Bisericii Lui, părinţilor şi prea darnicilor ctitori cari înzestrase acest aşezământ de credinţă, de evlavie şi de lumină. Şi atunci, prin planul Său, pe care noi abia astăzi ni-l explicăm, li-a dat pe omul, cărturarul şi ierarhul, care să repare nedreptăţile, să restatornicească ctitoria şi să reînvie vechea viaţă de înalte preocupări mânăstireşti.

Prin vrednicia sa, I. P. S. Nicodem a şters lacrămile ctitorilor, le-a luminat faţa, le-a înviorat puterea şi astăzi sunt mândre, când privim la îmbrăcămintea sărbătorească a acestor ziduri voevodale.

In ce priveşte tipografia, rotativele se învârteau zi şi noapte în tipărirea Bibliei tradusă de I. P. S. Nicodem. Odată cu Cuvântul lui Dumnezeu, tipărea şi tălmăcirea din mari predicatori ; mai apoi şi viaţa Sfinţilor Părinţi. Nu mai puţin avea grijă în a da la lumina tiparului istorisiri morale pline

de învăţăminte creştineşti, pe care le trimetea ca torţe luminoase pe piaţa sufletească a neamului românesc.

Iar pentru a reînvia pildele vii de călugări, cari să trezească noui avânturi de urmat pe calea cea în chip îngeresc, a tălmăcit în româneşte viaţa lui Paisie Velicicovschi, a acelui care o reînviat viaţa monahicească în veacul al XVIII şi a fost îndrumătorul luminat a vieţii noastre monahale de până acum. Viaţa monahilor astfel a îmbunătăţit-o în cunoştinţi întru fapta cea bună, în îndrumarea adevăratei ei chemări.

Dar spueam că drepturile Mânăstirei erau veşnic încălcate, veşnic ştirbite, aşa încât se ajunsese ca monahii să nu mai fie stăpâni decât pe zidurile acestui aşezământ şi palmacul de pământ care ţinea cât o aruncătură de umbră a zidurilor.

Da, era dreptatea ştirbită în afară, dar nu şi în actele cari erau acoperite de praf şi bruma vremilor şi, mai presus de ele, nici în sufletul înaltului ierarh. A fost de ajuns ca această dreptate cuvenită Mânăstirei să cuprindă gândul şi sufletul I. P. S. Nicodem, pentruca să nu'şi mai dea odihnă zi şi noapte în a cerceta arhivele de aici şi dela Bucureşti, pentru a aduna raţiune de drept lângă raţiune de drept şi a formula astfel dreptatea pozitivă a Mănăstirei nedreptăţite. In nopţi de iarnă şi în zori de vară, îl găseai descifrând procese verbale, acte vechi şi planuri de hotărnicie, scoţând din fiecare adevărul cauzei pentru care lupta. Apoi, cu oricine se întâlnea, oriunde, oarecare venea la I. P. S. Sa, îi arăta fără nici o vădire de oboseală nedreptatea care i s-a facut M-rei, luându-i-se puţinul care-i mai rămăsese. Pe toţi îi capacita, tuturor le dădea raţiuni de drept, pe toţi îi înflăcăra să sară în apărarea unei cauze drepte şi sfinte. Pentru cei mai îndepărtaţi a alcătuit patru volume de *memorii*, în care cu un lux de argumente documentare apăra şi punea în lumină dreptatea Mânăstirei.

Ba ceva mai mult, până acolo a mers în eroismul apărărei cauzei dreptăţii M-rii, încât s'a jertfit, dând dimisie din Stăreţie, numai să nu renunţă în a apăra dreptul şi dreptatea. Dar nu s'a oprit aici, ci a mărturisit că chiar dacă nu mai este stareţ, cu atât mai mult va lupta pentru revinde-

carea dreptăţii, pentrucă el îşi are metania din această Sf. Mânăstire şi dator este fiul să-şi apere părinţii....

* * *

Iată că, după un sbucium de zece ani de zile şi după Vinerea cea mare a sacrificiului, a ajuns I. P. S. Nicodem să vadă biruinţa luminei adevărului. A avut fericirea ca să i se predea cheile dreptăţii, tocmai în ziua de Sf. Petru şi Pavel.

Izbânda dreptăţii câştigată de I. P. S. Mitropolit Nicodem, pentru Mânăstirea Neamţu, e o biruinţă nu numai pentru întreaga Mânăstire, şi e o victorie şi o nouă ctitorie pentru întreaga Biserică ortodoxă română. Binele realizat M-rei Neamţu se va revărsa peste întreaga Biserică românească, cler şi popor.

Urarea pe care o putem face, nu poate fi alta, decât să dorim din tot sufletul şi să ne rugăm lui Dumnezeu ca să se ajungă la prosperarea, înălţarea şi realizarea tuturor celor dorite *nouii ctitorii, de către noul ei ctitor, I. P. S. Mitropolit Nicodem,* căruia îi urăm încă mulţi şi fericiţi ani întru îndrumarea sufletească a poporului credincios.

Cum s'a desfăşurat solemnitatea semnării actului de restauraţie

După terminarea Sf. Liturghii, I. P. S. Mitropolit Nicodem însoţit fiind de Episcopul Visarion, P. S. Grigore Botoşăneanu, Arhim. Valerie Moglan, Stareţul M-rei Neamţu, de protopopii din eparhie, de stareţii şi stareţile mânăstirilor din eparhie şi de soborul sf. M-ri Neamţu, a ieşit în poarta Mânăstirei întru întâmpinarea înalţilor oaspeţi : d-nii Alex. Lapedatu, ministru cultelor şi artelor, V. Iamandi, ministru de stat şi Mircea Canciov, subsecretar de stat la domenii, însoţiţi de d-nii Petre Roşianu, inspector general în ministerul

cultelor, avocat consilier N. Davidescu, din acelaş minister, T. Zipa prefectul Iaşilor, L. Mrejeru prefectul de Neamţu etc., care veneau dela Bucureşti prin Piatra Neamţu.

In sunetul clopotelor au intrat în biserică, unde imediat s'a oficiat un Te-deum, de către P. S. Vicar Grigore, înconjurat de un mare sobor de preoţi.

După terminarea serviciului religios, I. P. S. Nicodem a vorbit, arătând cu multă înţălepciune, rolul pe care l-a împlinit Mânăstirea Neamţu, din punct de vedere religios, cultural, naţional şi chiar economic. Toate aceste chemări la care a răspuns M-rea Neamţu, I. P. S. Mitropolit le-a ilustrat cu bogate dovezi din trecut şi chiar şi cu unele din prezent. Aceleaş preocupări se cere să le împlinească şi astăzi această ctitorie voevodală. Cu aceasta a încheiat, lăsând să se citească actul de restaurare.

D. ministru Alex. Lapedatu a citit apoi actul de repunere în posesiune — pe care îl publicăm la urmă. Sfârşindu-se lectura actului I. P. S. Nicodem a îmbrăţişat pe d-nii Lapedatu şi Cancicov.

D. subsecretar de stat M. Cancicov a spus că are însărcinarea să predea Mitropolitului procesul-verbal, prin care să redă Mânăstirei Neamţu vatra înconjurătoare cu plaiurile respective.

In timpul acesta clopotul cel mare vestea în chip sărbătoresc izbânda dreptăţii, iar săcăluşele pocneau vestind bucuria clipei mult aşteptate.

I. P. S. Nicodem a vorbit din nou, spunând că ziua de Sf. Petru şi Pavel, de anul acesta, e o sărbătoare deosebit de mare, pentrucă se petrece un lucru de o deosebită însemnătate pentru această Mânăstire.

„Nu ştiu cum să tălmăcesc acest lucru, pentrucă ziua de astăzi n'a fost aleasă, aşa cum n'a fost aleasă nici ziua când au fost aduse la Iaşi osemintele lui Dimitrie Cantemir. Dar care a coincidat cu ziua plecării Domnitorului: tot Duminica Mare.

Astăzi este pomenirea lui Petru Muşat, primul ctitor al Mânăstirei Neamţu, cel care a donat averea

pe care o predaţi. Ei bine, tocmai astăzi veniţi să restituiţi această ctitorie, când se face pomenirea lui — de Sf. Petru.

Cu toţi venim astăzi, cu toată recunoştinţa să vă exprimăm mulţumirile noastre, pentru actul de dreptate ce ni se face după zece ani de cercetare.

In ziua când am primit ştirea sancţionării legii, eu am telegrafiat M. S. Regelui anunţându-l că Mânăstirea îl socoate marele ei ctitor. Majestatea Sa mi-a răspuns binevoitor.

Astăzi proclam ctitor pe d-nii miniştrii: Lapedatu, Sassu şi Canciacov, pentru dragostea şi bunăvoinţa cu care ne-au ajutat. Ii rog să se considere ocrotitorii şi purtătorii de grijă ai acestei mânăstiri. Să trăiţi! Să trăiască Majestatea Sa Regele!"

Corul monahilor a intonat „Mulţi ani trăiască".

P. S. Grigore: Trăiască I. P. S. Mitropolit Nicodem făuritorul acestei ctitorii!

Se cântă „Mulţi ani trăiască!"

Mitropolitul Nicodem şi d-nii miniştrii Lapedatu şi Cancicov au semnat actul de restauraţie.

La ora 1 jum. solemnitatea din biserică a luat sfârşit. La ora 2 s'a servit oaspeţilor o masă intimă la stăreţie.

Primul a vorbit I. P. S. Nicodem, toastând pentru M. S. Regele.

P. S. Visarion a arătat grija pe care trebue să o aibă ierarhia în chivernisirea averilor bisericeşti şi unde ar duce nedestoinicia gospodăriei acestei averi. Toastează pentru d-nii miniştrii: Lapedatu şi Cancicov.

D. subsecretar de stat M. Cancicov a descris motivele cari l-au determinat să facă dreptate mânăstirii: consideraţiuni de ordin naţional şi spiritual. Toastează pentru prosperitatea mânăstirei.

D. Ministru Lapedatu arată că „ziua de astăzi încheie o luptă, o strădanie şi o biruinţă, o nouă ctitorie si începe o nouă viaţă spirituală socială şi culturală. Şi toastează pentru I. P. S. Mitropolit Nicodem.

Mai vorbeşte d-l deputat Pşpelinschi din partea judeţului, un bun apărător al intereselor Mânăstirii.

După masă, miniştrii au vizitat muzeul mânăstirei. D-l Canciov a plecat la ora 5. D. ministru Lapedatu a rămas la Mânăstire. A doua zi, I. P. S. Mitropolit împreună cu d-l Lapedatu şi P. S. Visarion au vizitat Mânăstirile: Secu, Agapia şi Văratec.

La fiecare mânăstire s'au făcut primiri sărbătoreşti, iar I. P. S. Mitropolit Nicodem a ţinut câte o cuvântate îndemnând pe călugări şi călugăriţe să fie pe linia de împlinire a înaltelor lor chemări. La Mânăstirea Agapia şi Văratec cu toţii au rămas plăcut impresionaţi de activitatea pe care o desfăşoară maicele în ateliere, mai ales cele dela Agapia.

A treia zi D-l ministru Lapedatu a plecat la Bucureşti, fiind însoţit până la P. Neamţu de P. S. Vicar Grigorie.

Actul de restituirea vetrei

Astăzi 29 Iunie, anul Domnului 1935, al şaselea al domniei M. S. Regelui Corol al II-lea, Preşedinte al Consiliului de Miniştri fiind D-l Tătărăscu, subsemnaţii Alex. Lapedatu, Ministrul Cultelor şi Vasile P. Sassu, Ministru Agriculturii şi Domeniilor, în baza legii publicată în Monitorul Oficial No. 80 din 4 Aprilie 1935, am predat Mănăstirii Neamţu-Secu în deplină şi perpetuă folosinţă terenul denumit „Vatra Inconjurătoare", ridicat în planul aprobat de noi la 18 Mai 1935, cu următoarele linii şi puncte hotarnice: Începând din gura pârâului Chiriacu pe marginea loturilor locuitorilor împropietăriţi la 1864 până la gura Văei-Rele, iar de aci se urcă la deal pe acest pârău, aşa cum coteşte el până la obârşie; de acolo hotarul merge drept la Runcu şi la Piciorul Căneluí; după aceea prin poenile Sârghia şi Pahomia pe din jos de schitul Sihla, drept în obcina Sihlei, unde se înpreună cu Bălţăteştíi; de acolo tot obcina în sus până la Chitoace (pe plan cota 1108), pe obcina Chitelor, obcina Tăciunelui, pe la răscoale şi tot pe obcină înainte până unde

se întâlneşte cu planul Rotund (pe plan cota 784). De aici hotarul coboară pe coastă devale la obârşia pârâului Săscuţa, pe care îl urmează până la margina pădurii de către Apa Neamţului, iar de aici linie dreaptă la şoseaua Pipirig-Târgul Neamţului la punctul unde ea întâlneşte pârâul Carpen (la Porcărie). Mai departe hotarul urmează Apa Carpenului la deal până la acea din urmă bifurcare a acestui pârâu, apucând de aici de pârăul de Vest ce duce la margina poenei Pocrov, iar de aici spre Vest pe marginea poenei Pocrov până în culmea Leghenului (cota 819 pe plan), mai departe pe culmea Leghenului culmea Dobreanului (pe plan litera G.), de unde se îndreaptă către Vest şi merge pe culmea Dobrenaşului până în culmea Coasta Fagului (pe plan litera H.) De aici se îndreaptă hotarul către Vest şi mergând pe culme obcinei prin cotele 933, 932, 960, 1010, 1009 şi 968 până la vârful Bâtca Netedă, continuă înainte tot pe culme pâna la cota 1130 spre Chiţigaia dela fundul pârâului Nemţişorul, iar din acest punct hotarul se îndreaptă spre Răsărit spre culmea Strungăriilor prin cotele 1033, 935, 822 şi tot pe culme până la vârful Rusu-Mare (pe plan litera R). De colo hotarul se îndreaptă spre Est pe culmea Rusu Mic pânăla vârf (de plan cota 639) şi tot spre Est pe culmea Bourului, apoi spre Nord pe culmea alunişului până la cota 805, de unde merge pe culmea Pleşului până la cota 791 din dreapta obârşiei pârâului Chiriacu iar de aici coboară la cota 726 şi mai departe la obârşia pârâului Chiriacu pe care o urmează până la gura lui.

Potrivit art. 4 din aceeaş lege, predarea s'a făcut Înalt Prea Sfinţitului Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, Preşedintele de drept al Comitetutul de Administrare a averi acestei Sfinte Mănăstiri.

Drept care am întocmit şi subscris acest, act, ca să fie şi să rămâie spre perpetuă amintirea celor viitori.

Ministrul Cultelor,
(ss) **Al. Lapedatu**

Ministrul Domenilor
(ss) **M. Concicov**

Mitropolitul Moldovei şi Sucevei
(ss) † **Nicodem**

LEGE

privitoare la reintegrarea Mânăstirii Neamţu=Secu, în folosinţa vetrei înconjurătoare.

Art. 1. Statul este autorizat să atribue Sfintei Mânăstiri Neamţu-Secu în perpetuă şi deplină folosinţă terenul denumit vatra înconjurăroare, astfel cum s'a delimitat pe baza decretului domnesc Nr. 4381 din 10 Iunie 1859 şi cum a fost individualizat prin lucrările comisiunii tehnice mixte din vara anului 1934.

Cu ocazia lucrărilor de hotarnicie pe teren, Ministerele de Domenii şi Culte, de acord cu Mânăstirea Neamţu-Secu, vor putea face schimburi de terenuri sau retuşeri în interesul unei mai bune exploatări şi vecinătăţi pe viitor, însă numai în cuantumul întinderii vetrei înconjurătoare dela 1859.

Art. 2. Destinaţia venitului va fi exclusiv pentru refacerea materială, duhovnicească, culturală şi de caritatea creştinească a mânăstirii, adică pentru restaurarea celor 18 diserici ale mănăstirii şi schiturile ei, a incintelor, acaretelor şi a tuturor chiliilor călugăreşti; pentru instituirea şcolilor de educaţie călugărească şi de misionari necesare atât Mânăstirii Neamţu-Secu, cât şi tuturor celorlalte mânăstiri ortodoxe române; pentru desvoltarea tipografiei existente şi a diverselor ateliere de pictură bisericescă, sculptură, legătorie de cărţi, ţesătorie de ştofe pentru îmbrăcămintea călugărilor, etc.; pentru reorganizarea spitalului de bătrâni, a farmaciei existente, întreţinerea în bună rânduială a casei de oaspeţi şi pentru crearea ori căror alte instituţii de asemedea natură.

Art. 3. Mânăstirea Neamţu-Secu, se scuteşte pe viitor de orce contribuţii sau taxe către biserică şi instituţiile ei.

Art. 4. Prin derogarea dela dispoziţiile legei pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române şi a statutului ei, administraţia Mânăstirii Neamţu-Secu se va face de un comitet compus din 4 persoane şi anume: I. P, S. S. Mitropolitul Moldovei şi Sucevei, ca preşedinte şi stareţul Mânăstirii Neamţu, egumenul Mânăstirii Secu şi un delegat, ales de soborul întrunit al ambelor mânăstiri ca membri.

Comitetul va fi ajutat de personalul tehnic necesar.

Controlul administraţiei şi conducerii mânăstirii îl va avea o Eforie compusă din : I. P. S. S. Patriarhul, preşedinte al Sf. Sinod; ministru cultelor şi ministrul domeniilor, ale căror atribuţii vor fi: aprobarea bugetelor şi a conturilor de gestiune şi de a veghea ca fondul să se administreze bine şi să fie destinat exclusiv scopurilor indicate în această lege.

Sediul Eforiei va fi la Ministerul Cultelor.

Art. 5. Prin derogarea dela legea pentru organizare Bisericii Ortodoxe Române şi a statutului ei, Mânăstirea Neamţu-Secu, împreună cu toate schiturile sale, constituie o singură persoană juridică, cu o administraţiei unitară; iar din punct de vedere duhovnicesc stă direct sub supravegherea Sfântului Sinod.

Art 6. Un regulament va determina modul de aplicare al legii de faţă.

Această lege s'a votat de senat în şedinţa del 14 Martie 1935 şi s'a adoptat cu majoritatea de una sută trei voturi contra trei.

(ss) Vicepreşedinte, **Tony Iliescu**

(L. S. S.).

Secretar, (ss) **Matei Vasiliu.**

Această lege s'a votat de Adunarea Deputaţilor în şedinţa dela 23 Martie anul 1935 şi s'a adoptat cu unanimitate de un sută şapte voturi.

Vicepreşedinte, (ss) **George Fotino**

(L. S. A. D.).

Secretar, (ss) **Iuliu Nasta.**

Promulgăm această lege şi ordonăm ca să fie învestită cu sigiliul statului şi publicată în monitorul Oficial.

Dat în Bucureşti la 2 Aprilie 1935.

(L. S. St.) (ss) **CAROL.**

Ministrul cultelor şi artelor,

(ss) **Al. Lapedatu.**

Ministru Agriculturi şi Domeniilor,

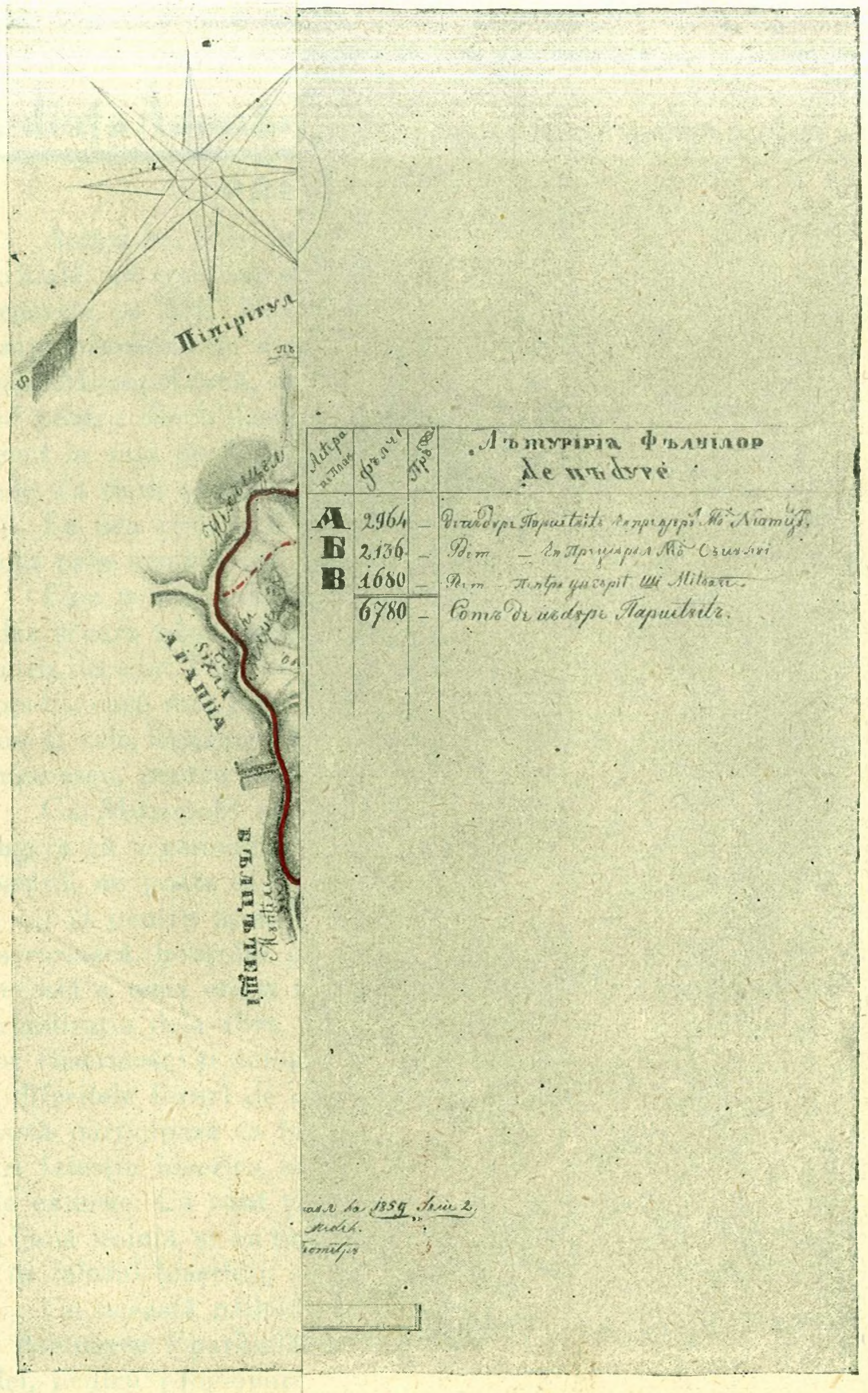
(ss). **V. P. Sassu.**

Ministrul Justiţiei,

(ss) **Valeriu Pop,**

Monitorul Oficial Nr.80 din 4 Aprilie 1935.

A MONASTIRII“

Mănăstirea
Pădurea
Pădurea
Pădur

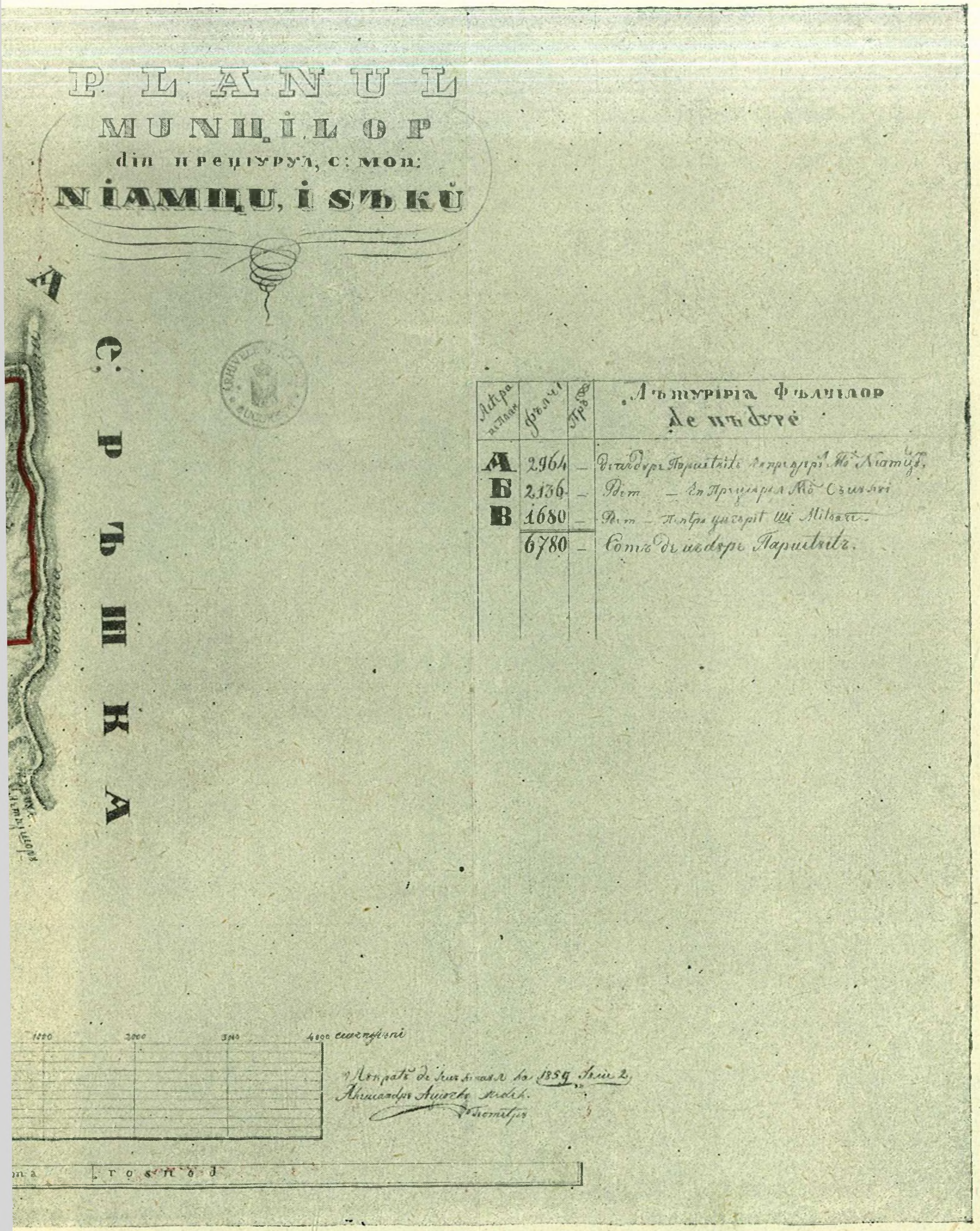
PLANUL MOȘIEI MONASTIRILOR NEA

EXPL

Planul de sus reprezintă „Vatra Monastirilor“ Neamțu Secu cu schiturile lor Vovi
denia, Pocrovu, Sihăstria, Sihla și Icoana“, adecă moșia lăsată monastirii la anul 185
întocmit de inginerul Alexandru Agioglu la 2 Iulie 1859, din ordinul comisiunei regulatorie
La început vatra se cuprindea între limitele însemnate în plan prin culoarea roșie. Dar î
același an, la Septembrie, din ordinul Ministerului Cultelor și a comisiunei regulatorie

MȚU-SECU, NUMITĂ „VATRA MONASTIRII“

LICARE

averilor monastireşti, hotarul ei de vest a fost retras mai spre Răsărit, pe pârâul Dumesnicul, pârâul Leghenul, opcina Dobreanu până în vârful Dobreanului şi deacolo linie dreaptă la Rusu Mic, cum se vede însemnat pe plan cu o linie roşie punctată. Această rectificare s'a făcut de inginerul inspector din Ministerul Cultelor Gh. Dubău (să se vadă anexele 7, 8, 9, şi 10 din Memoriul Monastirii Neamţu, ediţia 1934).

Şedinţa Adunării Eparhiale din anul 1935

PROCES-VERBAL

Astăzi 27 Mai, anul 1935, fiind convocată Adunarea Eparhială, cu convocarea Nr. 5894 din 13 Mai a. c., în conformitate cu Art. Nr. 132 şi 134 din Statutul legii de organizare bisericească, a avut loc la ora 10 dimineaţa, în Catedrala Mitropolitană, după oficierea Sf. Liturghii, Te-Deumul pentru deschiderea adunării, iar în urmă membrii au trecut în sala de festivităţi a Seminarului Veniamin din Iaşi, unde s'a ţinut şedinţa.

La ora 10 1/2 I. P. S. Mitropolit Nicodem deschide şedinţa prin următoarea cuvântare:

Este prima şedinţă a Adunării Eparhiale pe care o prezidez şi care până acum a lucrat sub fostul Mitropolit I. P. S. Pimen, decedat. Exprim adâncul omagiul memoriei fostului Mitropolit, care mai bine de 25 ani a păstorit prin vremuri şi bune şi rele, Eparhia Moldovei. Să înălţăm rugă fierbinte lui Dumnezeu, pentru odihna lui veşnică şi Dumnezeu să-l ierte.

Ca Mitropolit al Moldovei, spune că are deplina convingere că organizaţia bisericească care o are acum biserica noastră, nu poate să aducă decât rezultate bune, atât pentru ea cât şi pentru ţară. Participarea mirenilor la conducerea bisericească, hotărâtă prin noua organizare bisericească, reprezintă a treia etapă în evoluţia organizaţiei bisericeşti: 1) Organizaţia dela 1872, 2) Cea dela 1909 (Consistoriul Superior Bisericesc) şi actuala, la care iau parte şi membri mireni în diferitele foruri de conducere bisericească. Consideră această participare ca îndreptăţită pentru că e drept ca cei cari întreţin biserica să ia parte şi la conducerea ei în lucrurile externe. Că sunt unele părţi cari nu se potrivesc, aceste cu bună voinţă şi cu timpul se vor îndrepta şi negreşit, vor fi şi în folosul bisericii, şi în folosul Ţării.

Cu această nădejde şi încredere, suntem chemaţi astăzi în Adunarea Eparhială spre a discuta chestiunile la ordinea zilei, pentru promovarea binelui Bisericii.

In urmă se formează biuroul Adunării, alegându-se doi secretari: Pr. I. Negoiţă şi avocat Gh. Tutoveanu.

I. Se face apelul nominal, la care răspund prezenţi 42 membri din cari 18 preoţi, 24 mireni.

Dl. Victor Cădere, ministru plenipotenţiar la Varşovia, membru în adunare, motivează absenţa.

Adunarea fiind în număr, se declară constituită, intrând în ordinea de zi.

II. I. P. S. Mitropolit preşedinte, crede că e bine să se ia în discuţie în primul rând punctul 10 din ordinea de zi „Chestiunna salarizării Clerului“ care preocupă în chip deosebit lumea bisericească.

I. P. S. Sa comunică că în ziua de 26 Mai având prilejul să se întâlnească la Bucureşti, cu dl. Ministru Al. Lapedatu, domnia sa i-a declarat că în ce priveşte calcularea salarului a schimbat punctul de pe venituri personale, pe cele parohiale, că se vor face salarii după trei grupuri de parohii: cele cu mijloace proprii până la măsura plăţii integrale a clerului, cele cari pot contribui cu o parte din venituri la salarizarea clerului şi cele la cari statul va servi întregul salar, că ceeace l-a determinat să ajungă la acest sistem de salarizare, a fost în primul rând, Legea de organizare bisericească şi Legea Cultelor. Că punctul de plecare a fost nepotrivirea între salarul clerului bisericei ortodoxe şi salarul şi beneficiile clerului minoritar. Faţă de declaraţiile d-lui Ministru, care urmează ca în vară să se ocupe în deosebi de această chestiune, ea nu mai trebue să facă obiectul discuţiei de astăzi.

Dl. Osvald Racoviţă aduce cuvântul din partea d-lui ministru Victor Iamandi, că salarizarea de până acum nu corespunde misiunei preoţilor şi că d-sa, împreună cu toţi membrii eparhiei cari sunt şi deputaţi, sunt de acord să nu se ştirbească din drepturile de până acum, ci să se completeze.

Făgăduieşte tot concursul pentru legitimile drepturi ale clerului.

Păr. Valeriu Iordăchescu zice că faţă de lămuririle d-lui ministru Lapedatu comunicate de I. P. S. Mitropolit, ca şi faţă de declaraţiile d-lui Osvald Racoviţă în numele d-lui ministru V. Iamandi, e de părere să nu se mai discute ches-

tia salarizării şi exprimă mulţumiri pentru solicitudinea arătată clerului.

I. P. S. Nicodem, mai adaogă câteva cuvinte spre lichidarea unei situaţii neplăcute, anume că I. P. S. Sa, cât timp a fost în conducerea bisericească a ţinut seamă de nevoile preoţilor şi că doreşte ca ei să-l socotească totdeauna alături de dânşii: „Dar pentru aceasta trebue să fie ascultat şi ca să nu se mai audă vorbe de acelea cari nu corespund realităţii. Arată că situaţia episcopatului nu este mai bună decât a clerului în genere, dacă privim la felul cum e salariat episcopul, că nu are personal de serviciu, că n'are paracliseri la Catedrală, etc. Ţine să aibă în vedere întotdeauna aceste lucruri şi să se ceară numai lucruri echitabile, asigurând că atunci când preoţimea va fi nedreptăţită, I. P. S. Sa va fi alături de dreptele revendicări ale ei, cu orice risc.

După aceasta dl. avocat Gh. Tutoveanu, luând cuvântul roagă să i se permită a face două comunicări în afară de ordinea de zi, întrucât d-sa, ca profesionist, e ţinut să plece la tribunal. Adunarea încuviinţează. D-sa prezintă adunării plângerea locuitorilor din Rediu lui Tatar, contra preotului Boris Lizo, care trăeşte în mari neînţelegeri cu poporul şi cu toate cele patru reclamaţiuni făcute, n'au obţinut rezultatul cuvenit.

I. P. S. Mitropolit spune că, cazul fiind în cercetare, se va rezolva la vreme, cum va fi drept. Găseşte prilejul să exprime dificultatea care se încearcă de obiceiu cu darea în judecată a elementelor indisciplinate, dar cari sunt achitate de consistoriu.

A doua chestiune care o ridică dl. Tutoveanu este aceea a nerespectării repausului duminical, când funcţionarii diferitelor instituţii sunt chemaţi la serviciu; elevii la şcoli; lucrătorii în fabrici, etc. Dumineca şi în sărbători, şi se întâmplă fel de fel de întruniri şi distracţii tot în zile de Duminică dimineaţa.

In legătură cu această chestiune dl. Bârliba ridică şi chestiunea instrucţiei preregimentare, care îşi face exerciţiile tot Dumineca şi în sărbători, sustrăgând tinerimea dela biserică. E de părere ca această instrucţie premilitară să aibă loc după amiază.

Dl. C. Iancu, arată cum are loc instrucţia preregimentară la Dorohoi, anume că întâi tineretul merge la Biserică şi în urmă pleacă la instrucţie.

I. P. S. Mitropolit spune că cunoaşte chestiunea, şi a intervenit în ce priveşte instrucţia premilitară, arătând că nu-i potrivită Dumineca, căci preotul este ocupat atât înainte de amiază cu serviciul la Biserică, cât şi după amiază, cu alte servicii religioase, cerând altă zi pentru instructia premilitară. Iar în ce priveşte repausul duminical, socoate nimerit ca şi lumea creştină să se constitue în asociaţie, care să supravegheze aplicarea repausului duminical.

III. Venind la punctul 3 din ordinea de zi „Citirea sumarului şedinţei adunării adunării dela 29 Mai 1934", adunarea în unanimitate îl aprobă, renunţând la citirea sumarului, întrucât s'a luat cunoştinţă de el din foaia oficială „Mitropolia Moldovii" unde a fost publicat.

IV. Referatele secţiunilor consiliului eparhial:

a) Părintele Const. Gr. Vuiescu, consilier referent al Secţiei Administrative bisericeşti, citeşte referatul secţiunei, înreg. sub Nr. 6222 din 1935, în care face expunerea mersului vieţii administrative bisericeşti pe anul 1934.

La cele expuse in referat iau cuvântul:

I. P. S. Mitropolit comunică în chestiunea plăţii nouilor numiţi şi nerecunoscuţi cu salar de Minister până acum, că dl. Ministru Lapedatu i-a declarat că va trebui să facă demersuri ca să se revină asupra jurnalului Consiliului de Miniştri din 9 Februarie a. c. şi să se acorde salar nouilor numiţi preoţi ca şi altor categorii, fără de cari serviciul nu poate fi făcut.

Dl. Răutu vorbeşte de greutăţile provocate de încheerea Consiliului de Miniştri dela 9 Februarie, de a nu se putea face numiri de preoţi, profesori etc., şi de a nu se putea face nici o lucrare în interes public, arătând că au intervenit la dl. Prim Ministru şi la Ministrul Cultelor, spre a se înlătura greşelile, dând putinţa plăţii personalului strict necesar.

Dl. Stoianovici spune ca nu se împacă cu nota polemistă din referat cu dl. ministru Lapedatu şi că nu putea dl. ministru să răspundă altfel, decum a răspuns prin adresele

respective, anume că „se va vedea ce să va putea face“ deoarece Ministrul răspunde aşa cum e hotărît prin lege. Socoate că trebue scoasă din referat partea de polemică cu dl. Ministru.

Dl. Prelipceanu, spune că cele din referat nu sunt altceva decât starea de fapt şi că ceeace numeşte dl. Răutu „notă polemistă“ sunt însăşi cuvintele din adresele Ministerului, că d-sa s'a aşteptat chiar ca referatul secţiei administrative să fie mult mai energic în această chestiune.

Păr. Niculea, adaogă că cele din referat trebue să rămână aşa cum sunt redate, întrucât ele înfăţişează o situaţie de fapt şi din lucrurile noui cari ne-au fost comunicate azi, să rezulte o mângâere pentru noi.

Dl. I. Hudiţă, spune că salarizarea nu depinde de adresele cari s'au schimbat ci de buget, iar acesta nu poate suferi modificări, decât cu votul parlamentului sau pe cale de decret-lege.

Dl. Maxim-Neamţ, intervine de a se trece în buget şi cântăreţii lăsaţi fără salar până acum.

Păr. C. Vuiescu—consilier referent, spune că nu este nici o notă polemică în referat ci numai se înregistroază cele din cuprinsul adreselor primite dela Minister.

Dl. Răutu, răspunde d-lui Prelipceanu, că dacă ar fi fost dela început în şedinţă, ar fi văzut că a avut intenţia şi doreşte să îndrepte lucrurile. Nu consimte să se aducă vre-o jignire d-lui Lapedatu, că-şi dă seama că, cu leafa de mizerie preotul nu poate face serviciu cum trebue.

Cuvântul de pace adus de I. P. S. Mitropolit cu privire la declaraţiile d-lui ministru Lapedatu, este o chezăşie că d-sa va veni cu soluţia cea mai bună. Ţinem să afirmăm că noi vom apăra interesele preoţimei.

Adunarea, în unanimitate, aprobă referatul Secţiei Administrative aşa cum a fost întocmit, fără nici o modificare.

b) Păr. C. Nonea, consilier referent la Secţia Culturală, citeşte referatul înregistrat sub Nr. 6223, care înfăţişează diferitele aspecte ale activităţii secţiunei culturale bisericeşti.

Asupra celor din referat iau cuvântul:

Păr. C. Matasă, în chestia şcoalei de cântăreţi din Pia-

tra Neamţ şi spune că funcţionarea acesteia nu este un act de anarhie şi continuarea de funcţiune a unei şcoli cu vechime de 70 ani şi cu aprobarea Adunării generale şi cere să se admită frequenţa elevilor din anul acesta.

I. P. S. răspunde că se vor lua în consideraţie acei cari au frecventat şi dela toamnă vor fi încadraţi în clasele respective, în Şcoala de cântăreţi a Eparhiei, care va fi mutată dela Iaşi, la M-rea Neamţu, unde în acel mediu de adâncă piozitate, de interne preocupări bisericeşti, de o fidelă împlinire a tipicului şi a măiestrilor cântări şi de o trează disciplină morală, vom putea forma pe viitorii noştrii cântăreţi, în a fi buni tipicari, pricepuţi citeţi, meşteri cântăreţi, iar în viaţă vor fi aşa cum le cere învăţătura pe care o propovăduesc prin cântarea bisericească.

Adunarea eparhială aprobă cu puternice apluze această mutare a şcoalei de cântăreţi din Iaşi, la M-rea Neamţu.

Păr. Furtună luând cuvântul, spune că ar trebui numită o Comisiune care să studieze mai deaproape, modul de predare a învăţământului religios, spre a se evita unele lipsuri; că n'a fost deloc potrivit redarea în Foaia oficială a Mitropoliei, vorbe nepotrivite la adresa fostului Mitropolit Pimen. Să se lămurească dacă preotul profesor de religie la cursul seminarial, este obligat să predea şi în învăţământul primar.

Cere ca Facultatea de Teologie dela Chişinău să fie adusă la Iaşi, iar seminarul „Veniamin" să fie dus la Dorohoi. Doreşte să se folosească elementele culturale pentru activitatea potrivită pregătirei lor, nu in serviciu cari lasă neutilizate puterile pregătirei lor speciale. Trebue o mai bună diviziune a muncii în Eparhie. E pentru organizarea arhivelor vechi de la Sf. Mitropolie.

Dl. Bârliba, răspunde în chestiunea semnalării Păr. D. Furtună, că n'ar fi fost la locul lor în revista oficială „rănile de vindecat" rămase de pe urma fostului Mitropolit Pimen, că Păr. se contrazice, întrucât astăzi chiar sf. sa vorbeşte despre unele răni ce ar trebui vindecate.

Păr. Valerie Iordăchescu face câteva observaţii în legătură cu referatul secţiei culturale, anume: un preot nu poate fi obligat la mai mult de 8 ore de curs în şcoala pri-

mară. Corpul didactic primar a suplinit pe preot acolo unde el n'a putut preda, este bine să folosim momentul întoarcerei şcoalei spre biserică ; în ce priveşte învăţământul seminarial nu înţelege să fie scos din cadrul învăţământului secundar, dar ca să se strângă mai mult legătura cu chiriarhia pe cale administrativă oglindind raportul dintre biserică şi stat.

Să nu se neglijeze chestiunea stilistă.

Pr. C. Munteanu spune că activitatea culturală este ceva esenţial în eparhie, observă că nu s'a convocat secţia culturală pentru a fi studiate chestiunile în secţie, arată că organizaţia străjerilor, cercetaşilor, serviciul preregimentar împiedică participarea tineretului la biserică. Semnalează lipsa materialului intuitiv la învăţământul religios, e de părere să se alcătuiască o comisie care să editeze tablouri religioase.

I. P. S. Mitropolit observă vorbitorului că dacă s'ar lăsa pe seama comisiunilor activitatea, unde s'ar ajunge ?

Păr. Gh. Tudorache arată ca răspuns la cele spuse de păr. Munteanu, că nicăeri mai cu succes nu se poate preda religia, decât în şcoala primară şi că Biserica, oferă destul material didactic. Tablouri religioase în chip îmbelşugat, etc.; iar la cele arătate de păr. Furtună, spune că oricât ar fi preotul de cărturar, nu trebue să ceară desărcinarea de serviciile preoţeşti.

Dl. V. Gheorghiţă, în chestia predării învăţământului religios în şcoalele primare, socoate că preoţii ar trebui să predea numai la cursul superior.

Păr. Gh. Niculea, în aceeaşi chestiune, e de părere ca în parohia unde sunt mai multe şcoli, preotul să facă câte o oră pe săptămână la fiecare şcoală.

Dl. C. Iancu, în legătură cu referatul, arată că Biserica vădeşte din ce în ce mai mult puterea ei binefăcătoare asupra poporului, că vindecarea racilei salarizării clerului, va da putinţa acestuia să lucreze mai mult pentru cauza culturală ; că la sate pe urma activităţii preotului în şcoală, a catechizărilor, a străjăritului, şi a instrucţiei premilitare, se creiază o nouă mentalitate la închegarea căreia e necesară punerea la dispoziţia preotului a mai multor broşuri. Că mirenii se leagă cu preoţii, prin diferitele activităţi şi îşi dau

seama că în labirintul de astăzi, singură biserica este călăuza. Făgăduește în numele mirenilor, că vor fi alături de preoți și să se lucreze pe temeiul Evangheliei, pentru ridicarea vieții individuale și a neamului.

Păr. M. Zăhărescu este mult îngrijorat de mișcarea stilistă care găsește sprijin la persoane cu situații de conducere, cari înlesnesc stiliștilor adunări, cum a fost cea din Rădășeni, cu peste 4000 stiliști, în frunte cu 5 călugări. Au ținut cuvântări de mulțumire pentru Rege și Onor. Guvern, lucruri cari demoralizează pe creștinii ortodoxi. Propune să se intervină le Onor. Guvern, să retragă ordinul de permisiune a întrunirilor.

Păr. Cicerone Iordăchescu zice că autoritatea să nu îngădue pe excroci, iar reprezentanții politici să nu se mai amestece în chestia stilistă.

Dl. Osvald Racoviță; Stilismul prinde rădăcini, să întinde din cauza propagandei streine. Autoritatea nu-i poate urmări decât dacă se dedau la desordine și turburări. Socoate că metoda de tratare a stiliștilor, nu poate fi decât a convingerii din partea preoților, iar când stiliștii se dedau la acțiuni periculoase, să fie chemat primul procuror și nu jandarmii. In încheere, spune că nu este alt mijloc, decât de combatere prin propagandă apel la autoritățile publice când fac desordine, iar reprezentanții politici, să nu aibă nici un amestec.

Dl. Sturdza spune că după cele ce cunoaște, mișcarea stilistă e în creștere și să nu se înregistreze, cum s'a zis, că e în scădere, căci ar denota desinteresarea de sus.

Dl. Dr. H. Vasiliu, spune că și în Botoșani sunt stiliști, numai că nu sunt cunoscuți. Combaterea prin propagandă nu-i suficientă. Eu cred că e de nevoe să se revină la stilul vechiu. Arată că într'o convorbire cu un stilist, acesta ar fi spus că după cărțile cari le au ei preoții Bisericii sunt afurisiți.

Dl. Avocat Prelipceanu, crede că în materia stilistă nu este suficientă desaprobarea, căci atitudinea lor vădește conservatorism ortodox. Orice probleme se nasc. Că au apărut și paraziți pe chestiunea stilistă, este adevărat. Urmează ca reacțiunea lor să fie lăsată în voe și să se ia măsuri în con-

secinţă. Pentru unitatea Bisericii, este de părere să se revie la vechiul stil.

I. P. S. Mitropolit se întreabă: e posibil o revenire, când 12 milioane sunt cu stilul nou?

Dl. Bârliba : boala în regiunea noastră e de două feluri, unii amăgiţi, iar alţii escrocaţi. După cum soarele nu-şi schimbă mersul dela apus la răsărit, nici stilul nou nu se va întoarce la cel vechiu.

I. P. S. Mitropolit preşedinte dă unele relaţii despre cele ce a constatat personal la stiliştii din Vânători, unde a fost cercul cel mai mare care azi e distrus şi la Ciumuleşti, unde credincioşii din cauza preotului s'ar fi dus şi la Turci şi când li s'a tămăduit rana, atunci ei au plâns de bucurie şi au rămas în sânul Bisericii. Istoriseşte cele întâmplata cu stiliştii în satul Balş din Jud. Iaşi. Socoate necesar o întâlnire cu domnii prefecţi spre a se lua o singură atitudine şi a se vorbi un singur limbaj în chestiunea stilismului. Să facem propagandă şi să zidim numai, evitând tot ce ar putea fi păgubitor şi atunci nu se poate ca munca de înlăturare a rătăcirii stiliste să nu fie încununată cu succes.

In urma acestora, Adunarea, în unanimitate aprobă referatul secţiei culturale.

Se aprobă ridicarea şedinţei, urmând ca restul chestiunilor din ordinea de zi să fie discutate în şedinţa de după amiază. După aceea s'a oferit onoraţilor membri a adunării eparhiale o masă în sala de bibliotecă a Seminarului Veniamin. Menţionăm faptul că această masă fiind servită de personalul seminarului, în mod foarte ecomomicos, a costat foarte puţin, pentru aceasta ţinem să aducem toate mulţumirile Direcţiunei Seminarului.

* * *

Şedinţa de după amiazi se deschide la ora 3 p. m. sub preşedenţia I. P. S. Mitropolit Nicodem.

Inainte de a se trece la ordinea de zi, s'a dat cuvântul d-lui avocat Bălănescu, în legătură cu cela discutate în şedinţa de dimineaţă, care în chestiunea propunerii d-lui Prelipceanu de a se reveni la vechiul calendar, spune că, pentru demnitatea şi autoritatea noastră, să nu fie înregistrată la

protocol această propunere a d-lui Prelipceanu şi a d-lui Dr. Vasiliu.

Dl- Prelipceanu spune că propunerea sa are un caracter cu totul confidenţial, şi nu face caz de ea. Mai mult încă, spune că-i gata să dea tot concursul pentru stilul nou, numai să ieşim din turburarea bisericească în care se află biserica pe chestiunea stilului.

Păr. Protopop Simionescu, răspunde la afirmaţia d-lui Dr. Vasiliu că ar fi o mişcare stilistă în Botoşani, ea nu corespunde realităţii, căci faptul existenţii câtorva persoane stiliste nu-i egal cu o mişcare stilistă.

I. P. S. Mitropolitul Nicodem, ia act cu plăcere de reparaţia d-lui Prelipceanu şi a Păr. Simionescu, adăogând că nu trebue să ne alarmăm de mişcarea stilistă, întrucât ia se va stinge pe măsură ce vor înţelege credincioşii, că sunt exploataţi de nişte interesaţi.

Aduce la cunoştinţa adunării cazul petrecut în Tg. Neamţ cu o femee, care văzându-şi un covor la un agent, stilist, care vroia să-l vândă, s'a repezit şi la smuls, spunând că mai bine e să-l vândă ea decât altcineva şi că nu l-a dăruit ca să fie vândut.

Iutrându-se în ordinea de zi, se dă cuvântul Păr. referent V. Mihailescu, care citeşte referatul înregistrat sub Nr. 6221/935, în care se arată toate lucrările secţiunii economice pe anul 1934 şi dă unele lămuriri la întreruperile făcute.

Asupra referatului au luat cuvântul:

Păr. Gh. Niculea, vorbeşte în chestiunea depunerilor ce are Sf. Mitropolie la Prima Societate de Economie Iaşi unde sf-sa e preşedinte. Arată că societatea are la dispoziţie pentru creditorii deponenţi, titluri de expropiere din care socoate că e bine ca şi Sf. Mitropolie, pentru suma de 600.000 lei ce are în cont, să ia din aeeste titluri. Ar fi să se aplice acestei sume o reducere de 29% impusă de Legea conversiunei, iar pentru rest, să ia titluri de expropiere. Socoate această lichidare mai bună decât aşteptarea plăţii sumei în timp de 5 ani, în anumite cote anuale.

P. C. Sa vorbeşte apoi de necesitatea de avea sf. Mitropolie un serviciu de contencios, spre a da îndrumări ne-

cesare în diferite chestiuni de drept, când sunt în joc bunurile bisericeşti.

I. P. S. Mitropolit spune că sunt mai multe nevoi şi în primul rând, aceea de a avea un arhitect pentru nevoile Eparhiei, care să fie la îndemână de câte ori se cere, mai ales la bisericile şi casele parohiale în diferite părţi ale Eparhiei.

Dl. Stoianovici vorbeşte îu chestiunea depunerilor ce are Sf. Mitropolie la Prima Societate, arătând că este bine să se primească titluri de expropiere, pentru suma de 600.000 lei, micşorată cu 29% prin legea conversiunei.

D-l Avocat Bălănescu este de părere să se şteargă din referatul prezent, tot ce ar fi atingerea memoriei fostului Mitropolit Pimen. Adunarea aprobă.

Pr. Econ. Valerie Iordăchescu, plecând dela cele arătate de I. P. S. Mitropolit că Eparhia Moldovei se află într'o situaţie că nu are nici servitori şi nici paraclisieri, propune să se facă intervenţie la Minister. Propune deasemenea înfiinţarea fabricei de lumânări.

Păr. Econ. I. Ţincoca spune că e dureros impresionat de starea materială a Mitropoliei Moldovei, prin reducerea continuă a subvenţiilor materiale, că nu-i drept ca asupra Bisericii să fie aruncate greutăţile Statului, că acesta e prea sgârcit faţă de Biserică, încât s'ar putea crede că statul persecută Biserica. După acestea adunarea aprobă referatul Secţiunei Economice.

La punctele 5, 6 şi 7 din ordinea de zi, adunarea aprobă delimitările protopopiatelor, înfiinţările şi modificările de parohii, conform referatelor prezentate de Secţia Administrativă, cum şi cumpărările, vânzări, schimburi şi donaţiuni de bunuri imobilare bisericeşti, conform cu referatele prezentate de Secţiunea Economică.

Păr. V. Mihailescu, la punctul 7 din ordinea de zi, citeşte referatul cu gestiunea anului 1934—35, care este aprobat cu unanimitate de voturi, de membri prezenţi.

La punctul 9 din ordinea de zi, Pr. V. Mihailescu, consilier referent al secţiei economice, prezintă proectul de buget al Eparhiei pe anul 1935—36, care este examinat şi votat de Adunare. Se fac discuţiuni asupra pădurii Hadâmbu.

Vine în discuţiuni punctul 10 „Diverse alte chestiuni şi propuneri".

Dl. Prelipceanu aduce la cunoştinţă că în Fălticeni sunt 3 crâşme în faţa Bisericii Catedrale şi că acţiunea de a se retrage dreptul deschiderei de crâşme a fost anihilată de intervenţiile veroase ce s'au făcut la Bucureşti. Pomeneşte de un caz asemănător la Mălini Baia. Roagă Sf. Mitropolie să intervină.

I. P. S. Mitropolit Nicodem declară că va interveni numai de nu vor fi cheile lor de aur mai tari ca intervenţile noastre.

Păr. Gh, Niculea propune ca să intervină Sf. Mitropolie ca să nu se mai ridice clădiri în faţa Sf. Mitropolii în locul celor dărămate şi care loc deschide drum spre Teatrul Naţional.

Epuizându-se ordinea de zi, I. P. S. Mitropolit Nicodem mulţumeşte membrilor pentru contribuţia dată la rezolvarea problemelor bisericeşti puse la ordinea de zi şi declară închisă adunarea eparhială ridicându-se şedinţa la ora 5 p. m.

Preşedinte,
† Nicodem

Secretari : *Pr. I. Negoiţă*
A. V. Gh. Tutoveanu

O vizită mitropolitană

Ca delegat al Patriarhiei de Constantinopol, la sfinţirea catedralei din Bălţi, a fost I. P. S. Mitropolit Maximos al Halchedonului însoţit de Directorul Sf. Sinod Arhimandritul Adamanţios.

La reîntoarcere au ţinut să facă o vizită I. P. S. Nicodem, despre care auzise de mult, după cum o mărturiseşte în scrisoarea I. P. S. Sale : „I. P. S. Nicodem este unul din cei mai distinşi şi respectaţi Ierarhi ai Sf. surori Biserici a României, a cărui laudă este mare şi în Eparhia Sa şi în Biserica lui Hristos".

La Iași, I. P. S. Maximos i s'a făcut o primire sărbătorească, cu toată dragostea frățească cea întru Hristos.

A vizitat toate monumentele istorice din Iași, rămânând uimit de dărnicia voevozilor și a boerilor din trecut, precum și de arta arhitectonică și picturală a acestor biserici, cari rivalizează cu cele străine. A fost în deosebi impresionat când a văzut biserica Sf. Trei-Ierarhi și sala gotică, în care s'a ținut sinodul dela 1642. Tot timpul cât a stat la Iași a 'avut vii discuții de o călduroasă cordialitate cu I. P. S. Nicodem, cu privire la problemele de actualitate și de viitor a Bisericii ortodoxe. I. P. S. Mitropolit Nicodem i-a oferit o masă, la care a luat parte și câțiva preoți din Iași.

I. P. S. Nicodem a ținut să i ducă să viziteze și Mânăstirile din jud. Neamț, mai ales că vizita lor se nimerise în ajunul vestitului hram dela M-rea Neamț.

La M-rea Neamț au fost primiți în sunetul armonios și înălțător al clopotelor, de către întreg soborul acestei mare Lavre și de miile de credincioși, care veniseră la hram.

De ziua „Înălțării Domnului", I. P. S. Nicodem a ținut ca să slujenscă Sf, Liturghe, I. P. S. Mitropolit Maximos și P. S. Vicar Grigorie. Slujirea I. P. S. Maximos a produs o deosebită impresie, mai ales că a și hirotonit preot pe noul stareț al M-rii Cetățuia.

Această comuniune de dragoste și liturghisire a evidențiat-o I. P. S. Nicodem norodului credincios, în cuvântarea pe care ținut-o, arătând că stiliștii sunt în o simplă nedumerire, când spun că noi nu mai suntem în legătură cu celelalte Patriarhii. Proba evidentă o aveți de față, când un mitropolit din sinodul patriarhiei ecumenice oficiază cu noi.

I. P. S. Maximos a ținut deasemenea o scurtă cuvântare *) spunând că are fericirea să aduncă binecuvântarea Patriarhului Ecumenic de Constantinopol bine-credinciosului popor românesc. Bucuria sufletească e nespus de mare, având fericirea să-i vadă ochii atâția fii bine-credincioși ai Bisericii noastre, cari cu evlavie și cu frica de Dumnezeu vin să se închine în

---

*) I. P. S. Maximos a vorbit în grecește. Tălmaci a fost P. C. Preot Moraitachis dela bis. grecească din București, care tot timpul a fost traducătorul fidel și simpatic.

aceste aşezăminte de credinţă, care sunt mânăstirile. Aceste citadele de evlavie fiind întărite la voi cu credinţa puternică a milioanelor de suflete, ne dă şi nouă curaj să ducem lupta mai departe cu cei puţinii ai noştrii, contra păgânilor care-s atât de mulţi... Fie ca noi fiind uniţi în acelaş Duh al credinţei ortodoxe să fim înflăcăraţi de una şi aceeaş dragoste frăţească:..

După amează a vizitat toate aşezămintele M-rei Neamţu, rămânând uimit de ce tezaur, de ce vatră de cultură şi evlavie şi de ce stâlp de întărire e pentru Biserica ortodoxă română, Mânăstirea Neamţului.

La Mânăstirea Agapia şi Văratec, I. P. S. Nicodem şi Maximos al Halchedonului, precum şi P. S. Vicar Grigorie, li s'au făcut deasemenea solemne primiri, mai ales avându-se în vedere că I. P. S. Nicodem se ducea pentru prima dată ca Mitropolit în vizită canonică.

Aceste vestite Mânăstiri de maici, i-au prezentat o altă bucurie sufletească I. P. S. Maximos, văzând o bogată activitate mânăstirească şi gospodărească, cu distinsele lor ateliere de ţesătorie şi tricotaje.

Cu aceste grăbite preumblări, vizita I. P. S. Maximos s'a încheiat, plecând la Bucureşti, apoi la Halchedon, cu prea bogate impresii de ce-a văzut, cu mai multă dragoste faţă de noi şi cu simţiri înflăcărate în a mărturisi recunoştinţi şi îndemnuri de curaj, văzând cum se prezintă Biserica ortodoxă română.

In momentul când a plecat din ţară, a transmis prin telegramă salutări şi mulţumiri I. P. S. Mitropolit Nicodem. Imediat ce a ajuns la Halchedon a trimis următoarea scrisoare I. P. S. Nicodem, pe care cu o deosebită plăcere o publicăm :

I. P. S. Sfinţite şi Prea iubite Frate întru Hristos Sfinte Mitropolit al Moldovei D. D. Nicodem,

Sosind cu bine în reşedinţa mea, împlinesc o datorie impusă, ca prin prezenta frăţească epistolă către I. P. Sfinţia Voastră, să-mi exprim din toată inima mea sentimentele nespuse de recunoştinţă pentru emoţianantele dovezi a dragostei şi pentru bogata şi frăţeasca ospitalitate care mi-aţi oferit în istorica biseri-

cească Eparhia Voastră mie și însoțitorului meu Directorului Sf. Sinod Arhimandrit Adamantios.

Simpatica și venerabila față a I. P. S, Voastre formează deosebitul obiect în jurul cărui se învârtește mintea mea cu adâncă cinste și sunt în deosebi fericit pentru că, în călătoria mea în orașul de Dumnezeu păzit Bălți, am avut prilejul să cunosc și să mă leg prietenește cu unu din cei mai distinși și respectați lerarhi ai Sf. surori Biserici a României, care este I. P. S. Voastră a cărui laudă este mare și în Eparhia Sa și în Biserica lui Hristos.

Imi este îndeosebi prea plăcută amintirea a cinstei pe care am avut să fiu însoțit în vizitele celor trei monaștiri a Moldovei, de însuși I. P. S. Voastră, și îmi amintesc cu emoție expresiunile neîntrecutei nobleți și înaltelor cuvinte pe care le-ați rostit oficial și în Sf. slujbe și în particular, cari sunt dovezi a luminatei și a cinstitei personalități a I. P. S. Voastre.

Să binevoiască iarăși I. P. S. Voastră să primească expresiunele mele a celor mai călduroase mulțumiri, cum și salutul meu frățesc din toată inima din Constantinopol și Halchedon.

Cu acestea îmbrățișindu-Vă cu sf. salutări, rămân cu dragoste și adâncă cinste.

Cel mai mic frate întru Domnul și totdeauna binevoitor

Al Halchidonului **Maximos**

Halchidon, 13 Iunie 1935.

Diac. V. Gh. Vasilache

I. P. S. Nicodem în vizită canonică

la FĂLTICENI, MĂLINI şi MĂNĂSTIREA SLATINA

Mitropolitul Moldovei nu e în vacanţă, sau pe depărtate meleaguri de eparhia Sa, ci e între prea iubiţii lui fii duhovniceşti, şi într'o intensă campanie de activitäte bisericească : alcătueşte şi traduce lucrări de zidire sufleteească, face corecturi la Biblie, rândueşte gospodăria şi defineşte noile orizonturi de activitate cărturărească şi monahicească dela Mănăstirea Neamţ, pe care, prin sforţări personale de zece ani de zile, a reînzestrat-o în drepturile ei täinuite până acum, în acelaş timp zilnic rezolvă lucrările eparhiei, se informează de cum merge reparaţia dela vechea catedrală metropolitană şi e vizitat şi cercetează clerul şi poporul eparhiei Sale.

In ziua de Sf. Ilie a. c., a făcut o vizită canonică în oraşul Fălticeni şi la Mănăstirea Slatina. A dorit să facă această vizită, pentru a fi, după cum a mărturisit-o: „alături de credincioşii cari se rugau în biserica cu hramul Sf. Ilie, şi al doilea, pentru a fi alături de clerul şi poporul credincios din Fălticeni, cari-şi au de patron pe Sf. Ilie". Deaceea şi-a mărturisit dorinţa: „de a nu i se face prea pompoase primiri, ci o smerită şi duhovnicească primire creştinească la biserica lui Dumnezeu. Eu sunt alături de cetăţenii fălticeneni în biserică, iar acei care-mi doresc sfatul şi-mi mărturisesc dragoste, socot că îi voi găsi în locul cel mai sfânt în jurul Altarului dumnezeesc al credinţei şi al Neamului.

A pornit dela Mănăstirea Neamţ, în dimineaţa zilei de Sf. Ilie. Inainte de a se fi început sf. liturghie, un măreţ sobor de preoţi, în frunte cu P. C. Arhim. Valerie, stareţul M-rei Neamţ, cu protopopii Zăhărăscu şi Chiticaru, precum şi preotul paroh Grigorescu dimpreună cu consiliul parohial, au primit în sunet de clopote, în cântece de cor şi în o prea voioasă şi învăpăiată dragoste creştinească, pe care o vedeai zugrăvită pe feţele nenumăraţilor credincioşi, care-şi primeau pe Păstorul prea mult iubit şi dorit.

Solemnitatea slujbei, împodobită de măreţul sobor de preoţi—din oraş şi judeţ,—precum şi de un distins cor, desfăşurată sub arhipăstoreasca asistenţă a I. P. S. Mitropolit Nicodem, a procurat momente de sărbătoreşti bucurii duhovniceşti şi de solemne rugi creştineşti.

După terminarea sf. Liturghii, s'a făcut un parastas afară pentru Ctitori, apoi I. P. S. Nicodem, suindu-se pe o prea frumoasă estradă, a ţinut o strălucită cuvântare, mulţimei nenumărate de credincioşi, care-l înconjurau.

Dupăce mărturiseşte motivele, arătate mai sus, pentru care a venit în Fălticeni, îşî exprimă bucuria pe care i-a procurat-o prezenţa fălticinenilor, cărora le împărtăşeşte binecuvântare de la Dumnezeu şi inimoase urări de bine-v'am găsit.

Se întreabă că ce-ar putea vorbi în această sărbătoare, şi acestei prea însufleţite de înduhovnicire creştinească, adunare, care-şi are de patron pe sf. Ilie, dacă nu a vorbi despre acest prooroc. Dupăce expune în scurt viaţa proorocului, se opreşte îndeosebi în a tâlcui în o vie prezentare, două momente principale din viaţa proorocului Ilie: Consumarea jertfei cu foc din cer, prin care a dovedit păgânului rege Ahab, şi întregului Israil, că Dumnezeul lui e Dumezeul cel adevărat, iar nu idolul lui Baal, de care încredinţându-se poporul a nimicit pe preoţii acestui idol; al doilea moment din viaţa sf. Ilie, apărarea dreptăţii concetăţeanului Nabot, căruia păgâna Izabelă îi răpise în mod samavolnic via dela părinţi, pentru care proorocul îi prezise un sfârşit dureros.

Aceste două exemple din viaţa sf. Ilie, ne sunt şi nouă două pilde prea preţioase învăţăminte: prima ne arată că orice creştin e dator să-şi apere *legea şi credinţa*, a doua ne arată datoria pe care o avem fiecare să ne apărăm *naţia, neamul*.

* * *

Astăzi, auzim circulând o formulă, în majoritatea împrejurărilor, când se face ori se pune la cale un bine, ori se porneşte la o activitate cu caracter public ori privat: *„Abstracţie făcând de religie şi naţie"*. Mă întreb, oare ce mai apărăm şi pentru cine putem face un bine, dacă nu militäm pentru a apăra Credinţa în Dumnezeu şi Neamul? Dacă nu luptăm pentru a apăra legea şi Neamul cari alcătues sufle-

tul românimei, atunci pentruce rămâne a ne mai războiu? pentru petrile şi bolovanii acestor meleaguri?

Intrebarea se pune acum, cine să apere această credinţă, legea noastră creştinească?

„Cei mai mulţi îmi veţi răspunde: „Episcopii şi preoţii".

Prea iubiţilor fii, rolul episcopilor îl arată şi numele care tradus înseamnă: supraveghetor, iar Scriptura zice episcopului: «*Te-am pus pândar*». Iar ei la rândul lor delegă ca pândari pe preoţi. Ce înseamnă aceasta? decât că noi, pe lângă rolul pe care îl avem de a sluji la sf. Altare şi a sfinţi prin sfinte taine, avem chemarea de a fi treji în a arăta creştinilor pericolul oridecâteori credinţa e ameninţată, de vreo rătăcire. Şi atunci voi să săriţi să vă apăraţi credinţa.

Ce, oare numai generalii şi ofiţerii apără ţara? Ei sunt numai cei care conduc eroismul tuturor cetăţenilor...

Iar din ceeace aţi văzut din viaţa sf. Ilie, oare el a fost acel care a nimicit închinătorii la idolul Baal? Nu. El a vădit greşala în care se ducea poporul dacă i-ar fi urmat, şi apoi ei, mulţimea a pedepsit pe acei ce îi abăteau dela legea şi credinţa cea adevărată.

Fiecare creştin dupăcum este dator în a-şi apăra ţara, dator este în a fi treaz şi gata oricând să-şi apere credinţa ortodoxă, când năimiţii o primejduesc...

Când am fost ales mitropolit ezitam în a primi această, prea onorantă dar şi nespus de grea sarcină, însă, am primit-o făcând apel ca toţi creştinii din eparhia Moldovei să-mi vină în ajutor, în a duce la bun sfârşit de strălucite izbânzi Biserica eparhiei noastre a cărei membri sunteţi cu toţii, cler şi popor.

Prea iubiţii fii duhovniceşti, luptaţi cu toţii „lupta cea bună", sub comanda Mea şi atunci vă asigur de fericiri depline atât în viaţa de aici, cât şi în cea care va să vină.

După predică, în o atmosferă sufletească trezită spre marile chemări creştineşti, de înţeleptele sfaturi şi îndemnuri ale Inaltului Ierarh, I. P. S. Nicodem a citit molifta de deslegare arhierească, pe care credincioşii cu adâncă piozitate au ascultat-o în genunchi. Bucuria sufletească pe care a pro-

dus-o această citire a fost nespus de mare, ea n'a mai fost citită fălticinenilor din timpul lui Iosif Naniescu.

La ora 1 jum. s'a servit I. P. S. S. Mitropolit şi întregului sobor preoţesc o intimă masă la P. C. Preot paroh Ermil Grigorescu, căruia i s'a adus toată lauda de activitatea pe care o desfăşoară.

După masă I. P. S. Nicodem a primit în audienţă foarte numeroase delegaţii de credincioşi şi din diferite parohii ale judeţului, care i-au prezentat cereri şi i-au cerut cu lacrimi în ochi, ca să ia toate măsurile pentru a inceta tulburările pricinuite de anumiţi inşi vagabonzi, cari tulbură lumea pe chestia stilistă, în caz când nu se iau măsuri ei sunt nevoiţi să se apere singuri. I. P. S. Nicodem i-a sfătuit să fie liniştiţi, că va interveni la forurile competente să se ia măsurile cuvenite ca să înceteze scandalul.

Inainte de a pleca din Fălticeni a făcut vizită primului epitrop a bisericei sf. Ilie, şi D-lui primar, care e un inimos părinte al comunei, însufleţit fiind de cele mai frumoase sentimente creştineşti.

I. P. S. Nicodem fiind aşteptat la M-rea Slatina, timpul nu i-a mai îngăduit bucuria sufletească în a sta mai mult în Fălticeni, deaceea a plecat la ora 3 jum. pentru a împărtăşi binecuvântări şi sfaturi şi soborului de călugări ce-l aşteptau cu nespusă bucurie.

In drum spre M-rea Slatina s'a oprit pentru câteva minute, în satul Mălini, la bunul creştin şi cu ales nume Dl. inginer Boiu, Administratorul Domeniilor Coroanei.

La ora 5 I. P. S. Nicodem a fost primit la M-rea Slatina de întreg soborul acelei chinovii.

In biserică s'a cântat Te-Deum, P. C. Valerie, Stareţul acestei M-ri, i-a urat bun sosit.

I. P. S. Nicodem a vorbit călugărilor despre minunata chemare pe care o au şi pe care le-o cere şi hramul acestei M-ri „Schimbarea la faţă". „Voi din momentul în care aţi intrat aici, v'aţi schimbat viaţa, să căutaţi ca viaţa voastră sufletească să o schimbaţi mereu, prin rugi de orice moment şi prin virtuţile cele creştineşti, care să vă împodobească sufletele...

Eşind din biserică a stat de vorbă cu părinţii acestei m-ri, ascultându-le păsurile şi dându-le îndrumări.

A vizitat cu multă atenţie întreaga m-re, rămânând mulţumit de starea în care se găseşte.

Seara, s'a întors la m-rea Neamţ, spre a-şi relua celelalte preocupări, până când va mai face o nouă vizită, în altă parte a eparhiei. Menţionăm că această vizită canonică la Fălticeni a fost prima vizită pe care a făcut-o în oraşele eparhiei.

Diac. V. Gh. Vasilache

Nepotrivite înlocuiri de cuvinte în slujbele religioase

MĂRIRE în loc de SLAVĂ
SERV în loc de ROB

A fost o perioadă a latiniştilor, când (mai ales transilvănenii) voiau să alunge din limba noastră cuvintele adoptate şi încetăţenite ; înlocuindu-le, în mod forţat, cu latinisme.

Pe aceia i-au combătut şi chiar ridiculizat Alexandri, Lambrior şi alţii.

Astăzi avem altă serie de învăţaţi, acei de la tipografia cărţilor bisericeşti—aşa mi-a spus un preot.

Ei au înlocuit cuvintele **slavă** *prin* **mărire ; rob** *prin* **serv.**

Găsesc cu totul nepotrivite aceste schimbări.

Slavă *este slavon, dar este împământenit la noi din vechime, de prin veacul al VII-lea—IX.*

Rob *este tot slavon, dar este încetăţenit ; intrat în limbă şi în diferite întrebuinţări are forme româneşti.*

Slavă, *în înţelesul strict, însemnează* **glorie** *şi este atribuit numai Dumnezeirii. Cei care au tradus cărţile în limba noastră au avut şi cuvântul* **mărire** *dar l'au păstrat pe* **slavă** *pentru că înseamnă mai mult de cât* **mărire.**

Latineşte (în liturghia catolică) **„Gloria in excelsis deo"**
Româneşte exact acelas **„Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu".**

Mărire *în Biserica noastră este atribuit sfinţilor şi chiar oamenilor, de ex.:*

„Mărimu-te pre tine Sfinte Ierarhe Vasilie“ etc.

„Mărit să fii mire ca Avram“...

„Mărită să fii mireasă ca Sara“...

Cavântnl **mărire,** *în latineşte are egal pe Magnitudo-magnitudinis, care avea, ca şi la noi, mai multe aplicaţii:*

X, şi-a mărit averea

Y, îşi va mări casa cu câteva odăi

Imi măresc moşia

Imi măresc cercul afacerilor

Fruntaşii Părinţi: Scriban şi Iordăcheştii s'au înălţat la multă cinste şi **mărire.**

Multe întrebuinţări are cuvântul **mărire,** *dar nici într'un caz şi nici odată nu egalează pe* **slavă,** *păstrat în limba română, în Biserică, pentru* **Dumnezeire** *„Slavă Ţie Celui ce ne-ai aratat lumină“.*

„Slavă Sfintei şi Cei de o fiinţă Treimi“.

Inainte de Crăciun am fost la Biserica Sft. Neculai Domnesc. Am auzit cântăreţul cântând aşa:

„Hristos să naşte măriţi-L“. M'a nemulţămit, pentru că românește are înţelesul: Este mititel, faceţi-L mare.

Mântuitorul, **Mare** *s'a născut, n'are cum să fie mărit, (asta-i credinţa mea) şi câtă deosebire este între cum a cântat cântăreţul şi între: „Hristos se naşte* **slăviţi-L** *ori*

„Hristos se naşte **glorificaţi-L.**

Chiar aceasta m'a îndemnat să scriu cele de faţă.

Rob *are egal pe* **sclav;** *Serv în limba noastră are egal pe slugă = servitor = slujitor.*

Ne adresăm unui prieten cu:

„Sluga dumitate“ sau mai civilizat cu „Servus“.

Suntem slujitori = servitori ai altarului, suntem robii lui Dumnezeu.

Forme româneşti ale cuvântului **rob.**

Mă robesc pentru copii.

Robul datoriei.

Robit de patima beţiei şi alte multe.

Aceste sunt forme şi flexiuni pe care nu le poţi înlocui cu forme şi flexiuni ale cuvântului **serv.**

La Latini Servus însemna și **rob** *dar și servitor.*

Noi am pastrat numai înțelesul de servitor = slugă și din vremile vechi am înfiet pe **rob.**

Franțujii au pastrat pe serv tot ca servitor (ca și noi) iar pentru Rob au pe Esclave,

Franțujii și-au îmbogățit limba adoptând foarte multe cuvinte din alte limbi. De ce noi să fim încăpăținați ?

Incă ceva :

a) Am auzit preuți bucureștinizându-se zicând **Muma lui Iisus,** *ori Constantin cu* **Muma** *lui Elena.*

Latinii au avut două cuvinte : **Mamma** *și* **Mater.** *Noi am moștenit pe mama și nu știu pentru ce bucureștenii l'au schimonosit zicând* **Mumă.**

*b) In locul moldovenescului—foarte corect—***mulțămim** *întrebuințează pe schimonositul bucureștean* **mulțumim.**

După părerea mea aceste sînt mofturi de modă nouă și mofturenii nu-mi fac plăcere.

Savel Grosu

„Iară femeia să se teamă de bărbat"

La multe cununii am auzit că cei care cetesc apostolul, crezându-se mai pricepuți decât Sf. Apostol Pavel, înlocuesc învățătura lui „iară femeia să se *teamă* de bărbat" prin: iară femeia să *respecteze* pe bărbat.

Nu învinovățesc pe cetitori atâta, cât mi-i ciudă pe preuții teologi și învățați care îngădue înjosirea femeiei, pe care Sf. Apostol, în ale sale cărți-pastorale, a înălțat-o atât de mult. Căci spuindu-i să *respecteze* pe bărbat, are înțelesul să nu-și bată joc de dânsul ; *să-l respecteze.*

In capitolul ce se ceteşte la cununii din cartea către Efeseni, Sf. Apostol Pavel tratează în mod foarte înălțător sublim, marea și perpetua chestie socială a armoniei ce trebue să domnească între soți în cursul vieții lor.

Intre altele, El zice:

„Bărbaților iubiți-vă femeile voastre, precum și Hristos „a iubit Biserica dându-se pe sine (dându-și viața) pentru „dânsa".

„Femeilor supuneţi-vă bărbaţilor voştri *ca Domnului*“ Deci, nu ca nişte slugi cătră stăpân, ci ca stăpâne să vă supuneţi *ca Domnului.*

„Taina căsătoriei *mare este*“ zice Apostolul; «bărbatul cu femeia vor amândoi un trup» sau cum am zice noi astăzi formează o *unitate* socială, morală, strâns legată şi desăvârşită prin binecuvântarea Cerească.

„Bărbaţilor *datori* sânteţi să vă iubiţi femeile voastre „ca şi trupurile voastre“ adecă să nu le chinuiţi; să le în„călziti; să le hrăniţi şi să le îngrijiţi cu toată cuviinţa şi „bunătatea ce pleacă dela inimă, *„ca şi pe voi înşivă* căci ni„mene nu-şi urăşte trupul său ci îl hrăneşte şi-l încălzeşte“.

Şi după ce cere atât de mult bărbatului, până la jertfa de sine, cere şi femeiei: *„Iară femeia să se teamă de bărbat“*.

Dar, cum să se teamă de bărbat? ca de un stăpân groaznic şi înfricoşat?

Nici de cum.

In aceiaşi legătură de idei, cum îi cere să se supue ca *Domnului*, tot deasemenea să se teamă cum *să teme de Domnul* şi cum noi toţi ne temem de Dumnezeu.

Să aibă grija de bărbat, *să se teamă*, să aibă frica şi dorinţa ne stânsă ca dragostea desăvârşită şi neţărmurită, pe care o cere dela bărbat pentru dânsa să nu se schimbe în dispreţ şi ură, ca să nu nimicească şi nici măcar să zdruncine armonia familiară.

Nici de cum de frica bătăei, cum unii mintoşi să silesc să tălmăcească, pentru că Sfântul nu lasă nici o umbră de asprime în învăţăturile şi sfaturile pe care le dă bărbatului.

* * *

Odată luând vorbă, în această privită cu un preut teolog mi-a spus că în vremea aceia nu erau destule cuvinte ca să exprimăm orice ideie.

N'avea dreptate, pentru că noi avem şi astăzi această formă a vorbei în graiul nostru.

De multe ori am auzit femei gospodine, de bună condiţie socială, pline de învăţătură, însă cu creştere aleasă, zicând cu multă demnitate:

„Nu mă duc în cutare loc, ori nu fac cutare lucru pen„tru că *mă tem de bărbat* ca să nu se supere“.

Şi aceasta în gospodării ideale, în care nici nu se poate gândi cineva la brutalitate. Nu-i înjosire este înălţare sufletească a femeiei creştine.

Dacă avem aşa frumoase pilde în graiul nostru, găsesc foarte greşit că neştiutorii dau la o parte plina de înţelepciune o sfătuire a Apostolului.

Savel Grosu

Note

O altă formă:

Cutare femeie *îşi teme* bărbatul.

Dar pentru ce-l *teme ?*

Ca să nu se înstrăineze de dânsa şi să-l piardă. Drept vorbind ea se teme.

Imi pare că această formă a vorbei se apropie mult de învăţătura Apostolului, dar n'am cuprins-o intenţionat în mica analiză ce am făcut, pentru că nu trebue luată ca un percept al Religiunei noastre, intru cât aduce desordine.

Cuvântul: teamă, temere, temut au foarte multe întrebuinţări în graiul nostru, după cum se prezintă cazul. Deci de ce se feresc înţelepţii cetitori de acest cuvânt ?

S. V.

Baden-Baden

Incă dela 1909, Mitropolia Moldovei nu a mai trimis preoţi slujitori la biserica română din Baden-Baden; în ultimul timp orânduise ca să slujească din când în când preotul dela biserica rusească din acest oraş.

Una din primele griji ale I. P. S. Nicodem a fost să redea slujbelor româneşti această ctitorie a Voevodului moldovean Mihail Sturza. Motivele cari au determinat pe I. P. S. Mitropolit pentru a trimite preot slujitor au fost următoarele:

Mai întâi, pentru a împlini dorinţa testamentară a Voevodului ctitor, care hotărâse ca să se slujească veşnic în româneşte; Al doilea, pentru a nu scăpa să treacă această ctitorie moldovenească sub supravegherea Patriarhiei de Constantinopol; fiindcă în testament este clauza, că de nu se va îngriji de această biserică Mitropolia Moldovei, să se treacă în grija Patriarhiei de Constantinopol.

Al treilea, pentru a se clarifica situaţia materială a acestei ctitorii, care se compune din case de închiriat, din 4 h. parc şi dintr'un fond lăsat de Voevod. Ce s'au făcut cu venitul acesta până acum?

Ce se poate face cu el?

Al patrulea, pentru a avea posibilitatea ca şi Mitropolia Moldovei să poată trimite preoţi din eparhie, cari să studieze în linişte, să înveţe o limbă străină şi să-şi îmbogăţească cunoştinţele din prea bugata cultură apuseană, ca astfel întorcându-se în eparhia ţării lui să fie de un real folos Bisericii, aducând în contribuţie nouile cunoştinţi şi nouile orizonturi de viaţă practică, pe care le-a văzut experimentându-se cu un real folos în Apus.

Al cincilea, pentru a fi un înaintat pion al Ortodoxiei în mijlocul altor confesiuni.

Pentru a birui greutăţile începutului, deocamdată a trimis pe P. C. Arhimandrit Teodosie Bonteanu.

Diac. V. Gh. Vasilache

Cronica internă

Parastas pentru Mitropolitul Bucovinei la Mânăstirea Neamţu

Mitropolitul Nectarie al Bucovinei a murit în ziua de 4 Iulie a. c.. Vestea încetării din viaţă a îndoliat nu numai pe credincioşii eparhiei Bucovinei, ci şi pe acei din eparhia Moldovei, cari sunt cei mai apropiaţi sufleteşte de fraţii bucovineni şi cei mai strânşi uniţi în tradiţia unei singure conduceri mitropolitane.

I. P. S. Mitropolit Nicodem ar fi dorit din tot sufletul să ia parte la înmormântarea ilustrului dispărut, însă, fiind suferind, cu mare durere sufletească a renunţat. A delegat ca reprezentanţi pe P. S. Vicar Grigore şi pe P. C. Arhim. Valeriu Moglan, starețul Mânăstirei

Neamțu. In ziua înmormântării, Duminică 7 Iulie. a orânduit să se facă la Mânăstirea Neamțu un parastas pentru Mitropolitul Nectarie.

Părinții i-au pregătit o coliva originală din faguri de miere așezați sub formă de Cruce, împodobită cu flori.

La această pioasă pomenire a luat parte și I. P. S. Nicodem, ținând și un strălucit panegiric:

„Am făcut acest parastas pentru odihna și fericirea ilustrului defunct, Mitropolitul Nectarie, din motive frățești și creștinești....“

După ce arătă în scurt viața de continuă ascenziune sufletească și de înalte preocupări cărturărești, precum și de o bogată activitate arhipăstorească. povestește duioasele legături sufletești dintre I. P. S. Sa și acel ce până eri a condus destinele sufletești ale bucovinenilor.

Pe diploma de „Doctor honoris causa“, pe care mi-a acordat-o Universitatea din Cernăuți, am și semnătura Părintelui Cotlarciuc.... iar când a fost hirotonit arhiereu, Nectarie, i-am fost naș... legături trainice sufletești erau între noi.... Acum doi ani, a făcut o vizită la M-rea Neamțu. L-ați văzut cu toții, cum se interesa de voi, cuviosilor Părinți, și de toate așezemintele acestei Mânăstiri. Când a plecat, în fața Sf. biserici, și-a luat potcapu depe cap, a făcut Sf. Cruce și a zis:

„Mulțumesc lui Dumnezeu că văd și eu o Mânăstire bogat populată de călugări și... plină de activitate călugărească“.

Iată, la acest parastas, noi avem dinainte drept colivă, nu grâu, ci faguri de miere, **nectar...,** *la fel cu numele și viața celui pomenit în ruga noastră... lacrămile podidesc pe înaltul ierarh... credincioșii adânc mișcați plâng cu Păstorul lor, pe cel dispărut... nu mai poate vorbi... vorbesc lacrămile...*

„Dumnezeu să-l ierte !“

* * *

După parastas s'a servit o masă comună la trapeză, întru ponenirea Mitropolitului Nectarie al Bucovinei

* * *

I. P. S. Patriarh cu adresa Nr. 1008 din 5 Iulie a. c. comunică I. P. S. Nicodem că este delegat de a lua conducerea chestiunelor mitropolitane ale Mitropoiii Bucavinei, până la alegerea titularului.

Diac. **V. Gh. Vasilache**

† PREOTUL VASILE TEODORESCU

Marţi 16 Iulie a. c., a fost înmormântat lângă biserica cea nouă—încă în construcţie—din *Avrămeni,* judeţul *Dorohoi,* parohul satului, economul *Vasile Teodorescu.* Născut în *Vorniceni* (Dorohoi) la 3 Ianuarie 1864, el a închis ochii la vârsta de aproape 72 de ani, după o rodnică păstorie de 45 de ani. In urma legii de pensionare a preoţilor cari au împlinit 70 ani la 1 Iulie a. c., urma ca şi el să-şi reguleze drepturile la pensie. O boală însă, de care suferia în timpul din urmă. nu i-a dat răgaz, ca să se bucure şi el de tihna vieţii de pensionar şi moartea l-a răpit în plină activitate. A căzut cu demnitate, la datorie, ca un ostaş pe câmpul de luptă.

In faţa mulţimii enoriaşilor de toate vârstele şi a altor săteni veniţi din satele învecinate, slujba prohodului a fost oficiată în chip impresionant de un sobor de 8 preoţi: *Ec. Dr. D. I. Grigorescu* şi *C. Ştefănescu,* protoiereii judeţului, *Adrian Popovici* (Ştiubeieni), *D. Andriescu* (Petricani), *V. Gheorghiu* (Şerpeniţa), *Oct. Măriuţă* (Drăguşeni), *V. Ciorăscu* (Manoleasa) şi *Nichilciuc* (Aurel Vlaicu). In cuvinte înduioşătoare au arătat meritele defunctului: P. C. Trotoiereu *C. Ştefănescu,* înv. pens. *I. Trufin,* fost senator, înv. *V. Rădăşanu,* în numele Federalei Dorohoi, câţiva învăţători tineri şi un tânăr licenţiat.

Absolvent al Seminarului Veniamin dela Socola în 1884, a fost hirotonit preot la 25 Martie 1890, duhovnic la 1897, iar în 1916 econom Stavrofor.

A păstorit cu râvnă apostolică 10 ani în parohia *Adăşeni* (Dorohoi) 1890—1900 şi 35 de ani în Avrămeni. A funcţionat şi ca învăţător dela 1883—1890 în satul *Ştiubeieni,* iar de la 1892—1900 în satul *Adăşeni.* In 1906 a înfiinţat banca populară din Avrămeni, al cărei membru în consiliu şi casier a fost până în ultimul timp. A fost câtva timp şi Preşedintele Federalei.

Preotul Vasile Teodorescu a fost un fruntaş al preoţimei dorohoiene, un iubitor al poporului, un apostol sătesc, în adevăratul înţeles al cuvântului.

Activitatea sa s'a desfăşurat cu zel şi statornicie, nu numai în domeniul strict *pastoral,* ci şi în domeniul *şcolar şi cooperatist.* Stimat şi iubit nu numai de întreaga preoţime dorohoiană, dar şi de învăţătorime, de membrii cooperaţiei şi de toţi cei cari au avut fericirea să-l cunoască. Pentru activitatea sa a fost avansat pe loc cu 25% spor de salar în 1912. A fost un suflet bun şi ales. Şi-a condus şi iubit poporănii ca un adevărat părinte sufletesc. La înmormântarea sa, am văzut oameni bătrâni plângând, ca nişte copii. Muncitor neadormit la biserică, la şcoală, la bancă, la cooperativă. Deşi înaintat în vârstă, lucra totuşi cu entuziasm tineresc. A avut şi el un vis: să ridice în parohia sa o biserică monumentală. A pornit-o acum 5 ani şi a dus-o până aproape de sfârşit, adunând de la enoriaşi aproape 700.000 lei. N'a avut fericirea însă s'o vadă cu ochii terminată, sfinţită şi să oficieze în ea măcar o sf. liturghie. Dar, a lăsat cu limbă de moarte, ca să fie îngropat sub strașina ei, ca un adevărat ctitor, al căruia suflet a palpitat de puterea credinţii şi care a iubit într'adevăr *„buna podoabă a Casei Domnului"*, aşa cum a zis Psalmistul.

„Din faptele lor îi veţi cunoaşte pe dânşii", a zis Mântuitorul. Iată numai două fapte, care mi-l arată cine a fost acest păstor model.

1) *Cum se purta cu enoriaşii:* întrebând pe săteanul X, ce crede despre preotul care a murit, mi-a spus aşa: „Om ca părintele Vasile, mai rar. Dumnezeu să-l ierte şi să-l fericească. El m'a făcut om. M'a ajutat cu bani la nevoie şi mi-am cumpărat 15 Ha. de pământ. I-am dat cum şi când am putut..."

2) *Faţă de şcoală:* Scutit din pricina vârstei de a preda religia în şcoală,—spunea Păr. Protoiereu Grigorescu—în timpul din urmă, bolnav fiind şi neputând merge pe jos, se ducea cu docarul la şcoală şi preda religia micilor copilaşi.

Iată cine a fost răposatul! Un cleric distins, care a făcut cinste—în toate privinţele—nu numai preoţimei dorohoiene şi a Eparhiei, dar clerului nostru în genere.

Fie activitatea sa un model pentru generaţia tânără, iar urmaşul la păstorie, să-i continuie lucrul.

— Dormi în pace vrednic slujitor al Bisericii şi neamului, căci te aşteată în ceruri—cununa cea nevestejită.

Pr. N. V. Hoḑoroabă

De la Sfântul Sinod şi Ministerul Cultelor

Cu adresa No. 1064 a. c. Sfântul Sinod comunică ca oprirea căsătoriei religioase în posturi se aplică cu stricteţă şi ofiţerilor ortodocşi, cari cereau dispense pe motivul că sunt obligaţi de regulamentele militare să se căsătorească în termen de una lună.

Termenul acesta în cazul când expiră în post, atunci el se prelungeşte până după terminarea postului.

Sf. Sinod cu adresa No. 1046 a. c. comunică tabloul tuturor manualelor de religie pentru curs secundar şi primar întocmite după ultimile programe analitice şi cari au fost aprobate de Sf. Sinod.

Acest tablou îl publicăm mai la vale spre a lua cunoştinţă de el preoţimea.

Ministerul Instr. şi Culte cu adresa No. 72855/9032 a. c. intervine, rugând să se dea preferinţă le nouile hirotoniri tinerilor teologi licenţiaţi, trecuţi ds vărsta de 27 ani, deoarece ultima amânare acordată acestora este numai până la 1 Noembrie a. c.

Ministerul Instr. şi Culte, cu adresa No. 94878/11856 a. c. intervine spre a se pune în vedere, ca toţi preoţii să ia parte la conferinţele organizate de către Comisiunea Judeţeană pentru îndrumarea agriculturii.

La noi în Arhiepiscopie s'au dat instrucţiuni în acest

sens. P. C. Protopopi să urmărească cum se execută aceste dispoziţii şi să refere Sf. Mitropolii.

Sf. Sinod comunică cu adresa No. 629, că preoţii pot participa la înfiinţarea şi activarea institutelor de cooperaţie. Nu vor putea ocupa funcţiunile de administrator delegat, director şi casier. Preotul care voeşte a activa în mişcarea cooperatistă va cere învoire dela Chiriarhul său.

Consiliul Central Bis, cu adresa No. 5490 a. c. ne comunică că dl. *Mihail Tican,* ziarist şi scriitor a scos de curând o carte întitulată: *Abisinia.* Cartea cuprinde impresii asupra datinelor, moravurilor şi e altor circumstanţe locale. Mai ales se ocupă de ataşamentul poporului abisinian pentru cele religioase. *Abisinia* s'a tipărit în ed. „Cartea Românească", cuprinde 270 pag. şi costă 75 lei.

Se recomandă tuturor celor ce se interesează de notele din călătorii, cari, de alt, fel sunt foarte instructive.

Consiliul Central Bis. cu adresa No. 4653, recomandă cartea alcătuită de ungurul Dr. S. Feyges întitulată: «*Ungaria revizionistă*». In ea se poate vedea icoana clară a problemii revizioniste.

Cartea costă 100 lei şi se poate pocura fie dela C.C.B. ori dela editura «*Excelsior*», Benitto Mussolini 5, Bucureşti. Se recomandă preoţimei şi credincioşilor.

Comisiunea Monumentelor Istorice, cu adresa No. 887 a c. sesizată că se ridică din bisericile monumente istorice diferite obiecte de artă sub diferite pretexte, intervine ca să se ia măsuri spre a nu se ridica nici un obiect ce aparţine astorfel de biserici, decât cu autorizaţia *scrisă* a Com. Mon. istorice. Se pune deci în vedere preoţimei spre a se conforma.

Sf. Episcopie a Orădiei cu adresa No. 1246 a. c. aduce la cunoştinţă că preotul *Elemir Călugăru* a fost *caterisit* pentru abateri grave. Fostul preot a condus parohia *Ferice* din acea Eparhie.

Facultatea de Teologie
CHIŞINĂU
No. 2375 din 23 lulie 1935

INŞTIINŢARE

In anul şcolar 1955/1936 înscrierea noilor studenţi la Facultatea de teologie din Chişinău se face în urma unui exa-

xamen de admitere. Inscrierea pentru concurs se face dela 1—15 Octombrie la Secretariatul Facultăţii, iar examenele vor fi dela 15—23 Octombrie.

La înscrierea pentru concurs, candidaţii vor prezenta o cerere timbrată alăturând în original diploma de absolvirea seminarului sau cea de bacalaureat, extrasul de naştere şi certificatul de botez. Examenul de concurs constă din: Istoria bisericească universală, Istoria Românilor, Apologetica şi traducere dintr'un autor latin (liceenii vor traduce din C. Nepos, iar seminariştii din Seneca: Examenul va avea loc numai dacă numărul înscrierilor va depăşi cifra de 120, fixată de Consiliul Interuniversitar.

Decanatul

TABLOU

de manualele aprobate de Sf. Sinod în cursul anului 1935

No crt.	Titlul manualului	Clasa	Autorul
1	Istoria V. şi N. Testament	I-a sec	Pr. I. N. Vasilescu şi
2	Istoria Bisericii române	IV-a „	Pr. I. Ioneşcu
3	Parabolele şi învăţ. D. I. Hr.	II-a „	Pr. H. Popescu şi I. N. Vasilescu
4	Istoria Bisericii Universale	III-a „	„ „ „ „
5	Dogmele Bis. creştine ortodoxe	V-a „	„ „ „ „
6	Apologetica	VII-a „	„ „ „ „
7	Apologetica	VIII-a „	„ „ „ „
8	Parabolele şi învăţ. D. I. Hris.	II-a „	Pr. I. Ionescu
9	Istoria V. şi N. Testament	I-a „	Pr. H. Hodoroabă
10	Parabolele şi învăţ. D. I. Hris.	II-a „	„ „
11	Istoria Bisericii Universale	III-a „	„ „
12	Istoria Bisericii Române	IV-a „	„ „
13	Istoria V. şi N. Testament	I-a „	Pr. P. Ţincoca
14	Parabolele şi învăţ. D. I. Hris.	II-a „	„ „
15	Istoria Bisericii Universale	III-a „	„ „
16	Călăuza Catehetului	I-a prim.	Pr. N. Crâşmariu
17	Istorioare biblice	II-a „	„ „
18	„ „	III-a „	„ „
19	„ „	IV-a „	„ „
20	„ bisericeşti	V-a „	„ „
21	„ „	VI-a „	„ „
22	Morala creştină	VII-a „	„ „
23	Istoria V. şi N. Testament	I-a sec.	Pr. Econ. D. Georgsscu
24	Parabolele şi învăţ. D. I. Hris.	II-a „	„ „ „
25	Istoria Bisericii Universale	III-a „	„ „ „
26	Dogmele Biserici creştine	V-a „	„ „ „
27	Morala Creştină	VI-a „	„ „ „
28	Istoria V. şi N. Testament	I-a „	Dl. D. Stănescu

No. crt.	Titlul manualului	Clasa	Autorul
29	Parabolele și învăț. D. I. Hris.	II-a sec.	Dl. D. Stănescu
30	Istoria generală a Bisericii	III-a „	„ „
31	Istoria V. și N Testament	I-a „	Pr. Crețu și Pr. C-tinescu-Luca
32	Parabolele și învăț. D. I. Hris.	II-a „	„ „ „ „
33	Istvria Bisericii Universale	III-a „	„ „ „ „
34	Istoria Bisericii Universale	III-a „	Pr. Chiricuță și T. Bulat
35	Parabolele și învăț. D I. Hris.	II-a „	Pr. Toma Chiricuță
36	Istoria Bisericii Române	IV-a „	„ „ „
37	Dogmele Bisericii Creștine	V-a „	„ „ „
38	Morala Creștină	VI-a „	„ „ „
39	Istoria V. și N. Testament	I-a „	„ „ „
40	„ „ „ „ „	I-a „	Pr. Manea Popescu
41	Dogmele Bisericii Creștine	V-a „	„ „ „
42	Apologetica	VIII-a „	„ „ „
43	Istoria V. și N. Testament	I-a „	Pr. C. Costache
44	Istoria Bisericii Creștine	III-a „	„ „ „
45	Istoria Bisericii Române	IV-a „	Pr. Econ. D, Georgescu
46	Istoria V. și N. Testament	I-a „	Pr. P. Partenie și I. F. Popescu
47	Parabolele și învăț. Mântuitor.	II-a „	„ „ „ „
48	Istoria Bisericii Universale	III-a „	„ „ „ „
49	Dogmele Bisericii Creștine	V-a „	„ „ „ „
50	Istoria Bisericii Universale	III-a „	Pr. C. Dron
51	Istoria Bisericii Române	IV-a „	Pr. C. Dron și N Jingotu
52	Morala Creștină	VI-a „	Pr. C. Dron. Pr. C. Vuiescu și Diacon Gheorghiță.

Director, (Indiscifrabil)

Conferințele Generale preoțești

Prea Cucernice Părinte Protopop,

In urma dispozițiunilor I. P. S. Mitropolit, vi se pune în vedere că, Conferințele generale preoțești și Adunarea anuală a Societății Clerului „Ocrotirea“ vor avea loc anul acesta după cum urmează:

Seria I de conferințe în ziua de 29 Octombrie a. c.,
Adunarea anuală a „Ocrotirei“ în ziua de 30 Octombrie,
Seria II de conferințe în ziua de 31 Octombrie.

In seria I-a vor lua parte preoții din Circ. I a Protopopiatelor, iar în seria II-a vor lua parte preoții din Circ II a protopopiatelor.

Secțiile „Ocrotirei“ vor fi prezidate de președinții respectivi.

Conferinţele generale vor fi prezidate pe judeţe de următorii delegaţi :

Jud. Iaşi P. C. Sa Păr. Valeriu Iordăchescu, prof. univ.
„ Baia „ „ „ Cicer. Iordăchescu, prof. univ.
„ Botoşani „ „ „ C. Nonea, referent cultural
„ Dorohoi „ „ „ C. Munteanu, prof. secundar
„ Neamţ „ „ „. V. Constantinescu, prof. secund.

Aceştia împreună cu Protopopii respectivi vor alcătui referate despre mersul conferinţelor, pe care le vor înainta Sf. Mitropolii.

Cucernicii preoţi vor fi obligaţi a desvolta, înscris, două subiecte — luate după alegere — din cele 4 câte s'au dat.

Subiectele date spre desvoltare sunt următoarele :

1. *Nevoia de a răspândi cărţi cu cuprins religios moral şi mijloacele cele mai potrivite de realizare a acestei nevoi în parohii* (colportajul).

2. *Este folositor ca Arhiepiscopia să tipărească un calendar bisericesc şi în ce condiţii să fie alcătuit ?*

3. *Mijloacele intuitive în predarea învăţământului religios.*

4. *Organizarea pangarelor în legătură cu fabrica de lumânări eparhială şi găsirea şi altor posibilităţi pentru crearea de fonduri culturale în parohii.*

Subiectele tratate, înscris, se vor înainta prin protopopie Sf. Mitropolii.

P. C. Voastră, în calitate de Protopop, sunteţi însărcinat a lua măsurile cuvenite în Circ. pe care o conduceţi, pentru buna reuşită a conferinţelor generale preoţeşti.

p. Mitropolit † *Grigorie L. Botoşăneanu*

Consilier referent, *Pr. C. Nonea*

No. 6934. 3, August 1935

Parohii vacante

Se publică următoarele parohii, care sunt declarate vacante pe data de 1 Iulie 1935, prin pensionarea preoţilor titulari :

1. *Parohia bisericei Cuvioasa Paraschivă din oraşul Iaşi.* Are casă parohială. Se compune din 336 familii.

2. *Parohia Bisericii 40 de Sfinţi din oraşul Iaşi.* Are casă parohială. Familii 278.

3. *Parohia Ciurea Jud. Iaşi*, cu satele Lunca şi Dumbrava Sesia bisericii 12 hectare. Are casă parohială. Familii 450.

4. *Parohia Bârnova Jud. Iaşi*, cu satele Petrăria, Todirel şi Cercul. Sesia bis. 12 hectare. Are casă parohială. Famili 288.

5. *Parohia Bivolari Jud. Iaşi*, cu satele Cornul Negru şi

Solomeț. Are biserică parohială și o biserică filială în stare bună. Sesia bis. 24 hectare. Nu este casă parohială. Famili 495.

6. *Parohia Gropnița Jud. Iași*, cu satele Forăși, Bulbucani Mălăești și Sângeri. Are biserică parohială și două biserici filiale în stare mfjlocie. Sesia bis. 12 hectare. Nu este casă parohială. Famili 525.

7. *Parohia Socola, Jud. Iași*, cu satul Vișan. Are biserică parohială și două biserici filiale în stare bună. Parohia n'are pământ și nici casă parohială. Familii 300 sute.

8. *Parohia Onești Jud. Iași*, vacantă dela 1 Iunie 1935 prin transferarea preotului titular. Se compune din satele Onești, Meletin și Borosoaia. Are biserică parohială în stare mijlocie. Sesia bis. 12 hectare. Este casă parohială. Familii 450

9. *Parohia Doroșcani Jud. Iași*, vacantă dela 1 lunie 1935, prin transferarea preotului titular. Are biserică parohială și una filială, Sesia bis. 24 hectare. Este casă parohială. Familii 420.

10. *Parohia Bucecea Jud. Botoșani*, Are biserică parohială și una filială ambele în stare bună. Sesia bisericii 24 hectare. Nu este casă parohială. Familii 465.

11. *Parohia Buzeni Jud. Botoșani*, cu satele Coșuleni, Zeicești și Tulbureni. Are biserică parohială și două bisericii filiale. Sesia bisericii 24 hectare. Este casă parohială. Familii 350.

12. *Parohia Necșeni Jud. Botoșani*, cu satul Dorobanț. Are biserică parohială și una filială. Sesia bis. 24 hectare. Nu este casă parohială. Familii 580.

13. *Parohia Stăncești Jud. Botoșani.* cu satele Boișa și Manoilești. Are biserică parohială și o biserică fialială, ambele în stare bună. Sesia bisericii 24 hectare. Este casă parohială. Familii 310.

14. *Parohia Joldești Jud. Botoșani*, cu satul Vorona Mare Are biserică parohială și una filială. Sesia bis. 24 hectare. Nu este casă parohială Familii 345

15. *Parohia Fântânele Jud. Botoșani*, cu satele bănești și Slobozia, Are biserică parohială și 2 biserici filiale. Sesia bis. 34 hectare. Nu este casă parohială. Familii 450.

16. *Parohia Ionășeni Jud. Botoșani*, cu satele Măscăteni și Șoldănești. Are biserică parohială și 2 biserici filiale Sesia bis. 24 hectare. Este casă parohială. Famili 314.

17. *Parohia Storești Jud. Botoșani*, cu satele Șendreni și Frumușica. Are biserică parohială și o biserică de cimitir. Sesia bis. 24 hectare. Este casă parohială. Famili 339.

18. *Parohia Gorbănești Jud. Botoșani*, cu satele Urlați, Tomești și Vârnăvoia. Are biserică parohială și una filială, ambele în stare bună. Sesia bis. 30 kectare. Este casă parohială. Familii 440.

19. *Parohia Dumbrăveni Jud. Botoșani*, vacantă dela 1 Iunie 1935 prin transferarea preotului titular. Are biserică pa-

rohială şi una filială ambele în stare bună. Sesia bis. 12 hectare. Nu este casă parohială, Familii 430.

20. *Parohia Arămeni jud. Dorohoi*, cu satele Aurel Vlaicu şi Principile Mihai. Are biserică parohială şi una filială în stare mijlocie. Sesia bisericii 24 hectare. Nu este casă parohială. Familii 590.

21. *Parohia Vorniceni, jud Dorohoi.* Ara biserică parohială construită diu lemn. Sesia bis. 24 hectare. Nu este casă parohială. Familii 620.

22. *Parohia Cordăreni jud. Dorohoi*, vacantă dela 7 Mai 1935 prin decesul preotului titular. Se compune din satele Cordăreni, Slobozia şi Griviţa. Are biserică parohială şi una ftlială. Sesia bis. 24 hectare. Nu este casă parohială. Familii 600.

23. *Parohia Dobrănăuţi jud. Dorohoi*, vacantă dela 8 Mai 1935 prin decesul preotului titular. Se compune din satele Dobrănăuţi, Satul Mare, Lunca şi Mastacăn. Are biserică parohială şi una filială. Sesia bis. 12 hectare. Este casă parohială. Familii 430.

24. *Parohia Oprişeni din oraşul Fălticeni.* Are biserică parohială şi o biserică filială. Sesla bis. 24 hectare. Nu este casă parohială. Familii 190.

25, *Parohia Horodniceni iud. Fălcticeni*, are biserică parohială şi una filială. Seria bis. 24 hectare. Nu este casă parohială. Familii 410.

26. *Parohia Gâşteşti-Topile jud. Fălticeni.* Are biserică parohială. Sesia bis. 24 hectare. Nu este casă parohială. Familii 610.

27. *Parohia Preuteşti-Huşi jud. Fălticeni.* cu satele Fundoaia şi Mănăstioara. Are biserică parohială şi una filială, ambele în stare bună. Sesia bisericii 18 hectare, Este casă parohială, Familii 420.

28. *Parohid Gârcina jud. Neamţ*, cu satul Cuejdiu. Are o biserică parohială şi una filială în stare mijlocia. Sesia bis. 24 hectare. Nu este casă parohială. Familii 375.

29. *Parohia Orbicu de Jos jud. Neamţ*, cu satele Mocan, Cioplan şi Orbicu. Are o biserică parohială în stare mijlocie. Sesia bis. 12 hectare. Nu este casă parohială. Familii 280.

30. *Parohia Bârcu-Goşmani jud. Neamţ.* vacantă dela 1 Aprilie 1935 prin transferarea preotului titular. Are biserică parohială construită din lemn. Sesia biserieii 24 hectare. Este casă parohială. Familii, 380.

Posturi vacante de preoţi ajutători, pe data de 1 Iulie 1935.

La parohia	Golia	din	oraşul	Iaşi	
„ „	Belceşti	„	jud.	Iaşi	
„ „	Dochia	„	„	Neamţ	
„ „	Ghilăeşti	„	„	„	

Seminarul „Veniamin Costache“

IAȘI

Condițiunile de admitere în clasa I-a

Pentru anul școlar 1935/1936, sunt vacante la Seminarul «*Veniamin Costache*» din Iași, un număr de 30 locuri—solvă.

Pentru ocuparea acestor locuri, se va ține concurs de admitere între 1-5 Septembrie 1935, iar înscrierile se primesc la cancelaria școlii, între 15-31 August 1935, și pot fi trimise prin poștă.

Cererile de înscriere trebuiesc timbrate cu timbru fiscal de 8 lei și 1 leu, timbru de aviație,—la are se vor anexa următoarele acte:

1) Extractul de naștere.
2) Certificatul de botez.
3) Certificatul de naționalitate.
4) Adeverință de terminarea școalei primare.
5) Adeverință de bună purtare tot de la școală.
6) Certificatul de stare materială (eliberat de Percepția Fiscală locală).
7) Bilet de vaccină.

Candidații trebue să aibă vârsta între 10 jum.—14 jum. ani. Taxa de înscriere la concurs este de lei 80, care se plătește la cancelaria școlii.

Concursul se ține la următoarele materii:

Teză la *Aritmetică și Română.*

Examen oral la: *Aritmetică, Română, Religie, Istoria și Geografia Țării.*

Inainte de începerea examenului oral, candidații vor fi supuși vizitei medicale și unui examen de muzica vocală.

Candidații reușiți la acest examen, în calitate de solvenți, vor plăti taxa anuală de *Lei: 6.850.* Costul cărților și al uniformei școlare privesc pe părinții elevilor. Burse în clasă I-a nu se acordă. Elevii pot dobândi bursa la finele anului școlar, dacă obțin media la studii peste 7.00, și media la purtare peste 8.00, și vor dovedi că sunt absolut săraci, sau orfani.

Direcțiunea.

ALEXANDRU A. ȚEREK

CONCESIONARUL

TIPOGRAFIEI

„H. GOLDNER"

IAȘI, STR. MÂRZESCU Nr. 9

Execută ori ce lucrări atingătoare de această branșă, în cele mai bune condițiuni technice și artistic executate, cu prețurile cele mai reduse.

P. C. Treol al Parohiei Buhalnița
S

Comuna .....

Județul Neamțu
S

No. 9

ANUL XI *** SEPTEMBRIE 1935

MITROPOLIA MOLDOVEI

Foaie oficială a Arhiepiscopiei Iaşilor

APARE LUNAR

Sub conduc. Secţiei Culturale a Consiliului Eparhial

SUMARUL:

Cum spunem ? *Arhim. Scriban*

O vizită la Cernăuţi *Diac. V. Gh. Vasilache*

In vizită canonică la Ruginoasa *Diac. V. Gh. Vasilache*

I. P. S. Nicodem în vizită canonică la Piatra Neamţ şi Mănăst. Bistriţa *Diac. V. Gh. Vasilache*

Alegerea şi instalarea Stareţului Mănăstirei Neamţului şi a Egumenului dela Mănăstirea Secu *Diac. V. Gh. Vasilache*

Pe margini de cărţi *Diac. V. Gh. Vasilache*

Biblia Ilustrată *Diac. V. Gh. Vasilache*

Dela Sf. Sinod, Ministerul Cultelor şi alte autorităţi ***

Inştiinţare ***

Contul de gestiune şi bugetul fondaţiei Rusovici ***

Inştiinţări şi Parohii Vacante ***

Redacţiea şi Administraţiea : Secţia Culturală Sf=ta Mitropolie

Abonamentul anual 150 lei

ANUL XI SEPTEMBRIE 1935 No. 9

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Sub conducerea secţiunii culturale a Consiliului Eparhial

Cum spunem?

I. *Grija de trup*

1. In zilele noastre, suntem marturi ce mare tărăboi se face pentru întărirea trupului. Trecând orice măsură, se caută nu numai ce e cu dreptul să se facă, pentruca să fim sănătoşi şi vânjoşi, ci încă se lasă în paragină alte datorii către noi înşine, alte vrednicii ale omului, în folosul acestei gălăgioase întăriri a trupului.

Ni se spune apăsat că am uitat de *mens sana in corpore sano*, adică celelalte puteri ale omului atunci lucrează mai bine, când şi trupul îţi este sănătos. De aici datoria de a griji de această temelie a noastră, care este trupul nostru.

Ni se mai spune: Dar nu ştiţi în câtă cinste se găseau la Grecii cei vechi jocurile pentru întărirea trupului? Ei aveau *Jocurile olimpice*, care erau un aşezământ naţional. Oare dacă oamenii de acum 2000 de ani ştiau că trebuie să poarte grija trupului, cei de azi s'o ştie mai puţin şi să nu-şi bată capul cu ea?

Tocmai de aceia, se spune, este cu tot dreptul să se facă o mişcare pentru a căuta de trup mai de aproape, a-l face o unealtă mai sprintenă de împlinire a datoriilor lui. Mişcarea o vedem, prin sporturile care s'au pornit în toată ţara şi trebue să ne bucurăm că, în sfârşit, ne întoarcem la ceiace omenirea a descoperit mai demult ca o bună unealtă de propăşire a ei.

Va să zică se găseşte că noi trebuie să scoatem din nou la putere ceiace era odată în cinste şi nu mai este. Trecutul a avut bunuri pe care lumea le-a uitat şi este atunci datoria noastră să vedem câte măestrii avea ea, de care nu-şi mai aduce aminte.

2. Ceiace se spune despre datoria de a îngriji trupul se spune despre multe altele. Dacă noi scoatem din zăcere îndemânări pe care lumea le-a avut, este cu dreptul să mai căutăm şi altele. Doar am uitat nu numai grija de întărirea trupului, ci şi altele.

Scoţând numai una din uitare şi lăsând în zăcere pe celelalte, se ajunge la altă pagubă: se rupe cumpăna vieţii. In adevăr, dacă pui în cinste îngrijirea trupului şi tot de ea pomeneşti, iar de celelalte nu te sinchiseşti ajunge, aceasta de se umflă, creşte peste celelalte şi o simţi numai pe ea. Dar trupul nu este pentruca să trăeşti numai ca trup. El este o unealtă pentru îndeplinirea unor chemări mai înalte. Dacă-mi întăresc trupul, dar mă opresc aici, ajung mai mult la pagubă decât la câştig. Rămâne trupul culmea vieţii omului, şi aceasta e tot una cu îndobitocirea.

Noi am şi ajuns la primejdia aceasta. Vezi ziare mărunte de provincie că închină câte o pagină întreagă dărilor de seamă şi tuturor ştirilor despre sporturi. Pun atâta temei pe acestea şi fac atâta tărăboi pentru ele, că ţi-e silă. Cu dreptul te întrebi: Dar unde este grija şi silinţa pentru celelalte sprinteneli ale omului? Ce Dumnezeu? tot sport şi sport şi sport? Numai hoitul şi mai încolo nimic?

Iată de ce cu tot dreptul este ca să privim ceva mai în larg şi să ne întrebăm: Nu cumva mai sunt şi alte îndemânări din vremurile vechi, pe care omul le-a uitat? Nu cumva mai avem de desmormântat vrednicii care erau odată în cinste, iar acum nu mai au căutare?

II. ***Insemnătate cuvântului***

Aşa şi este. Lumea de altădată îşi bătea capul şi pentru măestrii care nu se mai află în grija noastră în aceiaşi măsură.

Cine se întreabă azi: «Cum am să vorbesc? Ce am să spun?» Odată ce tu ai limbă şi buze, socoteşti că poţi

spune altuia tot ce gândeşti. Nu-ţi faci socoteala dacă, aşa cum spui, ai spus bine şi cum trebue.

Cu toate acestea lumea cea veche a Grecilor punea mare temei pe meşteşugul vorbirii. Da, gură de spus are fiecare, dar oare felul de a spune este acelaş la toţi? Nu cumva unul spune mai sprinten, iar altul mai îngăimat?

De fapt, se şi vede aceasta în fiecare zi. Abea scoţi vorba din gura câte unuia, şi te trec sudorile până ajungi să afli despre ce este voaba şi ce vrea să spuie.

Acum câţiva ani, a venit la mine o mamă cu fiica ei. Voiau să mă roage ceva. Fata avea ceva pe suflet şi voia să-i dau o mână de ajutor. Totuşi n'am putut afla anume ce vrea. Spunea-spunea, dar nu puteam alege, ce dorea să fac pentru ea.

Mai întâi, am lăsat-o să vorbească. A vorbit mult, dar n'am înţeles nimic. Nu ştiam ce-o doare şi unde ar fi fost să mijlocesc pentru ea.

Dela o vreme, i-am spus:

— Domnişoară, dar fii bună de spune despre ce este vorba. Ai luat-o prea de departe. Spui-spui, dar nu vă unde este nodul lucrului. Vino la ce te doare pe d-ta şi spune-mi ce-ţi trebuie.

— Da-da, a răspuns, vin îndată şi acolo.

Şi iar a început a învârti morişca şi nu mai isprăvea. Eu iar am ascultat, dar nici de data asta n'am putut înţelege nimic. Trecuseră poate vre-o 20 de minute, de când ne tot frământam aşa în loc. Nu ştiu ce-o fi gândind mamă-sa care o vedea că spune în neştire.

Atunci iar i-am spus, caşi mai înainte, să vie la ce-o doare şi să nu mai batem apa în piuă. Şi de data asta mi-a dat acelaş răspuns, că vine şi acolo.

Apoi iar a început vechea bâzâială, până când m'am încredinţat că nu pot scoate nimic de la ea. Cine ştie? poate că ajungea ea şi la capătul acela, dar nu ştiu de ce socotea că trebuie să-mi depene o întreagă poveste care era cu totul de prisos.

De aceia i-am spus, acum a treia oară:

— D-şoară, eu am voit să te ascult. Am stat-am stat, şi n'am putut culege nimic din gura dumitale. D-ta îmi spui

altele, în loc să-mi spui ce vrei dela mine. De aceia te las până când vei învăţa să spui cum trebuie, ca să nu mai sâcâi lumea.

Şi am plecat. Mi-a rămas fapta aceasta ca o pildă despre ce înseamnă a nu şti cum să spui. Să ai ceva pe inimă şi să tot ocoleşti şi să te învârteşti în jurul sâmburelui, fără a-l atinge, este culmea.

Dar aşa fac mulţi. Eu am dat numai o pildă. E adevărat asta a fost cea mai izbitoare, dar nu este rar să-mi vie lume care să mă roage ceva şi care te scoate din răbdări până să ajungă a spune ce vrea. Fiecare crede că trebue s'o ia dela Moş Adam şi nu înţelege să spuie scurt şi limpede ce are pe suflet.

Dar noi ne învârtim astăzi într'o lume aşa de largă! Ne întâlnim cu atâţia oameni! Avem prilejuri de vorbit cu mult mai mulţi ca altădată. Ne gândim oare cum spunem atâtea din câte avem de spus?

Cui îi dă minte să-şi puie o asemenea întrebare?

Fiecare socoteşte că vorbirea merge dela sine. Numai să ai ceva de spus, şi gata!

Totuşi am văzut, din povestirea cu cele 2 femei, că lucrul nu merge atât de uşor. Una este a avea ceva în cap, şi alta este ce poţi spune prin grai. De aceia nu este o întrebare de prisos a-i vorbi omului despre cum trebuie să spue.

III. *Vorba şi negustoria*

Eu mă opresc uneori înaintea negustorilor cu marfa pe uliţă. Văd câte un tânăr că-i merge gura ca moara. Rosteşte cuvintele tare, respicat, fără oprire, parcă ar fi trase la maşină. Imi face plăcere să privesc această sprinteneală. Este ca un joc să priveşti fiecare vorbă, cum cade la locul ei, bine şi sunător spusă, parcă ar fi un sunet din pian, care numai decât cade la şirul lui.

E adevărat, această îndemănare a băiatului nu îmbrăţişează un câmp prea larg. Se opreşte la 7-8-10 fraze. Pe urmă iar o ia dela capăt. Dar încă şi atâta tot este ceva. A spune fiecare cuvânt bine şi la şir încă este o îndemânare.

Omul n'a izbutit dela început. A trebuit să se potic-

nească de multe ori, a trebuit mai întâi să gângăvească cuvintele, până ce le-a putut îmbina în felul acesta.

Dar a fost nevoit să o facă. E o unealtă a câştigului lui. A trebuit să se muncească cum să spuie. Vezi lumea oprindu-se şi ascultând cum îi duruie gura. Este cea dintâi roadă a măestriei lui. A putut opri lumea în loc şi s'o facă să privească spre marfa lui.

Apoi dacă descoperim noi măestria vorbei într'o faptă măruntă ca aceasta, oare nu se cuvine să grijim puţin de ea, în atâtea şi atâtea împrejurări ale vieţii ? Pentru neînsemnatul acela de negustor, vorba sprintenă a fost unealta negoţului lui. Să nu fie pentru alţi oameni mai aleşi o unealtă încă şi mai de căutat ?

Putem merge şi mai sus. Intru în prăvăliile multor negustori. Ii găseşti oameni mai ciopliţi decât cei de pe uliţă. Fie că e vorba de pânzeturi, postavuri, de unelte casnice, de maşinării vezi că negustorul ştie să-ţi tâlcuiască toate ale mărfii, cu o îndemânare care nu poate să nu te minuneze.

Iată deci că şi la aceasta îndemânarea vorbei este o unealtă a vieţii. Cel dintâi pas al negoţului este vorba.

De atâtea ori sunt martur cum negustorul îl bate cu vorba pe cumpărător. Aşa îl îneacă în câte spune, încât cumpărătorul nu mai are ce spune.

Apoi când lucrurile sunt aşa, cum se poate că nu se poartă nici o grijă despre cum spui ? Ne îngrijim noi de atâtea altele, iar aici ne lăsăm în voia întâmplării ?

Cum aşa ? Au să cadă vorbele pe urzeala vorbirii cum s'o nemeri, fără poruncealã ? Dar care îndemânare a omului poate merge în chip orb, fără a te munci pentru ea ?

Totuşi o asemenea grijă nu se vede. Eu mă întreb dacă şcoalele comerciale, dacă Academia de Inalte Studii Comerciale din Bucureşti, are nu vreun studiu, ci macar un capitul despre vorbirea negustorească ? Şi cu toate acestea, după cele spuse mai nainte, se vede că o asemenea fărâmă de învăţătură n'ar fi de prisos. Negustorul trebuie să fie un om care ştie să arate însuşirile alese ale mărfii sale şi să înduplece pe cumpărător.

Unde se socoteşte de trebuinţă ca omul să fie sprinten la cuvânt ? La avocaţi. Unealta lucrului său este vorba. El

trebuie să fie cu limba dezlegată, să poate spune limpede şi uşor ce are de spus în sprijinirea clientului său.

Asta o mărturiseşte şi lumea că, da, avocatul trebuie să fie un om cu limba dezlegată şi deci să poată spune uşor ce are de spus. Dar, din cele arătate până aici, se vede că nu numai avocatul. ci orice om, în toate împrejurările vieţii, este mai înarmat, dacă poate spune bine şi frumos ce are de spus.

IV. ***Înţelenirea cuvântului***

Când vei cerceta cum învăţau carte oamenii din vremurile vechi, ale Grecilor şi Romanilor, vei găsi că *retorica* nu lipsea niciodată din toate câte învăţau ei. Asta era ramura de învăţătură care trebuie să te deprindă a vorbi. Socotindu-se că vorbirea este o unealtă măiastră de a-ţi face drum în lume, şcoala nu-l lăsa pe copil fără să-l înveţe a vorbi ales.

Incă şi mai târziu, retorica n'a lipsit din şcoalele mai de demult. A uitat lumea de altele. De retorică n'a uitat.

Iată însă că am uitat noi. Ne-am adus aminte că Grecii puneau mare temei pe întărirea trupului şi de aceia întocmeau jocuri cu alergări şi cu lupte. De aceia şi noi am scos acum la cinste sporturile, ca îndeletniciri de seamă şi zicem: Aşa făceau Grecii!

Dar bine, Grecii nu făceau numai atâta. Ei mai învăţau şi retorică. A lor este vorba aceasta. Din lumea lor se pomeneşte de atâţia vorbitori aleşi.

Ale Romanilor sunt vorbele de *elocvenţă* şi *orator*, pe care le folosim noi. Şi la dânşii vorbirea era în cinste, din pricina vieţii cetăţeneşti largi, caşi la Greci.

Oriunde este nevoie să aduci lumea la vederile tale, s'o faci să creadă ca tine, e de trebuinţă să foloseşti vorbirea care să înduplece. Cârmuitorii Grecilor vorbeau înaintea mulţimii în *agora*, ai Romanilor în *forum*. Trebuia să fii meşter la cuvânt, pentruca să mergi la inima oamenilor şi să-i faci a zice ca tine.

Atunci cum se face că vedem ce făceau Grecii şi Romanii, dar de retorică nu ne mai aducem aminte? Din şcoalele noastre, cuvântul acesta se aude tot mai slab.

De ce, din acele vremuri vechi, am scos la lumină numai bătutul din picioare, dar nu şi îndemânarea de a spune bine ce avem de spus ?

Aici e ciudăţenia... O pagină întreagă, în fel de fel de ziare, despre tămbălăul sporturilor ! Ele şi ele ! Acopăr cu gălăgia şi mărăcinîşul lor alte îndeletniciri ale vieţii, iar despre sprinteneala limbii nimic !

Cum ? au picioarele mai mult drept ? Sunt ele mai de seamă, în scurgerea vieţii, decât dezlegarea limbii ?

Dar să nu uităm că a vorbi înseamnă a judeca. Limba este numai cât organul mărturisitor în afară al mersului cugetării dinnăuntru. Ea spune tainele gândirii şi ale inimii, adică tot ce are omul mai înalt. Tocmai limba, care este uşa gândirii şi a inimii, să fie lăsată în atâta paragină ?

Şi totuşi aşa este. Mai multă gălăgie se aude pentru răpăiala picioarelor de pe ariile de sporturi decât pentru sunetul ales şi înaripat al buzelor.

Să nu ne mirăm atunci că oamenii vorbesc slab şi spălăcit, de câte ori se apucă să spuie ceva altora. Deşi obiceiul de a vorbi înaintea altora azi a sporit, totuşi e rar să auzi cuvântări cu adevărat frumoase şi bine închegate. Cât de dulce însă e vorba frumoasă, gustăm atunci când găsim pe câte unul care ştie să povestească frumos şi cu haz.

Anul acesta, a ieşit la lumină în Paris o carte cu numele *l'Orateur* de Dr. *Wicart*, în 2 volume. Ea este un puternic îndemn de a folosi vorba, a nu o lăsa în paragină fiindcă ea este o unealtă de mare izbândă în viaţă.

A. Mallarmé, ministrul Educaţiunii Naţionale din Francia, a însoţit cartea aceasta de cuvintele următoare :

„Poate că într'un viitor apropiat, vreun ministru al Educaţiunii naţionale va avea inspiraţiunea fericită de a înscrie în programele şcolare şi lecţiuni de elocvenţă. Atunci, alăturea de cuvântările lui Bossuet şi de apărările lui Cicerone, şcolarii vor pune în rafturile bibliotecii lor şi cărţile Doctorului Wicart".

Autorul fiind medic, aduce încă şi alte lumini, peste ale altor autori, despre ce trebue făcut, pentruca omul să-şi poată întrebuinţa cât mai bine glasul său. Intr'o mare măsură, cartea aceasta este un tratat de anatomie, care arată toată al-

cătuirea coardelor vocale şi dă îndrumări despre chipul cum trebuie să ne păstrăm glasul. In adevăr, printr'o viaţă neîngrijită, glasul se poate perde. Odată cu perderea lui însă, scade şi puterea noastră de a mânui inimile oamenilor.

Deci este foarte de preţ să auzi cum vorbeşte în ramura aceasta un medic. El însă nu lipseşte a ne da fel de fel de amănunte preţioase şi din laturea curat retorică a vorbitorilor. De aceia sunt foarte multe de spus din cuprinsul ei. E mirare de ce nu s'a scris despre ea la noi până acum. Aceasta va trebui să se facă de acum înainte.

Din crâmpeiul de mai sus al ministrului francez, vedem că şi în Francia învăţătura vorbitului este în scădere. Ce alta să însemne vorba că poate de acum înainte se va găsi un ministru care să puie în programele şcolare acest soi de învăţătură? Dar în acelaş timp aflăm că şi ministrul Educaţiunii Naţionale găseşte că învăţătura vorbitului trebuie ridicată la altă cinste şi căutare. In adevăr, el şi spune:

„Intr'o vreme ca a noastră, unde cuvântul este întrebuinţat atât de des, în toate locurile şi pentru toate treburile, în ţările cu democraţie, unde cuvântătorii se găsesc în toate pieţele, caşi în toate adunările, într'o societate unde cuvântul a înlocuit pretutindenea scrisul, pentru a discuta şi a dezlega,—este cu totul indispensabil de a învăţa această ştiinţă a glasului omenesc, aşa cum înveţi cultura fizică ori armonia ţinutei" (tot în prefaţa cărţii pomenite).

Dacă acum pătrundem în cuprinsul acestei cărţi, găsim într'însa o mulţime de întăriri pentru cele ce am spus până aici. De pildă, găsim amănuntul că izbânda lui Hitler se datoreşte vorbirii lui. „Inălţarea sa, scrie el, a fost o minunată izbândă a glasului. In adevăr, Hitler nu are decât vehemenţa gestului şi a cuvântului". La rândul lui, cuvântul are nevoie de limpezimea şi bărbăţia glasului. Dacă glasul cuiva scade ori răguşeşte, slăbeşte şi puterea cuvântului şi stăpânirea asupra oamenilor.

De aceia Dr. Wicart adaogă: „Noi trăim sub *domnia cuvântului.* Slavă lui, când el este frumos şi drept! Ruşine asupra lui, când ne duce la barbarie".

Aceasta arată tocmai puterea cuvântului. Dacă cineva ajunge meşter al vorbirii, îl poate întrebuinţa şi pentru bine

şi pentru rău. Poate pune mâna pe minciună şi să ducă pe oameni în braţele ei. Asta este îndrumarea spre barbarie, din vorba de mai sus.

Mai încolo, Dr. Wicart spune iar: „Găsim noi, în vremea de faţă că s'a putut pune ceva la cale fără ajutorul cuvântului?“ Iar mai la vale spune că a căuta frumuseţa cuvântului este o proptea pentru civilizaţiune.

Deci a biciui înfăţişările de rând şi a te sili să faci cunoscute căile de ajungere la adevărata frumuseţă a cuvântului înseamnă a munci pentru propăşirea omenirii. Aceasta este ţinta spre care năzuiesc eu“, scrie el.

V. *Vorbire şi izbândire*

Ce spune el, de aici încolo? Că trebuie să ne dăm oarecare osteneală, dacă voim să ajungem a avea îndemânarea vorbirii. Dar osteneala aceasta ne este răsplătită din plin, prin izbânda mai uşoară în treburile noastre. De pildă, Anatole France a fost un mare scriitor. N'a putut fi însă tot aşa ca vorbitor. Şi totuşi împrejurările vieţii il sileau uneori să vorbească. Spune însă Dr. Wicart: „Tonul scoborât şi surd al lui Anatole France, care cetea, l-a făcut cu neputinţă de ascultat“.

Francejii au avut un mare orator în Jaurès. Dr. Wicart a avut prilejul să-l vadă odată şi pe el şi pe Anatole France vorbind în aceiaşi chestiune. „Fiind student, spune el, am fost izbit, în adunările zgomotoase ale afacerii Dreyfus, de faptul cum oratori deopotrivă de luminaţi şi spunând cugetări asemănătoare, înaintea unor ascultători aprinşi, totuşi nu dobândeau aceleaşi roade.

„Jaurès, cu strălucitul sunet al glasului său cu duioşia caldă a cuvintelor sale, ridica mulţimea ca printr'o putere magnetică. Anatole France însă cetea cu un glas prea scoborât, pe un singur ton şi obosea, iute. Frazele cuvântării lui, cioplite minunat şi pline de cugetări măreţe, adormeau pe ascultători, într'o dulce moţăială.

„Adoua zi, când am cetit cele două cuvântări tipărite în ziare, am văzut cu cât mai sus era Anatole France. Era dovada deplină despre puterea vorbirii, izvorâtă din darurile firii ori dobândită prin trăsăturile trupeşti“.

Apoi dacă un bărbat atât de înzestrat, ca Anatole France, era atât de slab în vorbire, ce va fi cu atâţia alţii care nu au darurile lui? Nu înseamnă aceasta că trebuie să întăreascâ tocmai partea unde se simt mai slabi?

Cum ajung negustorii să fie atât de sprinteni la cuvânt? Nu prin lunga deprindere? Nici vorbă.

Atunci urmează că încă şi mai sus vor ajunge ceice se vor sili cu rânduială şi temeinic să ajungă la o treaptă de vorbire mai aleasă.

VI. *Incheiere*

Cum se vede, vorbirea aleasă este de ajutor omului şi în cele mici şi în cele mari. Fie că vei ajunge să vorbeşti înaintea mulţimii, fie că te vei opri numai la vorbirea cu câţiva în treburile tale, tot este de preţ să ai măestria cuvântului, ca o unealtă de a îndupleca pe altul, de a-l face ca graiul tău să străbată mai uşor în mintea lui.

De atâtea ori în viaţă avem nevoia să vorbim altuia despre nevoile noastre, de a-l face să se dea cu inima de partea noastră, de a-l face să ne dea o mână de ajutor. Se înţelege, vom izbuti cu atât mai bine, cu cât vom avea mai mult lipici la cuvânt.

Dacă este aşa, de ce nu se dă mai multă îngrijire întrebuinţării cuvântului? Aci este ciudăţenia acestei nepăsări.

Cum Dumnezeu de au mai multă căutare picioarele decât unealta cu care putem câştiga inimile? Din atâtea ale vechimi, ne-am adus aminte numai de una, din partea hoitului.

Tocmai aici e barbaria şi tocmai de aceia trebuie să grijim şi de altele pentru a nu rămânea în ea.

Dar dacă acestea se pot spune îndeobşte, pentru oamenii de toate tagmele, cu cât mai mult celor ce au de vestit evanghelia care sunt preoţii!

Arhim. Scriban

O vizită la Cernăuţi

A fost voia lui Dumnezeu ca I. P. S. Nicodem, care administrase aproape întreaga Moldovă: eparhia Dunării de Jos, a Huşilor, a Chişinăului cu întreaga Basasabie, căci la 1918 nu erau cele două episcopii de astăzi, apoi Mitropolia Moldovii, ca o încoronare să aibă în a sa conducere şi Mitropolia Bucovinei, pentrucă astfel să fi condus şi să conducă bisericeşte, întreaga Moldovă a lui Ştefan cel Mare.

Această plenidudine de chemare, la care înaltul ierarh a fost chemat treptat, până când să ajungă pe culme de conducere bisericească, prezintă pentru oricine o ierarhie meritată la care totdeauna a fost poftit pentru vrednicia lui. Căci la fiecare treaptă de înalţare ierarhică cei ce-l chemase aşteptau dela el să le aducă o înălţare duhovnicească, o bună administraţie bisericească, o redobândire a drepturilor lor încălcate şi o reaprindere a făcliilor de lumină cărturărească etc. Şi nimeni n-au fost înşelaţi, căci ori unde a fost toate acestea cu prisosinţă au fost realizate, despre acestea pot mărturisi eparhiile respective, şi aceea care l'au chemat să fie Mitropolit, ca o încoronare a vredniciei lui şi ca o activare mai în larg.

* * *

Prin moartea fericitului Nectarie, Mitropolia Bucovinei a rămas vacantă. Preafericitul Patriarh, ca preşedinte a Sf. Sinod, a dat delegaţie pentru conducerea chestiunilor mitropolitane a acestei eparhii, I. P. S. Mitropolit Nicodem.

Deşi înaltului ierarh a dat dispoziţii ca toate lucrările de rezolvat să i le trimeată la Iaşi, totuşi a socotit necesar să facă şi o vizită la Cernăuţi, pentru a veni în legătură şi a cunoaşte mai îndeaproape cleriul şi persoanele de conducere a acelei Mitropolii.

In ziua de sfânta Maria, 15 August a. c., a pornit dela Mănăstirea Nemţului, însoţit de P. C. Stareţ Arhim. Valerie şi domnul profesor I. Ştefănescu. A plecat de dimineaţă, pentru a face câteva vizite, pe neaşteptate, la bisericile din eparhia Iaşilor. Pe unde a fost, a găsit preoţii la datorie.

După un popas odihnitor în codrii Cozminului, a ajuns la Cernăuţi, după amiază. La Cernăuţi a fost primit cu dragoste şi fiescul respect de P. S. Vicar Ipolit Vorobhievici şi consilierii mitropolitani: preotul Ipolit Tarnavschi, preot dr. Puiu şi de secretarul Mitropolitan etc.

Mai înainte de toate, a socotit să împlinească cel mai

creştinesc act cerut de împrejurări, şi anume acela de a se duce la mormîntul fericitului Nectarie. E de remarcat că tocmai în ziua aceea să împlineau 40 de zile dela moartea Mitropolitului Nectarie. La mormânt, Înalt Preasfinţitul Nicodem a înălţat rugăciuni de iertare şi de răsplătiri fericitoare pentru defunct.

După aceasta a făcut câteva vizite la fruntaşii vieţii publice bucovinene.

Seara a avut o îndelungată convorbire cu P. S. Vicar, consilierii mitropolitani şi preotul V. Gheorghiu, profesor universitar.

A doua zi, după ce a rezolvat hârtiile curente, a mers să vadă una din picturile cele mai vechi, din bisericile noastre româneşti, care este la biserica din Lujan. Pictura de o frumoseţe rară e de pe la anul 1407; cititor al acestei biserici e prinţul Vitold.

La înapoiere a vizitat şi biserica sf. Ioan cel Nou din Suceava, pentru a se închina sfintelor moaşte. Cu acestea s'a încheiat vizita pe care I. P. S. Nicodem a făcut-o la Cernăuţi şi în Bucovina.

Inaltul ierarh s'a înapoiat din această vizită cu dorinţa vie ca mitropolia Bucovinei să aibă fericirea să facă o alegere fericită, în persoana unui ierarh care să fie un bun gospodar, un fruntaş al vieţii culturale, şi mai presus de toate un râvnitor către o trează viaţă duhovnicească.

Bucovinenii au libertatea de aşi alege ierarhul, dacă l'au găsit, pe acel care răspunde chemărilor de mai sus, I. P. S. Nicodem e gata să le arate toată dragostea.

Diac. V. Gh. Vasilache

In vizită canonică la Ruginoasa

I. P. S. Mitropolit Nicodem fiind, vara aceasta, în cea de adoua reşedinţă mitropolitană, dela Mânăstirea Neamnţului, a vizitat mai mult oraşele şi satele judeţelor Neamţu şi Baia. După vizitile făcute în capitalile acestor judeţe, Duminică 18 August, a fost în satul Ruginoasa.

Dl. prefect V. Ciurea şi c. protopop I. Chiticaru, cari au orânduit să se facă primiri oficiale în toate satele, pe unde va trece înaltul ierarh, până să ajungă la Ruuginoasa, a în-

soţit dinpreună cu ceilalţi şefi de autorităţi din Fălticeni, pe I. P. S. Mitropolit Nicodem.

Călăreţi, în frumoasele lor costume naţionale, întovărăşau maşina dela intrare în hotarele satelor până la celălalt hotar de ieşire. Arcuri de triumf, credincioşi însufleţiţi de adânci bucurii sufleteşti, preoţi cu Sf. Evanghelie şi Sf. Cruce în mână, dimpreună cu autorităţile comunale, primeau pe înaltul ierarh, în urale de „Bine-aţi venit", şi cu nenumărate buchete de flori pe cari le aruncau înaintea Stăpânului lor sufletesc, alcătuind cel mai frumos covor.

I. P. S. Nicodem le împărtăşia binecuvântări şi'şi mărturisea dorinţa unei mai îndelungate vizite, pe care să o facă fiecărei parohii, pentru a avea fericirea să le împartă sfaturi şi îndemnuri sfinte.

Astfel de primiri s'au făcut şi repetat în parohiile Timişeşti, Cristeşti, Moţca, Gâşteni, Trg Paşcani, Blegeşti.

La Ruginoasa a ajuns la ora 10 a. m. Un măreţ sobor de preoţi, cari erau întruniţi în cerc pastoral au făcut o frumoasă primire.

Slujba sf. Liturghii s'a desfăşurat în toată maiestatea ei; corul condus de teologul Popovici a fost la înălţimea unei vrednice mulţumiri.

Pentruca înţăleptele sfaturi ale I. P. S. Mitropolit să poată fi auzite de toţi credincioşi cari veniseră şi din satele vecine, s'a orânduit ca să vorbească, nu în biserică, ci afară, unde aşteptau sute de credincioşi, cari nu au putut să pătrundă în măreaţa biserică din Ruginoasa.

Mai întâi, P. C. protopop I. Chitcaru urează „bun-venit" I. P. S. Nicodem şi mărturiseşte bucuria pe care o are clerul şi credincioşii, având între ei pe Stăpânul lor duhovnicesc, dela care aşteaptă să primească prea bogate învăţăminte.

Dl. prefect V. Ciurea, însufleţit de aceleaş bucurii, prezintă în numele credincioşilor din judeţul Baia, şi îndeosebi a sătenilor din această regiune, fieştile şi smeritele urări de „bine-aţi venit" între noi.

Arată apoi rolul Bisericei în viaţa neamului nostru, şi mărturisăşte credinţa neclintită că şi trăinicia şi fericirea neamului în viitor, nu poate să fie adusă decât de aceeaşi in-

stituţie care şi întrecut a întărit, a luminat, a sfătuit şi a fericit pe strămoşi noştri.

I. P. S. Nicodem îşi începe cuvântarea prin inimoase mărturisiri de bucuria sufletească pe care o are, aflându-se între prea iubiţii fii dubovniceşti, din acest însemnat şi frumos ţinut al judeţului Baia.

„Am venit aici, cu gândul şi dorinţa de a împărtăşi câteva sfaturi creştineşti, pe cari ca pe nişte seminţe bogat dăruite să le arunc în sufletele prea-iubiţilor mei fii sufleteşti, cari, apoi să aducă prea bogate roade duhovniceşti.....

In primăvara anului acesta, mergând cu acelaş gând, de a da sfaturi creştineşti, clerului şi credincioşilor, la un alt cerc pastoral, dela Popeşti din jud. Iaşi, am purces în a le vorbi, dela ceeace văzusem pe frumoasele câmpuri, prin care străbătusem ca să ajung la ei. Toate ogoarele erau aproape arate, plugarii harnici aruncase seminţa cu nădejdia unor rodiri însuţite..... Şi atunci le-am spus: iată că, venind în mijlocul vostru, îmi stă înainte un alt ogor, care aşteptă să primească seminţa. Sunt sufletele voastre în cari plugari harnici, preoţii stau gata să arunce sămânţa învăţături celei sfinte.....

Cu ajutorul lui Dumnezeu, acum mă aflu în mijlocul unui alt ogor sufletesc, care sunteţi voi, prea iubiţii mei fii duhovniceşti, însă până să ajung la voi am străbătut câmpuri aproape gata de secerat. Mă uitam în dreapta şi în stânga şi vedeam cum prin bogatele lanuri de grâu, a crescut pe lângă paiul purtător de spic bogat şi neghină şi bureni, pe cari harnicii plugari nu le-a sămănat..... Şi atunci mi-a venit în minte acea parabolă din Sf. Evanghelie, unde se istoriseşte pilda „cu omul, care a sămănat sămânţă bună în ţarina sa. Dar pe când **dormeau oamenii,** a venit vrajmaşul lui şi a semănat neghine prin grâu şi s'a dus. Iar când a răsărit grâul şi a făcut rod, atunci s'a arătat şi neghinele“...

Oare nu care cumva şi în ogorul nostru cel duhovnicesc, pe când dormeau credincioşii şi păstorii lor, au venit vrăjmaşii credinţii noastre să samene neghina răsvrătirii?...

Sunt mulţi duşmani ai credinţei noastre, cari vin să înseminţeze în sufletele credincioşilor noştri, în locul seminţei

celei producătoare de rod, tăciunele morţii celei sufleteşti.....

Să fim treji şi în lumina vegherilor noastre vom vedea că aceşti năimitori de suflete, nu sunt decât nişte vrăjmaşi pentru noi..... Ei n'au nici o chemare dela Dumnezeu, ci dela satana.... Ei n'au nici o legătură cu Sf. Apostoli învăţătorii credinţei noastre, ci legătura lor e cu urmaşi lui Lucifer..... Ei vă smomesc spunându-vă ca s'a stricat legea prin îndreptarea calendarului?

Vă întreb care e legea şi ce e calendarul?

— Legea e cuprinsă în Sf. Evanghelie, pe care noi o ţinem în cea mai mare cinste, pe Sf. Masă în Sf. Altar, pe când calendarul e un program—după cum îl au şi scolarii —, pe cari noi îl lipim pe uşa biserïcii.....

Pe acest program l-au îndreptat şi Sinodul I ecumenic, dela Niceia..., iar în timpul nostru, cum el nu mai corespondea adevărului pe care trebuia să-l arăte, deasemenea s'a îndreptat...

După ce mai dă bogate sfaturi cu privirea la calendar şi în ce constă greşala calendariştilor, încheie prin următorul mişcător îndemn:

„Ne aflăm în îmediata apropiere a mormântului lui Cuza-Vodă, aceluia care a fost prea glorios Domn al ţării noastre. Voi sunteţi fericiţii care îl aveţi veşnic între voi... La această mândrie sufletească de a avea în mijlocul vostru, leagănul de odihnă a unui strălucit voevod, se adaugă apoi, din partea voastră şi bucuria pe care o aveţi prin faptul că acest prea înţălept Domn v'a făcut *boeri,* dând fiecărui pământ şi libertatea, deci de a trăi şi a munci cum chibzuiţi voi că e mai bine. Acest nemăsurat de mare bine, pe care vi l-a făcut Domnitorul Cuza, a făcut să înălţăţi în sufletele voastre un monument de recunoştinţă şi să aveţi o legătură sufletească cu binefăcătorul vostru de nedespărţit...

Ei bine, trebue să stiţi că Vodă Cuza este primul domnitor, care a cerut Sf. Sinod îndreptarea calendarului. Şi acum, când gândul şi dorinţa lui s'au împlinit, oare e cazul ca să fie unii din cei boeriţi de dânsul, cari să nu fie alături de el, în ceeace a luptat el să se facă? — îndreptarea calendarului ?...

Iubiţi fii duhvniceşti, să fim toţi ca unul în jurul alta-

rului sfânt.... să fim în jurul binefăcătorilor noştri...., să fim treji în a ne apăra credinţa... şi atunci vom fi siguri că vrăjmaşi nu vor mai veni să samene neghină în sufletul nimănui...

După cuvântare a citit rugăciunea de deslegare arhierească, pe care sutele de credincioşi o au ascultat îngenuchi, cu nespusă piozitate, pentru iertarea multor păcate cari apăsau cugetele lor.

Ca o răsplată pentru deosebita hărnicie în intensa activitate pastorală pe care o desfăşoară cucernicul preot Gh. Popovici, parohul din Ruginoasa şi preotul Claudiu Pertovici, în Hărmăneşti, I. P. S. Mitropolit Nicodem le-a conferit, cu deosebită mulţumire sufletească rangul de Econom stavrofor.

Inaltul ierah a mers apoi la mormîntul lui Cuza-Vodă, unde a avut câteva momente de reculegere. A vizitat pe urmă sanatoriul de tuberculoşi, care se află în pa[atul lui Cuza-Vodă, împărtăşind mângâeri şi binecuvântări celor suferinzi. Pentru deosebita sărguinţă pe care Dl. Doctor Gheorghiade o depune în conducerea acestui sanatoriu, înaltul ierarh l-a felicitat călduros.

I. P. S. Nicodem a fost condus de credincioşi şi preoţi, pănă la casa preotului paroh, unde s'a servit o masă intimă.

După amează, I. P. S. Nicodem s'a reîntors la Mânăstirea Neamţ, însoţit fiind de dl. Prefect şi C. Protopop, cu o deplină bucurie sufletească de a fi închiat o zi de trudă apostolică în ogorul Domnului.

Diac. V. Gh. Vasilache

I. P. S. Nicodem în vizită canonică la Piatra Neamțului și Mânăstirea Bistrița

Un plan unitar de activitate, totdeauna, duce la realizările dorite, mai ales când câmpul de acțiune sufere de aceleaș lipsuri.

De acest spirit strategic, denumit însă cu alt nume, de misionarism, a fost călăuzit și însuflețit și I. P. S. Nicodem în vizitele canonice pe care le-a făcut la Fălticeni și P. Neamțului, cele două capitale de județ, în cuprinsul cărora se află mulți sectanți și'ndeosebi stiliști.

Dacă la Fălticeni, înaltul ierarh a arătat în chip strălucit că nu numai preoții sunt apărătorii credinții, ci și mirenii, apoi la Piatra Neamțului, a prezentat cu aceeaș autoritate documentară alte fețe a problemei stiliste și sectante, și anume: **care-s criteriile unei veridice chemări în preoție? și despre toleranța religioasă.** In această materie a adus toate mărturiile care se pot folosi pentru a cunoaște pe adevăratul preot față de cei improvizați de către stiliști și sectanți. In ce privește despre toleranța religioasă a arătat că noi tolerăm pe sectanți, atât cât le îngădue Constituția, însă din moment ce tulbură ordinea publică și nu se mulțumesc în a trăi intim convingerile lor religioase și fac propragandă contra noastră, vom lua și noi măsuri de apărare și de aducerea lor la realitate prevăzută în Constituție.....

Despre aceste probleme a vorbit I. P. S. Nicodem credincioșilor din Piatra Neamțului, în vizita canonică pe care le-a făcut-o în ziua de „Schimbarea la Față", a. c.

Atât I. P. S. Mitropolit, cât și pietrenii doreau să se vadă față către față și în o legătură cât se poate mai vie și naturală; părintele să dea sfaturi, iar fii să asculte. Această bucurie sufletească dorită din amîndouă părțile s'a realizat.

I. P. S. Nicodem a pornit dela Mânăstirea Neamţului, în dimineaţa zilei de „Schimbarea la Faţă“, însoţit de P. C. Arhim. Valerie stareţul M-rei Neamţului. In dealul „Balaurul“, la câţiva chilometri depărtare de Piatra Neamţului, a fost întâmpinat de d-l prefect Leon Mrejeru, d-l primar Gheorghiu şi P. C. Protopop Manoilescu, cari cu o fiască mândrie sufletească i-au urat : „Bine-aţi venit la noi!“.

Din marginea oraşului, până la biserica catedrală Sf. Ioan, un ofiţer superior de cavelerie a fost sol de bun augur pentru cetăţeni.

La biserică s'a făcut de către P. C. Protopop Popovici, o sărbătorească primire creştinească. După terminarea Sf. Liturghii, afară s'a slujit un Te-Deum. La sfârşit, P. C. Paroh Popovici a urat bun sosit înaltului ierarh şi a mărturisit bucuria sufletească pe care o au pietrenii, prin venirea I. P. S. Mitropolit în mijlocul lor.

Apoi, urmându-se programul orânduit, un domn maior a comemorat în cuvinte bine simţite, aniversarea bătălii dela Mărăşeşti şi pe eroii morţi în această mare ofensivă.

I. P. S. Nicodem îşi începe vorbirea prin mărturisirea deosebite bucurii sufleteşti pe care o are, aflându-se între pietreni, cu care pe lângă multe alte legături sufleteşti pe cari le are cu ei, fiind şi I. P. Sa din acest judeţ, mai aminteşte şi de deosebita lor dragoste pe cari au manifestat-o, cu toată tăria, cu prilejul alegerii I. P. S. Sale. Tuturor le împărtăşeşte binecuvântări şi urări de bine. Cuvântarea menţionată mai sus a ţinut-o în biserică, deoarece afară începuse să plouă.

După predică, pe care credincioşii au ascultat-o cu deosebită dragoste şi bucurie pentrucă au avut prilej să audă prea înţeleptele sfaturi şi îndrumări, I. P. S. Nicodem a fost invitat acasă la d-l Prefect, unde i s'a servit o intimă masă, la care a luat parte numai d-l Gheorghiu primarul oraşului, Cucernicii Protopopi şi d-l director al Prefecturei de Neamţu. Bunului şi ospitalierului creştin Leon Mrejeru, pentru această vădită dragoste i se aduce cele mai vii mulţumiri.

La ora 3 p. m., I. S. Mitropolit, însoţit de d-l Prefect, d-l Primar şi C. Protopopi, face o vizită la M-rea Bistriţa, unde înaltul ierarh rămâne deplin mulţumit de felul cum se conduce de P. C. Arhim. Ghenadie, această ctitorie a lui Alexandru cel Bun.

Reîntorcându-se în P. Neamţului face mai multe vizite la fruntaşii vieţii culturale şi politice a acestui judeţ

Seara a plecat din Piatra Neamţului în o atmosferă de duioasă despărţiri de nişte fii dragi, dar şi cu mângâierea în suflet că a avut fericirea să-i vadă.

Diac. V. Gh. Vasilache

Alegerea şi instalarea Stareţului Mânăstirii Neamţului şi a Egumenului dela Mânăstirea Secu

Dela Iacob Stamate, din veacul al XVIII, până în perzent, nu s'a mai ales ca mitropolit al Moldovei şi Sucevei, vreun călugăr ori stareţ dela M-stirea Neamţului. Cu alegerea I. P. S. Nicodem, s'a reluat vechea tradiţie, ca în scaunul mitropolitan dela Iaşi să se aşeze călugări nemţeni, în chip strălucit probaţi, în cele ale culturei, moralei şi dragostei neţărmurite faţă de Biserică şi Neam.

In mod natural, prin alegerea I. P. S. Nicodem a rămas vacant scaunul stăreţiei M-stirei Neamţului. Şi iată că dela înscăunarea ca Mitropolit a înaltului ierarh, până în prezent, au trecut şase luni, fără ca să se fi ales urmaş vrednic, care să stăreţească, în urma strălucitei epoci de conducere a actualului Mitropolit. Această mare întârziere a fost motivată de o serie de evenimente: votarea Legei de reînzestrare a M-rei Neamţului şi predarea vetrei înconjurătoare, precum şi de promulgarea Regulamentului de administrare a acestei Mânăstiri. Acum, când toate acestea au fost împli-

nite, I. P. S. Nicodem a hotărât să se facă alegerea, conform noului regulament, pe care l-a cetit şi tălmăcit soborului, înainte de alegeri. S'a arătat care va fi rolul M-rei Neamţului în viitor şi felul cum se va administra această mare mânăstire. Administrarea ei se va face de un comitet format din următorii: Mitropolitul Moldovei ca preşedinte, stareţul M-rei Neamţului pe care îl aleg părinţii nemţeni şi îl confirmă Mitropolitul Moldovei, Egumenul dela M-rea Secu şi din un delegat ales de ambele soboare. Eforia care îşi are sediul la Ministerul Cultelor e formată din trei membri: Patriarh, Ministrul Cultelor şi Ministrul Domeniilor. Rolul Eforiei e de a aproba bugetul şi gestiunea. Sfântul Sinod are supravegherea din punct de vedere duhovnicesc, de a veghea să se păstreze neatinse dogmele şi canoanele Bisericei noastre.

* * *

Alegerea a fost prezidată de P. C. Arhim. Ghenadie, stareţul M-rei Bistriţa, în ziua de 10 August a. c.

Cuvioşii părinţi s'au prezintat în aceste alegeri ca cel mai conştient corp de alegători. Deplini luminaţi despre rolul Mânăstirei şi de chemarea viitorului ei stareţ, au căutat să-şi aleagă de conducător pe acel indicat de conştiinţa lor trează şi liberă, şi care merită deci încrederea lor şi marea cinste de a conduce această mare chinovie. Cu o voioşie sufletească izvorâtă din deplina lor libertate de a indica pe cel dorit de ei, se prezentau la urnă cu o demnitate de elector vrednică de admirat. La despoierea scrutinului s'a vădit alesul lor în persoana P. C. Arhim. Mitrofor Valerie Moglan, pe care l-au votat 68 de părinţi, din 74 de votanţi. Au ales pe P. C. Arhim. Valerie, după cu au spus spus mai apoi, pentru mai multe motive: P. C. Valerie are o cultură superioară dobândită în mai multe ţări (Rusia, Franţa şi Germania); are apoi o îndelungată activitate misionară în America, unde a activat timp de şase ani: le-a mai fost stareţ încă în două rânduri; iar dragostea faţă de această sfântă mânăstire şi-a vădit-o prin contribuţia bănească de câteva sute de mii de lei, pe care i-a dat în timpul stăreţiei I. P. S. Mitropolit, pentru repararea şi înfrumuseţirea mânăstirei; iar ceva mai discret, îţi mărturisesc părinţii, că pe când era stareţ, era nelipsit dela rugile din miez de noapte, de pildă, adăugând

apoi şi sfatul pe care îl dădea la sfârşit de slujbă, în a doua jumătate a nopţii.

Odată ales, I. P. S. Nicodem, conform dispoziţiilor regulamentului, l-a întărit şi instalat în Duminica de 11 August 1935.

Inainte de a se începe Sf. Liturghie, conform obiceiului, s'a făcut instalarea noului stareţ.

P. S. Vicarul Grigorie Botoşăneanu a cetit grammata de întărire în scaunul stăreţesc a P. C. Arhim. Valerie Moglan.

I. P. S. Mitropolit Nicodem i-a încredinţat cârja stăreţească cu sfatul de a căuta ca în conducerea ce i se încredinţează să unească *autoritatea cu bunătatea...*

Să-şi aibă de îndreptar înţeleptele sfaturi ale Scripturii: „Cu cel cuvios, cuvios vei fi ; cu cel înţelept, înţelept vei fi, iar pe cel neînţelegător îl vei înţelepţi"...

P. C. Arhim. Valerie răspunde că e conştient de greutăţile chemării care i se încredinţează, însă fiind chemat, deci socotit vrednic de a conduce această Sf. Mânăstire, va căuta să fie la înălţimea chemării... Ca un fiu al casei, voiu căuta cu toată dragostea, până la jertfă, să împlinesc rolul cerut de timpurile de faţă, Sfintei Mânăstiri Neamţu—mărturiseşdeasemenea că în conducere se va călăuzi de sfatul Sf. Apostol Pavel: „Cu cel bătrân se va purta ca un frate, iar cu cei tineri ca un părinte"...

* * *

Cuvioşii părinţi dela M-rea Secului şi-au ales cu aceeaşi dragoste, pe cuviosul Ieromonah Vasian. Ieromonahul Vasian a dat dovadă de un bun părinte duhovnieesc şi de un bun gospodar în conducerea schitului Sihla.

Alegerea a fost prezidată de P. C. Arhim. Valerie, noul stareţ al M-rei Neamţu-Secu.

Instalarea noului Egumen a făcut-o I. P. S. Nicodem în ziua de 14 August a. c. Inaltul Ierarh, vorbind soborului şi-a mărturisit bucuria sufletească de înţelegerea şi dragostea de pace, de care au dat dovadă atât ei, cât şi cei dela Neamţu, în alegerea conducătorilor lor duhovniceşti... I-a sfătuit ca şi în viitor să păstreze aceeaşi dragoste atât între ei, cât şi faţă de stareţ, căci numai aşa vor avea linişte şi vor fi în progres duhovnicesc...

Alegerile dela M-rea Neamţu-Secu au o deosebită însemnătate istorică am putea zice, pentrucă ele s'au făcut după ce s'a renăscut dreptatea lor. Ori această renaştere cere ca actualul stareţ şi egumen în frunte cu preaonoratul preşedinte al Comitetului care este I. P. S. Nicodem, să caute să renască toate vechile tradiţii ale acestor mânăstiri :

De adâncire a vieţii duhovniceşti care să radieze mângâeri până în îndepărtatele suflete creştineşti ale credincioşilor Patriarhiei române ; De luminoasă chemare cărturărească, prin trimiterea făcliei de lumină a gândurilor Sfinte în sufletul tuturor credincioşilor ; Prin reînfiinţarea de şcoli de misionari în care să se pregătească viitorii pioneri a renaşterii vieţii noastre morale.

Prin întreţinerea de spital, etc...

Toate aceste reînvieri de tradiţii suntem încredinţaţi că le vor realiza actualii conducători ca unii care au dat dovadă în trecut şi care, după mărturisirea lor, vor căuta ca în sfinţenie să folosească ceeace au redobândit.

Le urăm ca prin o prefacere cu totul dreaptă şi chibzuită să reverse untdelemnul sfinţit al binefacerilor în sufletul cel mare al neamului pe care să-l lumineze şi să-l tămăduiască de suferinţi.

Diac. V. Gh. Vasilache

Pe margini de cărţi

Nicodem Mitropolitul Moldovei şi Sucevei, Viaţa şi operile Sfinţilor Părinţi şi învăţători ai Bisericii, după F. Farrar — în trei volume.

Partea I, vol. IV din Ogorul Domnului, 444 pag., 120 lei ; partea II, vol. X din aceeaş colecţie, 416 pag., 90 lei ; partea III, vol. XI din Ogorul Domnului, 478 pag., 100 lei. Edit, tipogr. Sfintei Monastiri Neamţu, 1935.

Există o modă nu numai în ceeace priveşte îmbrăcămintea, dar şi în traiul şi ţelurile pe cari le urmărim în a-

ceastă viaţă. Observi cum omenirea îşi aşterne viaţa după anumite păreri sau adevăruri pe cari le-au lansat înaintaşii, ori unii dintre contimporani, sau după adevărurile divine pe cari le întronează în sufletul omenirii predicatorii creştini.

Pentru lansarea unei mode de trăire creştinească, însă, va fi nevoie, ca şi în lansarea celorlalte mode, să propovăduim nu numai gândiri pure, ci şi exemple cari intrupează înaltele concepţii de viaţă.

Numai prezentând pilde de creştinism, vom putea satisface curiozitatea pe care o are omul de a vedea idealul creştin trăit de un pământean asemenea lui. Odată înfăţişate aceste mostre fericitoare de trai, pe cari le avem în persoana Sfinţilor Părinţi, vom prezenta tot atâtea imbolduri hotărâtoare de a le urma pilda.

O cunoaştere a vieţii tuturor Sfinţilor ne prezintă o prea bogată experienţă de necontenite sforţări către sfinţenie, pe cari noi le putem adapta diferitelor forme de viaţă, pe cari suntem constrânşi să o ducem, sau diferitelor aspiraţii cari caracterizează personalitatea fiecărui. In această privinţă, cu drept cuvânt, se menţionează în această patrologie că: „Fiecare dintre marii părinţi şi învăţători ai Bisericii, poate să apară ca model pentru o clasă întreagă de creştini. Macarie şi Pahomie au fost întemeetorii principali ai vieţii pusniceşti sau ascetice: Atanasie a fost „părintele ortodoxiei“, Origen a fost un învăţat multelateral; Ciprian a fost apărătorul ierarhiei, Grigorie de Nisa şi Grigorie Nazianzul au fost „teologi“, Ieronim a fost un savant, Augustin a fost filosof creştin, Teodor de Mopsuestie a fost interpret; Gură de aur a fost orator predicator, Vasilie cel Mare în Răsărit şi Ambrozie în Apus au fost cu deosebire mari episcopi:“ partea II, pag. 198.

Socot că nu se poate ca cineva să cunoască în amănunţimi viaţa acestor suflete de elită a creştinismului şi totuşi să nu simtă un dor şi o căldură sufletească în a urma pilda vieţii lor. Spre ilustrare n'ar fi să aduc decât exemplul fer. Augustin, care a trecut la creştinism, determinat fiind pe lângă alte motive şi de citirea vieţii Sf. Antonie.

Dar ceva mai mult, o cunoaştere a vieţii şi operii Sfinţilor Părinţi ne va duce şi la o înţălegere adevărată a Bise-

ricii noastre, pentrucă „Biserica a primit pecetea caracterului intern a acestor Sfinţi Părinţi şi urmele vederilor lor se întâlnesc la mulţi bărbaţi în veacurile următoare“. Partea II, pag. 309.

Numai vorbim de folosul pe cari îl pot avea îndeosebi clericii, cunoscând viaţa şi operile acestor Sfinţi Părinţi, cari concentrează în ei însuşirile cele mai strălucite a celor mai neîntrecuţi teologi, predicatori, exigeţi, -savanţi şi lucrători practici pe tărâmul pastoral etc.

Toate aceste prea bogate folosinţi socot că le-a avut în vedere prea luminatul nostru ierarh, I. P. S. Nicodem, când s'a gândit şi hotărât să ne dea în româneşte „Viaţa şi operile Sfinţilor Părinţi şi învăţători ai Bisericii“. Pentrucă numai astfel avem putinţa să pătrundem în inima Sfinţilor Părinţi şi să cunoaştem acele vremi în cari au trăit ei, ca apoi în lumina lor să ne zidim şi noi sufleteşte.

I. P. S. Nicodem a fost fericit inspirat atunci când a ales pe vestitul teolog, predicator şi patrolog englez F. Farrar, care e unul din cei mai buni patrologi, fiind un adânc cunoscător al istoriei primelor veacuri creştine, precum şi al literaturii creştine greceşti şi latineşti şi apoi şi un talentat portretist al vieţii sufleteşti a Sfinţilor Părinţi.

In descrierea vieţii unui Sfânt, el se bazează totdeauna, mai întâi' pe isvoarele cele mai sigure şi totdeauna aceleaş: operile sfântului scriitor, pe cari ni le indică în ce ediţie le găsim şi pe care a folosit-o el, ca fiind cea mai bună; apoi pe biografii scrise de contimporanii Sfinţilor Părinţi şi în al doilea rând, cele scrise în cursul veacurilor, până la data când a compus el această patrologie. Bibliografia modernă e foarte bogată, în englezeşte, franţuzeşte nemţeşte şi ruseşte.

Cetind viaţa unui Sfânt Părinte descrisă în această patrologie, rămâi deplin satisfăcut de mulţimea amănunţimelor descrise, de cari te pasionezi în ale afla, pentru a vedea cum au trăit Sfinţii Părinţi? cum au rezolvit anumite greutăţi ale vieţii, cari se pun şi nouă astăzi? Pentru a se vedea ce extindere a dat în descrierea vieţii şi operilor Sfinţilor Părinţi, n'am decât să menţionez numărul paginilor consacrate lor.

De ex. despre Fericitul Ieronim a scris 158 pag., des-

pre Fericitul Augustin 169 pag., despre Sf. Ioan Gură de aur 183 pag., despre Sf. Vasile cel Mare 73 pag. etc.

In această patrologie nu avem prin urmare numai o sumară schiţă a vieţii Sf. Părinţi, ci o prezentare foarte bogată a vieţii lor şi o substanţială analiză a operilor lor.

Această descriere a vieţii Sfinţilor Părinţi, se completează şi mai bine, prin faptul că ne dă şi un portret literar a sfinţilor scriitori, pe care îl scoate din operile lor, cu care autorul este foarte familiarizat. Aşa că nu avem o simplă înşirare rece de date şi evenimente, ci şi o cunoaştere a sufletului Sfinţilor Părinţi, prin înfăţişarea aceeace au gândit şi simţit ei.

La această dublă portretizare, care ne înfăţişează în adevărata lumină pe Sf. Părinţi, autorul mai adaugă şi descrierea felului cum Sf. Părinte respectiv este înfăţişat în pictură. Această menţionare este de un real folos, pentru că foarte mulţi rămânem străini în faţa tablourilor care reprezintă pe vreun Sf. Părinte, ori a unui simbol care e tipic pentru anumit Sf. Părinte. Spre exemplu n'avem decât să vedem ce scrie în această privinţă despre fer. Augustin.

„In artă ca particularitate deosebită a lui Augustin se expune o inimă străpunsă sau înflăcărată, ca să arăte râvna sa înfocată şi o puternică pocăinţă. Ca unul din cele mai renumite subiecte din viaţa lui serveşte vederea pruncului Iisus, încercându-se să deşerte oceanul într'o gropiţă făcută în nisip; aceasta în scop de a reproşa lui Augustin pentru sîrguinţa lui de a cerceta tainele Făcătorului. Această istorioară a servit ca obiect a numeroase lucrări artistice pentru Murilo, Garofolo, Durer, Rubens, Vandice şi Rafael. Din tablourile mai nouă, în care se reprezintă el, cel mai remarcabil e tabloul lui Ary Schefer din anul 1845, în care artistul îl înfăţişează la mare în Ostia cu mama sa Monica". Partea III, pag. 328.

Tot ca un merit al acestei lucrări ţin să remarc şi descrierile pe larg pe care le face cu privire la societate, la preocupările cari pasionau lumea din timpul Sf. Părinţi; ce şcoli erau şi cum se învăţa, intrigile dintre păturile sociale, decădere preoţilor, luxul, petrecerile nesăbuite cari vlăguiau

forţa creatoare din om şi scoborau nivelul moral, vesparele de intrigi din jurul turnurilor etc.

Această prezentare a vieţii contimporanilor Sfinţilor Părinţi ne scoate şi mai bine în evidenţă cu ce au avut de luptat ei şi ce au învins, şi înconsecinţă, cum prin identitate şi nouă se cere să ducem lupta cea sfântă, căci timpurile nu-s mai grele pentru noi, ba încă ne sunt mai favorabile. Şi apoi, sufletele de eroi în lupte se disting.

Atât de viu şi atât de real este în prezentarea diferitelor descrieri încât te face să trăeşti acele momente nestingherit decât doar de timp. De ex. în istoria vieţii Sf. Ioan Hisostom, „care alcătueşte una din cele mai triste pagini din istoria bisericii", aşa de real ne prezintă „intriga, sâlnicia şi josnicia care a triumfat, iar virtutea sfântă a fost aruncată în praf", încât te îngrozeşti de câtă ură a fost capabil de ex. Teofil al Alexandriei şi nu poţi termina acest capitol fără să arunci de câteva ori cartea din mână.

Dacă din punct de vedere analitic, rămânem deplini satisfăcuţi, nu-i mai puţin adevărat că şi părţile sintetice nu-s mai prejos, ele-s foarte sugestive şi juste. De ex. n'am a aduce decât portretul Sf. Ioan Hrisostom, pe care îl scoate din comparaţie cu alţi Sfinţi Părinţi: „Sf. Ioan Gură de aur a fost un teolog mai puţin profund decât Atanasie, sau Augustin, sau Grigorie de Nazianz, cugetător mai puţin independent decât Teodor de Mopsuestia, mai puţin savant decât Origen şi Ieronim, lucrător practic cu mai puţin spor decât Ambrosie.—el cu toate acestea concentrează în sine atât de multe însuşiri strălucite, încât se ridică aproape mai presus de toţi părinţii Bisericii ca orator, ca exiget, ca mare învăţător moral, ca sfânt şi mărturisitor înălţimea idealului său moral, bărbăţia neînvinsă cu care mustră viciile tuturor claselor... el a fost predicatorul ideal pentru marea capitală a lumii..." Partea III, pag. 330.

Aceste şi încă multe alte s'ar mai putea menţiona şi spune despre acest tezaur cuprins în cele 1338 de pagini a acesstor trei volume. Rămâne ca fiecare să se folosească de fericirea pe care o procură aceste volume şi anume, aceea de a petrece câteva săptămâni, pe îndelete, în societatea a acestor Sf. Părinţi şi învăţători ai Bisericii: Sf. Ignatie al

Antiohiei, Policarp Smirneanu, Irineu, Justin Filosoful, Tertulian, Ciprian, Clement Alexandrinul, Origen, Atanasie cel Mare—în vol I ; Sf. Ilarie, Martin de Tours, Grigore Nazianzul, Vasile cel Mare, Grigore de Nisa, Ambrosie al Mediolonului—vol. II ; Fer. Ieronom, Augustin şi Sf. Ioan Gură de aur—vol. III.

Prezentarea în româneşte a acestei prea importante lucrări de patrologie, noi o privim ca pe un prea frumos dar pe care la făcut I. P. S. Miiropolit Nicodem, pentru înflorirea culturei teologice româneşti şi fericirea tuturor acelor cari le vor citi, cler şi credincioşi.

Inaltul ierarh a ţinut ca şi din punct de vedere material procurarea acestor prea preţioase cărţi să nu constitue o povoară. Un volum de 478 pag. costă 100 lei, din care dacă scadem 30% cota librarului, nu rămâne decât cu 70 lei un volum de 478 pag., abia de se acopere hârtia şi cheltuelile de tipar: Cine comandă direct dela editură îl va costa numai 70 lei plus transportul.

Diac. V. Gh. Vasilache

Biblia ilustrată

de

I. P. S. Nicodem Mitropolitul Moldovei şi I. D. Ştefănescu, Profesor la Universitatea din Paris şi Bruxelles

In centru preocupărilor cărturăreşti a I. P. S. Nicodem, pe lângă cele 12 volume de câte 400-500 pagini fiecare, se află tâlmăcirea Bibliei şi prelucrarea ei în diferite feluri, pentru a o pune la îndămâna tuturor credincioşilor. Până acum a tradus şi tipărit *Noul Testament*, *Psaltirea*, *Cartea Facerea* şi *Cântarea Cântărilor*, restul cărţilor, care alcătuiesc Biblia, le-a depus la Sf. Sinod, dimpreună cu ceilalţi traducători. Nădăjduim

că în anul 1936 vom avea întreaga, Biblie tipărită în tălmăcirea făcută de I. P. S. Nicodem, Gala Galaction şi Pr. V. Radu.

In acelaş timp, I. P. S. Nicodem a oferit textul psaltirei, poetului Vasile Militaru, pentru a o versifica. Inainte de a se tipări, toţi psalmii versificaţi au fost corectaţi de I. P. S. Nicodem.

Acum am fericirea să fiu crainic al unei prea bune veşti, şi anume:

De sărbătorile Crăciunului va eşi la lumină *Biblia Ilustrată*, lucrarea I. P. S. Mitropolit Nicodem al Moldovei şi a Profesorului I. D. Ştefănescu dela Universitatea din Paris şi Bruxelles.

Această operă va cuprinde o sută părţi din Biblie—din Vechiul şi Noul Testament, —traduse de I. P. Mitropolit Nicodem şi *o sută* ilustraţii în fototipie luxos executate la Paris.

Un studiu introductiv asupra cărţilor bibliei precede traducerile. Aceste sunt urmate de explicările teologice şi istorice a ilustraţiilor, din primile veacuri şi cele ale lumii ortodoxe răsăritene, din veacurile XI-XVI. Lucrarea este completată cu un studiu asupra istoriei artei creştine, şi cu indici ştiinţifice, care arată momentele principale ale artei creştine, cu datele lor, precum şi principalele lor caractere. O atenţie specială s'a dat artei religioase româneşti.

Această Biblie ilustrată, în felul cum apare, e unică în întreaga literatură universală. Toate Bibliile ilustrate, cari au apărut până acum, au fost tipărîte numai cu gândul de a produce un simplu agrement lectorului. In alegerea şi crearea ilustraţiilor, alcătuitorii nu erau călăuziţi de gândul cucernic al unui suflet deplin credincios, ci în majoritatea cazurilor ei fiind atei, creau înfăţişări de basm. Aşa că Bibliile ilustrate de până acum, nu sunt o ilustrare fidelă al scenelor biblice şi deci nici o concretizare zensibilă a veridicilor adevăruri ale Bisericii creştine. In Biblia ilustrată care va apare, eruditul Profesor I. D. Ştefănescu, ne prezintă numai ilustraţiuni făcute de cei mai talentaţi pictori credincioşi

cari s'au străduit să redea prin picturi o explicare, o interpretare teologică a adevărurilor credinţii noastre creştineşti. Prin urmare vom avea o Biblie ilustrată nu numai pentru a ne produce fiorii unei plăceri vizuale, ci una prin care se tălmăcesc adevărurile mântuitoare aşa cum sunt, şi pe care nu le-am putea explica în chip concret, decât aşa cum vom vedea că le-a plastigizat cei mai geniali pictori, cari în acelaş timp au fost şi teologi.

Iată pentru ce am menţionat că această Biblie ilustrată e unică în întreaga literatură creştină a lumii.

Meritul acestei colecţionări, acelei mai alese ilustraţiuni călăuzit fiind de un spirit critic artistic şi ştiinţific de inegalat e a D-lui I. D. Ştefănescu, care spre mândria României e profesor la Universitatea din Paris şi Bruxelles.

Explicarea istorică, teologică şi artistică a acestor ilustraţiuni, eruditul profesor ne o face cu o fidelitate remarcabilă.

Textul Biblic, care însoţeşte ilustraţiunea e într'o frumoasă limbă românească, pe care Mitropolitul Nicodem ştie să ne-o redea cum nu se poate mai bine. Academicianul M. Sadoveanu a spus că „Mitropolitul Nicodem e singurul urmaş fidel al lui Creangă..."

Numai insist în ce priveşte redarea exactă a textului biblic şi nici asupra studiului introductiv asupra cărţilor Bibliei, pe care îl va face Inaltul Ierarh, pentrucă sunt prea cunoscute meritele lui cărturăreşti.

Aceasta e o prea slabă ilustrare pe care o fac Bibliei ilustrate, care va apare ca cel mai frumos cadou prezentat de alcătuitori sufletului creştin din România şi Străinătate.

Lucrarea nu se tipăreşte decât în o mie de exemplare, din care trei sute de bucăţi au şi fost comandate numai în Străinătate, prin urmare, deocamdată, pentru ţara noastră ne mai rămân 700 exemplare. Exemplarul se va vinde cu 1500 lei. Persoanele sau instituţiile cari vor subscrie acum un exemplar, sau mai multe, vor plăti numai 850 lei. Preţul şi subscrierea se primesc de P. S. S. Arhiereu Grigorie Leu, Vicarul

Sf. Mitropolii al Moldovei, Iaşi, până la 20 Noembrie a. c. cel mai târziu, când subscrierea se închide în chip definitiv. După această dată, puţinele exemplare ce vor rămânea se vor vinde cu 1500 lei bucata.

Diac. V. Gh. Vasilache

Dela Sf. Sinod, Ministrul Cultelor şi alte autorităţi

Cu adresa No. 132555 | 16738 a. c. *Min. Cultelor* face cunoscut că nu este nevoe de nici o intervenţie pentru accelerarea înscrierii la pensie a personalului clerical pensionat pentru limită de vârstă. Lucrările sunt în curs de rezolvare, după anumite norme dela care nu se face nici o excepţie. Cei ce apelează la avocaţi se doresc a fi exploataţi pe nedrept.

*

Consiliul Central Bisericesc cu adresa No. 6537 a. c. ne pune în cunoştinţă că *Noul Testament şi Psaltirea,* Institutul Biblic le-a broşat împreună şi le vinde cu preţul minimal, de cost, adică 100 lei bucata. Execuţia technică este ireproşabilă. Profesorii de religie de curs secundar sunt rugaţi a recomanda această carte elevilor ca manual auxiliar obligator în îndrumarea religioasă.

*

Sf. Mânăstire Bodos-Arad ne face cunoscut că monahul *Emilian Isfrate* este exclus din acea mânăstire pentru totdeauna şi oprit dela Sf. Taină a Cuminecăturei pe timp de cinci ani. Această pedeapsă s'a administrat pentru anumite delicte canonice. Administraţiile mânăstirilor noastre să ia cunoştinţă de această sentinţă.

Înştiinţare

Se aduce la cunoştinţă tuturor doritorilor de literatură ortodoxă că va apare CULTUL SFINTELOR ICOANE de *Sf. Ioan Damaschin* în traducerea d-lui D. Fecioru, doctor în Teologie. Sfântul Ioan Damaschin n'are nevoe să fie recomandat, iar lucrarea ce apare în românește va fi un îndreptar, O CĂLĂUZĂ ȘI UN ARSENAL CONTRA ERETICILOR CARI ATACA AZI SFINTELE ICOANE.

In sprijinul cultului sfintelor icoane, sfințitul autor, dogmatistul clasic al Bisericii ortodoxe aduce argumente din Sf. Scriptură a Vechiului și Noului Testament, din Sfinții Părinți și din rațiune.

Lucrarea va avea între 160-200 pagini și va costa 65 lei exemplarul. Cei cari vor anuuța pe traducător (adresa : D. Fecioru, Com. Drăgușeni, Jud. Putna, Of. Sascut) că vor să cumpere lucrarea vor pute-o avea numai cu 45 lei exemplarul. Le fiecare înscriere de 10 exemplare se va da un exemplar gratuit. Achitarea se va face la primire.

Red.

Biserica Sf. Ioan Botezătorul cu așezământul «Rusovici»

Se știe, că regretatul filantrop ieșean, Vasile Rusovici. a lăsat prin testament autentic, imobilul său, din Iași, str. Cuza Vodă No. 77. Bisericei Sf. Ioan Botezătorul,—care, prin Inalt Decret Regal, este mitoc al Mănăstirei Neamțu, – cu destinația, ca din venitul imobilului, să se întrețină biserica și școala de cântăreți bisericești și cu condiția, ca la acea bîserică, să servească un personal călugăresc.

Prin testament se mai dispune, ca acel imobil să fie admimistrat de o Epitropie, compusă din I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Ministerul Cultelor și D-l Const. Rusovici, ca reprezentant al familiei.

Ministrul Cultelor a delegat, ca reprezentant al său, în epitropie, pe D-l P. D. Roșeanu, Inspector general de culte.

Epitropia a însărcinat cu administrația de fapt a acestui imobil, pe D-l Gabriel Parvu, fost Director al Cancelariei Mitropoliei Moldovei, care administrează sub conducerea și supravegherea directă a Epitropiei.

Și pentru ca opiniunea publică să aibă cunoștiuță de modul, cum se face această administrație, să publică mai jos contul de gestiune, pe exercițiul financiar 1934—1935 și bugetul, pe exercițiul 1935—1936, al Bisericei Sf. Ioan Botezătorul cu Așezământul „Rusovici".

Administrația

EPITROPIA BISERICEI SF. IOAN BOTEZĂ

CONTUL DE

PE ANUL FINAN

ÎNCASĂRI

No. art.	NATURA SAU SPECIFICAREA LOR DUPĂ BUGET ȘI DUPĂ CREDITELE ACORDATE	Prevăzute în buget sau acordate prin credite	Sumele încasate	Total pe capitole
	CAP. I. EXCEDENT			
1	Excedent la 31.III.1934	93316	93316	93316
	CAP. II. DIN CHIRIA PE UN AN A IMOBILULUI STR. CUZA-VODĂ 77			
2	Chiria dela W. Zilberman și M, Abram magazia de îmbrăcăm.	62000	62000	
3	Chiria dela D. Wolf, mode, galant.	60000	60000	
4	„ „ Sobla Braun, încălț.	60000	60000	
5	„ „ Fr. Ghelberg, bodegă	120000	120000	
6	„ „ H. Stein locuință	45000	45000	
7	„ „ N. Buzea „	17000	17000	
8	„ „ Mendel Katz „	24000	24000	
9	„ „ David Wolf „	14000	14000	
10	„ „ Rebeca Wolf „	26000	26000	
11	„ „ Rașel Wolf „	14000	14000	
10	„ „ Meier Ghelberg „	20000	20000	462000
	CAP. III. DIN CHIRIA CASEI DIN STR. I. C. BRĂTIANU No. 70			
13	Aceste case sunt închiriate pe timp de 8 ani, dela 28 Aprilie 1928 până la 23 April 1936, cu o chirie de lei 19.000 anual, adică lei 152.000 pe timp de 8 ani. Din acești bani cu lei 130 000 s'au făcut reparațiuni, iar cu 22000 lei se plătește impozitul și asigurarea. Nu produc venit până la 23 Aprilie 1936.			
	TOTAL	555316	555316	

Aprobat de Onor. Epitropie în ședința dela 20 Mai 1934

Epitropi:
(ss) **NICODEM,** Mitropolit al Moldovei
(ss) **P. D. Roseanu,** delegatul Ministerului Cultelor
(ss) **C. Rusovici,** reprezentantul familiei.

TORUL CU AŞEZĂMÂNTUL „RUSOVICI“

GESTIUNE

CIAR 1934—1935

PLĂŢI

No. art.	NATURA SAU SPECIFICAREA LOR DUPĂ BUGET ŞI DUPĂ CREDITELE ACORDATE	Prevăzute în buget sau acordate prin credite	Plătite	Total pe capitole
	CAP. I. CHELTUELI			
1	Plata personalului bisericesc şi administr.	96000	96000	
2	Impozite către Stat	92000	77114	
3	Impozite către comună	40000	36236	
4	Plata poliţei de asigurare pentru casa Rusovici	10000	9808	
5	Pomeniri	8000	8000	
6	Intreţinerea grădinei	2000	2000	
7	Lumina electrică	4000	4000	
8	Plata combustibilului	8000	8000	
9	Timbre, avocat, mici reparaţiuni şi neprevăzute	20000	20000	
10	Subvenţie şcoalei de căutăreţi bisericeşti Iaşi	20000	20000	
11	Subvenţie pentru călugăriţe bătrâne, M-rea Agapia	5000	5000	
12	Subvenţie pentru mobilarea metocului, M-rei Neamţ	4000	4106	
13	Ajutor pentru săraci	5000	5000	
14	Placa de granit cu inscrip. casa Rusovici	10500	5500	
15	Fond pentru repararea biser. şi a caselor	230816	104108	404872
	CAP. III EXCEDENT			
16	Excedent la 31.III.1935		150454	150444
	TOTAL	555316	404872	555316

RECAPITULARE :

1. Incas dela 1.IV.934-31.III.1935 **555316**
2. Chelt. „ „ „ „ „ **404862**
3. Exced. la 31 Martie 1935. . **150444**

ADMINISTRATOR (ss) **GABRIEL PARVU**

EPITROPIA BISERICEI SF. IOAN BOTEZĂ

BUDG

VENITURI PE ANUL

Cap.	Art	SPECIFICAREA VENITURILOR	Aprobate pe art.	Aprobate pe cap.
I.		**Excedent**		
	1	Excedent la 1.IV.1935	**150444**	**150444**
II.		**Chiria pe un an cu începere de la23.IV. 1935, a imobilului din Str. Cuza-Vodă 77 dela D-lor :**		
	2	W. Zilberştein şi M. Abram mag.de îmbrăcăm.	**62000**	
	3	D. Wolf, mode şi galanterie	**60000**	
	4	D. Schönfeld şi Sobla Braun, încălţăminte	**60000**	
	5	Fraţii Ghelberg, bodegă şi restaurant	**107000**	
	6	Heinrich Stein locuinţă	**42000**	
	7	N. Buzea "	**15000**	
	8	Mendel Katz "	**24000**	
	9	David Wolf atelier	**14000**	
	10	Rebeca Wolf locuinţă	**26000**	
	11	Raşel Wolf "	**14000**	
	15	Meier Ghelberg "	**20000**	**444000**
III.		**Chiria casei din Str. I. C. Brătianu No. 70**		
	13	Aceste case sunt închiriate pe timp de 8 ani, dela 23.IV.1928 până la 23.IV.1936 cu o chirie de 19.000 lei anual, adică lei 152000, pe timp de 8 ani. Din aceşti bani cu 130 000 lei s'au făcut reparaţiuni, iar cu 22000 se plăteşte impozitul şi asigurarea		
		TOTAL	**594444**	**594444**

Aprobat de Onor. Epitropie în sedinţa dela 20 Mai 1934.

Epitropi : (ss) **NICODEM**, Mitropolit al Moldovei
(ss) **P. D. Roseanu,** delegatul Ministerului Cultelor
(ss) **C. Rusovici,** reprezentantul familiei

ADMINISTRATOR (ss) **GABRIEL PARVU**

TORUL CU AȘEZĂMÂNTUL „RUSOVICI“

E T U L

1935—1936

CHELTUELI

Cap.	Art.	SPECIFICAREA CHELTUELILOR	Aprobate pe art.	Aprobate pe cap.
I.		**Cheltueli de personal**		
	1	Plata personalului bisericesc și administrativ	**102000**	**96000**
II.		**Cheltueli materiale**		
	2	Impozite către Stat	**85000**	
	3	Impozite către comună	**50000**	
	4	Plata poliței de asigurare casa Rusovici	**11000**	
	5	Pomeniri	**8000**	
	6	Intreținere grădinei	**2000**	
	7	Lumina electrică	**4000**	
	8	Combustibil	**8000**	**158000**
III.		**Diverse**		
	9	Arhitect, avocat, timbre și neprevăzute	**20000**	
	10	Subvenție școalei de cântăreți bisericești	**20000**	
	11	Subvenție călugărițelor bătrâne din M-rea Agapia	**5000**	
	12	Subvenție pentru mobilarea mitocului M-rei Neamțului din Iași	**4000**	
	13	Ajutoare pentru săraci	**5000**	**54000**
IV.		**Fond special**		
	14	Fond pentru reparația bisericei și a caselor.	**270444**	**270444**
		TOTAL	**594444**	**594444**

RECAPITULARE:

Incasări . . . . . lei 594444
Cheltueli și fond . . . . „ 594444

S T A T

De personalul ad-tiv și slujitor al bisericei Sf. Ioan Botezătorul

Nr. crt	Numele și Pronumele	Funcțiunea	Salar	Impozite	Suma plătită
1	Gabriel Parvu	A-tor procurist	**3000**	**153**	**2847**
2	Arhim. Teofil Luca	Preot	**1100**	**15**	**1085**
3	Ghimnazie Cerbu	Diacon	**1100**	**15**	**1085**
4	P. Mărculescu	Cântăreț	**1100**	**53**	**1047**
5	D. Mihailescu	Eclisiarch	**1100**	**15**	**1085**
6	Vasile Cazacu	Grădinar	**1100**	**15**	**1085**
		Total G-ral .	**8500**	**266**	**8234**

BIBLIOTECA

Inștiințări

Au apărut broșurile No. 11, 12, 13, 14 și 15 din noua mea lucrare „Călăuza generală a pomicultorului" a căror cost de lei e 55 franco la adresă. Toate cele 15 broșuri care alcătuiesc întreaga lucrare costă lei 112 franco.

Zece colecții complecte 1000 lei franco. 100 colecții complecte 9500 lei franco.

Călăuza generală a pomicultorului e unica lucrare de actualitate, cea mai practică și mai complectă, care întrunește toate condițiile și toate cerințele privitoare la intensificarea, perfecționarea și valorificarea pomiculturei române.

Instituțiile, abonații și amatorii sunt rugați a se adresa subscrisului în comuna Rădășeni județul Baia.

V. Lovinescu-Rădășeni,
Consilier Technic pomicol la Departamentul Agriculturii

* * *

In Târgul Frumos, exis[illegible]70[illegible]șire lipsit de mijloace, care având voce bună, [illegible]a să urmeze școala de cântăreți. Dacă vreun frate preot, ar vrea să-l întrețină (bine înțeles, că taxa o va plăti-o tatăl său) în schimbul seviciului, ce acest băiat l-ar face, atunci să comunice aceasta pe adresa parohiei bisericei: „Cuvioasa Paraschiva".

Parohii vacante

Parohia *Grigore Ghika Vodă* din orașul Dorohoi, vacantă prin decesul preotului titular. Are biserica parohială și o biserică filială, în stare bună.

Familii 200 cu 1460 suflete.

ALEXANDRU A. ȚEREK

CONCESIONARUL

TIPOGRAFIEI

„H. GOLDNER"

IAȘI, STR. MÂRZESCU Nr. 9

Execută ori ce lucrări atingătoare de această branșă, în cele mai bune condițiuni technice și artistic executate, cu prețurile cele mai reduse.

Paroh

al parohiei Sf Dec de

Parohia Grigore
tă prin decesul preotul
biserică filială, în stare
Familii 200 cu 1460

Comuna Iași

Județul Iași

№ 718 p. 1-2

No. 10

ANUL XI *** OCTOMBRIE 1935

MITROPOLIA MOLDOVEI

Foaie oficială a Arhiepiscopiei Iaşilor

APARE LUNAR

Sub conduc. Secţiei Culturale a Consiliului Eparhial

SUMARUL:

O vizită canonică la Tarcău
Diac. V. Gh. Vasilache

I. P. S. Mitropolit la Târgu-Neamţu
Diac. V. Gh. Vasilache

Hramul dela Mânăstirea Secului
Diac. V. Gh. Vasilache

Pe margini de cărţi
Diac. V. Gh. Vasilache

Taberele de muncă ***

Inventarierea averilor parohiale ***

Pentru respectarea repausului Duminical ***

Turbaţii necredinţii la răfuială cu Maglavitul (recenzie)
Diac. V. Gh. Vasilache

Lucrătorului harnic din ogorul parohial, se cuvine recunoaştere şi înaintare *Ec. D. Furtună*

Instinctul Naţional *Pr. M. Grădinaru*

† Econ. Dr. D. I. Grigorescu
Pr. N. V. Hodoroabă

Bibliografie *C. N.*

Ranguri bisericeşti ***

Parohii vacante ***

Redacţiea şi Administraţiea : Secţia Culturală Sf-ta Mitropolie

Abonamentul anual 150 lei

ANUL XI OCTOMBRIE 1935 No. 10

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALA A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR

APARE ODATĂ PE LUNA

Sub conducerea secţiunii culturale a Consiliului Eparhial

O vizită canonică la Tarcău

Membrii vestitei cooperative de păduri „Albina“ şi „Prietenii Bisericei şi a Mânăstirilor" au avut fiasca dorinţă de a avea în mijlocul lor pe I. P. S. Mitropolit. Dragostea lor sufletească de a vedea şi auzi glasul de îndrumare sufletească a înaltului ierarh era cu atâta mai legitimă, când ne gândim că ei au fost cei dintâi cari au buciumat dorinţa ca mitropolit să fie I. P. S. Nicodem.

I. P. S. Nicodem care le-a înţăles şi împlinît dorinţa cea dintâi, a dat ascultare şi acestia de a se duce la ei, să le împărtăşească cu toată dragostea binecuvântări şi mântuitoare învăţăminte de înţelepţire a vieţii noastre creştineşti.

Atât cei dela societatea „Albina“, cât şi Prietenii Bisericii şi a Mânăstirilor“ au organizat să se facă o impresionantă manifestare religioasă în parohia Tarcău, jud. Neamţu, unde s'au adunat credincioşii de pe toată valea Bistriţei.

I. P. S. Nicodem a pornit dela Mânăstirea Neamtului, Duminică dimineaţă, 1 Septembrie a. c., însoţit de P. C. Arhim. Valerie, d-l I. Ştefănescu, profesor universitar la Sorbona şi d-l Grig. Hanganu, farmacist, conducătorii societăţii „Prietenii Bisericei şi a Mânăstirilor“; d-l prefect Leon Mrejeru a întâmpinat pe înaltul ierarh în P. Neamţu şi apoi l-a însoţit.

La intrarea în comuna Tarcău, a fost întâmpînat de foarte mulţi credincioşi, în frunte cu administratorul cooperativei „Albina“, şi cu d-l primar al comunei.

Până la biserică, mai mulţi biciclişti au mers înaintea călă-

reţilor mândri la figură, prin costumele lor naţionale şi prin vioiciunea mişcărilor primite din mândria sufletească de a conduce regeşte pe Mitropolitul Moldovei şi Sucevei, dorit de ei.

Pe poarta bisericei, pe care a trasformat-o într'un prea frumos arc de triumf, scrisese următoarea urare: „*Trăiască spre fericirea Bisericii noastre cărturarul neîntrecut, Apostolul neobosit Alesul sufletesc al poporului moldovean I. P. S. S. Nicodem, Mitropolitul chemat al Moldovei.*“

La biserică s'a oficiat Sf. Liturghie de către toţi preoţii din cercul preoţesc „Episcopul Silvestru Bălănescu“, şi de P. C. Arhim. Ghenădie, stareţul M-rei Bistriţa, în frunte cu protoiereii Gh. Popovici şi Manoilescu.

Preotul D. Nourescu, parohul din Tarcău, urează „bun-venit“ I. P. S. Mitropolit, în numele cercului pastoral şi a enoriaşilor. I. P. S. Nicodem le împărtăşeşte arhiereşti şi inimoase salutări de „bine-v'am găsit“...

„Am ţinut să vin în mijlocul d-voastră, a spus I. P. S. S., pe lângă altele şi pentru a vă aduce mulţumirile cele mai călduroase pentru mişcarea spontană ce aţi început şi dus cu atâta stăruinţă, pentru înscăunarea mea ca Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, acţiune care apoi s'a întins în toată ţara, având ca rezultat alegerea mea ca Mitropolit. N'am dorit această demnitate, dar pentru că m'aţi chemat s'o primesc, am primit-o...

După aceste scurte salutări şi mărturisiri, I. P. S. Nicodem a ieşit în curtea bisericii, pentruca toată lumea care a venit aici din mari depărtări, să poată auzi cuvântul de luminare creştinească.

Mai întâi s'a făcut o panahidă, pentru odihna sufletului lui I. G. Duca, prin sprijinul căruia s'a înfiinţat cooperativa de cherestea „Albina“, de pe urma căreia se hrănesc peste 6000 familii de muncitori de pădure.

După serviciul bisericesc oficiat de I. P. S. Nicodem, asistat de întregul cler de faţă, d-l Leon Mrejeru, prefectul judeţului, aduce călduroase elogii defunctului I. G. Duca şi evidenţiază importanţa cooperativei.

I. P. S. Nicodem îşi începe cuvântarea, prin a spune că, plecând dela porţile munţilor Neamţului, către aceste culmi ale Tarcăului, i-a venit în gând înaripatele îndemnuri sfinte ale psal-

mistului : „*La munți, suftete, să ne ridicăm ; mergi acolo de unde vine ajutorul tău*“.

Aceste cuvinte mi-au venit în minte, în această dimineață, când m'am pornit spre Tarcău. 'Eu le găsesc potrivite pentru prilejul de astăzi, pentru mai multe motive, pe cari le voiu arăta, după ce mai întâi voiu da explicația pentru care psalmistul David le-a spus.

Orideçâteori venea vreun pericol mare contra poporului biblic ei își găseau scăparea în munții Iudeii. In caz de primejdie către munți se îndreptau. Mai ales către Ierusalim, care era o o cetate așezată pe culmi, iar pe muntele Sionului era Templul Sfânt. Salvarea lor și-o găseau în muntele Sionului, pentrucă acolo era Dumnezeu prezent în Templu... „*La munți suflete, să ne ridicăm, mergi acolo de unde vine ajutorul tău*“.

In țara noastră ca și în țara biblică, munții au fost locul de refugiu și de adăpost în vremuri de restriște. Și aici, în taina munților, poporul românesc ascuns, și-a înălțat altare pentru a preamări și a se ruga lui Dumnezeu, să-i apere ființa și pământul. De aceea în părțile de munte ale țării noastre sunt cele mai multe mânăstiri și biserici, pentrucă poporul, venind să se ascundă în munte, a zidit și biserici pentru slava lui Dumnezeu, știind că numai prin ele își pot zidi spre înălțare slava neamului românesc... Iată dece, și eu, când am venit pe valea Bistriței, către aceste culmi ale Tarcăului, mi-am zis, cu drept cuvânt: „*La munți suflete, să ne ridicăm; mergi acolo de unde vine ajutorul tău*“. Intr'adevăr, ajutorul nostru nu poate veni decât din aceste biserici ale înălțimilor, unde noi veșnic îl avem pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, prin jertfa Sf. Euharistii... Dar ceva mai mult, în munți ni s'a păstrat și ființa noastră națională. Munții ne-au ocrotit contra tuturor barbarilor cotropitori... Aici ne apărăm pentru moment, până când ne uniam mai mulți și ne organizam milităreşte și apoi, în cete voinicești, ne coboram să luptăm cu dușmanii cari ne jefuiau țara.. și slavă Domnului îi biruiam... E doar o lozincă, care ne spune:“ Țările cari au munți, nu pot fi învinse. Așa că și din acest punct de vedere, putem zice cu psalmistul : „*La munți suflete...de unde vine ajutorul tău*“.

Dar, iată că, la toate acestea, vin a adăga și un motiv personal, pentru care eu strig cu psalmistul : „*la munți, suflete, mergi și te ridică, acolo* **de unde vine dragoste pentru tine**“. In

munţii Tarcăului mi s'a arătat cea mai mare dragoste, în iarna trecută, când un freamăt s'a deslănţuit de aici, pentru înscăunarea mea ca Mitropolit al Moldovei şi Sucevei... Şi puternicul ecou de aici s'a unit în vale cu a altor suflete cari băteau la fel, pentru mine, şi aşa s'a încins focul dragostei în întreaga ţară să fiu ales Mitropolit...

Azi, când mă găsesc pentru prima oară în calitate de Mitropolit în mijlocul d-voastră, vă mulţumesc tuturor din adâncul sufletului, pentru curata şi călduroasa dragoste cu care m'aţi înconjurat... Dumnezeu să vă binecuvinteze şi să vă răsplătească dragostea d-voastră.

Apoi într'o frumoasă vorbire, cu adâncimi de înţelepciune şi cu autoritate mitropolitană aureolată de o vârstă patriarhală sfătueşte pe credincioşi să se lese de clevetire, de beţie şi de fumat, arătând rând pe rând şi pe larg, partea caraghioasă, vătămătoare, dăunătoare şi de păcat a fiecăreia din patimile sus menţionate. Vorbirea despre aceşti „ídolaşi" a fost primită cu cea mai plăcută dispoziţie, întrucât au fost trataţi cu o deosebită înţelepciune.

După aceasta s'a servit o masă de peste 500 tacâmuri.

La masă au vorbit d-l Ilie Ţenea, pentru I. P. S. Nicodem, d-l Scarlat Orzescu pentru memoria lui I. G. Duca, d-l profesor Ştefănescu arată înaltele calităţi intelectuale, morale şi gospodăreşti ale I. P. S. Nicodem. Spune că Inalt Preasfinţitul Nicodem, nu e mai prejos decât cardinalii cei mai învăţaţi şi capabili ai Romei şi ai Franţei...

I. P. S. Mitropolit răspunde tuturor pentru dragostea de care e înconjurat. Relevă meritele asociaţiei „Prietenii Bisericei şi a Mânăstirilor", ale cooperativei „Albina", care a înălţat atâtea aşezăminte culturare şi de ajutorare în părţile locului, şi apoi reevă şi munca neobosiţilor preoţi cari fac parte din cerc. „...Toţi funcţionarii au ore de birou, numai preoţii sunt acei care muncesc din 12 în 12 şi până în 12 ore... hărnicia lor se poate vedea şi de acolo că preoţii sunt singurii apostoli ai neamului cari, prin stăruinţa lor îşi ridică biserici... arătaţi-mi câţi perceptori îşi clădesc administraţiile lor financiare etc. Indeamnă pe preoţi ca şi de acum să fie la datorie. Ca o răsplată a deosebitei activităţi, pe care o depune preotul D. Nourescu, din Tarcău, îl ridică la rangul de econom stavrofor.

După ce a vizitat pe preot şi mai mulţi credincioşi din Tarcău şi Pângaraţi, s'a inapoiat la Mânăstirea Neamţului, cu mulţumirea în suflet că s'a achitat de datoria pe care o avea către cei cari, pentru prima dată, când a fost vorba să aleagă Mitrolit, s'au gândit la I. P. S, Sa

Diac. V. Gh. Vasilache

I. P. S. Mitropolit la Târgu-Neamţu

Aceí cari au văzut râvna I. P. S. Nicodem în a-şí cerceta eparhia, mai mult ca oricari alţii, au fost credincioşii din Tg. Neamţu. Vara aceasta, n'a fost Duminică ori sărbătoare, în care înaltul ierarh să nu fi plecat din zori de zi să-şi cerceteze clerul şi credincioşii de prin oraşe şi sate.

Când pornea în toate aceste vizite, în lungul şi latul eparhiei, trebuia să treacă prin Tg. Neamţu, care prin poziţia lui, e la o răscruce a drumurilor, atunci când pleci dela Mânăstirea Neamţului, în ori care parte ai vrea să te duci.

Văzând această dragoste părintească, conducătorii şi întreaga populaţie a Tg. Neamţu au poftit pe I. P. S. Nicodem ca să le fie şi în fruntea lor, atunci când sărbătoresc o izbândă de progres, punând piatra fundamentală a uzinei electrice.

Şi astfel, bucuria să fie împărtăşită şi de înaltul ierarh, văzând năzuinţa reală a cetăţenilor spre mai bine, iar ostenitorii să primească binecuvântări de întărire, pentru a duce la bun sfârşit lucrul început cu atâta dragoste, în înfăptuirea binelui unei populaţii de zece mii de locuitori.

Duminică 25 August a. c., după săvârşirea Sf. Liturghii, I. P. S. Nicodem, însoţit de P. C. Arhim. Valerie, starețul M-rei Neamţului, de d-l N. Guranda deputat şi d-l C. Scutărescu senator s. a. l., a pornit dela M-rea Neamţului, la Tg. Neamţu, unde a ajuns la ora $11^1/_2$ a. m.

Toate autoritățile târgului au întâmpinat pe distinșii oaspeți, la intrarea în târg, unde înălțase un arc de triumf.

Până la uzina electrică s'a mers într'o sărbătorească însoțire.

La uzină s'a făcut mai întâi sfințirea apei, slujind P. C. Arhim. Valerie Moglan, înconjurat de toți preoții târgului. Cel dintâi care ia cuvântul a fost I. P. S. Mitropolitul Nicodem.

„Ne-am adunat, spune I. P. S., pentru a pune piatra fundamentală a uzinei electrice din acest târg. Inzestrarea lui cu cel mai modern mijloc de luminat este un fapt îmbucurător, căci prin el se ajută la înaintarea și prosperarea Tg. Neamțu...

Dela lumina opaițului, a lumânării și a lămpii cu petrol, iată că am ajuns să folosim cea mai puțin materialnică lumină, pe care ne o dă electricitatea. La acest progres de captare de lumină, am ajuns în urma unei fericitoare descoperiri, pe care a făcut-o omul... In trudnice cercetări, a descoperit omul această lumină electrică, după cum a făcut și descoperirea altor minunate taine ale naturei, cari ne ușurează viața...

După cum vedeți și prea bine știți, și cu privire la electricitate e vorba de descoperirea a unor puteri ale naturii, cari erau îmbrobodite până nu de mult. A trebuit ca omul să vină numai să ridice perdeaua, care învăluia această scenă a naturei, pentru a ne folosi de această lumină, care stătea tăinuită în natură, ca într'un mare tezaur. Din strălucitul șirag al descoperirilor pe care le-a făcut omul, din acest tezaur al naturei, face parte și electricitatea...

Mare și prea bogat dăruită este această natură înzestrată cu atâtea și atâtea puteri și strălucири, din care noi abia de am aflat numai câteva cămări pline de cele mai scumpe și neprețuite daruri...

Prea iubiților fii duhovnicești, oare în descoperirea acestor bogății, în cămara cea mare a naturei, suntem noi conduși de simpla rațiune a soldaților noștrii, cari, atunci, când au cucerit Ardealul, și intrând în castele

măreţe, ticsite cu cele mai mari strălucíri de bogăţie, ziceau: „Palatul acesta e a unui bogătaş; ací a stat un om; bogăţia aceasta nu e din întâmplare adunată aicí şi nicí la întâmplare făcută şi nicí pentru folosul unei întâmplărí depozitată?

Aceeaşí logică ne constrânge, chíar de suntem orbí, să mărturísim credinţă că acest cosmos, această grădină a lumíi cu roade bogate îşí are un creator... Acel creator, care a făcut tot ceeace se vede, nu poate fí decât o fíinţă maí presus de natură şí maí puternică de cât ea... e *Dumnezeu.*

In ultíma analíză iată unde e ízvorul luminei şí iată cuí se cade să-í aducem toată lauda şí mulţumírea noastră...

Luminaţí de acest adevăr, înţelepţeşte aţí făcut, când la punerea temelíi acesteí uzíni, aţí orânduít ca să înălţaţí rugí către Părínteie lumíi, către Dumnezeu, dela care „víne toată darea cea bună şí tot darul cel desăvârşít!"...

Maí vorbeşte apoí Preotul Gr. Hogea, D. I. Scobaí, ínstítutor, D. Gheorghíţă, primarul târgului.

D-l Gheorghíţă spune că dela 1852, când s'a ínaugurat spítalul, farmacía, şí şcoala prímară Nr. 1, făcute de către Mânăstírea Neamţuluí, la îndemnul dat de Domnítorul Gr. Ghica, — Tg. Neamţu n'a avut o zí de sărbătoare aşa de înălţătoare care să fí veşnícít o operă maí de preţ pentru înzestrarea acestuí târg...

Pentru ce s'a făcut acum, aduce mulţumírí I. P. S. Mítropolít Nícodem, care întotdeauna ne-a ajutat cu sfatul şí cu îndemnul, în toate actele mele de folos obştesc. Aduce deasemenea cele maí călduroase mulţumírí d-luí mínístru dr. I. Costínescu şí d-l deputat Nícu Guranda, carí au sprijínít înfăptuírea celor sărbătorite astăzí...

Consíliul comunal, în şedínţa de ierí, ca un semn al recunoştínţeí acestuí oraş, a denumít treí străzí, cu numele celor treí bínefăcătorí aí Tg. Neamţu: „Mítropolít Nícodem", „Dr. Costínescu" şí „N. Guranda".

Prímarul, adresându-se apoí Mítropolítului Nícodem, a spus: „O ultímă rugămínte maí am a Vă face către Inalt Prea Sfínţía Voastră, ca să deslegaţí oraşul nostru

de blestemul pe care, cu ani în urmă, călugării dela M-rea Neamţului l-au aruncat asupra târgului nostru, ca unul care fiind embaticar al Mânastirei se vede că a venit în ciocniri cu ea.

Va fac această călduroasă rugăminte, de a ridica acest blestem, pentrucă numai în acest fel se va spulbera legenda care circulă, de ani de zile, că Tg. Neamţu nu poate prospera, fiindcă a fost blestemat.

I. P. S. Nicodem spune că deşi există o legendă, că blestemul călugărilor dela Mânăstirea Neamţului a făcut că acest oraş să nu înainteze, totuşi nu crede că Mânăstirea să fi aruncat blestem, pentrucă porunca Mântuitorului este de a binecuvânta, iar nu de a blestema. Dar, dacă Mânăstirei i s'o fi făcut vr'o nedreptate, apoi însăşi acea nedreptate este blestem. Deaceea însuşi stareţul, P. C. Arhim. Valerie, va citi rugăciunea de deslegare.

După cuvântarea d-l senator Scutărescu şi a d-l Guranda, P. C. Arhim. Valerie, a cetit rugăciunea pentru deslegarea oraşului de pomenitul blestem. Primarul, ca un bun creştin ce este, a ascultat-o îngenunchi.

La ora 3, după banchetul care a fost în pavilionul grădinei publice, I. P. S. Nicodem, însoţit de întreaga asistenţă, a vizitat spitatul ridicat de Mânăstirea Neamţului, în Tg. Neamţu.

Induioşat de suferinţele nenumăraţilor bolnavi care-şi redobândesc sănătatea în acest spital, şi pentru a fi în linia marilor realizări a operilor de dragoste creştinească, pe care le-a sădit prin fapte Mănăstirea Neamţului în trecut, a făgăduit că va da gratis lemnul necesar pentru încălzit acest spital.

Cu aceste sfaturi, iertări şi bogate dăruiri şi-a încheiat I. P. S. Nicodem vizita în Tg. Neamţu.

Diac. V. Gh. Vasilache

Hramul dela Mânăstirea Secului

Nu e vorba de vestitele hramuri dela Mănăstirea Secului, din veacurile trecute, pe cari ni le-a făcut cunoscut, printr'o broşură I. P. S. Visarion, ci de creştineasca prăzmuire care s'a făcut anul acesta.

Mănăstirea Secului îşi serbează hramul în ziua de 29 August, la „Tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul".

Anul acesta, unindu-se Mănăstirea Secului cu marea lavră dela Neamţu, părinţii secani au căutat să împrumute şi ei din strălucirea hramurilor dela Neamţu, şi să pună început reînvierii vestitelor ei hramuri. Pentru aceasta au ţinut cu tot sufletul să poftească şi să fie cu ei I. S. Mitropolit, conducătorul suprem duhovnicesc şi al mănăstirilor. I. P. S. Nicodem a primit cu o deosebită dragoste sufletească de a lua parte la prăzmuirea patronului Mănăstirei Secului, acolo unde se odihneşte „în casa strămoşească" mitropolitul Varlaam, şi acolo unde a stăreţit, mai apoi, în chip strălucit, Paisie, a cărui viaţă a dat-o pe românește Inalt Preasfinţia Sa.

In dimineaţa zilei de 29 August, I. P. S. Nicodem a plecat dela M-rea Neamţului însoţit de dl. General Toma Dumitrescu, Comandantul Corpului 4 Armată din Iaşi, şi de P. C. Arhim. Valerie, stareţul M-rei Neamţului.

In poarta Mânăstirei, întreg Soborul dela Secu, au primit pe înalţii oaspeţi cu toată bucuria sufletească, isvorâtă din cucernice inimi pline de credinţă.

După terminarea slujbei sfinte, călugării şi nenumărata mulţime a credincioşilor, veniţi din toate satele din împrejurimi, aşteptau înţălepţile sfaturi şi îndrumări duhovniceşti dela I. P. S. Mitropolit, pe care ei îl ştiu prea bine, că e un izvor de înţelepciune şi un neîntrecut îndrumător sufletesc pentru orice creştin.

Pentrucă în biserică nu puteau să audă cuvântarea, toţi cei ce veniseră să prăznuiască şi să se hrănească sufleteşte la această sărbătorire, atunci s'a orânduit ca predica să o ţină afară, unde întreaga ogradă era numai ochi şi urechi.

I. P. S. Nicodem îşi începe cuvântarea prin a-şi mărturisi bucuria de a vedea această prea frumoasă familie de credincioci, de călugări şi creştini, bărbaţi şi femei, de tineri şi copii, care cu

toţii, în haine de sărbătoare şi cu feţe vesele îmbujorate de adânci bucurii duhovniceşti, au înălţat rugi către Dumnezeu, în acest sfânt locaş, şi au luat parte sufletească la prăznuirea patronului acestei sfinte Mănăstiri.

Bucuria sufletească e şi mai mare, văzând învăluiţi şi uniţi în aceeaşi dragoste frăţească pe părinţii nemţeni, cu părinţii dela Secu...

La această creştinească familie, plină de bucuria sărbătorirei hramului de astăzi, ce aş putea eu să prezint ca ospăţ duhovnicesc, dacă nu să vedem, cine a fost Ioan Botezătorul? şi ce învăţăminte tragem din pilda ctitoriei acestui sfânt loçaş, de către Nestor Ureche, care a pus ca patron prăznuirea „Tăerea capului Sf. Ioan Botezătorul“ ?

După ce arată în scurt viaţa Sf. Ioan, insistă mai mult asupra vieţii lui ascetice din pustiu.

Deşi în locuri pustii, acest om îmbunătăţit în viaţa cea virtuoasă şi cu mintea înaripată de graiurile cele divine, atrăsese la el „tot Ierusalimul şi toată Iudeia şi toată latura Iordanului, şi mărturisindu-şi păcatele lor se botezau de către dânsul în Iordan“. Arată, apoi, ce învăţa Sf. Ioan, mulţimile care veneau să-l întrebe: „Dar ce să facem ?“ Şi el răspunzând le zicea: „Cel ce are două haine să dea celui ce n'are şi cel ce are merinde să facă asemenea“. Şi au venit şi unii vameşi ca să se boteze de el şi au zis către dânsul: „Învăţătorule, ce să facem ?“ Iar el le-a zis: „Să nu cereţi nimic mai mult decât vă este rânduit“.

Şi-l întrebau şi ostaşii zicând: „Dar noi ce să facem ?“ Şi el le-a zis: „Pe nimeni să nu pârâţi, nici să obijduiţi, şi să vă mulţumiţi cu solda voastră“.

Acest pustnic, după cum vedeţi, era acel care dădea îndrumări fericite pentru viaţa socială... La el a venit până şi Irod Tetrarhul, în careta lui domească, împins mai mult de curiozitate, decât de evlavie pentru a vedea pe Sf. Ioan Botezătorul...

Cum l-a văzut, Sf. Ion îl întâmpină nu cu linguşiri ori vorbe măgulitoare, ci cu adevărul. Acest anahoret mustră pe guvernatorul Irod Tetrarhul, pentrucă trăia cu Irodiada, femeia fratelui său Filip, şi pentru toate relele, care le făcea Irod“.

Pentru moment guvernatorul se trezi din amorţeala păcatului, şi de i-ar fi ascultat şi urmat sfatul ar fi fost fericit, însă

nu-l ascultă pe Sf. Ioan, ci pe Iordiada şi Salomeea. Il închise pe Sf. Ion şi apoi, dădu ordin să-i taie capul..

O altă pildă de pustnic, care a avut un rol fericitor de îndrumător în căile cele drepte ale credinţei o avem în persoana Sf. Antonie cel Mare, care a eşit din pustnicia lui, şi alăturea cu Sf. Atanasie cel Mare, a luptat contra arienilor. Ajutorul pe care l'a adus pentru câştigarea izbândei a credinţei celei adevărate a fost nespus de mare.

Ce îndemnări fericitoare. spre înţălepţire, pot avea îndeosebi, cuvioşii părinţi de a asculta desfatul bisericii, iar nu de momelele acelora cari spun că adevărul nu e cu biserica noastră, de ex. în îndreptarea calendarului. Urmaţi pilda Sf. Antonie eel Mare, care a eşit din pustnicia lui să apere credinţa cea adevărată a Bisericii, iar nu pentru a se pune în serviciul ereticilor şi acelora cari luptau contra Bisericii celei adevărate a lui Hristos.

Călugării care au eşit şi tulbură satele, cu chestiunea stilismului, ei nu ascultă de glasul Sf. Ioan care se dă prin Biserică, ci de îndemnurile spre mari şi neertate greşeli a câtorva irodiade, care îndeamnă pe creştini să rupă legătura cu Biserica cea adevărată...

*

Pe locurile acestea, bogat dăruite cu frumuseţile naturii, acum vr'o patru sute de ani, a venit un călugăr dela M-rea Neamţului, cuviosul Zosima, care pustnicindu-se aici, a ridicat o mică biserică pentru a înălţa slavă lui Dumnezeu. Mai târziu, acum vr'o trei sute de ani, poposind prin părţile acestea boierul Nestor Ureche a fost cuprins de gândul şi dorinţa cea sfântă, să înnalţe în locul bisericii de lemn, o prea frumoasă biserică de zid. A făcut această biserică pentru mântuirea sufletului lui şi a nenumăraţilor creştini de atunci şi de totdeauna...

Prin această ctitorie sfântă el şi-a veşnicit numele până la sfârşitul veacurilur şi s'a fericit pentru veşnicie.

Ce lecţie şi pentru noi, ca atunci, când avem bunuri materiale, să nu le cheltuim în petreceri şi pentru plăceri trecătoare, ci pentru opere care sunt mântuitoare pentru suflete, tămăduitoare de suferinţi şi luminătoare de gând.

Iată şi noi avem atâtea biserici care se zidesc, în sate şi oraşe de am eăuta ca fiecare, după putinţă, să urmeze pe Nestor Ureche; câte înălţimi de viaţă creştinească nu am avea printre noi.

Cuvioşi părinţi şi iubiţi credincioşi, iată că toţi aveţi pilde vii şi prea vrednice de urmat. Dumnezeu să reverse asupra voastră căldura dragostei Sale, pentru a vă învrednici să fiţi urmaşi vrednici a înaintaşilor voştrii. Amin!

După masă, I. P. S. Nicodem, însoţit de bunul creştin şi înaltul demnitar dl. General Toma Dumitrescu, s'a înapoiat la M-rea Neamţului.

Diac. V. Gh. Vasilache

Pe margini de cărţi

Nicodem Mitropolitul Moldovei şi Sucevei, 58 cuvântări la Postul Mare, Predici la sărbătorile împărăteşti, Cuvântări la sărbătorile Maicii Domnului, Duminici, etc, după Inocenţiu Arhiepiscop al Odesei, în trei volume. Vol. I are 507 pag. şi costă 120 lei; vol. II are 510 pag. şi costă 120 lei; vol. III are 443 pag. şi costă 110 lei. Edit. tipogr. Sfintei Monastiri Neamţu, 1933.

E aproape axiomatic faptul că, pentru a avea să ei de undeva ceva, trebuia ca mai întâi să fi fost pus de tine sau de altul acel ceva, altfel din nimic, nimic.

Şi tot pe atât e de adevărat şi faptul că, pentru a da altuia ceiace-i trebue, e nevoie mai întâi să ai tu acel ceva, căci iarăşi din nimic, nimic.

Aceste două adevăruri de necontestat stau ca principii tot atât de vii şi veşnice şi pentru predicator. Acest fapt îl simt, îl constată şi îi trag consecinţele în bine sau în rău fiecare preot, care mereu-mereu, în fiecare Duminică şi sărbătoare, trebue să arunce semînţa cuvântului dumnezeesc, cu o bogată dărnicie în ogorul cel sufletesc al credincioşilor. Veşnic, harnicul sămănător al învăţăturii lui Hristos, trebue să fie cu desaga plină cu seminţele gândurilor sfinte, pe care, cu o prea bogată inimă largă să-le arunce din belşug, acolo unde se cere să fie făcute însemânţări duhovniceşti.

Pentru a avea în desaga sufletului nostru aceste seminţe

evanghelice, se cere mai întâi să le procurăm. Vorba e, de unde şi cum ? Pentrucă noi veşnic semănând nu avem răgaz, pentru moment să avem şi hambar propriu, plin cu bogate rezerve, pentru a avea de unde lua. Mai e până să săcerăm.

Unde mai punem că mulţi dintre noi ne fiind dăruiţi de Dumnezeu cu originalitatea creatoare, care să rodească prea bogate spice destul de producătoare, care să ne îndestuleze chemarea noastră de propovăduitor, suntem nevoiţi să alergăm la ceea ce ne pun alţii la îndemână, cari prin talente excepţionale, ne pun spre folosinţă hambare duhovniceşti pline cu seminţe evanghelice, de care avem nevoie pentru semănat.

De acest gând socot că a fost călăuzit şi I. P. S. Nicodem, când a întemeat un nespus de mare depozit de *„seminţe evanghelice pentru ogorul Damnului“*. Pe care ca pe un hambar prea bogat încărcat cu tot ceea ce îi trebue unui propovăduitor al învăţăturii creştine, l-a pus la dispoziţia oricărui apostol dornic de a cultiva ogorul sufletesc al păstoriţilor lui.

Iată, până acum, în acest măreţ hambar pe care l-a conceput şi l-a ridicat I. P. S. Nicodem, avem plin cu acest tezaur de gândire creştină duăsprezece mari încăperi şi treptat-treptat înaltul ierarh socoate că ne va prezenta, în timpul cel mai scurt, 24 de volume, mari, pline cu seminţe evanghelice.

In numărul trecut al revistei, am arătat importanţa celor trei mari volume de patrologie, acum gândul şi dorinţa mă îndeamnă să fac cunoscut, mai pe larg, cela trei volume de predici, din colecţia „Seminţe evanghelice pentru ogorul Domnului“, şi va rămâne ca altădată să ne oprim şi asupra celorlalte volume.

* * *

Dintre cei trei mari luceferi ai predicii ruseşti şi ai întregei Biserici ortodoxe, din veacul al XIX: Mitropolitul Filaret al Moscovei, Mitropolitul Macarie al Kievului şi Inochentie al Hersonului, înaltul ierarh al Moldovei a ales să dea Bisericii ortodoxe române, predicile lui Inochentie al Hersonului. Alegerea socotim că a făcut-o în chip cu totul fericit, pentrucă, într'adevăr Inochentie pare a fi tipul re-

prezentativ şi al celorlalţi doi mari predicatori. Ba ceva mai mult, el mai adaugă la profunzimea de gândire teologică, pe care o găsim şi la ceilalţi, frumuseţea literară de exprimare a acestor adevăruri, şi o mai simţită căldură sufletească care te mişcă şi te robeşte în a-i asculta sfatul şi a înfăptui ceeace te îndeamnă să faci. In această privinţă n'am să aduc de mărturie decât următorul fapt, din care se va vedea ce influenţă mare au până şi asupra celui mai împetrit suflet. Pe când se citea una din aceste predici ale lui Inochentie, în o biserică din Rusia, un ascultător, care din întâmplare venise acolo, căci era creştin numai cu numele, fiindcă de cinsprezece ani, el nu se mai mărturisise şi nici nu mai călcase pragul vreunei biserici, atât a fost cucerit sufleteşte, de cele ce a auzit citindu-se, şi atât l-a mişcat, încât s'a predat cu totul în braţele Bisericii, devenind un prea bun şi zelos fiu al Bisericii.

In aceste predici găsim, mai întâi, acel duh biblic, pe care ţi-l prezintă nu numai prin folosirea nenumăratelor cunoştinţi şi citări textuale, dar mai presus de toate, în acel suflu scripturistic de piozitate, de interpretare cum nu se poate mai fericită a adevărurilor în senzul Bibliei. De multe ori citind observi cum ai fericirea să te afli în aceeaş atmosferă scripturistică, de înalţare sufletească.

In acelaş timp, în aceste predici, vom găsi şi un duh bisericesc, care străbate dela cea dintâi predică, până la cea din urmă. Foarte multe teme de vorbire sunt legate nu numai de tipic, dar şi de cântările bisericeşti, care îi dau un minunat temei de vorbire. Numai citind pe Inochentie vedem ce bogat izvor de vorbire putem avea în cântările şi citirile slujbelor noastre bisericeşti.

In aceste predici nu vom găsi prea multe povestiri— din viaţa de toate zilele, aşa cum suntem obişnuiţi noi să folosim în predică, mai ales acum după război. Tocmai aceasta le face să fie şi mai de actualitate, pentrucă în ele explicându-se numai adevărurile de credinţă, într'o clasică interpretare, ele veşnic pot fi folosite.

Ceeace te cucereşte şi îţi smulge admiraţia, pe lângă cuprins, mai e şi frumoasa formă de expunere. Nu prea împodobită cu bogate artificii stilistice, de multe ori în o formă

simplă, însă de o naturaleţă în descriere, şi o eleganţă a formelor de exprimare a adevărurilor celor mai înalte, în o limpede expunere, care te cucereşte şi te fericeşte cu o plăcută admiraţie. Oridecâteori începi să citeşti o predică, nu te poţi lăsa fără să o termeni, atât rămâi cucerit sufleteşte de fondul şi forma de exprimare a acestui cuvântător într'aripat al creştinătăţii.

Această constatare am putut să o fac, pentrucă am avut posibilitatea să o pot afla aşa şi în româneşte, ca fond şi formă.

Pentru a se vedea ce bogat material de predică şi deci, ce tezaur de seminţe evanghelice, avem în aceste trei volume mari de predici, ar fi să spun numai atât: *cetiţi şi vedeţi.* Spre exemplu nu ştiu ce aş putea să prezint. Să mă opresc în a arăta de ce mare valoare e prefaţa I. P. S. Nicodem, despre post, dela vol. 58 de predici, unde documentează în chip ştiinţific, istoric, teologic etc. importanţa postului, s'au să prezint ceva din vol. II, unde se începe cu minunata predică „la începutul postului Crăciunului". Să arăt importanţa documentatei predici, care urmează imediat, şi în care se face pomenirea Sfinţilor Strămoşi—după trup a lui Hristos, sau în predica următoare în care se face pomenirea Sfinţilor Părinţi—a bărbaţilor şi a femeilor de seamă din Vechiul Testament? Să mă opresc în a arăta ce caracterizări distincte şi ce portrete alese face acestor bărbaţi şi femei cari au trăit înainte de naşterea lui Hristos?

Nu ştiu pe care portret l-aş putea expune, pentru ca să se vadă, măiestria artistului. Dar, pentrucă toate se încep pe acest pământ, dela Adam, îl prezint pe a lui.

„Cel dintâiu dintre strămoşii lui Hristos şi dintre barbaţi ai Vechiului Testament este *Adam*, strămoşul după trup şi al nostru al tuturora. Prin el a intrat în lume, păcatul şi moartea, dar tot el a primit cea dintâi făgăduinţă a vieţii şi a mântuirii, şi tot el este şi cea dintâi pildă de pocăinţă şi de îndreptare întru Hristos. Dar mulţi din noi, aducându-şi aminte de păcatul strămoşului, foarte puţin îşi amintesc de pocăinţa lui. Şi pentru ce oare-şi aduc aminte de păcat? Pentru cârtirea hulitoare împotriva soartei lor, pentru îndreptăţirea fără de legilor lor, iar câteodată şi pentru glume păcătoase şi ticăloase.

Nu, fraţilor, nu de o asemenea pomenire este vrednic părintele nostru cel obştesc după trup. Mare a fost căderea lui! Dar dacă cel ales dintre toţi n'a putut birui ispita, atunci care dintre noi, cei nealeşi, n'ar fi căzut în locul lui! Afară de aceasta, oricât de mare a fost păcatul lui Adam, el acum după ce am fost răscumpăraţi de Fiul lui Dumnezeu, nu ne mai este vătămător. In Hristos noi am dobândit cu mult mai mult decât pierdusem în Adam. Acum, dacă pierim, pierim numai şi numai din pricina noastră. Adam cel dintâiu ne dă nouă pildă, cum trebue să ne sculăm din cădere. El odată a gustat din fructul oprit şi 900 de ani a petrecut în lacrămi şi pocăinţă! De câte ori n'o fi plâns el, poate, pentru noi şi pentru păcatele noastre, în vreme ce noi înşine, în loc să ne plângem păcatele noastre, nu arare ori ne lăudăm cu ele..." vol. II. pag. 15-17.

La fel descrie şi pe ceilalţi: Avel, Enoh, Noe, Ever etc., îmi pare rău că nu pot să arăt vr'un portret minunat pe care îl face unei femei, măcar al Evei etc., spaţiul nu-mi îngăduie. Rămâne ca cei dornici să afle să citească totul şi toate. Pentru a arăta cât de documentate sunt aceste predici şi în ce minunată înlânţuire sunt orânduite argumentele cari lămuresc subiectul propus, n'ar fi decât să prezint în schiţă măcar o predică de ex. cea dela intrarea în Biserică a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, unde în un plan minunat de clar se desfăşoară un substanţial material cu privire la ce e şi ce importanţă are Biserica.

In întroducere, după ce arată că, dacă pentru Fecioara Maria şi pentru desăvârşirea ei a trebuit o îndelungată petrecere în biserică; apoi pentru noi... Intrând în tratare arată ce e biserica.

„Ea e mai întâi de toate o şcoală a credinţei şi a evlaviei de Dumnezeu întemeiată... Arată apoi cum înţelepciunea pământească—pe care o dobândim în şcoală—nu e de neaparată trebuinţă pentru fiecare, pe când cele ce ne învaţă la biserică sunt de neapărată trebuinţă. Arată ce se învaţă biserică. Menţionează că uşile bisericii sunt deschise pentru fiecare şi nu se cer nici un fel de concurs şi examen de primire... Aflându-te în această şcoală nu vei afla cât de departe e pământul de soare şi cum să înlături trâsnetul: dar

vei afla cât e de departe omul căzut de Dumnezeu şi cum să scapi de loviturile mâniei dumnezeeşti; aici nu vei învăţa a te afunda în sânurile munţilor şi în inima mării, ca să scoţi de acolo lucrurile cele de mare preţ: dar vei învăța a te adânci în inima ta ca să găseşti acolo aurul iubirei celei curate către Dumnezeu şi perlele sfintelor rugăciuni ; aici nu te vei deprinde să grăieşti felurite limbi, dar te vei desvăţa de limba minciunei şi a vicleşugului, vei pricepe bine limba conştiinţei şi vei ajunge să fii în stare a grăi cu Dumnezeu... Arată apoi cât de grav e când râmâi repetent la aceastã...

Ce este biserica ?

„Biserica e o casă de doftorii duhovniceşti de Dumnezeu întemeiată... Sufletul, ca şi trupul, e supus la felurite boale... Aici neînfrânatului i se prescrie post, privighere şi rugăciune... celui ce boleşte de boala zavistiei i se aminteşte, că toate distincţiunele celece momesc ochii oamenilor sunt numai până la o vreme, iar la moarte rămêne numai una... etc. Arată eficacitatea acestor leacuri, cetele drepţilor, cari le-au întrebuinţat.

Ce este biserica ?

„Biserica este judecătoria a toată lumea... Arată pe larg acest fapt.

Ce este biserica ?

„Biserica este locul necontenitei noastre întâlniri cu fiinţele cele de sus... cu Domnul şi Mântuitorul nostru, cu apostolii, mucenicii, cu toţi sfinţii... cu strămoşii noştrii, cu părinţii, rudele etc...

Ce este biserica ?

„Biserica e locul unde putem vedea faţa lui Dumnezeu... unde punerea e de faţă Dumnezeu... pag. 395-406.

Iată ce material bogat, putem găsi numai într'o predică. Iată ce înlănţuire de argumente, care toate merg să arăte cât mai pe larg: ce este biserica :

Să mai arăt şi cuprinsul altor predici ? Socot că, potrivit proverbului „după una toate“, numai este nevoie.

Drept încheiere nu pot să nu însemn aici şi aprecisrea pe care a făcut-o Ioan Dawidoff, preşedintele Academiei

Imperiale de Ştiinţă din Moscova, în prefaţa Dicţionarului acelei Academii, unde arătând cine a contribuit la formarea şi strălucirea limbei literare ruseşti, scrie foarte mult şi despre Inochentie. Iată ce scrie despre strălucitul predicator Inochentie :

„Studiind cu atenţie pe marii prelaţi ai Bisericii din primele patru secole, Vasile, Grigore de Nazians, Ioan Hrisostom, vom vedea până la ce punct de perfecţiune se apropie Arhipăstorul nostru Inochentie, de predicile lor. Dar inima lui simpatizează mai mult cu ultimul : pe el la ales ca ideal al său. In predicile pline de sentiment şi viaţă a lu Inochenţiu suflă spiritul sfântului episcop de Constantinopol ; e aceeaş profunzime de gândire, e aceeaş bogăţie a fondului, aceeaş desenare a marilor tablouri a naturei, şi, chiar cu aceeaş limbă imprimă iluminat fiind de claritatea aceluiaş soare minunat, care luminează cerul încântătorului Orient, aceeaş morală curată îmbrăcată în poezie.

Intre oratorii sacri ai timpurilor moderne, acel pe care nemuritorul nostru Arhipăstor îl prefera întru totul, era Massillon...

Sentimentul şi imaginaţia, cu o meditaţie profundă constituie modelul predicei, eloquenţa sfântă a colegului nostru defunct era aşa de învecinată de acest ideal“ [1]).

Iată *Cazania*, pe care I. P. S. Nicodem a prezentat-o şi clerului şi credincioşilor Bisericii ortodoxe române. Socot că numai cine va voi să se pedepsească pe sine, în a nu se folosi de ea, nu o va citi, însă cine râvneşte după cât ma multă lumină pentru sine şi credincioşii din apropierea lui o va citi. Şi sunt sigur, că va purta respectoase recunoştinţi mulţumitoare I. P. S. Mitropolit Nicodem, pentru nepreţuitul dar pe care l-a făcut Bisericii române.

Diac. V. Gh. Vasilache

---

1. Guirland sur le Monument de l'Eminentissime Inocent, archevêque de Tcuride, Moscou, 1864, c. f. Philarète, Choix de sermons et discours, Paris, 1866 pag. XII.

Taberele de muncă

Copie de pe adresa Sf. Sinod No. 1414 din 23/X/935.

INALT PREA SFINŢITE,

In şedinţa Sfântului Sinod dela 4 Octombrie a. c., d-l Ministru al Cultelor a arătat cum este informat, că prin unele eparhii organizaţii denumite „tabere de muncă" îşi oferă serviciile în mod gratuit pentru zidiri şi reparări de biserici, şosele, etc. Ori, aceste tabere de muncă nu sunt altceva de cât fosta „Gardă de fer" ale cărei idei politice fiind socotite de guvern ca periculoase ordinei de Stat, a fost dizolvată. Acum, sub forma muncii gratuite, nu urmăresc altceva decât captivarea maselor populare pentru ideile gardiste. Şi dându-li-se posibilitatea de a lucra în mod gratuit li se dă o incurajare pentru propaganda lor. De aceea a rugat Sf. Sinod să ia cuvenitele măsuri, ca pe viitor să nu li se mai dea acestor organizaţii posibilitatea aceasta.

Faţă de această comunicare, Sf. Sinod a luat hotărârea pe care v'o comunicăm prin alăturatul extras, rugându-vă să binevoiţi a lua cuvenitele măsuri pentru respectarea ei.

Primiţi, vă rugăm, Inalt Prea Sfinţite, ale Noastre întru Hristos frăţeşti îmbrăţişeri.

Preşedinte (ss) *Miron*, Patriarh

Director (ss) *Tit*

EXTRAS

din sumarul şedinţei din ziua de 4 Octombrie 1935.

I) PP. SS. Chiriarhi se fac atenţi să nu mai acorde autorizaţii pentru zidiri sau reparaţii de biserici decât numai consiliilor sau comitetelor parohiale, constituite conform legii de organizare bisericească.

II) Când vre-o organizaţie politică ori care i-ar fi numele, îşi oferă serviciile de muncă, în mod gratuit pentru o astfel de zidire sau reparaţie, să se ceră în prealabil informaţiuni asupra acelei asociaţii dela Ministrul Cultelor.

III) Chiriarhiile să sfătuiască organele parohiale, ca nici ele să nu intre în legătură şi să dea sprijin unor asemenea organizaţii până nu vor avea aprobarea Chiriarhiei respective.

Preşedinte (ss) *Miron*

Secretar (ss) *† Veniamin*

Inventariarea averilor parohiale

Copie de pe adresa Ministerului Instr. şi cultelor cu privire la schimbările survenite în inventarele parohiilor, cu No. 179190/1012.

INALT PREA SFINŢITE,

Legea pentru inventariere averilor şi veniturilor aparţinând bisericilor naţionale şi celorlalte culte publicată în Monitorul Oficial No. 162 din 17 Iulie 1934 prin alininiatul II. art. 2 obligă părţile constitutive ale tuturor cultelor ca să comunice Ministerului Cultelor şi Artelor în *cursul lunei Decembrie a fiecărui an* orice schimbare intervenită în inventar, în averea şi veniturile cari fac obiectul acestei legi.

Independent de modul cum se va soluţiona prin Parlament problema salarizării clerului pe viitor, controlul şi evidenţa pe care Statul trebue să o aibă asupra situaţiei materiale a Cultelor este o necesitate.

De aceia vă rugăm să binevoiţi a atrage atenţia conducătorilor părţilor constituitive ale acelei eparhii asupra obligaţiei de a ne comunica în cursul lunei Decembrie toate schimbările intervenile în inventarul averea şi veniturile lor. Actele respective ni se vor trimite colectiv prin intermediul acelei administraţiei eparhiale, iar nu separat şi vor fi vizate de organele prevăzute în lege.

Ni se va trimite asemenea copia bugetului pe anul financiar în curs dela toate părţile constitutive ale eparhiei.

Aceste dispoziţiuni privesc şi stăreţiile, abaţiile şi în genere toate ordinele şi convenţiile călugăreşti.

Primiţi etc.

Ministru (ss) *Al. Lapedatu*

Conducătorul Serviciului
Inspector General (ss) *P. D. Roşeanu*

Pentru respectarea repausului Duminical

Mulţi credincioşi sunt nemulţumiţi de modul cum se respectă repausul duminical. Unii se întrebă dacă nu e cazul ca Sf. Mitropolie să intervină la autorităţile în drept spre a se lua măsuri de îndreptare. Pentru a nu se credea că autoritatea bisericească nu e preocupată de îndreptarea acestui rău—dar că în acelaş timp nu-i stă numai ei în putere—publicăm mai jos răspunsul I. P. S. Mitropolitul Nicodem la scrîsoarea d-lui Avocat V. Adam din Dorohoi în această chestiune:

DOMNULE AVOCAT,

Am primit adresa D-voastră din 21 Octombrie curent şi cu părere de rău aflu cum se profanează şi acolo ziua Sf. Duminici şi a sfintelor sărbători şi cum se calcă făţiş legea.

Dar din scrisoare mai transpiră, pare-mi-se şi un aer de supărare, că Noi nu ne-am fi făcând îndeajuns datoria! Dacă ar fi aşa, aţi fi în eroare. Noi am intervenit la autorităţi şi la guvern. Cu asta însă nu s'a izbutit nimica. Pentru că sunt atâtea interese nu numai economice, dar şi politice, care înfrâng legea şi în faţa cărora numai autoritatea bisericească nu poate face nimic.

Paza legilor sfinte şi supravegherea strictei lor aplicări nu cade numai în sarcina autorităţilor bisericeşti, ci şi a credincioşilor.

Eu, un timp înainte de a fi mitropolit, am fost stareţ la monastirea Neamţului. Atunci am avut prilejul să văd, cum un grup de cetăţeni creştini din târgul Neamţului, vecin cu monastirea, s'au închegat într'o asociaţie pentru apărarea bisericii. Acest grup s'a sporit cu credincioşi din satele vecine şi a ajuns destul de tare, ca se impună, între altele, şi respectarea legii repausului Duminical şi naravul de a călca repausul s'a stânjenit aproape cu totul.

Ba mai mult încă, erau oameni, adesa de altă religie, cari proectau să facă baluri Sâmbătă seara şi în ajunul sărbătorilor. Atunci cercul prietinilor bisericii trimitea vorbă că nu se pot da asemenea baluri şi erau numai decât contramandate.

De ce nu faceţi şi D-voastră aşa? Să vă uniţi toţi cei buni şi dornici de respectul legilor şi să acţionaţi în comun acord cu noi. Negreşit atunci Noi ne-am simţi că avem cu noi şi oştirea noastră. Că doar oştirea noastră sunţeţi D-voastră, iar noi şi preoţii suntem comandanţi. Aţi văzut oare cândva ieşind la războiu numai comandanţii, iar soldaţii împrăştiaţi pe la treburile lor.

Aşa stau lucrurile. Să ne strângem cu toţii în apărarea bisericii şi a legilor şi zilelor ei sfinte şi negreşit vom izbuti.

Primiţi, vă rog, Prea Onorate Domn, ale noastre arhiereşti binecuvântări.

Mitropolit, † **NICODEM**

Consilier referent, *Pr. Const. C. Nonea.*

Recenzie

Arhim. I. Scriban, *Turbaţii necredinţei la răfuială cu Maglavitul, 14 pag.*

Multe din problemele zilei care se pun cu o fulgerătoare rapiditate, şi care sunt îngemânate ori trebue să fie altoite cu problemele credinţei, aşteaptă tot pe atât de grăbit să li se dea răspuns de luminare şi directivă, din partea Bisericei. Imediat auzi: Ce zice Biserica? Care-i părerea ierarhiei? Nu a răspuns încă? Trebue să arăte care-i adevărul, pentru a se linişti spiritele; să pună la punct neroziile etc.

Ei bine, spre mândria Bisericei române, trebue să mărturisim cu bucurie, că aproape de treizeci de ani, avem în persoana P. C. Arhim. I Scriban pe acel ce poartă cuvântul bisericei şi îl dă imediat ce se cere, în orice problemă de actualitate.

Toate răspunsurile au fost la înălţimea problemelor puse, cu un lux de documentare, cu o logică în privirea problemelor şi cu o senină şi limpede tratare a lor, încât, când le citeşti, îţi procură o legitimă bucurie şi mândrie sufletească, că „s'a găsit omul care să răspundă" Mai toate răspunsurile P. C. Arhim. Scriban au fost creatoare de opinii şi acelea care au determinat atitudeni în cler şi între credincioşi.

In fruntea problemelor de actualitate, de anul acesta, a fost minunea dela Maglavit. P. C, Arhim. I. Scriban a scris printre cei dintâiu şi socot cel mai mult, despre cele petrecute la Maglavit. In multe ziare şi reviste te bucurai când vedeai răspunsul luminatului barbat al Bisericei, în privinţa acestei minuni. Spre bucuria noastră, am avut norocul ca P. C. Arhim. Scriban să scoată şi o broşură în această chestiune: *Turbaţii necredinţei la răfuială cu Maglavitul*. Această broşură mai uşor se poate procura şi va rămâne mai mult timp pe piaţă, pe când nu toate revistele şi ziarele avem norocul să le citim şi odată—scăpate din vedere, greu le mai găseşti.

Broşura de faţă nu e prea mare, cuprinde 14 pagini, în format de revistă, însă în un spaţiu atât de restrâns pune atâtea probleme, ne flutură atâtea cunoştinţi, încât rămâi deplin orientat şi satisfăcut sufleteşte că şi necredincioşii şi-au găsit răspunsul meritat.

Pentru a se vedea ce cuprins ales şi ce valoare judecăţi şi istorisiri de fapte cuprinde numai un mic capitol, voiu prezenta, pe scurt, capitolul V, intitulat: „*Glasuri de medici*".

„Dacă este vorba să ne întemeem pe glasuri de medici, de ce să ascultăm numai de d. Paulian? Despre Petrache Lupu dela Maglavit s'a rostit şi de d. dr. *Alba* dela Craiova pentru... Apoi dă şi răspunsul dr. Suciu-Sibianu, cum vede d-sa această „nebunie colectivă"...

Se va putea spune însă: Da, dar cine mai este medic ca Dr. Paulian, medic psihatru... specialist Dacă e aşa, apoi hai să vedem şi noi cum merge cu specialiştii. Găsim doar şi poticniri ale lor.

Un medic din Bucureşti îşi pregătea examenele lui, pe când

era student în medicînă. Il ascultam cum cetea cursul d-lui D-r Obreja, dela medicină din București, alt specialist și acesta în bolile nervoase. Era vorba în curs cum oamenii ameţiţi de băutură cad în închipuirea de a vedea ceva care nu este. Dela unul li se pare și ceilalţi că văd, și așa iaca o nebunie colectivă.

Ca pildă, profesorul medic dădea arătarea cuvintelor *Mane, Tekel, Fares* dela ospățul Regelui Baltazr.., cuvintele acestea au fost numai o închipuire de oameni băuți. Așa tălcuia faptele profesorul Dr. Obreja.

Eu, ascultând, i-am spus studentului că tălcuirea e mincinoasă, fiindcă în Biblie se arată ca părtași la beție numai Baltazar cu ai lui, dar scrierea a fost descurcată de unul care nu era părtaș cu ei la beție, de tânărul evreu Daniil... El a văzut cuvintele și le-a descurcat.

Dar, Obreja... tâlcuia după închipuirea sa, siluind povestirea, care nu era așa cum mințea pe studenți.

Ei, te mai lași în nădejeea specialiștilor?

Păcat că poate fi destul de vorbitor capitolul acesta, deși l-am prezentat cinstit.

La fel este documentat și interesant și cuprinsul celorlalte capitole: 1. Domnia necredinței în Țara Românească; 2. Dezmeticirea; 3. Ivirea Maglavitului; 4. Condeiele potrivnice; 5. Autorul „Cărții dela San Michele" și Psihiatrii; 6. In nădejdia specialiștilor; 7. In fața faptelor; 8. Incheiere.

Broșura se poate procura dela autor. Nu arată prețul pe ea.

Diac. V. Gh. Vasilache

Lucrătorului harnic din ogorul pastoral

i se cuvine recunoaștere și înaintare

Experiența veacurilor și încercările fiecăruia dintre noi, cei de astăzi, confirmă adevărul că vreduicia pastorală trebuie semnalată și încurajată. Mare sărbătoare este pentru sufletul preoțesc în clipele când se constată în chip obștesc și neindoios că fapta bună este luată în seamă de către Inalta autoritate.

Evident, fapta bună își are răsplata ei în conștiința preotului.

Recunoscută însă şi luată ca un stabil criteriu pentru înaintări—vrednicia de azi naşte o vrednicie nouă, spre binele Bisericii.

Am urmărit cu ochii atent activitatea bisericească a foştilor mei elevi care au îmbrăţişat sfânta şi marea misiune a preoţiei. Şi am vorbit şi vorbesc cu ei, la prilejuri. Peste tot se întăreşte adevărul spuselor de mai sus: să se încurajeze pe cât posibil lucrurile bune înfăptuite,—şi, zic ei cu toţii, şi au perfectă dreptate, dacă va fi aşa, atunci criteriile îndoielnice vor dispărea şi o eră nouă va începe din toate punctele de vedere.

Pentru mine unul, un adevăr este sigur, în materie pastorală, şi dela el ar trebui să pornim: *cine a lucrat, va mai lucra.*

Şi vice-versa: cine a umblat cu „intervenţii" lăturalnice la numiri, transferări sau avansări, căutând să înducă în eroare Inalta autoritate, aşa va merge până la sfârşit, jignind în mod statornic pe cei cu o activitate reală.

Dar—să trec la ilustrarea *cu fapte*, lăsând consideraţiile teoretice,

Există în jud. Dorohoi un sat mic izolat, Borolea—un fel de *Săraceni* din nuvela lui Slavici. Il cunosc din frageda copilărie subt cel mai jalnic aspect bisericesc. Aşa-l descriu de altfel şi vechile documente. Dar printr'o fericită întâmplare, acest sălaş de răzeşi a căpătat în persoana păr. Gh. Vâlcu un păstor sufletesc foarte activ. Mă simt fericit că Sf. Sa este unul din foştii mei elevi. O obligaţie de conştiinţă mă face să-l dau de exemplu, cu atât mai mult cu cât de acele locuri mă leagă amintirile natale. Ce s'a întâmplat? Din primele zile, păr. Vâlcu a muncit ogorul pastoral înţelenit. Doi ani de activitate, numai doi, şi munca Sf. Sale a minunat pe toţi. De unde până atunci era să se piardă cu totul urmele bisericii familiei Mărcu din Borolea-de-jos, cum şi pomenirea străvechiului cimitir din Borolea-de-sus, unde zac oasele vitejilor lui Ştefan-cel-Mare—noul preot a luat măsurile cuvenite de salvare şi într'o parte şi în alta. A recălădit din temelie biserica din Borolea-de-jos, strângând o sumă de peste 250.000 lei în acest nobil scop. Fiindcă ştiam că nimeni atunci, în 1930, nu s'a sesizat, spre a-i trimite tânărului şi harnicului preot măcar o adresă de mulţumire şi încurajare—l-am îmbărbătat scriind un articol în presa locală dorohoiană, spunând, între altele, că preotul care dovedeşte zel pastoral azi, îl va dovedi şi mâine...

Şi aşa a fost. Nici anul nu s'a împlinit, şi păstorul sufletesc

amintit mai sus, mi-a dat a doua dovadă că ştie şi vrea să lucreze în ogorul pastoral înţelenit: colectând suma de 100 mii de lei, a înzestrat parohia cu o casă parohială,

Pe noi, acum, nu ne interesează numele şi persoana acestu· vrednic între vrednici preot. Suntem încredinţaţi că Biserica va şti să-l încurajeze şi să-l folosească. Vrem să amintim numai că— pentru legătura strânsă ce-o avem cu satul unde păstoreşte, ni-am zis iarăşi: Cine a lucrat, va mai lucra în ogorul Domnului, Şi iarăşi aşa a fost, căci anul trecut, ni-a venit a treia veste bună dela Borolea: părintele a reuşit şi a redobândit pentru biserica de acolo un teren de 12 hectare, care stătea ascuns, încălcat şi hrăpit. Fapta aceasta este o adevărată biruinţă. Să ne gândim o clipă la dobândirea terenului din jurul m-rii Neamţu. Câtă luptă şi ce însemnătate pentru viaţa bisericească! Ei bine, fără de nici un sprijin de nicăiri, preotul nostru reuşeşte într'o luptă aproape asemănătoare şi realizează trei fapte pastorale, în parohia ce i s'a încredinţat: zideşte o biserică, ridică o casă parohială şi redă parohiei 12 hectare teren.

Am urmărit cu aceiaşi atenţie cererile de transferare sau de avansare şi ale altora dintre foştii mei elevi. O spun fără nici un gând de a-i jigni, ci în lumina cea mai curată a adevărului că, pe alocurea, ei au solicitat transferări fără să aibă măcar una din cele trei realizări pastorale semnalate la colegul lor de mai sus. Ba,, de ce să n'o mărturisim? Unii din ei, la ocazii, compătimesc pe colegul lor rămas în izolarea dela Borolea...

Şi totuşi, ne aflăm în faţa unei probleme foarte importante.

Pe de o parte, avem un cleric cult, bun predicator, bun pedagog, şi care are la activul său trei realizări pastorale, iar pe de altă parte avem alţi clerici culţi, buni predicatori, buni pedagogi chemaţi cu toţii spre a se aprecia superioritatea *unuia* în ce priveşte frumoasa slujire. La acel concurs trebuie să se stabilească *o întâietate*. Cum se cuvine să procedăm? Care este sentimentul general?

Părerea generală este că ar trebui să se excludă dela concurs cei cari n'au încă o activitate pastorală bine precizată. Să se fixeze un minimum fără de care nu se poate lua în consideraţie cererea de transferare sau de avansare.

Ne permitem a observa că, luându-se de bază un minimum

de lucru pastoral îndeplinit,—trei urmări bune am avea imediat:

1. Candidaţi la transferări—foarte puţini.

2. Erori—şi mai puţine. Şi

3. N'ar avea nimeni nevoie să semnaleze realizările pastorale (cum am făcut-o şi noi, din cauza legăturii ce avem cu satul Borolea) *ci acele realizări minime s'ar semnala dela sine şi ar ar naşte la rândul lor minimum de activitate pastorală pe care-l doreşte Inalta Chiriarhie.*

In orice caz, noi nu dăm directive, ci exprimăm un sentiment. Şi simţim că tot cel care a lucrat în ogorul pastoral, va mai lucra – iar muncitorului harnic şi vrednic i se cuvine recunoaştere şi înaintare.

Econ. **D. Furtună**
Membru supleant în Congresul
Naţional Bisericesc

Instinctul Naţional

Numim act instinctiv, sau instinct, ansamblul format din o idee particulară emotivă şi din reacţia, care-i urmează [1]).

Atât ideea emotivă cât şi reacţia se petrec în mod inconştient fără să intervie voinţa.

Instinctele sunt nişte mecanisme psihofizice, adevărate minuni, probe evidente că natura este creată de Dumnezeu în vederea unui scop, pentru ajungerea căruia a pus instinctele drept mijloc.

Instinctul naţional este unul din cele mai demne instincte de natura omenească. Acest instinct se exprimă în realitate prin dragostea de neam şi ţară sau naţionalism şi patriotism.

Cine le poate defini cu adevărat? Amândouă sunt de domeniul inimii şi al sângelui. Simţirea are adâncuri şi nuanţe pe care mintea nu le poate prinde şi cuvântul devine insuficient a le exprima.

Ce este această iubire de neam şi ţară? Actionăm în virtutea ei, târâţi de ea, sub acelaş raport în care stă aparatul digestiv cu instinctul de nutriţie.

---

1) Dr. N. Paulesco, Physiologie Medicale. T. III.

Dragostea de neam? Poate dragostea de mamă şi tată, de cei de acelaş singe, de înaintaşi, de întreg trecutul nostru strămoşesc.

Sufletul nostru individual e înglobat în sufletul naţional, e o fărâmă dintr'ânsul, strâns legat de el prin cimentul dragostei.

Sufletul nostru trăeşte şi respiră în acest suflet naţional, care îşi afirmă realitatea în simţirea noastră; iată de ce sîngele strămoşilor noştri, biciuit de intemperiile istorice, clocoteşte adesea în arterele noastre, iar năzuinţele lor neîmplinite, aprind în inimile şi gândurile noastre dorinţi de înfăptuire.

„Nu e o exagerare—spune Gustave Le Bon—dacă afirmăm că, pe câmpul de bătălie, armata infinită a morţilor, a combătut mai mult decât cea a viilor“ [1].

Naţionalismul este un instinct; ca atare nu e numai o idee emotivă, ci şi-o reacţie, o atitudine, un fel de a se manifesta individul în ambianţa socială faţă de semenii săi şi faţă de streini.

Instinctul naţional este un mijloc prin care se leagă strâns unele de altele celulele organismului naţional. Ceiace este pentru materie coheziunea, aceia este pentru naţie instinctul nanaţional; el agregă pe toţi fii neamului într'un singur bloc, într'un singur organism apt de progres şi rezistent în faţa atacurilor.

Tot aşa de natural, îndreptăţit şi necesar ca şi naţionalismul e şi patriotismul.

Cea mai elementasă părticică din natura noastră fizică e din pământul acesta unde ne-am născut, unde ne nutrim şi ne bucurăm de viaţă.

In sufletul nostru vibrează armonii înspirate de frumuseţile naturii unde trăim. Felul nostru de a gândi, de a simţi şi activa stă în o strânsă corelaţie cu pământul ţării noastre.

Orce popor trăeşte în timp şi spaţiu; pentru aceasta o condiţie de existenţă—sine qua non—este patria. O singură abatere dela aceasta morală o constituie poporul evreesc.

Pământul Ţării ne e scump, pentru că suntem legaţi de el cu mii de rădăcini, e stropit cu singele miilor şi milioa-

---

1) Euseignements Psyhologiques de la Guerre Europénne. pag. 17.

nelor de eroi din trecutul nostru până la jertfa celor, cel puţin, opt sute de mii, pentru motivele de mai sus şi pentru multe altele.

Ca şi naţionalismul, patriotismul e o lege naturală pusă de Dumnezeu cu un anumit scop. El a voit ca popoarele să se fixeze şi să se desvolte în anumite graniţe; a voit Creatorul a se opri în felul acesta invazia şi aglomeraţia indivizilor în locurile cele mai fertile.

„Nu-ţi poţi imagina—spune Chateaubriand—câte calomnităţi ar rezulta din această îngrămădeală a neamului omenesc într'un singur punct al pământului. Cu scopul de a evita aceste nenorociri, providenţa a legat, pentru a spune aşa, picioarele fiecărui om de pământul său natal printr'un magnet de neînvins: gheţarii Islandei şi nisipurile aprinse ale Africei nu sunt fără locuitori" [1]).

Naţionalismul şi patriotismul sunt legi indispensabile pentru conservarea şi desvoltarea naturală a neamului şi a ţării.

Dorul de neam şi patrie, de care sufere înstreinatul, n'are leac decât întoarcerea la ai săi.

Să ne oprim acum atenţia asupra câtorva factori de afirmare şi susţinere a naţionalismului. Pe lângă aserţiunea făcută mai sus că instinctul naţional şi patriotic e pus de Dumnezeu, voit şi susţinut de El cu o anumit scop, acest instinct se susţine prin raportul de consingenitate pe care-l creiază singele specific ce curge prin arterele indivizilor aceluiaş neam.

Graiul comum: limba.. Ea este o moştenire sporită şi înfrumuseţată mereu din timpurile plămădirei neamului până în ziua de azi.

Toate bucuriile şi durerile din timpuri apuse şi contemporane, idealul fiecăruia şi al tuturor, aspiraţiile noaste către mai bine, le-am exprimat în cuvinte, în acest grai „al vechilor cazanii care-l plâng şi care-l caută pe la vatra lor ţaranii". Şi dacă vorba este o formă, un vas în care se toarnă un conţinut, în graiul nostru este turnat sufletul nostru. Poezia noastră populară este o mostră a graiului şi a sufletului nostru.

Un alt factor sunt datinele şi tradiţia noastră—tradiţia culturii şi civilizaţiunii neaduse de aiurea.

---

1) Genie du Christianisme Tom. I pag. 124

O deosebită importanţă are istoria naţională. Toate suferinţele şi biciuirile care au sângerat organismul nostru, toate vijeliile duşmane, care au spulberat ogoarele noastre şi au legat conştiinţa şi voinţa noastră naţională, au contribuit într'o largă măsură la intensificarea naţionalismului şi patriotismului nostru.

Epocele eroice ale istoriei sunt surse îmbelşugate de unde sufletul se adapă cu energii ceatoare.

Unii sunt adversari naţionalismului şi-i opun internaţionalismul; dar acesta este sau o eroare de gândire a unor falşi cugetători, sau un sistem politic inequitabil de a supune şi desfiinţa naţiunile [1]).

Naţiunile sunt organisme vii, necesare în scara evolutivă a umanităţii, după cum părţile constituitive ale organismului sunt necesare pentru existenţa şi funcţiunea sa.

Internaţionalismul este o deviaţie a instinctului de naţiune, deci o calcare a legei... un păcat.

Oricine va vorbi de Bine, Adevăr şi Frumos şi va nesocoti iubirea de de neam şi patrie, acela este un înşelător şi un tâlhar.

„Ne îndoim—zice Chateaubriand—că e posibil să ai o singură virtute adevărată, un singur talent veritabil, fără iubirea de patrie. In răsboi această pasiune face minuni, în litere ea a format pe Homer şi Virgiliu" [2]).

Virtutea e binele în stare de continuitute e o stare esenţială a sufletului. Cine săvârşeşte un singur bine cu adevărat, săvârşeşte şi binele acesta: naţionalismul.

Cine săvârseşte alternativ binele şi răul, acela e un vitios aparent. Pacatul ca şi virtutea au caracter de unitate. Am putea spune ca Chateaubriand: „cine-şi iubeşte neamul cu adevărat, acela e capabil de tot binele".

N'a existat în Istoria Universală un singur popor, cel pu-

---

1) Papii încă au preconizat un fel de internaţionalism inspirat din „Cetatea lui Dumnezeu" pe care a imaginat'o fericitul Augustiu. E o eroare izvorâtă din partea lor de dominaţiune lumească.

2) Génie du Chrinanisme Tom. I. pag. 126.

ţin, cu o cultură şi o civilizaţie autentică fără naţionalism.

Cele mai interesante evenimente istorice şi cele mai glorioase războae au fost acelea de afirmare şi conservare a organismului naţional.

Eroismul cel mai culminant a fost în primul loc martirajul pentru Hristos şi în al doilea rând pentru neam şi ţară.

Domni legendari şi iluştrii sunt aceia, cari ş'au indentificat cu sufletul noţiunii.

Ştefan cel Mare a fost soarele Moldovei... şi Ştefan cel Mare nu căta la durerea lui când era vorba de durerea Moldovei !

Popoare în agonie, prin o reacţie mântuitoare s'au trezit din nou la viaţă şi s'au consolidat numai prin acest antidot eficace : naţionalismul.

Principiul acesta supreu pe care l-a afirmat războiul mondial şi pacea care l'a urmat, principiul acesta, care afirmă dreptul tuturor naţionalităţilor la viaţă—se înţelege în marginile teritoriilor lor—este piatra din capul unghiului pe care adesea ziditorii nu o bagă în seamă.

Aşa a voit Dumnezeu : ca să se răspândească creştinismul la toate popoarele în graiul şi în cadrele lor naţionale.

E o interpretare greşită aceia că Mântuitorul vrea să facă o turmă şi un păstor în sensul internaţionaliştilor şi umanitariştilor. El vrea o turmă şi un păstor în sensul mărturisirii de credinţă, o singură credinţă, mărturisită însă în spiritul şi în cadrele fiecărei naţiuni.

. . . . . .

Şi cu toate acestea străinii ne încalcă drepturile, ne atacă religia, ne exploatează pământul, ne speculează pâinea şi munca, ne batjocoresc neamul şi noi stăm apatici şi neputincioşi în epoca aceasta de trezire şi reparaţiune!

Nu se simte oare chemarea când ostaşii trec în marş în sunet de fanfară ?

Nu e sufletul fiecărui român o oscilaţie nergică în sufletul acesta mare, covârşitor şi durabil al naţiunii ?... Sau unde o anumită mentalitate în ţara aceasta clocoteşte, că e un pericol să vorbim de naţionalism şi ortodoxie ?!

Timpul va rezolva toate.

Dar, să se știe :

Sufletul națiunii e ca o apă imensă ce curge dela înălțime, izvorând din adâc, formând un curent de înaltă tensiune și mare capacitate. Vai de aceia, care cată să-i stăvilească cursul și să-i murdărească puritatea.

Lupta pentru nație este luptă dreaptă, luptă sfântă, voită și poruncită de Dumnezeu, prin legea naturii.

Noli me tangere !

Preot **M. Grădinaru**

† ECON. Dr. D. I. GRIGORESCU

Protoiereul Județului Dorohoiu

La 16 August a închis ochii pentru totdeauna într'un spital din Iași, după o scurtă și grea suferință, economul Dr. D. I. Grigorescu, protopopul jud. Dorohoi.

Născut la 27 Oct. 1872 în satul *Mateieni*, com. *Dămăcheni* din acelaș județ, el ne-a părăsit în vârstă de 63 ani, când familia sa și biserica erau în drept să mai aștepte dela el încă reale servicii.

A absolvit Seminarul „*Veniamin*“ în 1895. Facultatea de Teologie a urmat-o la Cernăuți, unde și-a luat și doctoratul în teologie, recunoscut de Facultatea de Teologie din București sub No. 424 din Iunie 1909.

Hirotonit preot la 8 Noembrie 1896, a slujit Domnului la altar 39 de ani. Duhovnic la 26 II. 1910 ; econom la 8. VI. 1905, iar econom stavrofor la 24. IV. 1910.

Pentru activitatea sa pe tărâmul pastoral a fost distins cu aceste decorațiuni și medalii : Medalia jubilară din 1906; „Avântul țării“ din 1913, Răsplata muncii pentru biserică cl. I, Coroana României în gr. de Cavaler și în gr. de ofițer în 1920.

A păstorit în parohia *Mamornița* din jud. Dorohoi din 1896-1901 ; din 1901-1912 la parohia *Cordăreui ;* în 1912 e numit preot ajutător la catedrala din Dorohoi ; iar la 1 Aprilie 1913 e numit paroh la această biserică, unde a servit cu râvnă și vrednicie până la grabnicul și neașteptatul sfârșit al vieții sale.

In învățământul secundar a funcționat ca profesor suplinitor de religie la seminar, liceul de băieți și liceul de

fete, Normala de de fete din Dorohoi și la Normala de băieți din Șendriceni-Dorohoi.

Numit protopop al județului în 1910, a ocupat cu multă cinste acest post, slujind biserica cu devotament neîntrerupt până în 1933 — deci 23 de ani — când a fost înlocuit din acest post, împreună cu alți doi protopopi din eparhie: cel din Baia și cel din Neamțu, de către defunctul mitropolit Pimen. Impotriva acestei nedrepte măsuri, s'au ridicat atunci proteste prin presă, iar preoțimea doroboiană, adunată într'o conferință, a cerut în unanimitate — înaintând Chiriarhiei un proces-verbal cu semnături — reintegrarea sa. Chiriarhia n'a revenit. Desigur, că acest fapt, l a durut mult sufletește; dar nici nu l-a descurajat. Dreptatea însă a venit, căci înțeleptul Mitropolit al Moldovei, I. P. S. Nicodim, în Aprilie 1935, îl reabilitează, numindu-l prim protopop al județului.

Prin această numire, reparându-se o nedreptate, i s,a recunoscut oficial activitatea și meritele. A fost poate una din cele mai frumoase satisfacții pe care le-a putut avea în viața sa. Mi-a mărturisit-o cu o lună înainte de moartea sa. L-am cunoscut bine din 1911, căci am păstorit și eu în județul Dorohoi 10 ani, vreme în care el era conducătorul spiritual al preoțimei dorohoiene. L-am cunoscut în inspecții inopinate, la sfințiri de biserici, la cercuri pastorale, la conferințele generale preoțești și la alte prilejuri. Pot spune fără să exagerez, că protopopul Grigorescu a fost un adevărat păstor, un protopop model, un misionar entuziast și plin de râvnă pentru propășirea bisericii și neamului. Ca părinte de familie, deasemeni a fost model, căci a dat societății copii buni. Glasul său a răsunat—în cuvântări chibzuite și documentate — în toate bisericile din județ, și credincioșii de toate treptele îl apreciau și stimau. La îndemnul său s'au zidit și reparat multe case parohiale și biserici. Preoții dorohieni datoresc într'o bună măsură frumoasa lor activitate sfaturilor înțelepte ale protopopului Grigorescu. E greu de prins într'un articol de revistă bogata activitate pe diferite tărâmuri a căpiteniei preoțimei dorohiene, până acum de curând. Pe preoții harnici îi aprecia și îi încuraja la lucru, pe cei ce se abăteau dela datorie, îi mustra părintește, după zisa Scripturii, fără a le dori căderea, ci dimpotrivă, îndreptarea.

Slujba înmormântării a avut loc în Dorohoi, Duminică 18 August. Prohodul s'a oficiat la catedrala orașului de către un numeros sobor de preoți în frunte cu P. Sf. Vicar Grigore Leu, protopop D. Ciolan și Diacon Ilie Gheorghiță dela Iași. In fața unei imense mulțimi de credincioși din

oraș și județ, a notabilităților orașului, și a enoriașilor săi, s'au rostit emoționante cuvântări de către: *P. S. Vicar Grigorie* în numele Mitropoliei; Păr. protopop *C. Ștefănescu* în numele preoțimei dorohoiene, d. avocat *Gh. Tomaziu* în numele Adunării Eparhiale, Pr. prof. *Dr. Alex. Sandovici* în numele comitetului școlar al Normalei dela Șendriceni, d-l prof. *Enescu* în numele consiliului parohial, d-l *H. Berijan*, primarul orașului, în numele comunei, d-l *Gh. Herghelegiu*. în numele cântăreților din județ și un pensionar, în numele enoriașilor. Cu toții au arătat meritele defunctului. Servireligios început la ora 1 p. m. s'a terminat la ora 7, când corpul răposatului a fost pogorât în mormântul din apropierea capelei cimitirului. Ca pe o slugă bună și credincioasă, Dumnezeu să-l așeze în latura celor drepți.

Pr. N. V. Hodoroabă

Bibliografie

„*Anastasimatar*" de pr. *Th. V. Stupcanu*, fost profesor de muzică bisericească la Seminarul „*Veniamin*" din Iași. O carte de o reală însemnătate și cunoscută aproape tuturor preoților din cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor. Cei ce au urmat cursurîle Seminarului „Veniamin" încă de la începutul secolului în curs au avut posibilitatea să aprecieze în deajuns claritatea și frumusețea bucăților de muzică bisericească aranjate de Păr. prof. Th. V. Stupcanu. In Moldova, mai ales, aceste cântări s'au încetățenit devenind astfel tradiționale.

Distinsul autor, care acum locuiește în București, str. Nifon no. 34, face cunoscut că mai are din lucrarea amintită un număr de exemplare. Costul unui exemplar e de 80 lei. Se pot comanda direct dela autor. Știindu-se că pe la parohii este lipsă de asemenea cărți, cari conțin cântările Vecerniei și ale Utreniei, e de dorit ca cucernicii preoți să îmbogățească strana cu „Anastasimatarul" Păr. prof. *Th. Stupcanu*. In afară de aceasta e o datorie a foștilor elevi de a aprecia munca profesorului lor, care numai din dragoste de a le veni în ajutor a tipărit „*Anastasimatarul*".

Sabbathul Vechiului Testament. Studiu de Arheologie Biblică de Diacon *Dr. T. Negoiță* tip. „Fântâna Darurilor" 1935. Un exemplar a 57 pag. costă 40 lei plus cheltuieli transport.

Viața Sfântului Ioan Damaschin. Studiu de istorie literară creștină de D. Fecioru. București 1935, pag. 183, prețul 150 lei exemplarul.

Cunoscuții osârduitori pe câmpul omileticii Dr. *I. Tarnovschi*, Dr. *I. Vâscă* și *Oliviu Soroceanu* au dat la lumina tiparului al V-lea volum, conține 39 cuvântări pentru 15 sărbători dela *Nașterea Domnului* până la *Întâmpinarea Domnului*. Scrise într'o formă ușoară, și într'o limbă lesne de înțeles pentru oricine, aceste cuvântări pot fi de un mare folos pentru orice paroh, care se îngrijește ca în biserica sa cuvântul evangelic să fie explicat la fiece sărbătoare.

Costul unui exemplar e 100 lei și se poate comanda dela *Onor Consiliul Eparhial—Cernăuți.*

Pr. Const. Munteanu, profesor și deputat eparhial, a dat publicului doritor de a-și îndruma copii, un mănunchi de sfaturi în cartea : *Îndrumări pentru elevi și părinți.* Purtarea elevilor, acasă și în școală, distracțiile, lectura particulară, îndatoririle religioase, îndatoririle părinților formează câteva capitole. Idei bine înlănțuite, stil ales, claritate în expunere și multă căldură sufletească varsată în aceste „*Îndrumări*", formează cartea de vizită a acestei lucrări. Se înțelege că cei ce doresc să se încredințeze de cele spuse pot găsi lucrarea Păr. prof. Const. Munteanu la librării. Costă 25 lei exemplarul.

Spre mai bună siguranță doritorii se pot adresa direct autorului: Pr. C. Munteanu, prof., Dorohoi.

C. N.

Ranguri bisericești

I. P. S. Mitropolit Nicodem cu prilejul vizitei canonice făcute în județul și orașul Botoșani a acordat diferite ranguri bisericești, preoților cari s'au remarcat pe tărâmul activității pastorale. Conferirea rangurilor bisericești a avut loc în biserica Sf. Voevozi din Botoșani, care biserica a fost renovată și redată cultului pr. V. Arnăutu.

I. Iconomi Stavrofori

1) Iconom Vasile Ionescu-Bucecea
2) Preot Alex. Dolinescu, profesor
3) Iconom Sotir Simionescu, profesor, paroh Sf. Ilie

4) Pr. Hristofor Deliu, profesor, „Intâmpinarea" Ruset
5) Sachelar Vasile Arnăutu, paroh Sf. Voevozi, Botoşani

II. **Iconomi**

1) Pr. Neculai Irimescu, paroh Vovidenia, Botoşani
2) „ Gh. Gheorghiu „ Uspenia, Botoşani
3) „ Ioan Buhaciuc „ Sf. Spridon Botoşani

III. **Sachelari**

1) Preot Mircea Dimitriu, paroh, Sf. Gheorghe, Botoşani
2) „ Mihail Gheorghiu, paroh, Sf. Ioan, Botoşani

Înştiinţare

Se pune în vedere cucernicilor preoţi parohi ai Eparhiei, că ori de câte ori trimit rapoarte direct cancelariei Sf. Mitropolii, să indice la antet şi cercul protopopesc din care fac parte.

Parohii vacante

Parohia *Grigorie Ghika Vodă* din oraşul Dorohoi, vacantă prin decesul preotului titular. Are biserica parohială şi o biserică filială, în stare bună.

Familii 200 cu 1460 suflete.

B.M.M.B.
2006-2007

ALEXANDRU A. ȚEREK

CONCESIONARUL

TIPOGRAFIEI

„H. GOLDNER"

IAȘI, STR. MÂRZESCU Nr. 9

Execută ori ce lucrări atingătoare de această branșă, în cele mai bune condițiuni technice și artistic executate, cu prețurile cele mai reduse.

P. C. Preot al parohiei Buhalnița

Comuna .....

Județul Neamț

1213.

No. 11

ANUL XI *** NOEMBRIE 1935

MITROPOLIA MOLDOVEI

Foaie oficială a Arhiepiscopiei Iaşilor

APARE LUNAR

Sub conduc. Secţiei Culturale a Consiliului Eparhial

SUMARUL:

Cuvântarea **I. P. S. Mitropolit Nicodem,** ţinută la instalarea noului Mitropolit al Bucovinei. ***

Tost-ul rostit de **I. P. S. Mitropolit Nicodem,** la instalarea Mitropolitului Visarion. ***

Cuvântarea **I. P. S. Mitropolit Nicodem,** ţintă în Catedrala mitropolitană în prezenţa membrilor „Cercului Ieşenilor" din Bucureşti. ***

Patriarhii Satelor
Diac. V. Gh. Vasilache

Predică în biserică *(Decizia no. 17)*

Regulament pentru ocuparea prin concus a locurilor vacante de parohi din Eparhia Moldovei ***

O bună revistă de cultură Creştină
Pr. P. Manole

Datoriile restante ale parohiilor către editura Sf. M. Neamţ *(Circulară)*

Ordinul „Meritul Cultural" ***

Treceri la alt cult ***

Zugrăvirea bisericilor ***

O lucrare interesantă ***

Mulţumiri publice ***

Bibliografie *C. N.*

Redacţiea şi Administraţiea : Secţia Culturală Sf-ta Mitropolie

Abonamentul anual 150 lei

ANUL XI NOEMBRIE 1935 No. 11

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Sub conducerea secţiunii culturale a Consiliului Eparhial

Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicodem

ţinută la instalarea noului Mitropolit al Bucovinei *)

Inalt Prea Sfinţite şi
în Hristos iubite Frate

Sunt foarte bucuros, că mie, prieten statornic şi chiar un pic de părinte duhovnicesc al I. P. Tale, mi-a fost dat, în urma votului Inaltului Congres Bisericesc, să te proclam mitropolit al frumoasei eparhii a Bucovinei, iar acum în calitate de delegat al Sf. Sinod şi al I. P. Sfinţitului său Preşedinte, D. D. Dr. Miron, Patriarhul României, să iau parte la introducerea I. P. S. Tale în a-hipăstoria Mitropoliei ce-ţi este încredinţată.

---

*) Intr'adevăr, după cuvântul Sf. Apostol Pavel, I. P. S. Nicodem în ce priveşte însărcinarea pe care a avut-o de a conduce şi Mitropolia Bucovinei şi-a făcut «*slujba deplină*» : a condus-o, a prezidat alegerea de mitropolit, care s'a făcut în chip fericit, în persoana I. P. S. Visarion şi apoi l-a instalat, fiind delegat al I. P. S. Patriarh D. D. Dr. Miron şi al Sf. Sinod.

Potrivit protocolului şi a dragostei pe care o are I. P. S. Nicodem, faţă de noul mitropolit, după ce s'a citit Decretul Regal şi Gramata Sf. Sinod, a ţinut această cuvântare, pe care o publicăm aici. Socot că citită de fiecare îşi poate închipui cu ce dragoste şi admiraţie a fost ascultată de fraţii bucovineni şi ce mândrii legitime i-a prezentat I. P. S. Visarion, care a fost chemat şi i s'a încredinţat să conducă o eparhie, pe care atât de măestrit ne-o zugrăveşte I. P. S. Nicodem.

Dăm, deasemenea, şi tost-ul pe care l-a ţinut I. P. S. Nicodem la masă. Frumuseţea lui, dragostea de dinastie, pe care a ştiut să o prezinte în o înlănţuire istorică la poporul bucovinean sunt tot atâtea calităţi cari fac să fie însemnat la războiul istoric, pentru pildă oratorică, naţionalistă etc.

DIAC. V. GH. V.

Ai renunţat eri, cum spuneai, în Congresul Naţional Bisericesc, la candidatura pentru scaunul mitropoliei Moldovei, ca să intri azi la conducerea celei mai frumoase eparhii din câte le are Tara noastră.

Odată, toată Moldova lui Ştefan cel Mare alcătuia o singură mitropolie. Dar în 1775 s'a desprins dela ea Ţara Fagilor, ca să formeze mitropolia Bucovinei, iar în 1812 s'a deslipit de Basarabia ca să alcătuiască mitropolia Chişinăului. Acestea erau creaţiuni străine, care apoi au fost sfinţite şi de legiuirile Bisericei române. Această împărţire a Moldovei însă n'o socot păgubitoare pentru opera pastorală a ei, ci o socot sporită prin faptul că lucrează nu unul, ci trei mitropoliţi.

Din toate aceste trei mitropolii, cea mai mândră, cea mai încântătoare şi cea mai înzestrată şi de Dumnezeu, şi de oameni, e Bucovina, pe care şi poetul o cântă, pe ea şi pe poporul ei, în cuvinte înălţătoare şi desmerdătoare:

Dulce Bucovină,
Veselă grădină,
Cu câmpii şi flori,
Cu mândrii feciori.

Ce nu-ţi fură mintea aicea! Ce nu-ţi desmeardă privriile! Munti acoperiţi cu păduri falnice; întinse văi şi podişuri mănoase; râuri cu ape limpezi ca cristalul; sate înstărite şi târguri bine gospodărite.

Dar Bucovina mai e împodobită şi de mâna omului. Ea e presărată în lung şi în lat cu altare dumnezeeşti şi cu sfinte locaşuri măreţe, zidite în chip aşa de măestrit, cum numai evlavia şi dărnicia voevozilor moldoveni au fost în stare să facă. In restul Ţării asemenea monumente numai ici-colea se întâlnesc răslеţe, câte unul s'au două, iar Bucovinei îi este hărăzit un întreg buchet din cele mai alese şi mai sclipitoare. Toate acestea de azi înainte, sunt în grija I. P. S. Tale. Ţine-le mereu ca pe nişte perle pururea sclipitoare şi fă să răsune într'ânsele „glasuri cuvioase“ spre slava lui Dumnezeu şi spre mângâerea poporului român.

Mai ai apoi în grijă alte două așezări străvechi și de măreață sfințenie: Suceava vechea capitală a Moldovei, reședința de altă dată a voevoziloe și mitropoliților țării, cu sfântul chivot al moaștelor Sf. Ion cel Nou, ocrotitorul Moldovei și Bucovinei; și Putna cu mausoleul, în care se odihnește Sf. Ștefan, eroul neîntrecut în biruințe, diplomat ca nimeni altul și pe deasupra cel mai evlavios ctitor a nenumărate lăcașuri sfinte, de care s'a îndrăgostit scumpul nostru Rege, care ține să-i cerceteze mormântul cât mai des.

Aici se găsesc, după aceea, frumoase așezăminte de cultură, în frunte cu vechea Facultate de Teologie, care a pregătit pentru Bucovina un cler luminat și cult, care nu așteaptă decât semnul magic al degetului arhipăstorului spre a înfăptui lucruri minunate în mijlocul unui popor așa de înzestrat sufletește, cum este poporul bucovinean.

Ba Facultatea de Teologie cernăuțeană a pregătit preoțime luminată și profesori de teologie distinți și pentru celelalte ținuturi românești. Chiar Facultatea de Teologie din București a funcționat și funcționează în parte și azi cu profesori pregătiți în Facultatea cernăuțeană. Însăși I. P. S. Ta ești învățăcel al învățăceilor acestei facultăți. Așa că azi nu vii aicea numai ca moldovean neaoș asemenea moldovenilor bucovinei, ci ca fiu al acestei alma-mater.

Deasemenea Facultatea Teologică din Cernăuți ne-a pus la îndemână și lucrări de știință teologică de reală valoare, ca: Omiletica și Liturgica de Mitrofanovici, Dogmatica de Comoroșanu; lucrările de catihetică ale lui Ștefanelli; Treptele formale în predică de răposatul mitropolit Nectarie; Opere de introducere în vechiul testament și de arheologie ale protopresviterului mitrofor V. Tarnavschi; lucrările exigetice și comentarii la Evanghelia lui Matei și la epistola către Romani, de o rară importanță, ale eruditului preot profesor Gheorghiu; însemnate lucrări de apologetica ale regretatului profesor Găină; Istoria Bisericească de Eusebiu Popovici și alt multe.

In fine, înaintașii I. P. S. Tale, cum a fost neuitatul Silvestru Moraru, venerabilul Vladimir de Repta și regre-

tatul de curând răposat Nectarie, ţi-au lăsat o tradiţie sfântă, o preoţime pregătită şi o reşedinţă metropolitană, adevărat împărăteaseă, cum n'are nici o altă eparhie, nici în Răsărit, nici în Apus. Peste toate aceste, Bucovina îţi pune la îndemână şi o mare zestre, cu care slăviţii veovozi au înzestrat Biserica Moldovei. Cu chipul acesta vei avea la îndemână şi mijloacele materiale îndestulătoare, ca să poţi ţine altarele şi lăcaşurile sfinte pururea în toată strălucirea lor; ca să dai slujitorilor altarului şi al instituţiilor de cultură toate cele de trebuinţă şi ca să poţi mângâia din masa bisericei şi pe cei suferinzi şi lipsiţi, îndeplinind astfel şi operă de aleasă caritate creştină.

Iată I. P. S. Sfinţite, cum este eparhia cu care te-a logodit înaltul Congres Naţional, cu asentimentul deosebit al clerului şi fruntaşilor poporului bucovinean, în ziua de 16 Octombrie, a. c., cu care te-a cununat M. S. Regele în ziua de 30 Octombrie în Castelul Peleş din Sinaia, şi în care te introducem Noi şi cu Guvernul Ţării astăzi.

Te-ai învrednicit I. P. Sfinţite, cum vezi, cu voia lui Dumnezeu, să fii păstorul unei tradiţii de nespusă valoare, comoară de artă religioasă, de datine religioase ortodoxe şi de românism. In jurul acestei fântâni de viaţă nobilă stau gata să pornească din nou, din munte pe văi, de la miază-noapte—din Bucovina spre miază-zi şi apus, în Moldova, în Ardeal şi în Ţara Românească, pâraele de apă vie şi de lumină, care să dea putere şi strălucire Neamului şi Bisericei noastre.

Fă semnul, fiindcă ţi s'a dat dreptul! Munceşte, fiindcă ai făgăduit! Nevoeşte-te, fiindcă eşti în stare! Şi de pretutindeni vei primi îndemnuri sfinte şi sprijin puternic: dela marii înaintaşi, dela Ştefan cel Mare şi Sfânt, dela Altarele sfinţite prin har şi amintiri, din înălţimea Tronului Regesc al scumpei noastre Patrii, dela Adunarea sfinţită a sfinţitului Sinod şi de oriunde.

Toate acestea ţi le înfăţişez eu azi, ca o cunună de flori alese, culese de dragostea şi prietenia mea, la

care nu mai am de adăogat decât două-trei flori tot din grădina Bucovinei.

Să te călăuzească evlavia, patriotismul şi energia lui Silvestru Moraru, dragostea de ştiinţă şi cultură a lui Vladimir de Repta şi blândeţea dulce ca nectarul a lui Nectarie!

Fii dar sub ocrotirea darului dumnezeesc şi a umbrelor sfinte ale frumoasei tale eparhii.

Amin!

* * *

T O S T

la prânzul dela instalarea Mitropolitului Visarion, rostit de Mitropolitul Nicodem.

Am început să cunosc Bucovina de la vârsta de 17 ani. Atunci am pus pentru întâia oară piciorul pe pământul acestui ţinut, vizitând satul Bosancea. După aceia, ca student, am cutreerat de multe ori Ţara Fagilor, dar niciodată n'am trecut prin Vamă, ci pe potecile, pe unde în vechime treceau călugări cu desagii cu cărţi pentru Ardeal şi ţinuturile româneşti subjugate şi împilate. Am cunoscut încă de atunci de aproape, la el acasă, poporul bucovinean, caracterul lui blând şi ospitalier, portul lui frumos şi curat, ogorul lui bine lucrat, gospodăria bine chivernisită, vitele bine îngrijite. Toate totdeauna m'au făcut să plec, nu încântat, ci robit sufleteşte.

Astăzi, în cuvântarea mea din biserică, am căutat să scot la iveală unele însuşiri ale poporului bucovinean şi tot n'am isprăvit. Vreau ca şi aicea, în clipa asta, să scot la iveală încă o însuşire aleasă a acestui popor bogat înzestrat sufleteşte. Poporul bucovinean e adânc dinastic. Vreţi o dovadă? Iat-o: aici in Bucovina s'a născut expresia: „*Drăguţul de împărat!*“ Aşa se rosteau ei, când vorbeau despre împăratul de la Viena.

Apoi dacă bucovinenii sub o stăpânire străină şi faţă de stăpânul strein de la Viena, care a domnit un timp şi peste ţara aceasta, se rosteau aşa de frumos, numindu-l drăguţul de împărat,—apoi cu cât mai vâr-

tos astăzi, când ei trăesc liberi, în ţara lor liberă, sub sceptrul propriului lor rege, trebuie să le fie dulce a se exprima cu cuvintele „*Drăguţul nostru de Rege*".

După aceia, având în vedere că întronizarea noului Mitropolit al Bucovinei s'a făcut şi cu asentimentul deplin al M. S. Regelui, toate acestea mă încredinţează şi voi fi în asentimentul d-voastră al tuturora, dacă acum, când voim să începem a ne face urări unii altora, cea dintăi urare o vom îndrepta către „*drăguţul nostru de Rege*".

Vă rog dar să vă uniţi cu mine şi să ridicăm întâiul pahar pentru M. S. Regele Carol al II-lea, căruia să-i urăm domnie îndelungată şi glorioasă şi din inimă să strigăm: *Trăiască Regele!*

Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicodem

ţinută membrilor „Cercului ieşenilor" din Bucureşti, în Catedrala Mitropolitană.*)

„Bucură-te Sioane,, maica cetăţelor, căci, iată fiii tăi vin la tine".

Această cântare de bucurie ne oglindeşte istoriea de mărire, de decădere şi iarăşi de bucurie a poporului biblic. După strălucirea anilor de glorie a acestui popor a venit, din pricina nelegiuirilor lor, ani de îngenuncheri şi suferinţi. Sionul, slava şi mărirea lor a fost dărâmat şi nu mai rămăsese piatră pe piatră.

---

*) *Acţiunea de reînviorarea vieţii culturale, economice şi industriale a Capitalei Moldovei—Iaşii—a început din iniţiativa Societăţii „Amicii Universităţii" de sub preşedenţia activă a d-lui profesor dr. Tănăsescu. Această Societate are o mulţime de secţii, compuse din oameni de specialitate, lucrând, deocamdată, pentru strângerea materialului documentar. Secţia cultelor s'a remarcat prin iniţiativa de a restaura biserica Golia.*

I. P. S. Mitropolit Nicodem, *care este preşedintele de onoa-*

Dar iată şi-a întors iarăş Dumnezeu faţa către ei şi i-a scos din acest blăstăm. S'au reîntors în Ierusalim, în maica cetăţilor, şi au înălţat din nou strălucirea Sionului, şi atunci s'a strigat din vesele inimi.

„Bucără-te" Sioane, maica cetăţilor căci fiii tăi vin la tine.

In aceaste sărbătoreşti şi fericitoare momente pentru ieşeni, când primesc în cetatea lor pe fraţii din diaspora, nu pot să înfăţişez bucuria celor cari primesc şi să întâmpin pe cei ce vin, decât cu această cântare *„Bucură-te, Iaşule, maica cetăţilor, căci iată fiii tăi vin la tine.*

Intr'adevăr Iaşii au fost Ierusalimul poporului nostru, Sionul de strălucire a românismului... Strămoşii nostri aci au ridicat cele mai multe altare religiei, culturei şi aşezăminte de spitale, unde să se tămăduească suferinţele cele multe...

Aici la Iaşi avem înălţate de către înaintaşii noştri, nu numai cele mai multe altare de propăşire şi fericire a unui neam, dar aceste ridicate aici sunt şi cele mai vechi aşezeminte de cultură şi ajutorare a celor suferinzi...

Au ştiut ce altare să ridice strămoşii noştri... mai multe din acelea închinate lui Dumnezeu, Stăpânului celui adevărat din Cer şi pe pământ. Căci din moment ce sufletul omenesc se înalţă către Dumnezeu, capătă nu numai putere de viabilitate, dar şi tărie de a învinge pe protivinci şi lumină sufletească care să împodobească

---

re a Soc. „Amicii Universităţii" s'a aratat, în tot timpul, un vajnic luptător pentru prosperarea intereselor Iaşilor atât prin acţiunea dusă la Bucureşti, când s'a ţinut adunare la Ateneu cât mai ales atunci, când au venit membrii „Cercului Ieşenilor" din Bucureşti în oraşul legat de inima lor. I. P. S. *Sa le-a insuflat tuturor încredere fermă, că scopul urmărit, fără zabavă, va fi atins.*

Cu prilejul vizitării Iaşilor de către fii Capitalei moldoveneşti, cari acum locuesc în Bucureşti, I. P. S. Mitropolit Nicodem, *a ţinut această cuvântare în Catedrală. E o adevarată perlă de simţire românească ce a cutremurat sufletele tuturor celor ce au ascultat-o.*

C. N.

prin cultură sufletul omenesc. In Părintele Luminii din Ceruri toate se unesc.,. toate dorinţele de bine ale sufletului omenesc şi toate cărările cele luminoase ale vieţii noastre pământeşti...

Din acest Iaşi, prea bogat dăruit de strămoşi cu vechi şi nenumărate Altare sfinte, câtă ocrotire, câtă întărire nu s'a dat sufletului românesc de pretutindeni...

Pentru Biserică nu erau hotare.. călugării cu desagii plini de cărţi, treceau prin tăinuite poteci în Ardeal, unde duceau lumină de carte sufletului celui ţintuit în întuneric... Şi acolo, românismul nu şi-a găsit mângâierea şi întărirea lui sufletească ca neam, decât tot în jurul acestor Sf. altar ale lui Dumnezeu.,

Cât lumină nu s'au trimis din tipografiile mânăstireşti dela Iaşi, pe piaţa sufletească a neamului românesc..

Ori ce priveşte spitalul Sf. Spiridon făcut şi susţinut din îmboldul sfânt al învăţăturii Bisericii noastre, cât bine nu s'a făcut nu numai ieşenilor,. dar tuturor moldovenilor! Sf. Spiridon îşi avea spitalele lui la Galaţi şi la Roman, Paşcani etc. unde căuta să verse undelemnul său cel alinător de suferinţi...

Acest Iaşi, maica românismului, atât s'a jertfit pentru împlinirea idealurilor de fericire a Românilor, încât atunci, când a fost vorba de unire a Principatelot au jertfit totul numai şi numai să se facă! Un strălucit bărbat de Stat al Moldovei, Mihai Kogălniceanu a spus atunci memorabilele cuvinte: Prefer să crească iarbă pe străzile Iaşului, dar unirea totuşi să se facă".

Iaşul şi a sacrificat totul pentru neam, şi-a dat coroana strălucirilor voevodale şi toate distincţiile lui pentru Bucureşti, pe care l-a încoronat şi cu toate podoabele lui de glorie..

Şi acuma, acest Iaşi care atât s'a jertfit pentru întărirea şi gloria neamului nostru, care în momentul de faţă îşi duce cu anevoie greul zilelor, când vede pe fii dragi ai lui din diaspora, că s'au întors să-l revadă, strigă cu sufletul plin de bucurie: *Bucură-te, Iaşule românismului, căci, iată, fiii tăi vine la tine.*

Datori suntem noi cu toţii să întărim acest Sion al

românismului, să-l înălțăm iarăși din jalnica stare de astăzi, la strălucirea care i se cade să fie aceia care pe drept se numește maica românismului.

Binecuvintez această sărbătorească întâlnire a „Cercul Ieșenilor" de la București și a „Prietenilor Universității„ din Iași și rog pe Dumnezeul luminilor și al puterilor să-i întărească și să-le reverse harul iubirei Sale Dumnezești pentru a conlucra în unire, în o realizare cât mai spornică a tuturor dorințelor lor de bine,

Patriarhii satelor

Valurile vieții au împins din val în val, către limanuri de odihnă și viață tihnită, ultimul val al preoților cu patru clase de seminar. Această primă odihnire a celor mai în vrâstă preoți, pe malul însorit al vieții, departe de sbuciumul frământării lor de pe mare, pune începutul șiragului de pensionări, din care, ca mâine, ne va ajunge și pe noi, pe cei ce abia am avut cinstea să ne numărăm printre ei.

Cei mai voinici dintre acei cari au fost trimiși la odihnă, nu privesc cu ochi buni această pecetluire cu invalidare a forțelor lor, care încă mai sunt încordate de puteri. Ei socot că deacum vor avea de dus o viață de Ovidiu. Departe nu atât de poporăni, cât de Altarul Sfânt, unde a avut atâtea și atâtea schimbări la față și din fața căruia de o jumătate de veac și mai bine, au zis: „*Veniți de luați lumină...*"

Alții privesc acest drept de odihnă la umbra stejarului falnic al vieții fiecăruia, o nespusă mângâiere, asemănătoare patriarhului Avraam, căci și ei vor avea fericirea să primească în tihnă și cu toată dragostea atâția călători obosiși de greul vieții, și în traista cărora vor pune merinde duhovnicești întăritoare de suflet... Și așa vor tot primi, până când un ultim călător, prea alb la chip și strălucitor... le va face cea din urmă vizită și... apoi îi va întovărăși până la Părintele din ceruri...

Noi, cari acum, pentru prima dată ne coborâm în luntrea noastră pe marea vieții, privim la acești patriarhi, ca la niște înălțimi de sfințenie și de viață imaculată, asemenea părului

înalbit, cari ca niște prea luminoase faruri, ne trimit puternice raze de lumină îndrumătoare pentru a vâsli cum e mai bine și pe unde e mai bine...

S'au retras bătrânii din lupta vieții și au înmânat toiagul păstoriei în mâini mai viguroase și mai agere, pline de tinereță înfruntătoare de necazuri și jertfe pe care din belșug ți-le cere sfânta preoție.

Se duc bătrânii și fac loc la tineri cari-și încep calea vieții pastorale în preajma unor patriarhi, asemenea lui Avraam și Iacob, dela care primesc binecuvântări și îndrumări pastorale

Fericiți sunt și bătrânii, căci și ei, asemenea Sf. Apostol și evanghelist Ioan, au în micul lor Efes pe un Timotei, care deacum înainte va purta grijă de turma pe care el a ridicat să o pască pe înălțimi de viață morală. Această călăuzire și pază pe linia înălțimilor unei vieți nepătate o va continua deacum tânărul păstor, care va fi nespus de fericit oridecâteori îi va veni in biserică bătrânul apostol al Domnului, și va zice: *Iubiți-vă unul pe altul...*" Sau va voi să-i împodobească Sf. Slujbe cu patriarhala lui figură...

Ce fericiți suntem că avem pe acești venerabili apostoli ai Domnului, care ne înmânează patrahirul și un evhologiu, cartea pe a cărui aripi au înălțat atâtea suflete in sfinte rugăciuni și-au mângâiat cu binecuvântările cerești pe toți sătenii... iar prin darul patrahirului au revărsat asupra tuturor harul lui Dumnezeu...

In acești prea cinstiți bătrâni vedem pe bunicii noștri și prin ei ne punem în legătură cu strămoșii satelor, mai curând decât pe orice altă cale. Prin ei, ne înfingem în tradițiile ținutului date nouă spre păstorire.

Ei cunosc tainele satelor și sufletul fiecărui parohian, cu toate gândurile lor cele tăinuite vederilor. Câte îndrumări înțelepte nu ne pot da ei, din mulțimea cunoștințelor și a experențelor lor! Pentru întreg satul ei sunt naș părinte, căci nimeni nu e, care să nu fie botezat ori cununat de ei. Prin vârsta lor ei sunt părinții și bunicii duhovnicești ai întregei parohii. Moș părintele e care a pecetluit viața și sufletele tuturor până la hotarele vieții veșnice, la învierea cea-dea-doua, ba și în viața viitoare, prin darul care i-a fost dat, ca: orice

va lega pe pâmânt va fi legat și în ceruri, și orice va fi deslegat pe pământ va fi deslegat și în ceruri".

Fiecare cruce din cimitir pentru el vorbește mult, aproape tot atât de bine după cum îi este cunoscută și cea depe biserică...

Cu sprijinul cutărui gospodar a făcut clopotnița, celălalt a dăruit bisericei pământ, un altul a cumpărat vestminte, ori sfinte vase... deci și feciorii lor vor fi asemenea părinților... Ne vor istorisi bătrânii cu ce mari sacrificii au reparat, ori au zidit din nou biserica; cum toți au pus banul, truda și cuvântul lor cel bun și cum totuși au fost și doi-trei zănateci cari au cârtit... Apoi știind acestea cât va trebui să le respectăm și să prețuim munca, jertfa lor! Și pe ce baze să ne-o începem pe a noastră...

Ne vor istorisi bătâni din viața lor de seminar, despre profesori, de vr'un vestit arhimandrit ori preot; de obiectele pe care le-au avut: zoologia, botanica—flauna și flora universului, precum și de fizică, amintindu-și de clasificarea pârghiilor... dar mai ales ne vor vorbi despre psaltichie și tipic... cu ce sființenie împlineau regulele tipicului până în cea mai neînsemnată indrumare și cum știau și știu Psaltirea pe de rost... pe când pe noi, pare că nu ne mai tentează și astfel de virtuozități... ce păcat!

Pe moș Părintele îl revede cu fiorii credinței la denii, tot satul și cu ei și noi, care învățam la oraș. La aceste sfinte slujbe veneau și liceenii, uni cu deplină credință, iar alți cu gânduri răslețe și împăunați de cele câteva boabe de cunoștințe mai multe, pe care totuși, moș Părintele ne contopea sufletește... Cu toții înconjuram biserica, mergeam pe drumul Crucii, unii asemenea femeilor mironosițe, alții la fel cu sfântul Apostol și Evanghelist Ioan, și doar numai câte unul sau doi din sat fugeau de acest drum sfânt, asemenea cu Iuda cel trădător...

Pentru noi toți, preotul care purta Sf. Cruce era în locul lui Hristos. In glasul tremurător al preotului, de zguduitoare simțiri la gândul suferințelor lui Hristos, noi vedeam pe Iisus care zicea: „De este cu putință să treacă acest pahar dela Mine..."

Preoții bătrâni au suferit, „ca unii care nu sunt din lumea aceasta", dela toți cei îndărătnici, dela nătângii satului, dela cei

indiferenţi, ori dela ucenicii satanei, dispreţ şi vai, uneori chiar batjocuriri. Aceştia hulind cele sfinte au batjocurit mai întâi pe preoţii bisericii... Părinţii de nenumărate ori au avut de suferit calvarul Crucei...

Iată, că acum, ca o încununare a acestora, în mod firesc, îi vedem în lumina biruinţii lui Hristos.

Mai mult ca oricând, aşa-i vedem astăzi, biruitori în lumina învierii lui Hristos. Au biruit şi ei toate cu Hristos. Au fost cu Hristos în suferinţi, deasemenea le este hrărăzit de a fi cu El în victorie.

Privind la ei, observăm cum părul lor argintat e cu mult mai strălucitor în raza de lumină a învierii Domnului...

Oare ce le-am putea să le urăm în această biruinţă a luminei lui Hristos, acestor patriarhi ai satelor şi oraşelor noastre, decât să-le dorim să se milostivească Dumnezeu şi să ni-i mai lese printre noi deplini fericiţi—40 de zile de ani, până când îi va chema către ceruri iar de va fi dela Dumnezeu hărăzit, să înceapă şi cealaltă sută, până când vor fi înălţaţi la Părintele Luminii, unde cu toţii vom fi chemaţi,

Diacon V. Gh. Vasilache

Predica în biserică

DECIZIE

No. 17 din 27 Noembrie 1935.

Predica, după cum ştie toată lumea, care se ocupă cu educaţiunea şi luminarea maselor, joacă un rol deosebit de însemnat pentru instruirea poporului creştin.

Cu ajutorul predicii se pot lămuri credincioşilor ce vin la biserică, pericopele din Evanghelie, din Apostol şi din Paremii, care se citesc la zilele de sărbătoare; se pot explica şi trage învăţături din diferite tropare şi imne bisericeşti din cărţile de ritual; se pot folosi felurite întâmplări ale zilelor etc.

O slujbă bisericească, însoțită de predică, capătă nu numai o strălucire deosebită, dar și o deosebită însemnătate și atracție, bine înțeles, când predica este la înălțimea ei.

In vederea celor de mai sus și în vedere că predica e mult neglijată, deși preoțimea noastră în mare parte e destul de bine pregătită, ca ea să se poată chiar ilustra pe acest teren, dispunem următoarele:

Fiecare preot din cuprinsul eparhiei noastre să țină cel puțin patru predici pe fiecare lună.

Predicele se vor ținea asupra pericopelor din Evanghelie, din Apostol și din Paremii; asupra diferitelor imne și tropare din cărțile de ritual; pentru lămurirea cultului dumnezeesc; asupra sectelor religioase, unde acestea există; asupra datinilor și obiceiurilor creștinești, cunoscute și practicate în localitate; asupra viciilor și năravurilor rele ce bântue localitatea și asupra orcăror împrejurări și întâmplări deosebite.

Pentruca să se poată controla aducerea la îndeplinire a acestei dispozițiuni, fiecare preot va avea la îndămână un caet anume, în care va înscrie pe fiecare lună o predică complect tratată după toate regulele și formele ei, iar a celorlalte predici ținute li se va trece în caet numai planul. Atât la predica desvoltată, cât și la celelalte ale cărora li s'a dat numai planul, se va indica literatura, de care s'a servit autorul.

Caetul de predici va avea rezervate la urmă câteva foi pentru control, unde organele de inspecție ale eparhiei își vor face în scurt (3-4 rânduri) observațiile lor.

La sfârșitul anului, caetele numerotate și întărite cu iscălitura preotului și pecetea parohiei, vor fi înaintate protoieriei, care le va înainta la rîndul său chiriarhiei. Chiriarhia le va încredința unei comisiuni, care le va cerceta și nota cu mențiunile: bună, mediocră, rea.

Cele bune se vor publica într'un volum pe contul eparhiei, sub numele fiecărui autor și sub titlul: „Predici ținute de preoții eparhiei Sf. Mitropolii a Moldovei în anul X". Caetele acestea se vor păstra la arhivă până la moartea preotului, când se vor restitui familiei.

La transferări sau avansare, predicile acestea se vor avea în vedere, alăturea cu tezele dela conferințele generale și cu celelalte acte, și vor fi notate: cele cu mențiunea bună, cu 9; cele cu mențiunea mediocră, cu 6; și cele cu mențiunea rea, cu 3.

† NICODEM
Mitropolitul Moldovei și Sucevei

Consilier Referent,
Pr. CONST. NONEA

REGULAMENT

pentru ocuparea prin concurs a locurilor vacante de parohi din Eparhia Mitropoliei Moldovei.

Art. 1. Numirile și transferările de preoți, se fac pe baza propunerilor Secției Administrative a Consiliului eparhial conform art. 144 lit. h. din Statutul de organizare a bisericii și cu prevederile Regulamentului de numiri, întocmit de Sf. Sinod, la 23 Iunie 1926.

Art. 2. Orice vacanță de parohie, se completează prin înaintare, transferare, sau hirotonie din nou.

Art. 3. Cel ce solicită avansarea sau transferarea, înaintează cererea Protopopiei, de care aparține, alăturând următoarele acte:

a. Dovada că are o vechime de cel puțin 3 ani în parohia unde se află.

b. Memoriul asupra activității sale: religioase-morale, sociale economice și școlare, cum și asupra felului cum a îndeplinit ordinile superioare.

c- Dovada că n'a fost pedepsit de Consistoriu sau de o instanță judecătorească.

d. Caetul de predici pe ultimii trei ani, prevăzut în decizia No. 17 și tezele lucrate la Conferințele Generale, tot pe ultimii trei ani [1]).

Art. 4. Candidatul care va solicita hirotonia va trimite Protopopiei de care aparține locul vacant, cererea sa însoțită de următoarele acte:

a. Act de naștere și botez.

b. Diploma da absolvire a studiilor teologice cum și studiile anterioare.

c. Act de situația militară.

d. Act de căsătoria civilă și religioasă.

e. Certificat de purtarea avută, dela preotul din parohia unde locuește.

f. Certificat de ocupația avută după terminare studiilor teologice.

Art. 5. Protopopul primind cererile și actele, le va examina și le va înainta Chiriarhiei cu raport, dându-și părerea motivată, pe baza inspecțiunilor ce s'au făcut, sau în urma unei inspecțiuni speciale.

La nevoe poate avea loc și o contra inspecție, rânduită de Chiriarh.

Art. 6. Raportul Protopopului cu actele în cauză, se trimit Consiliului eparhial — secția administrativă, care le va studia și va referi.

Art 7. Chiriarhul primind referatul Consiliului, cu propunerile dacă îl găsește întemeiat, îl aprobă, dacă nu, sau hotărăște a se face o nouă publicare, pentru ocuparea vacanței, sau poate numi pe care va crede dintre ceilalți candidați, pe care consiliul i-a indicat întrunind drepturi legale.

Art. 8. In cazul din urmă, Chiriarhul pentru o mai dreaptă și mai deplină apreciere, a meritelor candidaților, poate rândui concurs.

Art. 9. Examinarea se poate face și atunci când nu se prezintă decât un singur candidat, pentru a i se cunoaște mai bine însușirile.

---

1) Pentru data de anul acesta se va prezenta o predică lucrată și planuri de predică, cu literatura lor, și tezele pe ultimii trei ani, care se vor nota.

Art. 10. Pentru ţinerea concursului, se numeşte de către Chiriarh o Comisiune alcătuită din trei membri clerici.

Comisiunea va funcţiunea sub preşidenţia unui delegat al Chiriarhului ; durata este limitată la o singură examinare şi nu va fi cunoscută decât în ziua deschiderei concursului.

Art. 11. Concursul va consta din următoarele :

a. Oficierea unui serviciu religios : acelaş pentru toţi candidaţii.

b. Executarea de citiri şi cântări bisericeşti precum şi chestionări de tipic referitoare la serviciile preoţeşti.

c. Rostirea unei predici cu o temă dată de Comisiune cu jumătate de oră înainte.

d. O lucrare scrisă în timp de 3 ore, sub supravegherea Comisiunii cu subiect de dogmatică sau morală şi cu aplicaţii de pastorală.

Fiecare din aceste probe se va nota dela 1—10.

Candidaţii la avansare s'au transferare, vor mai avea următoarele note :

e. O notă de activitate pastorală, publicistică şi culturală, apreciată după memoriul şi actele depuse.

f. O notă la purtare, după statul personal şi după ţinuta cum se prezintă.

Media se va calcula adunând notele şi împărţind suma prin numărul lor.

La medii egale, vor avea întâetate cei cu mai mare vechime în preoţie.

Art. 12. Rezultatul examenului se va consemna într'un proces verbal semnat de toţi membrii comisiunei şi se va înainta cu raport prin preşedintele Comisiunei, Chiriarhului, spre a decide.

Alcătuit în şedinţa Secţiunei administrative a Consiliului eparhial, dela 15 Noembrie 1935.

O bună revistă de cultură creştină

Cu ocazia conferinţelor generale de anul acesta, între alte variate şi bogate deziderate emise, a fost şi acelea cu privire la înfiinţarea unei bune reviste de cultură creştină. Păr. Prof. Valeriu Iordăchescu, în concluziunile făcute conferinţelor de anul acesta pe care le-a prezidat spunea: „*Ceace trebueşte şi vom aduce la cunoştinţa I. P. S. Metropolit, este pe deoparte nevoia creerii unei reviste pentru popor, cât şi a unei reviste pentru intelectuali. Nu ne mai putem desinteresa la infinit de această categorie socială care sunt intelectualii în biserică*". Cam acestea sunt, cu oarecare aproximaţie spusele Păr. Prof. Valeriu Iordăchescu. Dacă pentru popor am putea număra câteva reviste bune, care apar pe lângă diferitele eparhii, nu avem în schimb o revistă bisericească bună pentru intelectuali.

Cele existente păcătuesc toate fie prin unilateralitate, fie prin o erudiţie prea mare, fie de multe ori prin haina tehnică în care sunt îmbrăcate. Nu vroim să spunem că n'avem reviste bune cu caracter teologic din contra, reviste profesionale, pentru preoţime şi teologi în genere, avem foarte bune.

N'avem reviste bune pentru intelectuali, cari presupune cu totul altceva. O bună revistă de cultură creştină presupune un organ de difuzare a cugetării, artei, literaturii şi poezii creştine ceace biserica în momentul de faţă n'are.

Există totuşi o singură revistă bună în ţara noastră. Care deşi nefiind revistă bisericească, ţine cu cinste locul unei bune reviste bisericeşti de felul cum ne-ar trebui nouă pentru intelectuali. Aceasta este admirabila revistă „Gândirea" care în curând va împlini cinsprezece ani de existentă. Şi cu aceasta ţin să complectez şi o scăpare din vedere a congresului care n'a citat-o atunci când a elogiat diferitele reviste, ziare şi publicaţiuni, cari au la inimă problemele de cultură creştină-ortodoxă.

Mi-am permis, să complectez cu această regretabilă scăpare din vedere pe deoparte, iar pe de alta să închin câteva rânduri acestei preţioase tribuni care aduce un imens serviciu cauzei spiritualităţii creştine la noi în ţară şi chiar peste graniţă. Căci, această revistă este deja populară în multe cercuri din străinătate, cu care ţine un intim contact.

Era chiar o datorie, o datorie de conştiinţă a noastră, ca să exprimăm un frăţesc omagiu acestei serioase reviste şi tinerei generaţii de scriitori care s'au grupat în jurul său. Căci, ce înseamnă *Gândirea* în orientarea noastră culturală de după răsboi? Înseamnă nici mai mult nici mai puţin decât o schimbare de macaz, pentru orientarea noastră culturală care mergea înainte pe un drum străin sipiritului tradiţiei noastre de veacuri.

„Dacă menirea poporului nostru este aceia de-a crea *o cultură după chipul şi asemanarea lui, aceasta inplică şi soluţia unei orientări. Cine preconizează orientare spre Occident, rosteşte un non-senz. Orientare, cuprinde în sine cuvântul Orient, şi înseamnă îndreptare spre Orient, după Orient.*

Altarele se aşează spre Orient ; icoanele căminului se aşează spre Orient ; ţaranul când se închină pe câmp se întoarce spre Orient. Zicala spune pretutindeni că lumina vine dela Răsărit. Şi cum noi ne aflăm geografic în Orient şi cum prin religiunea ortodoxă deţinem adevărul luminii răsăritene, orientarea noastră nu poate fi decât spre Orient, adică spre noi înşi-ne, adică spre ceace suntem prin moştenirea de care ne-am învrednicit. Moştenim un pământ răsăritean, moştenim părinţi creştini, soarta noastră se cuprinde în aceste date geo-antropologice. O cultură proprie nu se poate desvolta organic decât în aceste condiţiuni ale pământului şi ale Duhului nostru" zice d. *Prof. Nichifor Crainic No. 1-2 Gândirea anul IX, pe care o conduce.* Nu se poate vedea în acestea un întreg program înpus acestui admirabil organ de cultură creştină?

Ei bine noi am urmărit acest program şi felul cum s'a desvoltat el în toate numerele eşite la iveală în cei cinsprezece ani de apariţie a Gândirii. Fidelă programului său, această revistă aduce cu fiecare număr noui soluţiuni şi sugestii atât în gândirea filosofică çât şi'n literatură. Am mai spus-o: Gândirea nu-i o revistă pur bisericească. Dar ea desbate probleme de cel mai pur interes teologic şi bisericesc fără însă a se perde în teologie, după cum nu înţelege să rămână numai la morfologia literară. Cu aceasta ea nu prejudiciază nici una nici alta, ci pe ambile le face cu cea mai deplină conştiinţă.

Să mi se îngădue numai încă un exemplu:

Dorind sa explice de unde Eminescu a putut să ia ideea de *Unul* exprimată în versurile sale:

„Nu era nici *azi*, nici mâine, nici *eri*, nici totdeauna,

„Căci *unul* era toate şi totul era *una*,
„*Unul* e în toţi tot astfel precum una e în toate".

Mulţi critici au alergat la Vedele indiene, la Schopenhauer, la eliaţi, etc. Această revistă prin condeiul D-lui Radu Dragnea descoperă originea creştină al acestei idei eminesciene, după cum era şi firesc la Eminescu. El zice: „In legea veche, această idee o vesteşte Moise. «Ascultă israile Domnul Dumnezeul nostru, *unul* este Domn». Ca la sfârşit în legea nouă să găsească plinirea de prorocire a revelaţiei pământeşti în simbolul Niceo-Constantinopolitan „Domnul Isus Histos fiul lui Dumnezeu *unul* născut. Şi dacă simbolul Niceo-Constantinopolitan adevereşte dreapta credinţă dela care s'au recunoscut ereziile este că el mărturiseşte pe *unul* Dumnezeu în trei feţe: Cristos *unul* născut; sfântul Duh *unul* purces, Dumnezeu (Tatăl) nenăscut şi nepurces, afirmând în trinitate principiul de *unul* pentru fiecare din cele tei feţe.

Catolicismul prin adaosul eretic *et a filio*, atacând unititatea sf. Duh în trinitate atacă tot odată principiul de *unul* etern, care va avea grave urmări cu privire la destinul persoanei în cultura apusenilor, pregătind criza crizelor apersonalismul Occidentului" (Gândirea An IX No. 11).

Numai din aceste două exemple, ne putem face o slabă dee cam ce fel de preocupări manifestă această revistă creştină.

Să citâm în fine câteva titluri de eseuri la întâmplare din intreaga colecţie: *Intre Iisus şi Apolo*, *Parsifal*, *Senzul tradiţiei*, *De Apparitione angelorum*, *Personalismul energetic*, *Spiritualitatea lui Eminescu*, *Metafizica laică şi metafizica sfinţilor*, *Veşnic şi universal*, *Rasă şi religie*, *Ştiinţă şi spiritualism*, *Eonul Dogmatic*, *Creştinismul şi statul*, *Confesiunea unui poet şi medic*, etc., etc., datorite D-lor Nechifor Crainic, Calinescu, V. Voiculescu, Radu Dragnea, Lucian Blaga, Vasile Băncilă etc. Ne face parcă impresia că avem de aface cu o revistă pur teologică şi nu cu una literară.

In afară de eseurile sale revista Gândirea caută să imprime un colorit creştin şi întregei sale manifestări cu caracter literear.

Ea prezintă noui motive de inspiraţie artistică şi politică, cu o nouă interpretare ideologică. Toate acestea la un loc privite dau un ansamblu special acestei reviste, care a reuşit să creeze un curent de o opinie favorabil culturii creştine.

Deaceia credem că această revistă trebue încurajată şi susţinută. Iar când va fi ca să se pună bazele unei bune reviste de cultură creştină sub auspiciile bisericei, care să fie datătoare de noui lumini în încâlcitele drumuri ale credinţii noastre, să se ţină seamă de splendidul exemplu, pe care ni l'a dat Gândirea.

Pr. P. Manole
Copou

ORDIN CIRCULAR

TUTUROR PAROHIILOR DIN EPARHIE

No. 9782

1935 NOEMBRIE 23

Odată cu ordinul circular No. 562/930—s'au expediat tuturor parohiilor din cuprinsul Eparhiei noastre cărţi pentru colportaj din editura tipografiei Neamţ, în valoare de 567 lei.

Aceste cărţi, urmau să fie achitate treptat cu distribuirea lor.

Au trecut 5 ani şi cele mai multe parohii până astăzi nu şi-au regulat contul.

Aşa fiind, suntem nevoiţi a le enumera mai jos, cu invitaţia, ca fiecare să ia cunoştinţă şi imediat să-şi facă datoria, achitând suma sau eventual restul datorat.

Jud. Neamţ. . . (după tabloul alăturat)
„ Baia . . . „
„ Iaşi . . . „
„ Botoşani . . „
„ Dorohoi . . „

Pentru conformitate
CONSILIER REFERENT
Pr. V. Mihailescu

Casier, **Arhim. Partenie Antohie**

TABLOU

De parohiile din Eparhia Moldovei ce mai datoresc pe cărți de Colportaj ce li s'a expediat conform Sf, Mitropolii No. 562/1930.

Nr. curent	Numele Parohiilor	Suma ce mai datorește Lei	Nr. curent	Numele Parohiilor	Suma ce mai datorește Lei
	Județul Neamț				
1	Audia	567	33	Răpciuni	567
2	Bărcănești	567	34	Sabasa	567
3	Bârjoveni	19	35	Săvinești	567
4	Bicaz	567	36	Schitul Hangu	567
5	Blăgești	567	37	Secu	567
6	Borlești de Jos	567	38	Silistea	567
7	Borlești de Sus	567	39	Tarcău	567
8	Bistricioara	327	40	Tazlau	567
9	Borca	567	41	Tașca	567
10	Broșteni	567	42	Valea lui Ion	567
11	Buda	567	43	Agapia	567
12	Buhalnița	415	44	Bălțitești	567
13	Calu	567	45	Boboești	567
14	Cândești	567	46	Bodești de Sus	567
15	Cotârgași	367	47	Bodești de Jos	567
16	Cutu	567	48	Boiștea	567
17	Crucea	567	49	Căciulești I	567
18	Dărmănești	567	50	Căciulești II	567
19	Dobreni	567	51	Cârligi	567
20	Farcașa	567	52	Costisa	11
21	Galu	567	53	Coroi	567
22	Gârcina	567	54	Crăcăoani	567
23	Grințieș	567	55	Cracăul Negru	567
24	Hangu	567	56	Dănești	567
25	Holda	567	57	Dochia	567
26	Iapa	567	88	Dragomirești	567
27	Mădei	567	59	Filioara	567
28	Oanțu	269	60	Ghigoești	567
29	Păngarați	567	61	Ghelăești	567
30	Pângăricior	567	62	Ghindăoani de Sus	567
31	Roznov	567	63	Girov	567
32	Rediu	567	64	Grumăzesti	567

Nr. curent	Numele Parohiilor	Suma ce mai datorește Lei
65	Gura Largului	567
66	Hoisești	567
67	Humulești	567
68	Lunca	567
69	Mărgineni	28
70	Ocea	567
71	Orbicul de Jos	567
72	Petricani	567
73	Slobozia	567
74	Serbești	567
75	Tărpești	567
76	Vânători Neamț	567
77	Zănești	567
78	Uscați	32
79	Valea Seacă	567
80	Bordeile Piatra N.	567
81	Doamna	567
82	Sf. Gheorghe	567
83	Sf. I. Domnesc P.N.	567
84	Măraței P. N.	567
85	Precista	567
86	Sf. Neculai Tg. N.	567
87	„ Ilie Tg. Neamț	567
88	Pometea Tg. Neamț	567
89	Sf. Inviere Buhuș	10
	Total	47038

Județul Baia

1	Băisești	567
2	Bărăști	567
3	Bogdănești	567
4	Boroaia	567
5	Brădațel	567
6	Brusturi	267
7	Botești	567
8	Drăceni	567
9	Drăgănești	567
10	Drăgușeni	567
11	Dumbrăvițele	567
12	Dolhești Mari	567
13	Fântâna Mare	567
14	Găinești	567
15	Ioneasa	567
16	Lămășeni	567
17	Mălini	567
18	Moișia	567
19	Oglinzi	567
20	Oniceni	567
21	Orteși	567
22	Pleșești	67
23	Petru Rareș	567
24	Preuțești Centru	567
25	Preuțești Huși	9
26	Râucești de Sus	567
27	Râșca	567
28	Rotopănești	567
29	Sasca	567
30	Savinești	567
31	Ștefan cel Mare	567
32	Țoplești	371
33	Uricești	567
34	Văleni-Stănișoara	567
35	Brătești Soci	567
36	Budeni	567
37	Cioborăni	567
38	Corni	567
39	Crișteși	567
40	Dolhasca	567
41	Giurgești	567
42	Gulia	567
43	Hârtoapele	567
44	Heciu	2
45	Homița	567
46	Lespezi	567

Nr. curent	Numele Parohiilor	Suma ce mai datorește Lei
47	Litieni	567
48	Moțca	567
49	Pastraveni	567
50	Petrișurile	567
51	Probotă	567
52	Rădeni	381
53	Ruginoasa	567
54	Siriţel	567
55	Stolniceni Ghițescu	567
56	„ Projascu	567
57	Adormirea Fălt.	567
58	Sf. Ilie Fălticeni	567
59	Soldonești Fălt.	567
60	Luncă Pașcani	567
61	Pașcani Tg.	567
62	Sodomeni Boșteni	567
63	Stroești Laiu	567
64	Tătărușı	567
65	Tătărușı-Iorcani	567
66	Timișești	567
67	Ţibucani	567
68	Valea Glodului	567
69	Valea Seacă	567
70	Vascani	567
71	Verșeni	567
	Total	37952
	Județul Iași	
1	Mogoșești	567
2	Rediu lui Tatar	567
3	Piciorul Lupului	567
4	Socola	567
5	Voinești	567
6	Zahorna	567
7	Podul Iloaei	567
8	Mironiasa	567
9	Holboca	567
10	Galata	567
11	Copou	567
12	Gogiasca-Leţcani	567
13	Ciurbești	567
14	Ciurea	567
15	Bogdănești	567
16	Aroneanu	567
17	Bârnova	567
18	Andreșeni	567
19	Arama	567
20	Bădeni	567
21	Belcești	567
22	Borșa	567
23	Brăești	567
24	Buhalniţa	567
25	Cârjoaia	567
26	Cepleniţa	567
27	Cotnari	567
28	Crucea	567
29	Cucuteni-Leţcani	567
30	Doroșcani	567
31	Epureni	567
32	Erbiceni	567
33	Fântânele	567
34	Focuri	567
35	Goești	567
36	Gropniţa	567
37	Holăceni	567
38	Hodura	567
39	Hoisești	42
40	Horodiștea	567
41	Iacobeni	567
42	Larga	567
43	Mădârjac	567
44	Mădârjesti	567
45	Munteni	367
46	Onești	567

Nr. curent	Numele Parohiilor	Suma ce mai datorește Lei	Nr. curent	Numele Parohiilor	Suma ce mai datorește Lei
47	Păușești	567	84	Prisacani	567
48	Popești	567	85	Redeni-Vechi	567
49	Prigorieni	567	86	Schitul Duca	567
50	Rădeni-Roșca	567	87	Tomești	8
51	Romanești	567	88	Ungheni-Danuțeru	567
52	Scobinți	567	89	Untești	567
53	Sinești	567	90	Valea Moreni	567
54	Șipote	567	91	Valea Rusului	567
55	Spineni	567	92	Vrănești	567
56	Țiganași	567	93	Vulpești	567
57	Totoești	567	94	Pocreaca	567
58	Ulm	29	95	Poeni	567
59	Buznea	54	96	Popricani	567
60	Bivolari	322	97	Zoboloteni	567
61	Blindești	567	98	Sf. Atanasie și Chiril Iași	567
62	Bogdănești	567	99	Bărboi	567
63	Bosia	567	100	Buna Vestire	567
64	Buciumeni	567	101	Sf. Dumitru Misai	567
65	Cetereni	567	102	Frumoasa	567
66	Coiceni	567	103	Sf. Gh. Lozonschi	567
67	Comarna	567	104	Golia	567
68	Costuleni	567	105	Sf. Haralambie	567
69	Florești	567	106	Sf. I. Gură de Aur	567
70	Florințoaia	567	107	Sf. Neculai de Sus	567
71	Frăsuleni	567	108	„ Neculai Socola	567
72	Gherman	567	109	Patruzeci Mucenici	567
73	Golăești	567	110	Sf. Sava	567
74	Hermeziu	567	111	„ Ștefan	567
75	Hiliția	567	112	Talpalari	567
76	Luceni	567	113	Sf. Teodor	567
77	Măcărești	567	114	Toma Cozma	567
78	Mânzătești	567	115	Sf. Vasile Nicolina	567
79	Mirceni	567	116	Sf. Vasile Tatarași	567
80	Oprișeni	567	117	Ziua Crucii	567
81	Osoi	567	118	Sf. Nec. Tg. Frum	567
82	Pârliți	567			
83	Probota	567			
				Total	64839

Nr. curent	Numele Parohiilor	Suma ce mai datorește Lei	Nr. curent	Numele Parohiilor	Suma ce mai datorește Lei
	Jud. Botoșani				
1	Bobiceni	567	38	Unțeni	567
2	Brăteni	567	39	Vlădeni	567
3	Bucecea	567	40	Bălușeni	567
4	Buhaceni	567	41	Bălușeni-Stamate	567
5	Burlești	10	42	Bâznoasa	567
6	Buzeni	567	43	Bobulești	567
7	Călinești	35	44	Branistea	567
8	Călugăreri	567	45	Cernești	567
9	Gherchejeni	567	46	Chiscovata	567
10	Cervicești	567	47	Chițcoveni	567
11	Corpacî	567	48	Copalău	567
12	Corocăești	46	49	Costești	567
13	Costești	567	50	Coșula	1
14	Cotârgaci	567	51	Cristești	10
15	Cuconești	567	52	Deleni	411
16	Curtești	567	53	Dracșani	567
17	Dângeni	567	54	Duruitoarea-Veche	567
18	Dobârceni	507	55	Fântânele	567
19	Dolina	567	56	Feredieni	567
20	Drislea	567	57	Flămânzi	567
21	Dumbrăveni	567	58	Maxut	406
22	Durnești	158	59	Oneaga	567
23	Epureni	567	60	Ostopceni	567
27	Iacobeni	567	61	Pleșcani	567
25	Lehnești	567	62	Poiana	567
26	Leorda	567	63	Rădeni	258
27	Mihălășeni	567	64	Rânghi	567
28	Nicșani	567	65	Roșcan	567
29	Orașeni	567	66	Salcea	567
30	Răchiți	567	67	Santa Maria	567
31	Simnicea-Balș	567	68	Slobozia Hlipiceni	247
32	Stănceni	567	69	Storești	567
33	Stăncești	567	70	Stroești	567
34	Stânca	567	71	Sulița	567
35	Stefănești Tg.	5	72	Todireni	567
36	Stefănești-Sat	567	73	Varatic	567
37	Trușești	567	74	Verești	567

Nr. curent	Numele Parohiilor	Suma ce mai datorește Lei	Nr. curent	Numele Parohiilor	Suma ce mai datorește Lei
75	Zlatunoaia	567	23	Probotești	567
76	D. M. oraș Botoș.	567	24	Pilipăuți	567
77	Sf. Gheorghe	567	25	Pomârla	567
78	Sf. Ioan Botezător.	567	26	Șendric.-Cananău	567
79	Sf. Nec. oraș Bot.	287	27	Șendric.-Gherghel	567
80	Sf. Ilie Botoșani	353	28	Șerbănești	567
81	Ruset „	567	29	Tureatca	567
82	Trei Ierarhi „	567	30	Târnanca	567
83	Uspenia „	567	31	Vaculești	567
84	Vovidenia „	567	32	Vârful Câmpului	537
85	Sf. Nec. Hârlău	567	33	Zamostea	567
86	Siminicea Miclescu	567	34	Adășeni	567
	Total	43618	35	Alba	567
	Județul Dorohoi		36	Arborea	567
			37	Avrămeni	4
1	Brăești	567	38	Badragu-Vechi	567
2	Busuioceni	567	39	Bivol	567
3	Broscăuți	567	40	Blescenăuți	567
4	Bălinești	567	41	Brânzeni	567
5	Buda	567	42	Burlănești	567
6	Corlăteni	150	43	Catușca	567
7	Cândești	567	44	Cristinești	567
8	Dimăcheni	567	45	Drăgușeni	567
9	Dumeni	567	46	Havârna	567
10	Dersca	567	47	Hănești	567
11	Dobrănanți	567	48	Horodiștea	567
12	Dealu	567	49	Hudeștii Mari	567
13	Grămești	567	50	Hudeștii Mici	567
14	Hănțești	567	51	Lișna Suharău	567
15	Hilișeu	567	52	Lopatnic	567
16	Hreațca	567	53	Manoliasa	567
17	Ibănești	567	54	Mitoc	567
18	Lozna	567	55	Oroftiana	567
19	Molnița	457	56	Paltiniș	567
20	Mamornița	567	57	Pererița	567
21	Mogoșești	567	59	Plopeni	567
22	Prelipca	567	59	Rădăuți	161

Nr. curent	Numele Parohiilor	Suma ce mai datorește Lei	Nr. curent	Numele Parohiilor	Suma ce mai datorește Lei
60	Sârbi	567	76	Concești	567
61	Șerpeniţa	567	77	Darabani	419
62	Ștubeieni	567	78	Fundul Herţa	567
63	Suharău	567	79	Petricani	567
64	Tătărășeni	567	80	Saveni	567
65	Terebnab	567		Total	42374
66	Tețcani	567			
67	Viișoara	567			
68	Vlăsinești	567			
69	Vorniceni	10		**Recapitulație**	
70	Zăbriceni	567			
71	Grig. Ghica V. oraș Doroh.	567		**Județul Neamț**	**47038**
72	Ștefan cel Mare	227		**„ Baia**	**37952**
73	Trestiana	567		**„ Iași**	**64839**
74	Vargolici	122		**„ Botoșani**	**43618**
75	Mihaileni	567		**„ Dorohoi**	**42374**
				Total general	**235821**

p. conformitate

CONTABIL,

E. Comaniță

Ordinul „meritul cultural“

Ministerul Instrucțiunei și Cultelor cu adresa No. 195144/22330, a. c. aduce la cunoștință ca prin Decretul Regal No. 2684 din 19 Iulie 1931, publicat în Monitorul Oficial No. 226 din 28 Septembrie 1931, medalia *„Răsplata Muncii pentru Biserică“* **s'a desființat, înlocuindu-se cu Ordinul** *„Meritul Cultural“* **compus din 4 clase decorații și două clase medalii.**

Deaceia urmează ca în recomandările ce se fac persoanelor, care se disting pe țărâmul activității bisericești, să se propună pentru *„Meritul Cultural“* .

Treceri la alt cult

Ministerul Instrucțiuni și Cultelor cu adresa No. 170467|20131 din 15 Noembrie a. c. cere ca parohiile din cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor să întocmească tablouri nominale, **de cei care părăsesc sau trec la cultul ortodox,** *arătându-se la ce cult trec sau dela care vin și dacă s'au îndeplinit formele legale, conform art. 45 din legea pentru regimul general al Cultelor.*

Această comunicare se va aduce la îndeplinire de către c. preoți cât mai curând posibil. P. C. Protopopi vor avea în grijă ca parohiile să nu întârzie cu trimiterea, la Sf. Mitropolie, a tablourilor cerute de Minister.

Zugrăvirea bisericilor

Ministerul Instrucțiuni și Cultelor **cu adresa No. 195146/22331 din 16 Noemb. a. c. aduce la cunoștiință că dl. profesor Nicolae Iorga a înființat la Văleni de Munte o**

școală de pictură bisericească, care a dat rezultate satisfăcătoare pentru reînvierea vechei picturi bizantine, atât de valoroasă din punct de vedere tradițional.

Fiindcă în vremea din urmă s'au ivit o mulțime de pictori bisericești lipsiți de talent și necunoscători ai artei bisericești bizantine, umplând bisericile cu zugrăveli lipsite de valoare, e de datoria autorităților bisericești ca să pună stavilă acestei stări de lucruri și să încurajeze o școală de pictură în care se face adevărată artă.

Sfânta Mitropolie a Moldovei și Sucevei luând cunoștință de ființarea școlii de pictură bisericească la Văleni de Munte, pune în vedere tuturor parohiilor, care vor să-și repare zugrăveala în bisericii să apeleze, prin Sf. Mitropolie, la elementele formate în școala de pictură bizantină a d-lui Prof. N. Iorga.

O lucrare interesantă

Consiliul Central Bisericesc prin adresa No. 8645 din 14 Noemb. a. c. aduce la cunoștință, că D-l *Prof. Onisifor Ghibu* dela Universitatea din Cluj a scos o nouă lucrare intitulată: „*Nulitatea Concordatului dintre Români și Sf Scaun*". D-l Prof. *Onisifor Ghibu* este un adânc cunoscător al chestiunii concordatului și prezintă în nouă lucrare o serie de argumente cari conchid la denunțarea Concordatului.

Cum întreaga preoțime trebuie să cunoască temeinic problemele ce frământă biserica de peste munți, unde consecințele concordatului, se simt îndeajuns - e nevoe ca din toate bibliotecile parohiale să nu lipsească această carte.

Lucrarea costă 40 lei și se poate procura la autor, Cluj, Str. Octavian Goga, No. 7.

Mulţumiri publice

Se aduc mulţumiri publice pesoanelor mai jos notate, cari au făcut donaţiuni *Sf. Mănăstiri Gorovei*, după cum se specifică în dreptul fiecăruia.

1. Ieromonahul Daniil Gafitoui din mănăstirea Gorovei a donat o cadelniţă de argit în valoare de 3000 lei.

2. Preot Gh. Tomaziu, Vorniceni-Dorohoi care a dăruit un covor în valoare de 800 lei.

3. D-na Domnica Ilie, Lozna Mare—Dorohoi care a donat 3 covoare în valoare de 1500 let.

4. D-l Petru Puşcă, Blândeşti—Botoşani. care a donat un covor în valoare de 800 lei.

*
* *

Se aduc mulţumiri publice D-lui *Gh. Stan*, directorul şcolii primare din Uda, com. Tătăruşi Jud. Baia, pentru străduinţa arătată cu formarea unui cor bisericesc, compus din flăcăi şi fete din sat—şi pe care îl dirijează dând răspunsurile la Sf. Liturghie în fiece Sărbătoare. Pilda D-lui învăţător *Gh. Stan* face cinste corpului didactic primar.

*
* *

Se aduc mulţumiri publice următoarelor persoane cari au ajutat cu diferite daruri biserica *„Sf. Ierarh Nicolae“* din Tg. Bucecea, jud. Botoşani.

1. Domnului Mihai Em. Filipescu—Bucecea, care în prezent domiciliază în Bucureşti, Bulevardul Basarab No. 29, pentru donaţia unei icoane în valoare de 2000 lei, făcută bisericii filiale „Sf. Arhanghel Mihail“ cum şi pentru o candelă în valoare de 600 lei.

* *
*

Se aduc mulţumiri publice următorilor membri ai Consiliului de Administraţie dela Cooperativa forestieră „Stejarul“, cari au binevoit să doneze două vagoane lemne de plop pentru lucrările de construcţie ale bisericii din Vicoleni, parohia Epureni, Jud. Botoşani. Pr. Cozma Balan, D-nii David Şerpeanu

C. Grigorincu, V. Vataman, D. Pârvu, Petru Carp, Ion Anica, Ieremia Miron, și Petru N. A. Saftei.

Stăruința ridicări bisericii din Vicoleni Botoșani se datorește unui comitet de construcție condus de D-l Eugen Nicolau prof. la Seminarul „Veniamin".

* * *

Se aduc mulțumiri publice următoarelor persoane cari au făcut donații bisericii „*Sf. Ioan Gură de Aur*" din Iași.

1. D-nei Aglaia Scripcă și D-lui Ciprian Scripcă cari au donat, un Sf. Potir de bacfon poleit cu aur, împreună cu Sf. Disc, Copie, steluță și linguriță. O cruce cu picior pentru Sf. Masă de bacfon, argintată. Un rând de acoperiminte pentru Sf. Vase.

2. D-nei Ecaterina Stati pentru o scoarță mare de lână aleasă de așternut pe Sf. Masă.

3. D-lui Grigore Șerbănescu pentru 4 scaune noi.

4. D-șorei Paraschiva Teodoreanu pentru una față de masă de lână roșie și pentru un tischleifer de matasă alb.

5. D-nei Maria V. Antoniu pentru o față de masă împletită cu bumbac pescăresc.

6. D-șoarei Ortansa N. Enache pentru o perdea de amvon împletită în bumbac pescăresc.

7. Familiei Vera și Andrei Bădic pentru o scoarță de lână aleasă de așternut în Sf. Biserică.

8. D-nei Soltana Cărămidariu pentru o iconiță-medalion de argint, a Maici Domnului.

9. D-nei Maria Vasiliu pentru o tabilieră de alamă pentru anaforă.

* * *

Se aduc mulțumiri publice Părintelui Protosingel Alexa Cernescu din Mănăstirea Războieni Jud. Neamț, care a donat Schituli Țibucani un rând de veșminte în valoare de 5000 lei.

* * *

Se aduc mulțumiri publice următorilor donatori ai bisericii din Adâncata-Dorohoi.

1. D-lor Ioan Miron și Haralambie Gr. Cocoș, cari au donat câte 500 lei pentru auritul Sf. Potir.

2. Doamnelor Anica Șt. Cârcu și Profira Beldie care au lucrat câte o față albă pentru Sf. Masă.

3. D-lui D. Murărescu, care a donat un acoperământ pentru Sf. Masă.

Bibliografie

Naționalism și creștinism — Studiu național-creștin de Preot *Alexandru Svetlov,* Chișinău Tip. „Tiparul românesc" 1935, pag. 44, prețul neindicat Studiul se poate comanda direct dela autor.

* * *

Adevăratul Creștin de pr. *Const. Gr. Chirica* Tip. „Curierul Tulcei" 1935, pag. 40, costul 5 lei exemplarul. Acest op. poartă No. 3 din Biblioteca *„Lumina Parohiei"*, pe care o scoate Păr. *Const. Gr. Chirica.* Carte de popularizare accesibilă prin stil, formă, cuprins și mai ales preț tuturor enoriașilor.

* * *

Pilde creștinești de *Ec. P. Gh. Savin* Galați, 1935, pag. 64 prețul 5 lei exemplarul. Scrisul Păr. Ec. P. Savin este cunoscut tuturor prin claritatea stilului. Se pot comanda cărți din „Biblioteca Eparhială" a Dunării de Jos prin secția Culturală a acelei Eparhii. Cartea Păr. Ec. Savin poartă No. 7 din acea biblotecă.

* * *

Au apărut manuale de religie pentru curs primar, de Păr. Profesor Ioan Mihălcescu și Dr. Petru Barbu, în editura Pavel Suru, Buc., Calea Victoriei, 108. Aceste manuale sunt alcătuite după programa Sf. Sinod. Se recomandă tuturor preoților din cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor.

C. N.

ALEXANDRU A. ȚEREK

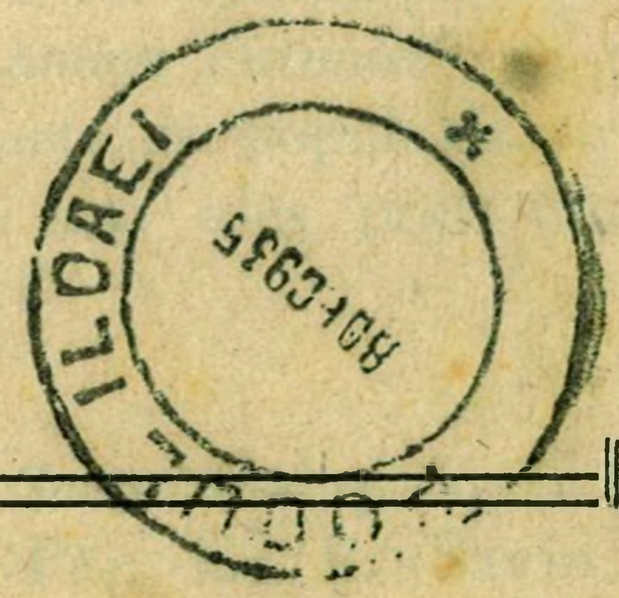
CONCESIONARUL

TIPOGRAFIEI

„H. GOLDNER"

IAȘI, STR. MÂRZESCU Nr. 9

Execută ori ce lucrări atingătoare de această branșă, în cele mai bune condițiuni technice și artistic executate, cu prețurile cele mai reduse.

P. C. Preot parohia Păuești

Comuna .....

Județul Iași

